BARNDOMSVÄNNER

ETT NUTIDSÖDE

AF

KARL A. TAVASTSTJERNA

FÖRRA DELEN / SENARE DELEN

BORGÅ
WERNER SÖDERSTRÖM

Helsingfors
Finska Litteratur-Sällskapets tryckeri,
1886.

Förord till den elektroniska utgåvan

Verket tillhör Harvard University och har hämtats från Internet Archive. Det anpassades för Projekt Runeberg i oktober 2012 av Bert H.

1.

Den gula gardinen var nedfäld för matsalsfönstret i karaktersbyggningen, ty derinnanför slamrade syster Emmi vid symaskinen och eftermiddagssolen låg alltid och baddade in. På bordet väntade matrester, smultron och mjölk, som surnade i en porslinskanna. Inne i hällugnen i köket torkade morotslådan, som skulle hållas varm. Bordduken var uppskjuten från en del af matbordet och deröfver låg syster Emmi när hon lemnat symaskinen och klipte till mönster efter en modejournal. Mamma satt i soffan med en uppbyggelsebok.

Det var nu deras siesta i den fula gula dagern, der det var tryckande hett och flugorna flögo upp i klungor från faten, hvarje gång syster Emmi drog på bordduken eller sköt sin sax skramlande åt sidan.

Syster Emmi sydde sommarn igenom . . mest på sina toiletter, ändrade dem, klipte till nya och ändrade dem igen. Endast någongång när det kom främmande, hände det att man begaf sig ut i trädgården i aftonsvalkan . . . eljes var trädgården blott till för att ren-sas och ha förargelse af när svinen sluppo dit in. Naturen läste man om i böcker och beundrade i stålgravyrer. Blommor brydde man sig om så vidt det gälde trädgården, — den stora vilda växtligheten hade sitt intresse endast för att den fans afbildad i grant färgtryck på glatt papper i den illustrerade floran för hemmet och familjen, som låg framme på salsbordet.

— Så Ben dröjer!

Ja, det medgaf syster Emmi. De talade eljes ogerna om honom, han hade blifvit ett frö till stort bekymmer på senaste tiden. Kort och tvär var han sedan, så man knapt fick ett hyggligt svar ur honom på den allra vänligaste fråga.

— Hvar månne han hålla hus igen?

Det hade syster Emmi naturligtvis ingen aning om. Hon förmodade si och så.

— Om ändå pappa vore hemma, så skulle väl Ben hållas bättre i styr.

— Kanske.

— Han har ju blifvit nästan folkskygg . .. håller uteslutande till med tjenstefolket och lär sig säkert ingenting godt bland dem.

— Naturligtvis inte.

— Och ingenting kan man göra åt honom, — hvem förstår sig väl på en sådan vild pojkbaddare, som inte skattar hem och föräldrar det minsta---!

— Nå, det kunde man inte ändå veta, — nog trodde syster Emmi att Ben höll af dem alla ganska mycket.

— Om han ändå hade intresse för det som andra hyggliga gossar vid hans år! Hur snält satt intelilla Syberg vid sina böcker . . . isynnerhet historiska böcker. Men ger man en riktigt god bok åt Ben, då f&r man den suraste min i verlden och inom fem minuter är han sin väg — Gud vet hvar!

- Åh ja, — men vintertid läser han nog så mycket —

— Men hvilka böcker! Sina skolböcker just jemt så mycket han det måste, men annars endast sådana han sjelf gräfver upp ur packlårarna på vinden eller söker fram från öfversta hyllan i bokskåpet ... bara romaner. Och väl är det om det inte fins dåliga böcker bland dem .. . fast hon sjelf, mamma, för sin del ingalunda trodde att det fans dåliga böcker i huset.

Syster Emmi märkfce att mamma var vid dåligt lynne, — hon hade ju också så mycket att tänka på, hela jordbruket bland annat, medan pappa var borta. Ben hade verkligen bort ha urskiljning nog att inte nu göra henne sorg när hon var så lättretlig och sjuk dertill.

Borta på sveden hade Ben ingen tid öfrig att göra den ena eller den andra sorg. Elden kunde slippa öfver till skogen hvilken minut som helst, sedan vinden middagstiden slagit om och vuxit i styrka. Midt i röken med en lång tallruska i händerna, sotig och klibbig af kåda, piskade han den heta askmörjan så de små lågorna, som ännu kyttäde här och der bland tufvorna, qväfdes allt efter hand, just som de hotade kasta sig öfver gränsdiket åt skogen till. Men hett var det — uh! Ty tio famnar längre bort, rakt upp i vinden brann sveden med full fart och kastade hela sitt regn af gnistor och väldiga, stickande rök-moln rakt öfver Ben och de tre karlarne. De kunde icke lemna sin post utan att släppa elden öfver. Middagsklockan hördes på afstånd från gården utan att de fingo någon tid till att dra sig åt ladan till nere på strandängen, der näfverkontarna med vägkost och mjölkflaskorna af trä hängde i skuggan.

Genomsvettiga, inpyrda af rök och med ögonen fulla af tårar, togo de sitt nappatag med elden för att den ej skulle växa dem öfver hufvudet. Ben var icke den sämsta. Sulorna på hans skodon voro brända och han sjelf undgick med nöd engång att bli helt och hållet kringhvärfd af lågorna, ohejdad och vild som han var i sin fart att släcka.

Ändtligen var den våldsammaste uppflamningen öfver. Knastrandet och sprakandet hade lagt sig en smula och elden slog icke längre så högt att solen lyste midt igenom lågorna matt och röd och nästan hemsk att se. Grenarna och qvistarna voro förstörda och elden höll nu till godo med sjelf va de smärta björkstammarna och kådiga ungtallarna. Den värsta faran var förbi. Karlarna vände ryggen åt röken, torkade sig med sina sotiga fingrar i ögonen och sågo derefter ut så Ben gapskrattade. Alla drogo ett lättnadens andetag när de hunnit undan hettan och röken och den friska vinden igen blåste dem svalkande och lifgifvande i ansigtet.

— Huh! — det var då ett stycke hårdt arbete! Men så var också elden kufvad och man kunde i ro äta sin middag och kanske taga en liten lur på den, om bara någon åtog sig att hålla vakt under tiden.Ben såg ned på sina sotiga händer, klibbiga af kåda och blodiga af en lång rispa, som han skrapat sig i brådskan. Han kände en stickande känsla öfver hela kroppen som efter myror och karlarna klådde sig också öfverallt. Då föreslog Ben simning; — det var hans passion. Aldrig hade han heller sett fogden och långa Adam villigare än nu, — i ett huj voro de nere

vid stranden.

Ben klädde af sig andtruten efter springandet och otålig af längtan att sträcka ut sig i det klara, kyliga vattnet. Det var då ett nöje att simma i sällskap! Då kunde han utan fruktan att drunkna ensam, sträcka ut ända till halfva fjärden eller öfver det breda sundet till den andra stranden, som stod der så lockande med sin ungskog och sin fina mjuka sand vid vattenbrynet, enkom gjord till att gassa sig på i sol-baddet, helnaken som man var.

Han lyckades öfvertala långa Adam att följa med sig ditöfver. Ben var den skickligaste simmaren i hela skocken, det visste han nog af, och ville derförhafva den största och starkaste karlen att triumfera öfver när han lemnade honom långt bakom sig i snabbsimning eller var nära att dränka honom, när de i kapp dykade efter gytja ur bottnen på två famnars djup. Der nere i det klara vattnet träffades de då och togo ett nappatag, hvarefter de kommo upp till ytan igen halfqväfda, men storskrattande, med öronen fulla af vatten och händerna svarta af dy. Men Ben hade sparat en klump svart bottendy i näfven och klatschade till den midt i ansigtet på sin långa kamrat. Half-blind och ond tog han då några jättetag i vattnet för att få fatt i syndaren, men Ben slingrade sig undan vig som en ål eller dök ånyo ned för att komma upp ett långt stycke ifrån, åt ett annat håll än drängen beräknat, och der låg han storskrattande på rygg och sprutade vatten som en hval.

Långa Adam kom misslynt i land och sköljde gytjan ur ansigtet under de andra drängarnas skratt, men Ben sökte sig upp på annat håll, drog i hast sina sotiga kläder på sig och höll sig länge på ett vörd-nadsfullt afstånd från den närmare tre och en half aln långa jätten, med armarna som ett par släggor och skallen trång som en äkta Herkules.

Uppe vid ladan delade han sedan med fogden dennes middag och drack surmjölk ur träflaskan, så dén efteråt stod upp likt ett par stora, blonda mustascher åt öronen på honom. Derefter kom middagshvilan sund och behaglig i skuggan af ladan, men Ben somnade icke. Han låg klarvaken på rygg och såg huru solskyama seglade fram högt öfver ladtaket.

I sitt sunda, härliga välbefinnande med den behagliga känslan af det kylande vattnet qvar öfver huden, glömde han alldeles en instängd matsal med ned-fälda, gula gardiner och matrester på bordet, hvilka väntade på honom. Icke ens smultronen kom han ihåg att sakna. Käringfolk voro de derhemma, — idel käringar, som sydde och sydde dagarna i ända, utan att veta af att det fans sveder som brunno, grön skog och doftande ängar, solig luft och kylande friskt vatten,flera, flera famnar djupt, med hemlighetsfull, dunkel dager ...

Längre fram på sommaren, när jagttiden på sjö-fogel var inne hade Ben ingen ro. Från tidigt på morgonen till sent på qvällen ströfvade han omkring med sin dubbelbössa, som han fått till julklapp af pappa förliden jul. Den var också ett underverk af fint smide och passade honom särdeles väl till hans kroppslängd. Han kunde om qvällen med rörande ömhet taga geväret med sig i sängen och somnade in med den ena armen om den blankpolerade kolfven, medan den andra stannat midt i en smekning öfver de två damascerade piporna der firmans namn stod i guld-bokstäfver.

Så hände sig en morgon när han stigit upp med solen för att öfverraska gräsänderna i deras morgon-dåsighet borta i en liten skogssjö, att vallflickan Johanna samtidigt körde korna i vall utåt den steniga leden mellan åkergärdsgårdarna. Hon gick småtrallande och log mot Ben när han stötte på henne strax bakom rian. Boskapsdriften framför henne fylde upp hela den smala leden, så Ben icke kunde slippa förbi utan att ställa till stor oreda, och dessutom råmade den arga tjuren med bräde för pannan så ilsket midt i skocken, att han verkligen intet annat val hade, än att följa efter dem helt beskedligt tills portarna i ändan af leden öppnade sig åt skogen, som låg der vid och morgonfrisk med dagg på tufvor och blåbärsris.

Ben var redan stora pojken, fylda fjorton år ochi all sin bamslighet var han hurtig och liflig och hans spänstiga figur var alls icke gänglig. Han hade redan någonting manbart och medvetet så vallflickan såg i smyg helt gema på honom.

När hans förlägenhet efter hennes skratt lagt sig, såg han dubbelt stolt ut. Nästa gång hon höjde ögonen såg han henne djerft i synen och höll på att stupa öfver en tallruska, som låg honom i fotterna. Då skrattade hon högt och

utmanande och såg på honom tills han skrattade med. Hon var tre år äldre än Ben, välväxt och blekhylt, — sjelfva sommarsolen hade icke stort bitit på hennes kinder och hon hade någonting medärft herrskapslikt öfver hela sitt väsen.

I ändan af leden fans det två portar, den ena åt venster stod öppen och boskapen tog sin väg genom den, men Ben klef öfver porten till höger, fastän hans väg fört ännu ett långt stycke gemensamt med vallen. Men också här till höger fans det en liten insjö att undersöka och när han väl var öfver porten, nickade han åt Johanna, som smågnolande följde efter korna.

Bakom några buskar stannade han, böjde grenarna åt sidan och såg öfver gärdet huru hon gick der i morgonsolen och jagade bort flugorna med sifct spö. Den rödkantade kjolen steg och föll i takt öfver de runda höfterna och hon hade ett lifstycke, som var för trångt och satt tätt åt öfver brösten. Bäst det var, vände hon också på hufvudet och fick syn på Ben bakom gärdsgården. Då svängde hon sig om så kjolen slog henne om benen och snärtade med spöetåt kon. som gick närmast, så den satt© af i ovigt galopp in i skogen och hon efter. De röda fållarna blänkte mellan enbuskarna och försvunno, men Ben stod tankfull en stund, tills han med en beslutsam knyck kastade bössan öfver axeln, klef försigtigt öfver gärdsgården och tog en genväg förbi henne, inne i skogen åt insjön till.

Under vackra sommarmorgnar efter svala nätter ser det lilla, djupa träsket under det branta berget i öster ut som en rykande kittel. En nyvaken vindflägt slår i ett nu ner och gör oordning i dimman, som hela natten stått tät ur det svarta vattnet och kärrmarken deromkring. Uppifrån berget tar det sig bäst ut.

Hvit som finkardad ull ligger dimman öfver dalen derunder, slingrar sig mellan buskarna och tar trädstammarna i sin mjuka omfamning, medan topparna nyfiket sticka upp öfver det hela. Så får vinddraget fatt i den ena kanten af slöjan, rycker och rif-ver i den och packar hela massan upp mot bergväggen. Der kommer igen en annan vindpust uppifrån och slår ned som en hök på de trasiga flikarna, skingrar dem åt alla håll och dyker rakt ned i dimhafvet, så man en stund ser det mörka vattnet glimta derunder.

Längre bort i dalen, der trädkronorna sticka upp öfver dimman, har solen sjelf åtagit sig besväret att skaffa den undan. Hon har höjt sig långsamt och majestätiskt öfver bergsbranten i öster, sett på dimman och sett igen, tills den slutligen blef helt genomskinlig och drog bort flockvis mellan trädstammarna, —Gud vet riktigt hvart, men försvunnen är den. I stället glittra gräs och blad af kylig fuktighet och ånga af idel välbehag. Men öfver insjön, i skuggan af berget, ryker och bolmar det som hade sjelfva elden ur jordens innandömen slagit upp mot sjöns botten och försatt den i kokning. Än är det en svart öppning midt öfver sjön, medan dimmorna draga bort till kanterna, än höja de sig uppåt och törna ihop just der det var glesast nyss . . . till dess det slutligen kommer ett varmt vinddrag längs dalen, skjuter upp dimman mot bergväggen, högre och högre, der den rifves i stycken af trän, buskar och utsprång och slutligen återstår bara en enstaka flik här och der, som fastnat i någon alltför tät gran eller enrisbuske och som i flygande fläng rusar längre in mellan träden och förintas.

Nere i vassen vaknar gräsanden och snattrar med sina flygfärdiga ungar. Strax invid stränderna ryker vattnet ännu, men under bergväggen är det svart som bläck och spegellugnt. På gungflyn, som med tiden växt ut öfver insjödjupet, gulnar hjortronet redan, medan åkerbären börja blänka röda i kapp med rötterna på den vattendränkta mossan. Och vått är det öfverallt.

Helt nära, der den oförsigtiga andkullen snattrat i vassen står Ben, nedsjunken till knäna i gungflyn. Bössan i helspänn, färdig att när som helst föras till ögat om änderna skulle ^flyga upp. Men andmamma har anat oråd och håller familjeråd inne i den allra ogenomträngligaste delen af vassen. Då och då snattrar en af de öfvermodiga unga andherrarna och hvarjegång spritter Ben till der han står i gungflyn, tar ett par försigtiga steg närmare och sjunker ånyo ner i den mjuka mossen så vattnet porlar om stöflarna. Solen bad-dar redan hett i morgonlugnet, Ben svettas i sin tillknäpta rock och blir allt otåligare. Ty familjerådet inne i vassen har slutat och de unga andherrarna ha tystnat; — mamma har fått dem öfvertalade att i lugn vänta tills de porlande stegen aflägsnat sig eller kommit dem alldeles in på lifvet och då skulle de inte flyga upp, nej för all del inte flyga upp, — utan tvärtom trycka sig ner i vattnet så lågt som möjligt och kila af längre in i vassen utan att ett ögonblick försöka lemna den . . . det skulle de också vara så goda och noga akta sig för, om de skulle bli än så uppskrämda! Och

andmamma slutade med en tacksam blick längs sin breda näbb upp mot himmeln mellan de tjocka vasstråna, för att det inte på samma gång som de porlande stegen, hördes något flåsande och springande i vattnet, ty då hade de ohjelpligen måst ge sig ut på sjön eller flyga upp, — eljes skulle den obarmhertiga hundrackan knipit hufvudet af dem allihop. Så höllo de sig alldeles stilla, tryckta tätt till hvarandra i spänd väntan och aktade noga att icke komma vasstråna att röras. Svårt var det för de unga att hålla sig från snatter, isynnerhet när de som voro bakom kittlade med näbben dem framför under fjädrarna, så de höllo på att kikna af idel uppsluppenhet midt i faran. Men andmamma rätade ut sig, såg strängt på dem, och lät det två gånger klucka ogillande i halsen.I detsamma kommo stegen närmare . . ett.. tu . . . tunga och mödosamma. Vattnet bragtes i dallring, så nära voro de, och ungarna höllo simhuden färdig utspänd mellan tårna för att rätt ge fart när mamma gaf signal till aftroppning.

— Hä...hässch! ljöd det och en stor träklabb kom sättande helt nära förbi dem in i vassen, bräckte sig väg så stråna blefvo hängande afbrutna i luften och föll i vattnet med en smäll, som skrämde andungarna allra mest. Nu hade de bara att tacka mammas stränga disciplin för att de höllos qvar. Det gick som en stöt genom dem alla, men de tryckte sig endast lägre ned och de som voro bakom, kilade sig in bland dem framför så tätt, att ett välriktadt hagelskott på lagom afstånd hade tagit lifvet af hela kullen. Det var icke första gången de voro i samma spänning. Redan förut hade de lärt sig hur klokt det var att hålla sig qvar här, trots allt oväsen, ty när de engång för en vecka sedan läto skrämma sig, kostade det två af dem lifvet och den yngsta andjungfrun hade obehagliga stockningar i halsen, förorsakade af ett hagel, som satt qvar der ännu i denna stund. Nästa klabb föll redan ett stycke längre bort och det gick en lättnadens suck ur alla deras strupar och den gjorde helt ondt för andjungfrun, som hade haglet qvar i halsen.

Stegen förlorade sig mer och mer i ett aflägset sugande ljud, men andmamma gratulerade de sina, slamrade med näbben och gned den mot alla sina ungar, som gnedo henne igen och hvarandra inbördes. Det var en triumf och andmamma reste sig upp på än-dan i vattnet, sträckte makligt på vingarna och slog ett par korta, nöjda slag innan hon föll ned i jem-vigt igen.

Ben hade tagit bössan i handen sedan han fält ned hanen, och traskade genom sumpmarken så vattnet stänkte i klara droppar från stöfvelklackarna hvarje gång han drog upp den ur mossen. Han var icke engång rätt misslynt öfver sin otur med andkullen. Andra tankar lekte honom i hågen, — bekymmersamma tankar. Boskapens skällor pinglade allt närmare i skogs-brynet och skälikon kom sjelf fram som den första på den lilla naturliga ängstäppan vid träsket. Efter henne följde den arga tjuren med brädet för pannan, surmu-len och missnöjd ut i det klara solljuset.

Inne i björkskogen låg fukten efter dimman ännu l&ngt fram på morgonen qvar i de sparsamma grässtrån, som orkat skjuta upp mellan de halfmultna bladen från i fjor. Stammarna blänkte snygga och hvita, men löfhvalfvet släpte knappast en solstråle igenom till fattigdomen derunder. Korna gingo derför i ovanligt rask takt fram mot ljusningen mellan stammarna, der gräset tog vid igen, och sågo så vigtiga ut som någonsin en tjensteman på väg till embetsverket.

Efter dem kom vallflickan storsjungande så det ekade i salen under löfhvalfven.

Ben hade stannat och hörde på huru sången kom närmare. Det var en finsk visa, som han brukade sjunga sjelf. Hade han följt sin första ingifvelse, när han hörde henne komma, skulle han hals öfver hufvud sprungit bort åt motsatt håll. Men så skämdes hanvid tanken att springa undan för en qvinnä... en käring! Lika litet ville han tillstå för sig sjelf att han var oändligt förlägen för ett nytt möte med Johanna,

— hvad var han då förlägen för egentligen? Så kom lusten öfver honom igen att gömma sig eller gå bort helt lugnt midt i hennes åsyn, när hon kom fram ur skogen, men han hade samtidigt en brännande känsla som höll honom qvar. Aldrig hade han vetat af någonting dylikt förut, gräset doftade bedöfvande omkring honom och det var som han med ens blifvit en helt annan menniska, den han icke sjelf längre kände igen.

Der stod han skamfull som en ertappad tjuf, när flickan kom ut ur skogen. Hon bara sjöng och drillade, utan att ge Ben vidare än en flygtig blick.

Men det var för mycket... en sådan missaktning för honom, unga herren på herrgården! Bloden for honom åt hufvudet och han hade kunnat slå till flickan, så ond var han på henne utan att klart veta hvarför. Han slängde på bössan och skulle ge sig af med långa steg in i skogen förbi vallflickan utan att se på henne, när hon i detsamma täcktes vända sig om och helt nådigt fråga honom om han skjutit någonting i träsket.

Nej, det hade han inte, — hade hon hört något skott då?

Ja, hon hade tyckt sig höra som ett skott på af-stånd, men nu kom hon ihåg att det var åt helt annat håll.

Jaså. Paus.Ben gick icke sin väg. Han stod oviss bch tvekande och Johanna log mot honom så tänderna blänkte. Han våndades så han nästan hade svetten i pannan, tummade om bössremmen och fick slutligen fram-krystadt:

— Hvad var det för en visa ... ?

— Hvilken ?

— Den der nyss..

— Jaså, den som jag sjöng? En visa bara — en som sjungs öfverallt--

— Men den var vacker.

— Åh ja, — när man sjunger den om aftnarna och det fins eko, som svarar .... då låfcer all sång bra. Men inte låter det ändå så bra som när unga herrn sjelf sjunger inne i salen och fröken spelar dertill på pianot ... Unga herrns röst är också så stark och vacker...

— Strunt är den ...

— Nej, — nog har jag hört när unga herrn har sjungit . . och vi ha ofta lemnat dörren på glänt till köket för att höra mera. Och dessutom hördes det långt ut på gården.. .

— Det är inte sant... jag har ju inte kunnat sjunga en ton på långa tider... mera än ett år.

— Ja, ja, — unga herrn byter om röst nu och blir man.. det hör man ju redan på talet, — så djup har den blifvit.

— Tycker du det, sade Ben i sin djupaste bas. Och det föll sig så lätt och naturligt att kalla henne du, fast han eljes aldrig brukade det med henne. I ochmed de*tsamma var det som om någonting brutit isen emellan dem. Ben fick ett helt hjertligt tonfall i rösten och Johanna var smickrad af Bens aktningsfulla förtrolighet.

Ty han hade verkligen alldeles glömt att Johanna bara var en simpel vallflicka. Hon hade ju någonting så öfverlägset och säkert i sitt sätt mot honom som hade hon varit hans fulla jemlike, så herre han var. Men på samma gång låg det någonting inställsamt och smekande i hennes röst, som berörde Ben ofantligt.

Hon märkte det mer än väl och satte sig i sten-röset der hallonbuskarna stodo taggiga och bären började rodna i rötmånadens glödande solhetta. Ben satte sig också. Men då stannade samtalet af och han vågade ej följa sin lust att komma henne närmare. Ändt-ligen förvirrade hon honom helt och hållet, genom att luta sig bakut midt framför honom och taga igen refrängen till den finska visan, som Ben tyckte att var vacker.

Han satt med bössan mellan knäna och såg och stirrade, medan hon halflåg och sjöng och rörde foten i takt under fållarna. Så slutade hon upp med ens och slog ihop händerna med ett gapskratt...

I ett nu hade Ben blifvit alldeles blek, vräkt undan bössan, sin käraste skatt helt omildt och kastat sig fram emot henne. Tagit henne häftigt om halsen och kysst henne flera gånger, utan att hon gjorde något egentligt motstånd .. . hon bara skrattade ... gapskrattade, så han alldeles utom sig tog fatt på sin bössa igen och satte af som en hvirfvelvind öfverstenröset in i täta granskogen der bakom. Men långt in mellan de tjocka stammarna och täta grenarna följdes han af hennes skratt... friskt och klingande.

Och det ljöd honom i öronen hela dagen och natten efteråt.. flera dagar framåt, retande och lockande och frånstötande på samma gång, ty det sårade honom på ett egendomligt nedsättande vis. Men när Johanna blef ensam, steg hon upp, strök håret, som bragts i oordning, ur pannan och såg sig omkring. När hon märkte att Ben

försvunnit, brast hon ännu engång ut i sitt hejdlösa klingande skratt, innerligt förnöjd åt hela äfventyret.

När den fuktiga aftonblåsten kom tagande med stora, svarta regnskyar från nordvest, mörknade det nästan märkbart inom några minuter, och den nyss så lifliga rågåkern der skördefolket gått fram i dag låg snart öde i skymningen med nedtrampade dikesrenar och illa tilltygad halmstubb, men på regelbundna af-stånd stodo rågskylama, mogna och gula, och den kusliga blåsten strök in under dem genom öppningarna mellan kärfvarna och prasslade med de fulla axen. Det var hösten som kom för att undersöka om frukten var mogen, nu, när dess välde tog vid. Den slog ner med rusk och mörker ur de dystra skymassorna deruppe och tog sitt första tag i aspallén längs uppkörsvägen så bladen skakade af en isande frossbrytning, — den första förkänningen af att sommaren spelat ut sin roll. Yäderqvarnens vingar ryckte i sin jernkedja uppe på backen, så skramlet hördes långt ut

2på åkern och några dörrar, lemnade på gafvel, slogo bullrande igen borta på logen. Blåsten gnisslade med väderflöjeln på magasinet och ryckte så häftigt i ar-betsklockan med sitt lilla tak öfver sig, att den klingade till ett tag för sig sjelf och folket uppe på höskullen såg spörjande ut i det tilltagande mörkret. Så strök den i väg vidare söderut, bort öfver ladugårdstaket, men kunde icke låta bli att titta in genom de på glänt stående dubbeldörrarna till höskullen och då flämtade talgdankarna på bord och takstolsutsprång och lyktorna begynte svänga och vredo sig några hvarf omkring helt oroligt, der de hängde i sina repstumpar.

Men under dem åt man qvällsvard i lugn och ro efter välförrättadt skördearbete, och när man ätit och druckit, tog man i plankorna och trälårama, som tje-i*at till bord och föste dem undan i ett nu. Strax der-efter gnälde två fioler och en klarinett till, borta bakom hackelsemaskinen och långa Adam med Johanna öppnade balen.

Det var icke utan att Ben gick omkring och var svartsjuk hela den qvällen. Han såg henne, vallflickan, från en helt ny sida. -Hon var icke densamma som den gången borta i stenröset vid den lilla insjön. Ögonen glänste på henne och det fylliga bröstet svälde der hon flög och slängdes i armarna på än den ena drängen, än den andra. Icke en blick hade hon åt Ben och han kände sig helt förödmjukad och liten, ty han insåg hur svårt han hade att täfla om hennes ynnest med de öfriga brunhylta och handfasta beundrarna. Bland dem var långa Adam den ifrigaste och det gickett stygn genom Ben, när han engång såg dem hand i hand vandra bort till en vrå och sätta sig der.

Han smög efter dem i skumrasket med klappande hjerta och fick då se långa Adam hålla sin älskade helt plumpt om lifvet och stryka hennes händer, medan de talade sakta och ifrigt. Ben blef icke bemärkt, men hans qväll var förstörd från den stunden.

En obehaglig, qväfvande känsla af missunsamhet och afund betog honom. Emellanåt kände han sig ohyggligt förolämpad, såväl af Johanna som af långa Adam och han knöt sina näfvar af hämdlust. Än åter var han stojande glad med några jemnåriga pojkar och sprang de dansande i fotterna med god flit, men så när han oförsigtigtvis drack ut ett halfstop fradgande sött hembrygdt öl för att släcka sin stickande törst, kom en sådan beklämning öfver honom att han sökte upp ett undangömt ställe tätt under takfoten och såg derifrån tungsint ut i det stora rummet.

Det var omöjligt för honom att glömma huru plumpt långa Adam hållit henne om lifvet och huru de talat lågmält, med stämmor fulla af pinsam förtrolighet. Hvad månne de hade talat om? En brännande hetta steg honom i ansigtet. Och det var nu hon, hon, som Ben hade drömt om hela sommaren och helt allvarsamt tänkt på att gifta sig med, så snart han blef karl engång. Nej, han hade ju bort fatta det af hennes skratt den gången, — det var ju så rått och förolämpande.

Förbi hans brännande blick gledo de klumpiga paren, lyktorna lyste glåmigt der de dinglade och kundei förening med talgdankarna icke lysa upp höskullen högre än till dess halfva höjd på midten. Derofvanom försvann allt i mörkret. Fiolerna gnälde och golfvet gungade i takt till dem, medan klarinetten då och då skar igenom bullret med en skrikande falsk ton. Öfver det hela en rå lukt af halm och ladugård. Hvad det var rått och plumpt alltsammans! Och det här kunde han finna nöje i.

Han smög förbi de dansande ut. Ingen saknade honom och ingen märkte det ens. Ute var det rusk och blåst. När han gick öfver bakgården mötte han ett par i stickmörkret. De höllo hvarann om lifvet och hviskade. Ben hade genast känt igen dem, men med en fart som om han haft alla onda makter i hack och häl efter sig, kilade han upp till karaktersbyggnaden, öppnade farstudörren försigtigt och smög sig vidare in i sitt rum.

Modren och syskonen voro ännu icke gångna till sängs, men Ben hade ingen lust att kyssa dem till godnatt. Han kröp i ett tillstånd af svidande bitterhet under täcket, drog det öfver hufvudet och föll i gråt. Lidelsen hade för första gången huggit sitt mäktiga tag i de. fina, skälfvande nerverna och ryste om honom så hela bädden skakade.Familjen Thomén flyttade in till småstaden'för terminerna. Fadren skötte sin domsaga lika väljpå afstånd och barnen gingo i skola. Syster Emmi hade ännu ett år q var i fruntimmersskolans högsta klass och Ben besökte lyceet, som gick framåt med en klass om året tills det blef fullständigt.

Det var hvarje gång ett egendomligt och starkt omslag för Ben att byta ut det fria, sunda lifvet i skog och mark mot pulpeter och latinska skripta. Hela den allvarsamma, stränga skolordningen med morgon-och aftonböner, disciplin och arrest, baklexor och högtidlig betygutdelning i slutet af terminerna, föll tung och pendantisk öfver hans frihetsälskande pojksinne.

Hans far hade tidigt injagat en nästan vidskeplig fruktan hos honom för auktoriteten och hela hans uppfostran hade i många fall bestått endast af uppmaningar att lyda äldre folk, se på dem och rätta sitt uppförande efter deras.Och hans i grunden veka sinne böjde sig som en vidja under det mäktiga trycket af de äldres opinion och exempel. Hans frimodighet, som vuxit upp på svederna och ängarna bland arbetsfolket, tvinade bort i den nya jordmånen och han blef tyst och osäker i umgänget hemma, läste flitigt sina lexor för att han så måste och tog endast då och då bland kamraterna en hämd på det alldagliga tvånget, men var då ytterst nogräknad med att ryktet om hans mandater aldrig skulle komma till föräldrarnas öron. Hela hans skolgång blef en maskerad, der fintligheten och ögontje-nandet skärptes till det otroliga och der karakteren förlorade i den mån hans yttre polityr och klanderfria uppträdande vunno.

Han reflekterade icke mycket deröfver, det fans ingenting annat att göra — han måste så. De flesta andra hurtiga och dugtiga pojkarna i skolan gjorde likaså, och det var endast pluggdjuren och „mammas gossarna44, som kunde underkasta sig hemmets och skolans dubbla kontroll, utan att föra någondera bak ljuset.

Men Ben hade ännu en sorg, som tryckte honom allra tyngst. Efter den olyckliga kärleken till vallflickan, tog en oklar brännande känsla honom gång på gång fången inför både kusin Julia, som besökt dem under sensommaren borta på landet, och prestgårds-fröken, som var tio år äldre än han sjelf. Han bar sin låga tyst för sig sjelf och ingendera af de båda föremålen anade den ljufva dyrkan han egnade dem.

Men allt detta var ingenting mot det han erfor,när han såg igen Sigrid Walborg efter sommarlofvet. Under att hon aldrig förut gjort något intryck på honom!

Nu revolterade hon stackars Ben fullkomligt blott genom sin frimodighet att blicka honom rakt in i ögonen, medan hon sjelf såg helt blyg ut öfver sin egen djerfhet.

Hon hade utvecklats ofantligt sedan han senast såg henne i vår. Eller hade inte han observerat henne förut? Alltnog, Ben bar hem efter sitt första möte den hösten med Sigrid Walborg en känsla af att aldrig i verlden ha träffat på någonting mera tjusande och härligt. Hennes klarblå, frimodiga ögon lyste för honom hvarje gång han slöt sina och hennes blyga hållning inför honom, smickrade hans sjelfkänsla ofantligt.

Det första han gjorde följande dag i skolan var att taga afsides sin vän Syberg under .morgonbönen och anförtro honom att han, Benjamin Thomén, var kär.

— I hvem?

Nå ja, det skulle Syberg få veta sen. Så kom salmen och afbröt all vidare förtrolighet dem emellan. Men när middagstimmen slog, väntade Ben fåfängt att Syberg skulle komma för att få vidare besked. Syberg den stymparen, hade alldeles glömt att Benjamin Thomén var kär.

Ute på gatan fick Ben fatt i honom och de hade samma väg hem, hvilket också var största skälet till att de två blifvit vänner.

— Syberg. mins du hvad jag sade dig?— När?

— Under morgonbönen —

— Jaså, — nej ... nej, inte mins jag —

— Att jag var kär :—

— Jo, nu mins jag.

— Kan du gissa i hvem? —

— Inte bryr jag mig om det —

Ben gick en stund tyst för sig sjelf.

— Om jag skulle beställa sirapsknäck af dig —?

Syberg blef uppmärksam. Han var skolans privilegierade knäckförsäljare, — privilegierna hade han tagit sig sjelf.

— Tjugu strutar, tilläde Ben.

— Har du pengar då?

— Jo — två mark.

— Du är skyldig mig för tre strutar från i vår —

— Ja nå, — och Ben blef förtjust öfver en idé, som just nu gick upp för honom, — du får betaldt för dem med detsamma. Tjugu stycken hör du — och så skall du hjelpa mig med att skaffa dem åt Sigrid Walborg.

Syberg häpnade öfver ett sådant slöseri, men hans sinne veknade för beställningen och innan de hunnit hem till Bens port var Syberg delaktig af att Ben var kär just i Sigrid Walborg och att det var derför han ville bjuda henne på sirapsknäck. Redan tidigare hade Syberg blifvit invigd i Bens stora händelse med vallflickan derhemma på landet och då hade han plirat med sina bruna prickar till ögon, men haft intet förtroende att gifva igen.När Ben kom hem, fick han af sylter Emmi veta att flickorna i fruntimmersskolan nästa lofdag skulle begifva sig på en allmän utfärd till tallviken och att Sigrid Walborg troligen skulle vara med der. Och Ben gjorde upp en stor plan att öfverraska henne.

Hvarken Ben eller Syberg deltogo den nästa lof-dagen i lyceisternas utfärd, som redan varit länge beramad att ske under botaniklärarens öfverinseende. Syberg hade stretat emot att följa Ben, men då hotade denne att alls icke göra upp hela knäckhandeln tills Syberg slutligen följde med honom ut i skogen kring tallviken ett stycke från staden och der afbi-dade de, Ben med andan i halsgropen, att flickorna skulle komma.

Emellan sig i ljungen hade de en stor påse full med siraps-knäckstrutar, till hvars köpande hela Bens sommarbesparingar strukit.

Så dykade det upp en ljus klädning i alskogen ner© åt sjöstranden till. Efter den en annan och en. tredje. De hade hjertklappning båda två, såväl Ben som Syberg. Man var ju i ett slags verkligt bakhåll här och Ben fick ett ögonblick en vild idé att rusa fram och röfva bort Sigrid Walborg midt för de andras ögon. Men den idén fann han sjelf så förflugen, att han icke ens anförtrodde den åt Syberg.

I stället tog han påsen med knäck och slöt den till sitt bröst så fast, som man sluter om sitt enda hopp om framgång.

Höga och gälla flickröster narrade ekot att skratta på andra sidan viken. Det blef ett glam och ett stojrundtomkring, som kom de två pojkarna att se på hvarandra och göra sig en tyst fråga hvad de hade här att göra på flickornas enskilda område. .

Bens mod att träda fram och .bjuda Sigrid Walborg sin påse svek honom fullkomligt och Syberg hade visst inte åtagit sig att göra det, fast Ben så påstod.

I detsamma kom det en flock flickor utför branten rakt bakom dem och mellan de höga glesa tallstammarna skulle det bli lätt för flickorna att upptäcka Syberg och Ben.

Ben proponerade en indiansk krigslist att trycka sig ner i ljungen och smyga sig undan. Han kände sig som i lifsfara i händelse af upptäckt och hans spänning meddelade sig åt Syberg.

Flickorna kommo allt närmare, storskrattade och sjöngo i den klara höstluften och pojkarna smögo sig smidigt som den sista Mohikanen snedt uppåt backen, allt medan de andfådda tittade upp ur ljungen då och då.

Ben fann ställningen ytterst spännande. Med sin påse under den tillknäpta rocken, krälade han på mage längs den fuktiga marken utan att ge ett ljud ifrån sig. Syberg ett stycke framför honom. Båda kände de det som om de rufvat på minst mord och plundring, i stället för sitt fredliga attentat med sirapsknäcken.

De voro just nära att hinna småskogen med de täta alarna när flickorna kommo fram till deras första gömställe. En af dem böjde sig ned till marken och tog upp något hvitt.

Det var en strut med knäck.Ett litet stycke ifrån låg en annan, en tredje, och flickorna följde omedvetet med blicken en hel rad små hvita strutar som lågo efter hvarann i ljungen. Längst borta i samma riktning två pojkar på mage.

Då måste Ben stiga upp och komma småskrattande och generad ned emot flickorna allt medan han plockade upp strutarna ur ljungen, dit han sjelf fält dem en för en utan att gifva akt derpå under sin indianska krigslist. Syberg följde efter honom på håll.

— Nej, var så god håll dem; sade Ben när flickorna ville ge honom hans knäckstrutar igen, — var så god!

Och flickorna tackade, vecklade upp papperet kring den bruna sirapen som hårdnat, och en af dem sade:

— Det smakar ju kanel.

Ben och Syberg kände alla flickorna förut och de gjorde inga sura miner när pojkarna följde med till de öfriga.

Bland dem stod Sigrid Walborg med hatten i nacken, håret burradt och blicken glänsande — hon hade just haft något pojkstreck för sig så hon var helt varm, och hon torkade svetten ur pannan.

Syster Emmi blef icke litet förvånad när .Ben uppenbarade sig midt ibland dem så plötsligt och så objuden.

Men Ben tystade] hennes frågor med en knäckstrut.

Tyvärr fick Sigrid Walborg, för hvars skull han köpt hela den stora påsen, endast några knäckstrutari bottnen af den, men när hon också ville nöja sig med endast en såsom de andra flickorna, bockade sig Ben flera gånger och bad henne behålla alltsammans.

Hon tog emot dem med en kastning på hufvu-det, rodnade litet för de andra flickornas skull och tackade*

Sirapsknäcken hade gjort sin verkan, Ben och Syberg blefvo bjudna på kaffe och smörgås och flickorna läto sig ej stort generas af dem, fastän nog en del blygare gerna sett att pojkarna hållit sig borta.

Bens eröfringsförsök af Sigrid Walborg stannade vid knäcken. Han gjorde ej en min af att observera henne vidare, fast han i smyg följde med hvarje hennes minsta rörelse. Allra minst skulle hon få ana att han var här för hennes skull. Och då Ben icke brydde sig om henne, brydde hon sig ej heller om honom.

Men när det hotade att bli förtroligheter mellan Syberg och henne, när Syberg redan engång hindrat henne att falla i vattnet och när hon såg smickrad ut öfver hans uppmärksamheter, bröt Ben af allt vidare närmande dem emellan med att föreslå Syberg att de skulle gå sin väg och inte vidare störa flickorna.

Syberg kunde icke gerna bli ensam midt i flick-skocken heller, fastän han nog haft lust och så nickade de och lomade af uppåt backen, medan flickorna fortsatte sina lekar och Sigrid Walborg stod med fen trädgårdspade i

handen för att kasta upp gropen, som skulle fyllas med glödheta stenar. På dem lade man sedan färsk potatis och fylde gropen med jord. Efter en stund togs jorden bort igen och då lågo potäterna der,ångande och varma, med skalet brunstekt af hettan och en präktig smak af jord när man åt dem strax derpå med mycket smör och söt mjölk från torpet nära bredvid.

Ben gick åt staden till mera besviken än nöjd. Syberg tillfreds som alltid.

Ben gjorde en kalkyl öfver huru mycket hans lilla eröfringsförsök kostat honom. Nej, — han hade minsann inte råd till flera dylika! — Och så hade ju de andra flickorna rest af med större delen af påsen, som Sigrid Walborg bordt få ensam . ..

I den långa, bruna byggningen vid residenstorget var lyceum inrymdt tillsvidare. Pojkarna stodo uppradade till morgonandakten i den stora salen och det var Benjamin Thoméns tur att begynna salmen, — skolan hade intet harmonium ännu.

— Salmen 84, första versen!

Rektorn bläddrade i salmboken, fick reda på num-mern och såg bort till Ben bland de långa pojkarna på högsta klassen. Ben tog fart och begynte sjunga helt ensam, osäkert och med oklar röst, ty han var midt i målbrottet. Första strofen fick han sjunga till slut alldeles ensam, resten sjöng han i trio med rektorn och matematikläraren, som också hade röst. Men ingen af pojkarna föll in, endast en annan lika skroflig stämma som Bens bjöd till atthjelpaaf bästa förmåga.

Eektorn såg strängt ut öfver lederna, — ingen sjöng. Då började han gissa att saken var sjuk, såg lugn ut_och fylde i med sin breda bas så det lät någor-lunda. Fader vår och Herren välsigne oss — så var morgonandakten slut.

Yid efteråt anstäld räfst kommo följande ursäkter fram:

Att man nog hade sjungit.

Ånej, — då hade rektorn nog hört det.

Allmän heshet.

Nej, — alla kunde inte vara hesa på en gång.

Att man glömt salmböckerna.

Inte det heller, — alla kunde den salmen utantill.

Flera ursäkter gjordes icke och rektorn fann saken alldeles för obetydlig att föranleda allvarligare näpst. Han sade endast bestämdt till, att derest klassen icke behagade sjunga härnäst, skulle den få med honom att göra. Dervid blef det.

Men Ben kände alltför väl till orsaken och lika så den skrofliga rösten, som hjelpt honom att sjunga och den var Sybergs.

Alltsammans var följderna af en simpel agitation mot de två. De hade i går på lofdagen försummat den stora utflykten som alla kamraterna länge haft i sinnet, och i stället gjort en helt och hållet enskild liten utfärd för sig — en utfärd med flickor, — skolflickor!

Det kunde naturligtvis icke passera onäpst och allmänna opinionen hade beslutit att Benjamin Tho-mén skulle få sjunga salmen helt ensam i dag, ty man visste huru han skämdes öfver sin fula röst och hur olycklig han var att sjunga. Syberg kunde man ickekomina åt så lätt och dessutom var han säkert mindre skyldig än Ben.

Det uppstod ett stelt förhållande mellan de två och den öfriga klassen och det räckte flera dagar. Ben bar sitt hufvud högt och låtsade att han ej alls fäst sig vid hela opinionsyttringen. Syberg var lugn som om hela saken ej angått honom och sålde sin knäck under qvarterna. Småningom gaf stelheten vika i små praktiska angelägenheter, i jemförandet af räkneexempel och delandet af cigarettstumpar, och när början engång var gjord,

kom det goda förhållandet snart igen. Men Ben beslöt för sig sjelf att vara försigti-gare härnäst när det gälde flickor.

Ben öfvervann icke sin blyghet för Sigrid Wal-borg — ty blyghet var det. Sedan sitt första djerfva streck med knäcken hade han ej kunnat förmå sig att tilltala henne vidare. Han led hellre oförstådd. Han hade nu kommit derhän, att han alla aftnar bad en brinnande bön för henne, oaktadt han lagt af att läsa sina böner eljes. Såg han ett stjernfall under vinter-qvällarna, glömde han aldrig att önska sig Sigrid Walborg till brud, — han hade hört att en önskan, som sä-ges högt medan en stjerna glider ned från fästet, går i fullbordan.

När han såg henne på håll, blef han stående i ett slags hänryckning, men i hennes närhet var han alldeles omöjlig. Stel och otillgänglig blef han när det gälde att prata och vara glad, och han plågade sig sjelf ofantligt, genom att allt som oftast likväl utsätta sig för hennes sällskap. Han fruktade alltid att Sig-rid Walborg likt vallflickan Johanna skulle sätta sig med en annan gosse och skratta åt honom, — men det skulle hon aldrig få skäl till... aldrig! Och han gick från henne med en känsla att vara ouppskattad och missförstådd utan att kunna hjelpa det. Satt sedan öfver lexoma och tvingade sina tankar från de kära fantasibilderna på kalla genusregler och döda verbalformer, tills han tog ihop med matematiken, som absorberade honom fullkomligt, så han glömde allt annat och bara räknade. Och då var han glad när han slutat, ty hans tankar voro friska igen och sömnen blef sund.

Engång höll han på att sätta lifvet till för att rädda Sigrid Walborgs yngre bror, som fallit in på den svaga höstisen. Ingen anade orsaken till hans hjeltemod, men han sjelf fick en uppsträckning både hemma och i skolan för sitt öfverdåd. Han försonade sig med den orättvisan, ty han blef omtalad i staden och Walborgs berömde hans mod, ehuru han egentligen ingenting uträttat vid räddningen, emedan han i sin brådskande tapperhet föll in sjelf ett stycke ifrån den han skulle rädda och blef uppdragen på samma gång som Sigrid Walborgs bror, våt och snöplig.

På vårsidan träffades han och Sigrid Walborg i kälkbacken, men icke ens der fick han mod att närma sig henne. Hon beundrade honom för hans djerfva och raska väsen och hade noga reda på alla hans hurtiga tilltag, men när han så sorgfälligt undvek henne, hade hon efter ett par fåfänga försök från sin sida att närma sig honom, dragit sig stilla undan med entydlig känsla att ha blifvit sårad och misstydd, också hon. Och det vållade Ben en sällsam fröjd när han märkte, att han gjorde henne ledsen. Det blef honom som en hämd på vallflickan också. Och det var under en jublande känsla af att han sårade Sigrid Walborg, som han engång på en bambal gjorde allt sitt till för att bli otrogen mot henne, sitt ideal, hvilket han beundrade motvilligt och oemotståndligt.

I den upplysta stora salen der pianomusiken gungade luften i angenäm valstakt, dansade han upprepade gånger med Sigrid Walborgs bästa väninna, så alla började fästa sig vid det och hon sjelf rodnade när han bjöd upp henne härnäst. Han ville taga hämd på Sigrid Walborg för allt hvad han lidit ofrivilligt genom hennes förvållande och hon kunde å sin sida icke undgå att känna sig tillbakasatt och illa bemött af Benjamin Thomén och såg nog också, såsom han beräknade, den uppmärksamhet han visade hennes vän.

Glada och sjelfsvåldiga dansade de sig yra och tumlade sedan tillbaka till hennes plats. Ben följde henne hem när dansen var slut, och var hennes förklarade beundrare en tid framåt.

En qväll hos hans nya flammas föräldrar råkades de händelsevis i en skum korridor under en lek. Sigrid Walborg fans i närheten, — Ben viste det. Då tog han sin nya flamma om lifvet och kyste henne så det hördes.

Sigrid Walborg gick den qvällen tidigare bort än de öfriga och Ben blef dyster och fåordig. Han blyg-des bittert och djupt att ha hycklat, och hämden på

3Sigrid Walborg föreföll honom usel sedan han väl ut-öfvat den.

Sedan den qvällen var det slut mellan hans nya flamma och honom och i sina tankar höjde han igen Sigrid Walborg på en piedestal och dyrkade henne dubbelt som sammanfattningen af allt det sköna och ädla han ännu kunnat föreställa sig, — och det var icke så litet det. Om nätterna somnade han ofta in under tårar med en känsla af oändligt ve och oändlig hjelp-löshet, utan hopp att kunna nå och besitta allt det upphöjda och ädla, som han samlat till en strålgloria kring Sigrid Walborg.

Henne sjelf undvek han ännu sorgfälligare än förut, var missnöjd med sig sjelf bitter, och dubbelt vågsam i sina pojkmandater.

Men Syberg måste afhöra alla hans förtroenden från början till slut om han ville eller ej. Ben tänkte ej stort på hans intresse i saken, blott han sjelf fick meddela sig.

Underliga drömmar hade han haft i natt, och vaknade ur dem med tungt hufvud och värkande trötthet i lederna. Samla sina drömmar till minnen kunde han icke, de förbi efvo ett formlöst brokigt virrvarr af verklighet och fantasi. Men genom den mörka rullgardinen med en grön sol i midten och gröna strålar åt alla håll föll vårsolen utanför så intensivt att rummet blef nästan ljust af en dager som kunnat kallas hemsk, om icke sjelfva sceneriet varit så fredligt.

De värkande lederna och det tunga hufvudet hadehan nog efter skidfärden i går på eftermiddagen, han hade ju vält ett par gånger och stött sitt hufvud bland annat; men lockande friskt stod minnet deraf ändå qvar för honom.

Den präktiga branten bakom kyrkan med busksnåret der nere vid insjöstranden och en smal öppning mellan albuskama.. . Der kilade man igenom med susande fart så qvistarna piskade en i ansigtet om man icke böjde ned hufvudet, och det gjorde man också samvetsgrant,

I gärdsgården, längre bort på andra sidan insjön, var det han hade fastnat med ena skidan och kastats af farten i en lång båge i luften hufvudstupa ner i snön, medan den andra skidan hvinande fortsatte sin fria färd nedåt isen.

Och de andra pojkarna skrattade.

Han fick en hel sats snö in under skjortan i nacken mellan kragen, der den smälte ögonblickligen ty han var genomsvettig naturligtvis, af ansträngning och spänning.

När han kom hem var han som en trasa; försökte öfversätta sitt latin, men måste gå till sängs från alltsammans trött, så trött, att han länge låg vaken af idel trötthet.

Han var ej fri från den ännu. Månne han alls skulle orka ut till mötesplatsen under slottsbacken klockan nio? Ty i dag var det söndag och nu skulle de försöka backarna kring det gamla exercisfältet några verst utom staden.

Han tittade på klockan — inte åtta ännu! Så steghan upp och kikade ut i trädgården under den ner-fälda rullgardinen.

Vackert väder, tänkte han för sig sjelf, — mycket vackert, tilläde han, när den gröna dagern i sof-rummet föreföll honom alldeles mörk efter solljuset öfver drifvorna i trädgården.

Gardinen rullade han upp, -så det klara vårsolskenet tumlade sjelfsvåldigt in öfver det öppna lexikonet och latinhäftet med öfversättningen som han gått ifrån i går qväll. Vidare in öfver det gulmålade golf-vet, till den långa, grå soffan, derifrån det hoppade rakt in i den omorgnade sängen med de nedskrynk-lade lakanen, så det med ens blef dubbelt så ljust i rummet.

Hans knän darrade och han hade en qväljande känsla i hals och bröst, men han tog det tunga lexikonet med sig, sträckte sig ut raklång på sängen i solskenet och begynte slå upp några ord, som han mindes från i går. Så föll lexikonet honom ned på bröstet, han slöt ögonen för solskenet och förde händerna under nacken der han låg på rygg.

Om en timme skulle de träffas under slottsbacken. Få nu se om Fembergs nya skidor, dem han skulle pröfva i dag, voro någonting så oöfverträffligt, han trodde det knappast. Hans egna smala Kaj anaskidor skulle nog bli de bästa också i dag. Huru hade de inte böjt sig hvarje gång nästan otroligt smidigt i sqvätten nere i vallgrafven, der bara två andra pojkar utom han sjelf vågade fresta sin skicklighet och skidornas hållbarhet. Och flickorna hade stannat i kälk-backen der nära invid och sett på när de kilade ned utför den nästan lodräta vallen... och så upp igen på motsatta sidan. Han urskiljde ännu tydligt ett litet näpet ansigte med högröda läppar och blänkande livlta tänder under en brun skinnmössa och öfver en lång åtsittande brun paletå. Men så hade han störtat utför . . . snön yrde nere i vallgrafvens botten, skidorna böjde sig som vidjor och så satte han uppför motsatta sluttningen igen

med svindlande fart, och flickorna tittade helt andlösa efter honom, der han dök upp ur yrsnön. Men han såg sig bara lugnt omkring, låtsade knapt märka flickorna derborta och drog ett djupt andetag.

Och när han nu såg ned framför sig, stod han på höjden af en ofantlig sluttning, sådan han knappast någonsin tänkt sig en backe, om icke t. ex. utför Peldoivi i Lappmarken. Hans långa, smala Kaj anaskidor darrade under honom af otålig lust att pröfva färden derutför.

Det sluttade verst på verst och bara utför, någon liten blånande skuggning här och der tydde på brantare sluttning — huj så det skulle gå!

Ingen mensklig fot hade trampat ned den glänsande snön rundtomkring, inga ändlöst långa spår, efter skidor, som pröfvat backen förut. Allt bländande hvitt och jungfruligt — han var alldeles ensam om upptäckten. Möjligen den första, som nånsin farit ned här.

Han kände att flickorna stodo i ängslig väntan bakom honom och såg ett par beundrande ögon riktade på sig under en brun skinnmössa.Han blef andtruten af glädje och spänning.

Långt nere till höger syntes en antydan till ett busksnår, eljes glatt och kalt, fritt och sluttande ända i oändlighet.

Så tog han sats och det kläckte till i bröstet. Utför bar det under full hjertklappning, han kunde knappast andas så ökades farten •. . der stupade det brantare . .. ned med stafven i snön, så der ... en stubbe stod upp ur drifvan der nere, det gälde att väja redan på afstånd, ty med den här farten gjorde man inga tvära vändningar... Han hade lust att se sig om för att mäta höjden.. . nej, det vågade han inte ... Och nu började snön yra ... Han kände sig lätt som en fjäder, der han flög fram lik en skugga af en sky i blås väder. Slätt var det, så förvånande slätt... inte en st en att väja, inte en stubbe längre, bara vida, vida snöfältet jemnt som en sluttande insjöis och bländande i solskenet. Slutligen förlorade skidorna fasta snön under sig... han flög. Det gälde bara att hålla balansen, ty föll han här vore det ute med honom.

Bäst det var kröp en liten baktanke af ånger fram... ånger öfver det vågstycket att ha gett sig utför det skimrande, lockande jemna och oändliga.

Det isade i ryggen på honom och han kände som flera lispunds tyngd öfver bröstet . .. Gud hvad det gick!. . . Öfver ett idkeligt skimrande hvitt fält utan en buske och utan att längre röra vid det... Men han vågade inte göra en rörelse... bara stå stilla, så höll han balansen bäst.

Svetten dröp honom ned öfver ansigtet.., hanvågade intet skjuta upp mössan i nacken, han kunde falla. Utför och utför . .. utan fotfäste och utan förmåga att stanna... Skulle han göra ett försök med skidstafven att känna efter om snön fans qvar under honom? ... Bara helt varligt... helt varligt.

Men stafven drogs bakut af luftdraget, så att han fick pressa ner den med venstra armen... och han pressade och pressade . .. ingenting! Ingenting under honom ... bara luften!

Utför och utför... utan barmhertighet.

Mössan blåste af honom, han kände det kalt och friskt öfver sina bultande tinningar... men den der farten. .. den ohyggliga farten som betog honom andedräg-ten ... och idkeligen ökades... Nu såg han snöfältet långt under sig och der skymtade det ju som topparna af en skog — långt långt der nere! ... Det svindlade för hans ögon ... och så välte han. —

Men vid bädden hade hans mor stått en lång stund och hållit sin ena hand på hans svettiga panna medan hon med den andra for mjukt öfver håret och de bultande tinningarna. Lexikonet, som han krampaktigt hade hållit fast mellan sina knutna händer hade syster Emmi med våld vridit ur dem helt uppskrämd af hans förvridna ansigte der det arbetade och arbetade, medan läpparna sögo efter luft.....

Och när de slutligen lyckades med en kal1 kompress på pannan få honom vaken, låg han der dödsblek med en matt uttryckslös blick, som såg förbi dem ut i vårsolskenet öfver trädgården. Han gjorde ingen min af att känna igen dem, ögonen föllo till af trötthetoch sfedan han suckat djupt, djupt ... tre, fyra gånger blef hans andedrägt

jemnare och ansigtet fick igen sin naturliga färg. Men snart gick det en skälfvande frossbrytning genom hela hans kropp. Man täckte öfver honom med filtar, täcken, pläder. Hans blekhet hade blifvit blåaktig. Der låg han för trött att öppna ögonen, men med armar och ben hopdragna till hvarandra och händerna krampaktigt knutna som kring en skidstaf.

Han fortsatte den svindlande färden, men nu föll han... genom isande kalla luftlager nedåt och nedåt. ... Skidorna tumlade om i luften öfver honom, men han sjelf höll med ett osläppligt tag i sin skidstaf ... det var den enda fasta punkt han hade .... Borta på, branten vid vallgrafven stodo flickorna och storskrattade likasom kamraterna skrattat i går när han föll.

Läkaren kom, tog honom om pulsen, räknade sextiofem slag inom en half minut och stoppade sin termometer lugnt ned i barmfickan igen. Så såg han betänksamt upp på modren och syster Emmi och sade kort och bestämdt:

— Pojken har tyfus.Ben låg länge och farligt sjuk. Hans mor skötte om honom och såg sin raska pojke ligga der blek som ett lärft och mager, så hon knappast kände igen sitt eget barn.

Han hade stark feber och yrade ännu. Det var långa historier om vådliga skidfärder och flickor, som skrattade. Han kunde midt under yrseln sjelf skratta till så häftigt att hans mor hoppade skrämd till i gungstolen, der hon satt nära sängen med sin strumpa, och blef helt hemsk till mods. Hon böjde sig ned öfver den sjuka och for mildt med handen öfver hans brännande tinningar, men han gjorde en otålig besvärad åtbörd och hon tog igen sin strumpa med en suck.

Krisen kom och Bens oförderfvade natur tog sitt kämpatag med döden så sängen skakades af hans våldsamma frossbrytningar och han qved sakta under plågorna. Döden släpte långsamt och motvilligt sitt hårda tag i de unga smidiga lemmarna, som magrat så svårt,att muskler och ben stodor fram ur det slappa skinnet. Läkarn ordinerade konvalescentbehandling och. kom numera endast hvarannan eller hvar tredje dag på besök.

Mellan de hvita, rena lakanen låg Ben och tänkte underliga tankar dagen lång. Det var soliga vårdagar med bländande dager utanför, så man ofta hade rullgardinen nedfäld dagen i ända, för att icke plåga hans ömtåliga nerver och svaga ögon. Han låg tålig och stilla, timme efter timme, utan att röra ett finger. Och tänkte.

Trött var han, men tröttheten förde med sig en dof, likgiltig sinnesfrid och han kände sig helt försonligt och förlåtande stämd mot allt och alla. En egendomlig kylig dvala var det, men hans tankar arbetade rediga och klara och han tänkte på sig sjelf och sitt lif och på sin omgifning och deras lif. Hvad var det då egentligen de sprungo och sysslade för, alla de andra? Han var ändå bra främmande för hela den här verlden och dess sträfvanden. Var det nu han sjelf, som kallades Ben och låg här på rygg i sängen, och var det der hans mor, som satt bredvid honom? Det var som två fullkomligt främmande personer. Och henne der skulle han nu älska högst på jorden, hon var ju hans mor! Ben riktade en så underligt spörjande och känslolös blick på henne, att hon steg upp helt bekymrad, strök honom öfver pannan och frågade om han ville ha hafversoppa med russin eller sago-soppa med portvin.

Ja, hvad han ville hafva det viste han ej sjelf,men inte var det något slags soppa. Hellre då en mjuk, varm, lefvande och kärleksfull hand, som smekte honom rätt innerligt och gaf honom lifvet igen, ty han var som död för sig sjelf och andra, fast han nog viste med sig att han lefde. Han försökte sig engång på att ångra sitt förflutna lif och göra kraftiga beslut för framtiden, dem han skulle berätta åt sin mor för att glädja henne, — men skulle hon bli glad? Det lönade föga nog mödan att göra så stora beslut, dem han inte ändå kunde hålla. Äfven om hon skulle bli glad viste han likväl en annan en med glänsande klar blick, som det var fullkomligt likgiltigt om han blef god eller ej. Han hade ju alldeles förlorat henne. Och det föll öfver honom en bitter, nedtyngd sorgsenhet efter likgiltigheten nyss och den bitterheten stelnade dag efter dag som ett hårdt skal kring hans hjerta. Han kände sig så öfverflödig och onyttig der han låg och bad sin mor gång på gång att lemna honom ensam, misstänksam som han var att han bara gjorde henne besvär. Modren skakade på hufvudet och försökte protestera, men han blef otålig och gaf ett skarpt svar, hvars bottenmening hon alls icke förstod. Så gick hon och han blef dubbelt nedslagen i ensamheten.

En dag när det redan var långt framskridet med hans förbättring, fick syster Emmi lof att komma in till honom och helsa på, sedan man vädrat rummet med stora brasor och stänkt omkring med karbolsyra. Hon stälde en handfull friska blåsippor på hans bord i ett dricksglas och såg så vänlig ut att redan det rörde Bens ytterst känsliga hjerta nästan till tårar.

\— Jag har en helsning till dig.

— Från hvem?

— Gissar du inte? Sigrid Walborg har ofta frågat efter dig medan du var sjuk och hon har varit med om att plocka de här blommorna i morse. Ben såg åt väggen med ögonen fulla af stora varma tårar.

— Gossarna i skolan och lärarna ha också, hvar gång jag träffat någon af dem, så vänligt frågat efter dig.

Ben storgret.

Syster Emmi såg litet förvånad på honom, der han låg med hufvudet mot väggen och qväfde sina snyft-ningar. Hennes finkänslighet sade henne att hon ingenting borde säga, icke engång klappa hans magra, aftärda hand, som hängde der så lockande öfver täcket, och hon smög sig helt sakta ut, sedan hon kastat en innerlig blick tillbaka.

Då smälte Bens bitterhet ändtligen i en lång, varm ström af sköna, lättande tårar. Så lycklig som nu hade han kanske aldrig varit, och så god. Han gret och bara gret öfver glaset med blåsipporna. Vänliga och vackra välde nya tankar fram i hans sinne, han kände en våg af sälla, lugna känslor, som tog honom med sig bort till nejder med klara, spegellugna vikar, der furorna stodo höga och allvarsamma på stränderna och gåfvo kylig skugga.

Så somnade han in upplöst i en stilla lycka, med en blåsippa bredvid sig på hufvudkudden. Han vaknade om några timmar underbart styrkt, hans hjema vimlade af nya friska tankar och hans hjerta var såfullt att han måste taga sin mors hand, när hon kom in, och kyssa den. Han hade inga ord, men bad henne om förlåtelse med en lång, lång blick, som hon väl förstod, så ångerfull och öm var den. Han ville alltid vara öppenhjertlig och vänlig om han blott skulle kunna det, sade han. Han hade ett sådant behof af det, men var så rädd för att ingen skulle förstå honom, derför var det så svårt.

— Stackars gossen min, sade modren och kyste honom på pannan.

— Får jag gå på Fembergs namnsdag i morgon? Ben stod framför sin far och parlamenterade. Fadren hade några misstankar om att allting icke gick så rätt till på dylika namnsdagstillställningar.

— Du får gå, sade han om du berättar mig allt hvad man bjudit er der, uppriktigt och sanningsenligt.

Ben tvekade. Han viste nog att det skulle vankas punsch och kanske t. o. m. toddy, men beslöt för sig sjelf att icke dricka af det senare och således slippa att anmäla det för fadren.

. Efter sin sjukdom hade han blifvit så snäll och medgörlig, att modren ofta fröjdades öfver hans beskedlighet. Han trifdes väl hemma nuförtiden och var vänlig som aldrig förut. Nu satte fadrens fordran hans beskedlighet på ett hårdt prof.

Aldrig kunde ju hans far förråda det åt lärarna, om han bekände öppet allt hvad det bjöds på! Det var blott för att pröfva honom sjelf om han hade mod att tala sanning som fadren fordrade det, tänkte han.Fadren såg på honom med en forskande blick. Då blef Ben feg, — hans friska mod från fordom hade lemnat honom allt mer och mer under de senaste tiderna, han var trött dagarna igenom och alla hans tankar lågo på lexoma och bestyret att gå framåt i skolan. Han böjde sig för fadrens blick och tänkte som ett slags martyr på att han genom sitt uteblifvande räddade kamraterna från en angifvelse. Men det var med én smula inställsamhet han svarade:

— Efter pappa så vill, kan jag ju bli borta.

Det ville pappa inte precis. Nej, — Ben kunde ju gå dit, under de vilkor, som pappa förskrifvit.

Då blossade det till ett ögonblick i Bens inre, — han hade lust att förklara huru lumpet det skulle vara af honom att spela spion på sina kamrater, men fadren såg så lugn och öfverlägsen ut att han säkert endast fått ett skratt och

en tillrättavisning till svar. Och han teg stilla och behöll för sig sjelf sitt beslut att icke gå på Fembergs namnsdagsbjudning.

Men dagen derpå kastade hans lynne om ju mer stunden för bjudningen nalkades. Femberg var just rätta mannen att ställa det roligt. Han bodde hos en fattig fru, som lydde honom, den rika posessionatso-nen fullkomligt och der skulle det nog vankas ett och annat. Han visste på förhand att Fernberg hade köpt tio flaskor punsch och att hela högsta klassen var bjuden jemte de äldsta och pålitligaste från de lägre klasserna. Och hvad skulle kamraterna säga om han ute-blef? — Att han lät sig kujoneras naturligtvis! Det blef det afgörande argumentet.På eftermiddagen stod Ben upprätt och rak, men utan att våga lyfta ögonen framför sin far och sadé att han skulle gå till Femberg med vilkor att efteråt berätta om hvad de druckit.

— Ben fick ingen rätt smak hvarken på Fernbergs punsch eller toddy, som han tvärt emot sin föresats lät sig öfvertalas att brygga, ty det var den första gången han smakade på den förbjudna drycken. Punschen hade nog förut, en fastlagstisdag, vållat honom svåra lidanden. Bens medvetande om sitt löfte åt fadren, spilde malört i glaset och förderfvade hans nöje. Han kom hem alldeles oberörd af glädjen utan att ha druckit stort någonting, men likväl rädd som en hare för följderna. Han anade intet godt.

Dagen derpå stod han förkrossad inför fadrens myndighet.

— Nå, — hvad drack ni?

— Punsch.

— Åh, ser man på herrarna bara!.. Mycket punsch naturligtvis — hur mycket?

— Några glas ... jag drack bara två ...

— Bara två! — nå, det var minsann mycket nog för en pojke som du. — Och ni var väl fan så kavata

kan jag tro--! Fadrens hånande ton tillintetgjorde

Ben. Han teg som en förbrytare och fadren tilläde:

— Det der bestyr jag nog om att kommer fram till läramas öron, men för att du talat sanning för mig den här gången, skall jag ställa så till att du slipper undan, — det blir bara gunstig herr Femberg, han som hållit kalaset, som får sota för det ensam.Dermed gick han ut och Ben blef qvar. Han höll p& att kasta sig öfver fadren och bedja och besvärja honom att ej berätta om det . . eller åtminstone låta’ honom sjelf få något straff också. Men hans bättre impulser drunknade i den uppsjö af allehanda väldiga straff, som framstälde sig för honom. Han skulle kanske få karcer, han, Benjamin Thomén, som sällan fått en anmärkning ännu af lärama! Så fick fadren gå i fred och Ben blef på tumanhand med det ömkligaste, syndigaste samvete, som en skolpojke någonsin haft.

Det blef några dagar derpå undersökningar i skolan med anledning af Fernbergs namnsdagsvift och deltagarna i den slöto sig tillsammans för ett ordnadt försvar. De skulle ingenting annat bekänna, än att de druckit ett glas punsch, som Fernbergs matmor bjudit på — så skulle det heta.

Ingen hade en aning om huru det kommit ut. Ben skämdes för att angifva sig sjelf numera, och ingen misstänkte honom heller, han som eljes minsann icke var den oskyldigaste bland dem. Saken aflopp med att Femberg fick sig en varning af rektor — det var allt. Men kamraterna hade länge ondt öga till en viss rådman i staden, hvilken spatserat utanför Fembergs fönster den ödesdigra namnsdagsqvällen, och tydligen var den sannskyldiga sqvallraren. Han hade sett punschglasen i fönstren och berättat om det sedan, trodde de.

Men i Bens hjema arbetade det. Han vågade sig första gången i sitt lif på en kritik af sin far.Bland kamraterna kände han sig som en bof långa tider framåt och led oerhördt under ransaknin-gen. Han ofta nästan önskade att komma fast, för att sedan ha sin ställning klar till kamraterna, men var för feg att angifva sig sjelf som förbrytaren, ty han skulle icke härda ut med kamraternas förkrossande förakt. Och dessutom var han ju bra oskyldig i det hela taget, — allt föll på fadren.

Likväl blef han icke rätt fredad för sitt samvete under ett halft år framåt. Han måste engång viga vännen Syberg

in i sitt brott. Syberg funderade.

— Asch, sade han," — hvarför ska du prata om allting. Det var all tröst han fick från det hållet, men han kände det likväl lättare, — Syberg föraktade honom icke mera för det.

Ben drog sig ifrån kamraterna hela hösten, skämdes för dem, läste sina lexor och var bitter. Men lexorna ville icke gå längre. Han förlorade sitt sjelf-förtroende i yttersta grad, inbillade sig att alla sågo ned på honom och gaf dem rätt. Sigrid Walborg vågade han knapt tänka på, än mindre se in i ögonen.

Han hängde öfver pianot i skymningen, fantiserade öfver sorgsna finska folkmelodier och led riktigt af ett slags passion för musik. Det var det enda som tröstade honom rätt. Han hade gått igenom målbrottet så småningom, begynte sjunga igen till syster Emmis ackompagnement, och hans röst hade en hög och fin tenorklang. — Fadren tyckte långt ifrån om allt detta. Han trodde nu engång för alla att hans

4son var en duktig pojke, full med glada streck och det fägnade honom i grunden att Ben var så rask.

En qväll, när hela Bens falska ställning såväl till kamraterna som till familjen hade plågat honom mer än vanligt, beslöt han att bedja fadren om att få lemna skolan. Redan i morgon skulle det ske.

Men i morgon blef han igen snäll och undergif-ven, tog sina böcker, gick till skolan och var nedslagen som vanligt vid pianot i skymningen. Andtligen en dag fattade han mod.

— Pappa, — det går inte längre för mig i skolan —

— Hvad säger du — ?

— Att jag inte kan läsa mera som förut, det går inte.

— Hvad går inte?

— Mina lexor—

— Jaså. — Fadren stoppade händerna i byxfickorna och tog an sin sarkastiska min. Det var sådan Ben fruktade honom allra mest.

— Jaså, — att gunstig herrn nu tycker han läst nog —! Nå — hvad tänker du nu företa dig? frågade han med en ironisk suck.

Men Ben blef retad.

— Jag far till sjös ‘—

— Mjukaste tjenare! lät det gäckande. — Adjö då

— lycka till! Fadren räckte honom sin hand.

Ben såg hånet för tydligt. Han sjöd af vrede. Allt det som legat öfver honom sedan långa månader, trängde på honom ursinnigt och han var färdig attstampa i golfvet af raseri. Men han gjorde våld på sig och sade med tårar af harm i ögonvrårna:

— Eller låt mig bli något annat då.

— Nej, —blif du sjöman — der taga de nog snart hunden ur dig, så att du vänder hem igen — blif du sjöman bara!

Fadrens röst lät så oändligt gäckande och han såg på Ben med en så förkrossande min, att Ben ett ögonblick tvekade på sin förmåga att slå sig fram utan fadrens hjelp. Nästa ögonblick hade han rätat upp sig igen, såg sin far stint i ögonen och sade i lugn ton, såsom om han förbisett att det varit ett skämt å fadrens sida.

— Får jag packa min kappsäck då?

— För all del var så god! — Ingenting hindrar ju dig, så vidt jag vet —

Det stelnade till inom Ben. Fadren hade alltid haft detta gäckande sätt med honom, men nu skulle det bli allvar af

—han skulle få se det!

— Grer pappa mig pengar till resan?

— Nej! — lät det, kort och bestämdt.

Det blixtrade till i Bens ögon, han kastade huf-vudet vårdslöst och missaktande tillbaka, räckte sin hand till afsked och sade i fadrens egna, mest lugna och gäckande tonfall:

— Adjö då — jag reser utan.

Men i detsamma brände en örfil på Bens högra kind och en annan snedt öfver ansigtet. Han kom huf-vudstupa ut genom dörren till salen och var nära att stupa raklång öfver ett veck i mattan. Fadren slogsin dörr igen efter honom; — han hade känt igen sitt eget svåraste lynne hos sonen.

Ben for aldrig till sjös. Han dröjde borta två dygn med ens efter scenen med fadren, ingen visste hvar. Modren var ytterst uppskrämd och orolig, men fadren gick omkring som ett åskmoln och frågade ej med ett ord efter honom. Emellertid fick man reda på att han tagit sin tillflykt till egendomen ute på landet och den tredje dagen kom han hem igen, mjuk som vax. Hade en dialog med fadren för slutna dörrar och tog ihop. med lexorna ånyo. Freden lade sig öfver familjen igen, hvardaglig och mulen, men från den dialogen begynte Bens emancipation.

Det var slut med beskedligheten och vänligheten, hvaröfver modren fröjdat sig så mycket, Ben gick sluten, med ett manhaftigt uttryck i ansigtet och bet på sina läppar, — fadren hade väckt hans ambition och stolta lynne igen. Hans skolstudier togo ny fart och till dem kom ett annat både nytt och retande.

Bland de äldre kamraterna fick Ben ny syn på lifvet. Efter målbrottet hade hans röst stadgat sig till en klingande stark tenor och sångläraren blef förtjust öfver den upptäckten. Han blef genast stödjepelaren i deras nybildade qvartett.

Det kom fart i Bens blod och spänstighet i hans sinne med sången. Nytt och öfverväldigande låg lifvet framför honom och sången tolkade underbart väl alla hans skiftande stämningar och sjudande entusiasm.

Fadren såg icke missnöjd den riktning hans själs-tillstånd tog och. lät honom hållas så länge hans studier gingo bra.

Det var blajid dessa sina kamrater han bröt igenom det mystiska som han svept kring qvinnan. Då stod Sigrid Walborgs bild underbart mild och förebrående långa veckor för honom, tills han gaf hela sitt hopp på henne förloradt, ovärdig som han var. Men samtidigt fick han en fast hållning och ett sjelftillit, som imponerade på Sigrid Walborg, när de någongång träffades, mycket mera än ett par års trogen och tyst hängifven-het någonsin förmått.

Så inkonseqvent är sjelfva den oskuldsfullaste omedvetna kärlek i sina anspråk.

Den sista lördagsqvällen i vårterminen samlades qvartetten till en utfärd, innan sommaren skulle skingra medlemmame. Utom sångläraren sjelf, som var ung och glad, bestod qvartetten af den ena farmaceuten på apoteket och en landskanslist, de öfrige voro lyceister. Med notböckerna under armen och ett par korgar med „varor^, som man smugglat med sig ned till båten, satte man sig i och lade ut på viken, spegelblänk i det sena eftermiddagslugnet. Den lilla staden låg putsad och fin på slätten ofvanför strandsluttningen, der björkarna stodo med mössöron och rönnarna hade bladknopp, ljusgrön och svällande yfvig. Och in genom fönstren deruppe, som stadsborna öppnat på galfvel för löfdoft och fågeljubel, drogo smältande mjuka ackord, som kommo från sjön.

— Qvartetten är ute, sade man, och mamma stan-nåde midt i sina hushållsbestyr, för att lyssna, pappa kom ut från sitt rum med pipan mellan tänderna, men döttrarna fälde arbetet i knät och lutade sig drömmande mot fönsterkarmen, medan vårluften derute låg mild som en välsignelse öfver staden. Genom luften summo långsamma, kärleksländtande strofer: blott jag vet, du tillhör mig ... blott jag vet, du tillhör mig, och när ekot sedan höll fast i det döende slutackordet, smälte serenaden ljus och förhoppningsfull tillsamman med de begynnande skuggorna långt borta kring kullarna till en enda stor vårharmoni.

— Hvad de sjunga vackert, — hör ni Benjamin Thoméns röst? sade flickorna och stodo med armarna lindade om hvarandras lif och lyssnade efter mera. Men båten drog längre och längre bort och allt svagare ljöd andra tenorsolot i Suomis sång ... broder eger du ett hjerta...

På udden midt emot prestgården hade man tagit i land. Toddyvattnet sjöd tyst och förbehållsamt öfver elden i en kaffepanna och gaf endast då och då sig luft, när en större mängd ånga lyfte på locket och strömmade ut i smyg, — alldeles som hade det anat att det var förbjudet i skollagen att koka för lyceister-nas räkning. Qvällsvarden låg ännu qvar i korgarna under hvita servietter och väntade, men öfver dem och de sorglösa glada sångame stodo björkarna luftiga och ljusgröna i sina lyckligaste vårdrömmar.

Terminen var förbi med alla omsorger och bekymmer och man sjöng . . . sjöng, så foglama helt afundsjuka stämde in och försökte öfverrösta. Tall-trasten var redan kommen och näktergalen. Långt borta på andra sidan viken i strandsnåren tog han ensam vid, när qvartetten slutat, och fylde vårqvällen med ett jubel utan like, underbart svärmiskt som de ungas egna sinnen.

Då kunde Ben ej hålla sig längre, han sprang upp på en sten med glaset i hand och improviserade någonting på hexameter, men det öfverväldigade honom sjelf till den grad, att han för tårarna som stockades honom i halsen måste afbryta, drogs under jubel ned från sin sten och bars omkring af de andra. När han fick fast mark under fötterna igen, tömde han, för upprörd att säga någonting, sitt glas och slungade det långt ut i sjön. Sju andra följde som på kommando. Stämningen, som han icke kunde återgifva. tog sin hämd på glasen. — Man måste sedermera dricka sin toddy gemensamt ur två koppar, och de blefvo många gånger tömda och fylda ånyo, medan fjärden norrut bytte färg med himlen ofvanför, först lätt gul-röd, sedan allt blankare stålgrå och alarna tecknade sig mörka mot natthimlen rundtomkring, men nere i sjön stodo de på hufvudet.

Senare på qvällen fick Ben tag i sin gamla förtrogna vän Syberg, som sjöng bas. Han förde honom afsides ner till stranden der de satte sig på stenarna och sågo en lång stund stumma ut öfver det stålblanka vattnet till udden, der näktergalen just tömde sig i en svindlande drill. Slutligen kröp det fram, att Sigrid Walborg skulle bort... på långa, långa tider. — Borde de inte hålla serenad för henne i natt — ? Serenad — ?ja, det var märkvärdigt att de inte hittat på det förut.

— Visst skulle de hålla det. Och när Syberg rätt kom ihåg, hade han också tänkt förut för egen del, att de gerna engång kunde sjunga för Sigrid Walborg. Det medhållet hade Ben allraminst väntat utan trodde tvärtom att han skulle bli utsatt för drift och speglo-sor. I glädjen tog han sin vän om halsen och så bar det af tillbaka till kamraterna.

Serenad! — Det var ett fint förslag — hvem hade hittat på det? Ben rodnade, men alla voro förtjusta och alla hade de sin flicka att sjunga för, så när som på farmaceuten, som hade ingen och två lyceister, som också förenade sig i all fred om en och samma.

Servietter och hvetebullar kastades huller om buller i korgarna bland knifvar och gafflar, smöraskar och kött inlindadt i papper. Tomma flaskor flögo mot bergväggen bredvid och splittrades i tusen skärfvor, så småfoglarne skrämdes upp ur sin sömn i strandbuskarna och foro som slungade stenar in i dunklet under löfhvalfven. Man ramlade ner i båten och andra tenoren, som var värst deran, bäddades i fören med matkorgen under hufvudet. Men midskepps och akterut gick punschflaskan omkring... När man kom närmare staden skulle stojet tystas ner, och nog tyckte alla de förhöllo sig så der temligen stilla, fastän brandvakterna uppe i staden stannade i gathörnen och stirrade förvånade ut öfver den spegelblanka sjön, derifrån det vildaste oväsen hördes vida omkring i midnattslugnet.

Man landsteg och nere vid strandgatan tog man af åt venster, vidare uppför backen och stannade viden rödrappad hörngård. Här bodde Sigrid Walborg. Qvartettens dugliga medlemmar hade reducerats till fem, tre ansågos osäkra. De fingo bli qvar på gatan med den ena punschflaskan och man förbjöd dem att der fnissa för högt, medan de andra klefvo öfver planket.

Här var hennes fönster ... Se så,... andra basen här, tenoren der och mellanstämmorna i midten. I högan nord vår

vagga stod — Det gick galant. Innan man sjöng den sista versen glimmade det till bakom gardinen och der stod ljuset tändt. Ute var det så ljust, att man utan ansträngning läste orden mellan not-liniema.— Slumra ljufva— har ni ton?

Ja! Det var tenorsolo . . . hö—ögt de gyllne stje—ernor tåga, try—ygg och lycklig slumra du!

— Fan så stiligt han sjunger solot, kommo de tre bakom planket på fullt allvar öfverens. Men Ben sjelf stod försjunken i att stirra på ljuset bakom gardinen. Han hade tyckt att någon rört på den och tittat ut medan han sjöng ... det rördes något hvitt der — helt säkert... Och han tänkte på, huru han nu bekände allt det, som han aldrig hade trott sig våga säga åt henne, men i och med detsamma var visan slut.

Till sist en marsch, som sjöngs medan de gingo sin väg. Det hölls paus och man klef öfver planket, men på gatan togs marschen upp igen, ekade mot husväggarna och dog småningom bort bakom nästa gathörn, tills den om tio minuter stämdes upp igen utanför ett annat fönster långt ifrån. — Så stego samma sånger, endast med några variationer, fyra gånger upp i det genomskinliga vårdunklet än här än der, tillsmajnatten igen låg ljum och fridfull och ostörd öfver den sofvande staden. Men naturen sjelf hade rastlöst nattarbete med att alstra och tog sig ingen blund på långa ljusa veckor ända bort öfver midsommaren.

Inne bakom fönstret i sofrummet hos Walborgs tittade ett näpet hufvud fram öfver ett rödt täcke och ett hvitt lakan. De stora ögonen voro klarvakna, men ändå litet drömmande ... Det var allt rätt underligt att vara älskad ... jaså, att det kändes såhär! Ty älskad var hon, det led ju intet tvifvel numera. . . det var klart och tydligt, fastän äldre syster i sängen bredvid, som först tagit serenaden åt sig, hade sagt några elakheter om efterhängsna pojkglopar och inbilskhet hos flicksnärtor, när hon mellan gardinen sett att serenaden icke gälde henne ... Så, att hon, Sigrid, nu var älskad.... verkligen älskad och hade haft serenad . . .!

Och hon vaggade sig småningom in i det behagligaste medvetande, att en stor, varm och djup kärlek vakade öfver henne någonstädes, och gaf henne rätt att njuta och vara vacker, tills den lilla runda armen låg slapp och viljelös på det röda täcket och bröstet arbetade jemnt som ett urverk under hennes sundaste djupa sömn.-----------

Samma morgon Sigrid Walborg reste bort, fick Ben en liten gråfjunig mosippa från henne. Den hade hon sjelf tagit ur sin afskedsbukett och bedt syster Emmi framföra till Ben. Och länge låg den mosippan pressad i en liten notesbok tätt vid ett upproriskt och ungt hjerta.De [hade varit inresta till Helsingfors hela satsen studentkandidater från högsta klassen. I den lilla staden jubilerade man vid deras afresa och det dracks farbrorskålar med de äldre lärarena, brorskålar med de yngre. Den åtta års långa fiendskapen mellan lärare och elever var slut och man försonades med stor menniskovänlighet efter alla bedrägerier å ena sidan och disciplinära misstag å den andra.

I Helsingfors slog man dank på gatorna, bar sig tölpigt åt på värdshus och kaféer och rusade slutligen under jubel att köpa sig sin hvita mössa när utslaget fallit och man var student.

Ben telegraferade hem att han fått 29 röster, gick omkring och förundrade sig öfver sin nya värdighet. men kände sig i grunden alldeles likadan som förut, fastän han emotsett studentvärdigheten som en stor förändring i hela sitt väsen. Hvad hade han icke väntat för en jublande glädje och stolt tillfredsställelse. Men icke en smula bättre kände han sigför det. Här hade han nu bråkat och ansträngt sitt yttersta under långa veckor, smusslat med underslef och pinat sig med oerhörda massor af minnessaker, för att sen när resultatet kom, förebrå sig att ha gått så noggrant tillväga. Han hade ju redt sig ined hälften mindre. Skoj var det ju alltsammant från börja,n till slut, — sannolikhetsberäkningar, möjligheter att bli frågad just det man kom ihåg och till slut tur. Tur skulle man ha, eljes dugde man ingen vart, och tur hade litet hvar, ty minsann någon känt sig säker på sin sak. Ingen enda hade kunnat uppträda och säga att han verkligen förtjent att bli student, utan att jemföra sig med kamraterna.

Bäst bevisades det genom att alla kände sig likasom räddade undan en öfverhängande, oberäknelig fara. Jemförde man sig med kamraterna — ja nå, då hade den ena lika stor rätt som den andra att bära den hvita mössan.

Men den nöjda och lugna tillfredsställelsen efter ett välförrättadt arbete hade Ben alls icke, — tvärtom var han besviken. Glad var han nog, stojande glad på Kajsaniemi om qvällen, men det var blott för att han tyckte att det så skulle vara när man var student. — En äldre student, som blifvit bjuden på deras vift, sade också ungefär detsamma som Ben tänkt om hela studentexamen, men bad Ben för Guds skull vara tyst och hålla det för sig sjelf.

Syberg deremot gick omkring och skröt. De kunde gerna ha tagit upp honom på enskildt förhör, han skulle nog ha svarat ifrån sig i alla ämnen, fastänBen varit nära att komma fast, för att han hjelpt honom i matematiken vid tentamen från skolan. Och Syberg stötte sin mössa ledigt bakut, tog sitt glas axelbred och trygg och höll ett tal om huru de nu trädde ut i verlden och skulle reformera den med sin tro och sina kunskaper. Det var väl idealistiskt, hans tal, några äldre studenter skrattade i smyg, men det hurrades likväl när han slutat, och han sjelf såg ut som en triumfator.

Men med Ben gick det alldeles på tok senare, när han druckit ur fem eller sex glas bål. Till en början hade han anfört sången, skämtat och vitzat som han brukade, men när han tog supen före sexan föll det en tung bitterhet öfver honom. Han drog sig tillbaka i ett sidorum och kastade sig på soffan.

Det var nu hans studentvift!

De andra derute, de kunde nog vara glada och skoja, men han var bedragen, djupt bedragen på sin glädje. Ett sådant skoj alltsammans! Bara skrål och fylla. Och han som väntat det så annorlunda.

Syberg sökte efter Ben och fann honom på soffan i sidorummet.

— Hvad gör du här?

Intet svar.

— Ar du knöl ren? Han ruskade om Ben.

— Låt mig vara!

— Nej du får ta mig fan inte ligga här när vi andra ha gladt — kom in med mig nu —!

Sybergs öfvertygande tonfall och hans deltaganderörde Ben. Det var ju verkligen dumt af honom att låta sig nedtryckas af ingenting, — rakt ingenting!

— Ar du galen, som sörjer i dag, ... just när du blifvit student! ... Hvad går åt dig?

• Syberg tog honom i armen.

— Se så, kom in då —!

Ben fick sig par glas öl islagna och ett glas vin. Det kryade upp hans lynne en smula och när han druckit ett glas vin till, började han trösta sig. Vänskapen fans ju qvar för honom.

Hemma blef Ben väl emottagen, men redan om några dagar gick lifvet i sina gamla spår igen, alldeles som om han ingen nyförvärfvad studentmössa haft. I ensamheten på landet sjönk hans mod igen, trött och öfveransträngd som han blifvit under den sista terminens stränga arbete. Ingenting, som uppmuntrade honom och ingenting att göra. Sina skolböcker hade han kastat bort i skräpvrån, innan han reste till Helsingfors för studentexamen, med det fasta beslutet att låta dem ligga der.

Och han gick omkring med händerna på ryggen och kritiserade, för att göra någonting. Kritiserade far och mor och syster Emmi isynnerhet. Huru småaktiga de voro och huru bundna af sina skräpsysslor! Hans egna höga kritiska tankar togo de ingen notis om alls, sysslade bara med sitt evinnerliga skräp och begrepo icke honom det ringaste. Ben var tvär och sur i sitt sätt mot dem och fadren hade så mycketannat att tänka på, att han icke engång tog Ben i upptuktelse derför.

Den forna vallflickan Johanna hade brutit med långa Adam och avancerat till inpiga. Ben egnade äfven henne en del af sin öfverflödande kritik och fann henne oändligt lunsig och osmaklig — och henne hade han engång varit

kär i! . Men det var redan en vådlig sak för Ben att alls begynna tänka på henne. Omedvetet snärjde hon in sig i hans tankegång under sysslolösheten och han begynte småningom se på henne närmare. Det var bara det hon gått och väntat. Inom en vecka var det färdigt emellan dem. Ben hade tagit sin hämnd på sjelfva föremålet för sin första olyckliga kärlek.

Hans förhållande till Johanna gjorde endast vistelsen hemma i dubbelt mått odräglig för honom. Han kände sig till mods som en tjuf och rånare, hvil-ken hvart ögonblick fruktar för upptäckt. Han vågade icke se sin far in i ögonen, skämdes ofta uppriktigt för sin mor och beslöt hvaije morgon afbryta all förbindelse med Johanna, blott för att om qvällen knyta till den dubbelt fastare igen. Om ens jagttiden hade varit inne, men det var långt ännu till den!

Hans sysslolöshet plågade honom rysligt, men han företog sig likväl ingenting, Inga trefliga grannar fans det heller. Och han kunde sitta på gungan i tallbacken långa timmar om eftermiddagarna, utan att göra annat än peta i tallbarren och låta tankarna flyga.

Då föreslog honom engång hans mor att hanskulle resa in till staden på ett ärende. Ben såg förvånad på henne, — hade hon gissat att han gick här och långleddes? Men det var inte det, — hon hade ett ärende till läkaren, som endast Ben kunde besörja, ifall ej hon sjelf eller pappa reste in till staden.

Ben var glad att få en anledning att lemna hemmet helst på några dagar, gjorde «ig i ordning och när han piskade på hästen utanför gårdsgrinden var det som om verlden legat öppen för honom, han blef helt glad med ens och tog sig för att sjunga en visa så det ekade bland de höga furustammarna. I staden hette det att Sigrid Walborg var kommen hem från Schweiz med måndagsbåten; lång och smärt och vacker hade hon blifvit och haft med sig en kamrat från pensionen i Schweiz. De två hade talat idel franska och varit modema från topp till tå och de hade genast efter sin ankomst till staden, rest ut till assessor Walborgs egendom, utan att helsa på hos någon.

Det var stora nyheter för Ben. Hans tankar begynte igen att snurra omkring den eviga gamla medelpunkten, men helt olika än förr. Han förundrade sig i sanning icke att Sigrid Walborg förbisett honom förut, — nu måste det väl bli något litet annat ändå när han var student. Han tog mössan af sig och såg helt stolt på lyran och den hvita sammeten. Någon fröjd hade han ändå af den! Och han utverkade hemma både häst och karl för ett besök ute hos Walborgs.

Det var den härligaste sommarförmiddag i Julimed solrök och disig horisont, nedåt hvilken molntapparna blefvo rödaktiga i hettan. Ben hade på genomresa i staden öfvertalat vännen Syberg med lock och pock att följa med sig ut till "Walborgs, han kände sig likasom säkrare när de voro två.

Syberg hade borstat sina nya sommarkläder, tagit på sig sin helgdags studentmössa, som varit i bruk endast två gånger, sagt farväl åt sin gamla mor och derpå kuskade de af, så dammet stod efter Åbokärran långa vägar bakom dem på landsvägen.

Ben beundrade Syberg för hans säkerhet och trygga väsen och nu senast hade dennes kategoriska afsked af sin mor imponerat på honom. Utan att af-tala sin färd med henne förut, hade Syberg sagt henne adjö och hon syntes ej det minsta ledsen eller öf-verraskad. Jo det hade blifvit en vacker historie om han tagit sig till detsamma i sitt hem, så student han än var! Han såg upp på Syberg från sidan och frågade:

— Är din mor alltid såder hygglig?

— Huru hygglig?

— Att hon låter dig rå om dig som da vill.

— Åh! — jag har vant henne vid ett och annat!

Ben förstod alls icke huru det gick till, men

nickade och såg ut som om han gillat Syberg fullkomligt. Han var ofantligt mån om att ej blotta sin underordnande uppfattning af en sons ställning i familjen.

Inne i den kyliga furuskogen togo de upp en Grlunt, vana som de voro att sjunga Gluntarne tillsammans. Sången gjorde Ben lättare om hjertat.Han hade hela vägen försökt beherska sin oro, som tilltog ju mera de närmade sig Furuvik, Walborgs egendom.

Redan när de hunnit några verst från staden hade han öfverfallits af en hjertklappning vid tanken på hvad han gick till mötes. Huru skulle Sigrid Walborg taga emot honom nu, och huru skulle han sjelf rätt imponera på henne? Den sista versten innan de kommo fram satt Ben såsom på nålar och hade flere gånger lust att helt enkelt bedja drängen vända om till staden igen, men så såg han på sin trygge vän och skämdes smått för sitt vankelmod. Hans fantasi tog alltid étt sådant öfvertag öfver honom när det gälde något nytt eller spännande, att han på förhand förestälde sig allting dubbelt förstoradt eller försvå-radt. Sedan när det var förbi, var han den förste att le åt sina inbillningsfoster. Så hade det varit redan i skolan och bedragen hade han alltid blifvit på det han väntat sig.

När de körde in under Furu viks lummiga björkar innanför grinden, ångrade Ben häftigt hela sitt tilltag, steg ned ur kärran framför trappan darrande i knävecken och skulle helt säkert ha rymt sin väg om han varit ensam. Men nu hjelpte ingenting och han tog på sig sin mest obesvärade mift, fastän hanv var nära att storkna af stickande torrhet i halsen. Sköt sin hvita mössa käckt på sned, sade till åt drängen att vara beredd till affärd när som helst och steg med Syberg uppför trappan.

Ja, — man var hemma och tant Walborg sjelfkom ut i tamburen och bad dem vara välkomna. Flickorna voro i parken, men gossarna hade säkert icke gått att simma ännu. Det föll som en sten från Bens hjerta när han hörde att flickorna voro ända i parken, men tant Walborg ropade uppför den branta vindstrappan:

— Gustaf, — Verner —! Kom ner, här är främmande.

Och de kommo stöflande utför trapporna i ganska lätta sommardrägter. Verner, densamma som låg i vaken med Ben och hvilken han skulle rädda, hade vuxit till en lång räkel och gick i skolan ännu, men Gustaf höll på att taga sin juridiska examen vid universitetet. Tant Walborg lemnade dem åt sitt eget godtfinnande.

— Vi ska väl taga reda på flickorna, — sade Gustaf smågiftigt och öfverlägset och såg bort på Ben. Så gick man ut i trädgården, der Ben alldeles i tankarna slog in på den breda sandgången, som ledde till parken.

Jaha, der skimrade det ljust mellan löfven — nej, det var bara en björkstam och Ben hemtade sig men gick fortfarande och pratade skräp utan sammanhang.

Der voro de!

Den här gången var det verkligen två handgripliga unga damer, som reste sig halft ovilligt ur gräset, der de legat och läst när ungherrarna störde dem. Ben hade fått förtviflans fasta hållning i det afgö-rande ögonblicket.— Välkommen hem, fröken Walborg!

Fröken Walborg var nådig nog att le helt vänligt mot Bens studentmössa och presenterade de båda främmande för sin väninna från pensionen, fröken Elmberg. Men stora bror Gustaf ansåg sig redan ha fyllt all pligt emot sina gäster och petade en stund med sin käpp i sanden, men när det såg ut att intet samtal bli af, rätade han ut sig och gick bort i det han sade:

— Nå, — kyss nu då hvarandra åtminstone!

Det var ett godt tillfälle att falla in med ett

skratt och alla gjorde det samvetsgrannt, vännen Syberg en stund längre och grundligare än de andra.

När de sågo på hvarandra blef det Ben, som var mest generad för hans skämt, men han försökte taga mod till sig, famlade tafatt efter Sigrid Walborg för att se oblyg ut och sade:

. — Vi ska försöka det då —

Sigrid Walborg var ej ens rädd för Bens plumpa försök till ledighet, hon såg ett ögonblick skyggt på honom och

vände sig sedan bort med ett litet löje. Han såg verkligen för brydd ut, stackaren. Och der stod han nu igen ohjelpligt strandad mot sina egna tölpiga försök och vågade knapt se på Sigrid. Han föll så helt och hållet ur sin roll af kavaljer, hvilken han begynt så storartadt, att han ingenting svarade fröken Elmberg, när hon frågade honom om han kände herrskapet Hjort i staden, med hvilka hon var slägt.

Fröken Elmberg var en nervös och fin Helsing-forsdam, som varit med på skridskoklubben sen sittåttonde år och redan vid sitt tolfte haft beundrare bland häradshöfdingar och doktorer. Hon såg på Ben litet hvasst när han ingenting hörde, vände sig om mot Sigrid och sade med ton vigt:

— II est trop impoli, lui!

Ben och Syberg stodo handfallna och begrepo ingenting, fastän Ben tagit vitsord i franskan vid studentexamen. Men den lugna Syberg slog sig ner helt beqvämt på en bänk, kastade det ena benet öfver det andra och frågade på bred svenska om de haft roligt i Schweiz. Ben hade gett halfva sitt lif för hans makalösa säkerhet.

Åh ja, nog hade de haft roligt också.

Men hade de inte haft hemlängtan?

Någongång, inte ofta. Senast hade de t. ex. varit ute på en sådan förtjusande utflygt i Savoyer alperna att de glömt Finland helt och hållet, och så hade de blifvit så goda vänner med en hel hop danskor och engelskor, o. s. v.

Om en stund voro Syberg och fröken Elmberg så långt borta i Schweiz ätt Ben tyckte tillfället vara inne till en attack.

— Hur trifs ni hemma, fröken Walborg?

Fröken Walborg! Det var första gången han

kallade henne så, och det lät fremmande för hans öron.

— Mycket väl, kom det till svar.

Ben lutade sig bakut i den mest besvärade ställning han kunnat finna på, försökte se ut som om han haft flere frågor på lager, men teg af ren ordbrist.Och när han ingenting sade, vände sig Sigrid Wal-borg igen till de andra och följde med dem.

Men Ben smekte hennes profil med blicken så skygt och varsamt som hade han kunnat göra henne illa dermed. Hvad hon hade blifvit vacker under de två år han icke sett henne! Icke som skulle alla andra finna henne vacker, men der var något i hennes ögon och kring hennes mun, som tilltalade Ben mera än något annat ansigte han sett. Och så kom hon så medveten och säker tillbaka, tyckte han, fastän ingen kunde se mera omedveten ut än Sigrid Walborg.

Syberg hade tillegnat sig de två flickornas hela intresse genom att intressera sig för dem. Det var idel skräpprat, om Schweiz, om maten i pensionen, om engelska vänner, om klimatet . . . allt sådant, som Ben föraktade djupt.

Efter att några ögonblick ha lyssnat till dem vände han sig bort nästan med ovilja och förundrade sig hur Sigrid Walborg nedlät sig att underhållas af dylikt drafvel. Men likasom enkom för att förarga Ben, vände hon sig just i detsamma om till honom och frågade på fullt allvar hvilket han tyckte mera om, hallon eller smultron?

— Ja, svarade Ben med stort allvar.

Men flickorna skrattade. Det var just ett svar på en fråga! Kunde han inte säga hvilkendera han föredrog?

Nej, — det kunde han inte. — Yet ni det nu, tilläde han genom en något häftig gest och såg upp i tomma luften.Då sade fröben Elmberg igen någonting på franska till Sigrid. Det var för mycket för Ben, han steg upp och såg otålig ut.

— Sitter ni illa, frågade fröken Elmberg, — här är min kappa att sitta på . . .

— Tack, sade Ben kort och blef stående utan att slösa ett ord vidare. Men i gräset, midt emellan de båda flickorna halflåg vännen Syberg så lugn och tillfreds att intet i verlden kunnat rubba honom ur hans jemvigt, om icke en jordbäfning rakt under honom.

Ben var ond, ond öfver att han ej kunnat finna den enkla naturliga ton som vännen Syberg, ond öfver att han ej kunnat prata med Sigrid Walborg, ond öfver fröken Elmbergs franska, ond öfver att han alls kommit hit, ond öfver att han var ond . ..

Och då slog Sigrid Walborg sin väninna]tå axeln med sina ljusgrå sommarvantar litet tillgjordt och sade affekteradt, såsom om hon ej markt att det var franska:

— Eh bien, — retournons!

— Prenez mon manteau, sade fröken Elmberg i det hon steg upp och såg på Ben, men han förstod med god flit icke hennes gest engång.

— Pardon, — åh jag menade min kappa, tilläde hon leende när vännen Syberg räckte den åt henne.

— Yi äro så vana att tala franska med hvarandra, sade hon urskuldande och nickade åt Sigrid, — inte sant du?

Syberg hade stigit upp och bjudit fröken Elmberg armen, men Ben hade sitt falaste lynne öfversig och gjorde ingen min af att bjuda Sigrid sin. Då, såg hon retande bekymmerslöst en tum förbi hans näsa som om han alls ej funnits till, rakt ut öfver viken der regnmolnen begynte skocka sig . . .

— Vi få regn, ropade hon och var med ett språng bredvid Syberg, tog sjelfsvåldigt och hurtigt hans lediga arm, medan Ben blef bakom, mörk som regnmolnen ofvan honom.

Fröken Elmberg såg sig om efter Ben med en hånande blick.

— Taisez donc, hväste Ben på sin bästa franska för sig sjelf och undgick genom ett underverk att säga det högt, men när han på vägen upp till gården hörde en ko råma nära ladugården, kunde han ej hålla sig längre:

— Det låter alldeles som franska, sade han.

Vid middagsbordet inne i den skumma matsalen,

der björkarna stodo lummiga och höga tätt utanför fönstren, blef det ett idkeligt retande och smågna-tande skämt med Ben, hvars lynne var förstördt i grund, sedan också Sigrid Walborg begynt på med franska glosor. Genom sin likbjudarmin drog han hela skämtet öfver sig, tills de gamla började medla, allt under högljudt skratt. Ben var ju så bekant i huset, menade de. Hvarje gång flickorna skrattade föll Syberg in med sitt breda, kraftiga skratt så bordet skakade. Assessorn skrattade, smittad som han blef af munterheten, tant Walborg höll sig till ett slags medlande småfnitter för att icke såra Ben, menvärst'af alla voro stora bror Gustaf, fröken Elmberg och småbarnen.

Sigrid såg kanske en smula brydd ut, men det var icke mycket. Och då måste Ben taga sitt parti och bjuda till att skratta med. Hest lät det och tvunget, men det gick likväl. Han vågade icke se upp för att icke visa sin sorgliga min midt under skrattet, men när han engång af misstag kom att se på fröken Elmberg, föll hon i en formlig skrattparoxysm.

Det var nu hennes uppfattning af sällskapstakt, som hennes dyra uppfostran i Lausanne gett henne.

— Och nu skall ni sjunga en Glunt efter maten, proponerade stora bror Gustaf när man stigit upp och fröken Elmberg hemtade sig i en vrå efter skrattet med näsduken för munnen och ögonen fulla af tårar.

Vännen Syberg var genast med om det, men Ben tvekade en lång stund. Hans första ingifvelse var att neka bestämdt, men så insåg han att det kanske var det enda medlet för honom att dra sig med heder ur spelet. Och han lofvade göra det om en stund. Så knyckte han vännen Syberg tyst i rocken och hviskade åt honom, att de skulle fara bort strax som de sjungit, ty hästen kunde ej vänta på dem så länge.

Syberg såg förvånad ut, han hade alls ej tänkt på en så snar afresa, ty när man engång kommit ut till landet,

brukade man stanna der längre. De hade dock icke kommit öfverens förut om afresan, så att det kanske hade varit Bens mening ända från början. Och han nickade jakande.Om en stund bjöds det kaffe* i salen. En stor gammaldags sal i ett enkelt hem på landet, med, en bred tvåmans gungstol, trä möbel och en lång pinnsoffa. I hörnet stod flygeln som var ny, ty sedan äldsta syster fått det gamla pianot i hemgift, behö£-des det en god flygel för Sigrids musikaliska uppfostran. Hon spelade också rätt väl, fastän det nu blef tant Walborg sjelf som kom frajn, när det gälde att ackompagnera Gluntarna. Hon kunde dem sedan unga dagar utantill.

Ben och vännen Syberg stodo helt högtidliga vid flygeln. Flickorna småfnissade ännu borta på pinnsoffan och så gick det lös. Det var Solnedgången i Eklundshof de sjöngo. Ben hade lutat sig bakut mot kakelugnen, fixerade en punkt långt borta i rymden ofvanom parken och sjöng så vackert och melankoliskt att det kunnat röra stenar. Man sjöng flera verser, alla ville höra mera och tant Walborg fick sina romantiska minnen från ungdomsåren lef-vande för sig. — Hvad det är skönt ändå! — ja, det var märkvärdigt hur den kunde klinga vackert, den enkla duetten! Men nog satte också Ben hela sin glöd och sin smältande mjuka röst med i sången och det var icke utan att tant Walborg blef fuktig i ögonvrån der hon satt vid pianot och tog det vackra ackompagnementet så långsamt att rösterna rätt fingo göra sig gällande. Vännen Sybergs goda bas rullade djupt nere i lägsta registret, steg och steg och så flöto de båda rösterna tillsammans i en strof så hjertgripande längtansfull att de båda flickorna tystnade i soffan . ..--Ack om du hjerta har

flyende sol, dröj qvar--!

• När de slutat sade ingen ett ord. Ben lutade sig allt ännu orörlig mot kakelugnen, njöt af stämningen som sången framkallat och såg ut i parken, tills den med ens föreföll honom så underligt luftig och hög

som om tonerna lyft den---

Så såg han ner i partituret, bläddrade litet och stannade. Tant Walborg spelade några takter och Ben föll in: Ack, j. Arkadien äfven jag har varit... Det solot hade han ännu aldrig sjungit förgäfves. Och han kunde sjunga det, — isynnerhet nu!

Alldeles inspirerad stod han der, blicken glödde stilla och melankoliskt och rösten klingade så full af innerlighet och värma, att sjelfva bror Gustaf blef förtjust. Syberg såg helt rörd på sin vän, han sjöng ju så man måste tåras. Och hur han tog sig bra ut med sitt tjocka hår nedfallet i pannan, sina tindrande ögon och den vackra munnen litet melankolisk och barnslig när han sjöng. Det var i sådana ögonblick Syberg lärt sig att beundra sin vän såsom ett högre väsen, och han föll in lent och hänsynsfullt i duetten, der han önskade att magistern fått stanna qvar i Arkadien.

Ben sjöng den blott en gång och ingen bad honom om ett dacapo, ty man kände att man hört någonting, som verkligen var sång och icke kunde befallas om och om igen, någonting som rörde en och beherskade ... och det var ej utan att tant Walborg kastade en nästan respektfull blick på honom, som vetat gripa dem så synbart och djupt.Hon blef sittande med hufvudet i handen och stirrade ut i trädgården. Ingen bröt stämningen. Flickorna sutto hvar för sig, Sigrid med ansigtet frånvändt. Ute hade det klarnat igen, eftermiddagssolen drog genom fönstret i rummet bredvid och den öppna dörren, en lång guldstrimma öfver det hvita golfvet i salen, der de innerliga tonerna dallrade i luften ännu. Dammet dansade upp och ned i strimman och Ben stod i drömmar och såg ut öfver parken.

Med ens suckade han och tog sin mössa, som låg tätt bredvid honom på nothyllan.

— Adjö tant! sade han.

— Adjö —?

— Ja, — hästen kan inte vänta på oss längre.

— Men, — och tant Walborg kom ihåg det starka skämtet vid middagen, såg frågande på Ben och invände lamt att de ju borde stanna öfver natten. — Hästen kunde ju sändas hem förut.

— Nej tack! fick hon bes£ämdt till svar. Så tog man afsked. Ben afslog ännu ett anbud om häst i morgon, — de hade beslutat så hemma, han måste fara nu.

Sigrid såg förstämd ut.

Ett ögonblick ångrade Ben sin bestämdhet, men det nästa tog han Syberg under armen med en knyck och gick utför trapporna. När de två hvita mössorna försvunno under hängbjörkarna vid porten, klingade det lefnadsgladt och lustigt:

Ja, jordens kungar sku' abdikera och ministrarna resignera,om d© kunde som vi jouera af sig sjelfva, — och litet mera.

Men hela den sommaren svor Ben hvarje gång lian hörde en ko råma.På akademiska sångföreningens första möte om hösten gick Ben med händerna på ryggen och hade ingen aning om sin blifvande storhet. Han hade skrif-vit in sig i Savokarelska afdelningen och tänkte bli jurist. Det gjorde han mest för de hemmavarandes skull, för sig sjelf medgaf han att han var långt ifrån säker på hvad han skulle bli, någonting måste det ju vara.

Sångsalen i studenthuset hvälfde sitt ihåliga, stjernbeströdda tunnhvalf obäkligt öfver det aflånga rummet och Ben stannade jemte vännen Syberg för att betrakta Ekmans rödkindade Wäinämöinen på den ena tvärväggen.

Första tenorerna! ropade dirigenten, från pianot. När de alla samlats gingo de upp till hela fyra. — Det var fan, sade dirigenten, som kände igen alla från i fjol, utom Ben.

— Har herrn sjungit första tenor förut?

— Nog har jag ju försökt —

— Försökt? — ja nå, vi ska emellertid pröfva om herrns röst räcker till. Ta c! Och dirigenten slog an c på pianot. —- C, ljöd Béns röst säker och. klar. Dirigenten såg upp på honom uppmärksammare. Så gick det hela skalan uppåt och Ben fick en gillande, välvillig nick, ty han hade sjungit den rent och tydligt med halfröst.

— Åh, herm är ju helt säker på sig.

Ben såg sjelftillräcklig ut, klarade strupen och begynte efter dirigentens anslag klifva uppför andra oktaven. Kommen till g, sjöng han ut med full röst så det ekade i det tomma tunnhvalfvet—g — a — h!

— Hvad? sade dirigenten, fälde händerna af förvåning från klaviaturet och blef sittande och stirrade på Ben, som såg alldeles obekymrad ut, endast att det drog i hans mungipor.

— Vet herrn att herrn tar höga h?

— Jo.

— Nå, hvarför sade ni inte till det förut? Ni har ju en tenor som en engel.

Ben hörde på helt lugnt med händerna i byxfickorna och gnolade fortsättningen c, d och e i falsett som för sig sjelf.

— Ni är ju en epok, sade dirigenten, som tyckte om amerikansk humor. — Vi ska lägga bort titlarna och det genast.

Nere i buffenten fick han tio nya bröder inom lika många minuter. De gamla sångarna tittade helt stolt på honom, men de yngre förstodo sig icke ännu på facket tillräckligt för att inse hvilket monstrum en äkta första tenor var. Efter sångmötets slut tog dirigenten Ben till pianot, fantiserade ihop ett ackompag-nement till flera melodier, tills Ben passade på och föll in i en, som han kände.

Kamraterna som gått ut, tittade in ånyo genom dörren när de hörde solosång och satte sig inne i salen med paletåerna på. Men de äldre sångarna slogo en krets om Ben vid pianot och sade honom saker, som kommo hans kinder att rodna och hans bröst att svälla. Dirigenten och han blefvo de bästa vänner och gingo arm i arm utför trapporna till vestibylen, togo ännu ett glas punsch i buffeten och så gingo de ut. Ännu samma qväll skulle

dirigenten anmäla Ben i sångföreningen B. B. — bullrande basar, — och det var icke en liten ära för en ung gulnäbb som han. Ben släpades omkring från värdshus till värdshus hela eftermiddagen, presenterades för äldre studenter och fick nya bröder.

Om qvällen nådde Bens triumf sin höjd när han intogs i B. B. Men det blef icke samma entusiastiska emottagande som i akademiska sångföreningen, ty B. B. var en elitförsamling af axelbreda, trygga, äldre sångare, gamla studenter och män i staten med flintskallar och begynnande magar. Man tog sig honom an med en viss nedlåtenhet och lät det tydligt påskina att man nog hade sådana tenorer som han förut. Men när han vid samsången tog höga b i klingande klar bröstton,, måste dirigenten nicka gillande åt honom och strax derefter blefvo de bröder. Flera bröder fick han nog, men han hade likväl en förnimmelse af att man ansåg det vara sin pligt att kugga hans öfvermod och hålla på sin värdighet, ty der fans folk som visteatt en värdighet den man ej håller på, är ingen värdighet alls. Tilltalade han någon af sina äldre nyför-värfvade bröder, måste han vanligen upprepa sin anspråkslösa anmärkning två gånger, som då förlorade all den lilla qvickhet den ursprungligen haft.

Man talade högvigtigt om saker, som voro honom främmande, och när det hände att någon vände sig till honom med ett ord, var den uppmärksamheten så nedlåtande, att han derigenom endast likasom uppmanades att vara stilla och förhålla sig blygsamt.

Men ett litet kotteri fans det, der man roade sig. Punschen gick flitigt från glas till mun och inom kort var Ben väl upptagen der, och han vågade sig till slut på att fyra af en liten vitz, men den blef förstådd af ingen.

Nå, han tröstade sig och beslöt att vitza tydligare nästa gång.

Hans vän dirigenten från akademiska sångföreningen hade blifvit likasom litet stel i sitt sätt mot honom, här i det stora sällskapet. Han ångrade smått sin första entusiasm och familjära vänlighet. Och fastän det var en obetydlighet, kunde Ben ej undgå att finna sig en smula främmande och öfverflödig här, hvarest man gick tillväga med sådan vigtighet och värdighet i alla de minsta småsaker, att han nästan blef illa till mods. Det låg en sådan tyngd af medvetet allvar öfver en del när de sjöngo, de jemkade om begynnelsetonen och togo oktaven så högtidligt som om de börjat en kyrkokonsert.

Isynnerhet var der en liten bas med det mest

(ismåvigtiga, embetsmanliga uttryck i sitt anspråkslösa ansigte när han sjöng, som om han haft ett högst maktpåliggande diplomatiskt värf, hvars utförande föl-des minst af ett helt kulturfolk. Men när dirigentens taktpinne lyftes, stod Ben som elektriserad och glömde för sången allt och alla omkring sig. Så lät det också något annat när kören sjöng fortissimo med sina väldiga basar, än deras anspråkslösa qvartett borta i småstaden.

Först när honoratiores, som hade familj eller andra ändå vigtigare pligter, gått bort och den officiela delen var slut, blef det lifligare och man tog in tutingar.

Kotteriet som stannade qvar bestod af glada äldre studenter med dåliga affärer och materialistiska idéer, hvilka gerna sutto vid glasen frampå nätterna och gjorde kakofonier och ordlekar. Kring dem samlade sig den yngre generationen och tillfälliga gäster på värdshuset med en pietet och en vördnad för hvarje deras yttrande, som var rent af rörande. Men så voro de också ryktbara män, de flesta.

Der satt Priffe t. ex., han, som kreerat visan om skräddaregesjälen. Med orörligt ansigte, som endast då och då skälfde af en humoristisk ryckning från högra ögonbrynet till venstra mungipan, satt han och rufvade på stora humoristiska skatter. Utan att säga ett ord. Allt emellanåt tömde han sin tuting till hälften i ett drag och tvingade lilla bufettfröken till alla möjliga medgifvanden medan han uppförde sig högst beskyddande och faderligt mot henne, som gaf honom sken af att ha den första kärlekens fröjder i de-ras förhållande långt bakom sig. Så fick man honom ändtligen öfvertalad att sjunga en visa.

Han gjorde så många förberedelser med rock- och manschettaftagning, håruppburming och röststämning att hvilket annat sällskap som helst längesedan blifvit otåligt, men här satt man beundrande och redan på förhand kiknande af skratt. Sedan när han sjöng* kiknade de yngre mangrannt, medan de äldre delade Priffes ära

broderligt. Och hade man ej kiknat, skulle Priffe också stått der bra handfallen, som om jorden rubbats ur sin bana. I sex års tid hade man konseqvent kiknat vid alla glada tillfällen der han exeqverat sina tre visor, som gjort hans ryktbarhet. Alla hörde dem. Buffetfröknarna gnolade dem efter honom med hans humoristiska tonfall i rösten, unga gulnäbbar härmade honom sinsemellan och hemma i familjerna så t. o. m. systrarna kunde dem — med små uteslutningar naturligtvis. Och långt borta i utkanterna af staden sjöngos Priffes visor, öfverdådigt gladt Och med skrofliga röster, medan porterflaskorna surades på bordet framför ...

Nej, — Priffe var en ovärderlig karl på vifter. Han var med som muntrationsråd öfverallt, och få voro de större kandidat- eller licentiat vifter der icke Priffe stått i skjortärmarna högt uppe på ett bord och sjungit i vildaste nasalfalsett:

O barn af Hellas, byt ej bort, ditt sköna fosterland! —

Och qvällen gick och sexan kom, buffetfrökenkelades, Priffe sjöng, alla fnissade och Pelle-musik spelade finalen ur Kung Karls jagt med ackompagnerande pukslag af de öfriga på bord, stolar, glas och kakelugnsluckor.

Allt detta var nytt och tilltalande för Ben och han slöt sig till sällskapet ofta. Det var ett så humoristiskt skoj med allt och alla. Han beundrade Priffe en hel termin, sjöng med i refrängen till alla hans visor, stampade pukslag i golfvet och spelade flöjt på näsan, när Priffe arrangerade den stora orkestern.

Det var den stora, skeptiska tidsandan, som göt kritikens smygande gift i entusiasmen hos ungdomen och slog det hänförda, varma prdet tillbaka i halsen på den lättrörda tjuguåringen.... och han gick ursinnig hem första gången han råkade i direkt kollision med verkligheten, fast besluten för sig sjelf att reformera . verlden. Men när ett hårdt, lefnadsklokt, obevekligt skratt gång på gång sköljde öfver hans varma känslor, blef han tyst, höll sina tankar för sig sjelf och anlade den gängse tonen af en blaserad lefnadsklok-het, genom hvilken det varma hjertat bröt fram i bitande satir och ett slags lugn bitterhet öfver lifvets öfvervåld.

Allt förlöjligades och ingenting dugde. Tomma ordlekar yrde och drogo ned, — drogo ned Gud och hela verlden. Men gamla onkel Gullberg, öfverligga-ren, f. d. litteratören och embetsmannen, ungdomens förklarade gunstling och lefnadsvishetens orakel stiger upp och snyter sig med styrkan af ett revolverskott, innan han med stor patos och drastiskt-cynisk kraft utför parodin:Mer än lefva fann jag var att älska, mer än älska är att äta blåbär —

Entusiasmens våghöjd från 1840, som stormade himlen, medan alla Finlands stora män verkade i sin fulla kraft, har efterföljts af en vågdal med splittrande skepticism.

Den vågdalen slukar hundratal unga, varma hjer-tan med gammaldags tro från gammaldagshem och de ha en hård kamp att genomgå här midt i vågsvallet af mot hvarandra brytande åskådningar.

Den gamla stora och ideala riktningen, som hjelpte bonden Paavo från nödår till nödår, mötes af en annan. som ej vill veta af några nödår alls. Den är född der nere bland kulturländernas majs och hvetefält, kommer med doften af stenkolsrök från tusen och åter tusen rastlöst arbetande fabriker med millioner och åter millioner magra nedsvärta arbetare och arbeterskor. Den vill ha ljus och värme och lefnadsglädje åt alla. Och den tror på naturen, den stora, outtömligt rika naturen, som föder fåglarna under himmelen och kläder liljorna på marken, men den vill icke deras vegeterande lif, — den vill arbete, lugnt och sundt och lönande arbete, möjliggjordt genom alla den nya, väldiga kulturens framsteg.

Men när den nalkas norden med dess dystra himmel och magra jord, dess köld och långa vintermörker stannar den tveksam inför den hårda naturens öfver-makt öfver kulturen.

Kan jag uträtta någonting här? — Ja, jag skall och jag vill och jag kan verka öfverallt der ett mensk-ligt bröst klappar längtande efter frisk och sund lef-nadsglädje!

Och den stora tanken kommer öfver Östersjön, smyger in i tänkande, kloka hufvuden och öppna entusiastiska hjertan och då uppstår en brottning nere vid kusten mellan det gamla och det nya. Ständigt friska och lockande strömningar komma nedifrån det soliga Europa med löften om att lifvet är skönt och godt och värdt att lefvas i och för sig, men möter här på kusten en annan sträng och dyster och tungsint, som fostrats af århundradens nöd

och härd kamp hemma i det fattiga Finland.

Då uppstår der den hvirfvel, som drager ned i sin sjudande tratt alla, hvilka engång fattats af strömmen. Det hjelper ej att sluta ögonen till, man drages och rycks, man kastas och vräkes, till dess öfvertygel-sen ger en fast botten under fötterna. Men bland ungdomen dras mången ner i djupet eller kommer han ur hvirfveln andligen lam och viljelös, utan förmåga att tro och utan ädlare handlingskraft. Innan man nått sin öfvertygelse är det ett tungt lif, midt i ungdomens gladaste, löftesrikaste år och rikt på faror. Ty alla, som ha ett djupare själslif att odla, måste tänka sjelfva, välja sjelfva det ena eller det andra, sedan engång tviflet dragit ned det färdiga och traditionela från den piedestal, dit uppfostran i hem och skola stält detsamma.

Det är just under den tiden, som mången ädel och varmhjertad ung man eller qvinna går tungsint och otillgänglig omkring, utsatt för de äldres ständigaförebråelser, och det är då man alltid påminnes af vänliga tanter och godmodiga farbröder om huru glada de voro i sin ungdom och huru de visste fånga glädjen; — likasom icke den unga generationen hade samma brusande lefnadsmod och brännande längtan nu, fastän det andliga trycket deröfver är större, och sanningssträfvandet djupare än någonsin.

Det var i detta upprörda ungdomslif Ben störtade hufvudstupa utan en enda förut fattad mening eller klar tanke att hålla sig vid. Han endast såg och beundrade, beundrade och såg, utan en antydan till sjelfständighet inom sig, nedslagen som den alltid blifvit i hemmet. Den anspråkslöshet han lärt sig der, gjorde honom till den viljelösaste lekboll för hans kamrater, hvilka storordiga och säkra predikade egoismen som lifsprincip, utan att han bakom ytan kunde finna de ädlare grunddrag, som hvar och en bemödade sig att så omsorgsfullt dölja. Och bland dem gick han stolt och tacksam till en början, öfver att ha så öfverlägsna bekantskaper. Godtrogen och naiv såg han upp till sina läromästare och tänkte icke på någon opposition engång. Han var lycklig öfver att vara fri och ha hemmet med dess småaktiga tvång långt borta. Och det var med ett slags hänförelse han deltog i hvarje gelag, sjöng sina visor och njöt af sitt lättsinne. Men småningom stäfjades hans första brusande entusiasm af vännernas kalla verlds-åskådning och deras sarkasmer.

Hans varma hjerta krympte ihop för hånet, cynikern försökte få öfvertaget och han blef småsati-risk i sina yttranden, höjde medlidsamt på axlarna åt dygden, spelte lefnadsvis och ironisk och trodde sig genomskåda alltings intighet ända i grunden. Men der bakom låg den brusande lefnadslusten på lur.

Innan han lärde sig att beherrska sin naiveté hade han tunga stunder att utstå. Men ha* rättade sig efter alla, tog af den ena ett intryck, af den andra ett annat tills han gjort sig ett slags lappverks Ben, tillräckligt lik omgifningen för att bli väl upptagen bland dem. Han hade en svag baktanke vid allt detta famlande, att ur sjelfva lifvet bilda sig en åsigt och en karaktär, men det var icke gjort på en dag eller en termin. Ju mindre hållbar den baktanken visade sig, desto kärare tog han sig den an, såsom den enda. ursäkt han fann för sitt sysslolösa dag-drifvarlif.

Ben blef snart främmande för sina forna skolkamrater. Det lif han drogs in uti, var ett helt annat än deras lugna examensläsande på väl tillslutna rum. Under den första terminen sjöng han sig in i hufvudstadskretsarna, sjöng sig till bjudning efter bjudning och utan att han egentligen sjelf gjort någonting dertill, hade slumpen fört honom in i det mest luxuriösa lif landet kunde erbjuda.

Kamratlifvet var hans egentliga fält. Men på balerna i de upplysta salarna, tog han sig likväl ganska bra ut i frack och hvit halsduk, fastän han var fruntimmerskygg som det hette. Oaktadt alla bittra erfarenheter var det dock i det hela taget en stormande glad tid. Sorglös som en äkta sångfågel,tog han lifvet med dess nattvak och supéer älskvärdt och naivt utan en baktanke på att det skulle komma någonting efteråt. Uppburen blef han för sin rösts skull och omtyckt, såväl af kamraterna som i säll-skapslifvet, och det gaf honom ofta ett sjelfförtroende, hvaraf han njöt omätligt.

Han var helt intressant, tyckte damerna, när han en balafton tillbakadragen och anspråkslös afspeglade sig i det vaxade golfvet litet afskild från de öfriga sångarena och sjöng sitt soloställe med så smältande ungdomlig röst och så fullt af omedelbar känsla att de bakomsittande stego upp för att se på honom. Men den som ej alls fäste sig vid hela uppmärksamheten han väckte, var Ben. Helt inne i sången, stod han och sjöng med hufvudet litet på

sned och det tunga håret nedfallet i pannan, ögonen tindrande och munnen litet melankolisk.

När han då slutat, bröt bifallet lös. Han bockade sig litet flat öfver sin framgång, flera gånger kort och anspråkslöst och drog sig sedan bakom de andra sångarna. Och då kom värden på stället till honom, tog honom i hand, tackade för den njutning han beredt dem och inledde ett samtal. Slutet blef vanligen att Bens far hade varit studentkamrat till vär-1 den och så kom farbroskålen och en ny handtryckning. Men damerna tyckte det var synd att han icke var konversabel. Det var Ben nog när det föll honom in, men nu var han botad för damerna långa tider framåt, — damerna i societeten nämligen. Han afskydde dem uppriktigt i deras närvaro och blandkamraterna gälde han för en förklarad qvinnohatare likt alla, som voro osäkra i sitt sätt och tillräckligfe egenkära att icke utsätta sig för damernas kritik. Dessutom hade han sitt minne från Furuvik i sommar, och han blef nästan rasande hvar gång han kom ihåg det.

Mén han stod mer än en gång lutad mot en dörrpost, såg på dansen och afundades dem som kunde underhålla en fransäskonversation, eller rättare sagdt, nedläto sig till det. Sjelf kunde han ej förmå sig dertill. I slängdanserna deremot yrde han om ursinnigt, utan att byta ett ord med sin dam och utan att i morgon känna igen henne på gatan. Och han mankerade mer än en ung flicka som han dansat med, genom att gå förbi henne helt stelt, utan att göra en min af att helsa.

Som serenadsångare var han oersättlig. Medan den som höll serenaden och som värfvat sångarna med bålar och sexa att sjunga ut hans mest elegiska känslor, satt ankommen och lifvad i drifvan utanför sin skönas fönster, klingade Bens tenor så innerlig och ren i den kalla vinternatten som hade den- verkligt varit ett vittnesbörd om en kärlek utan gräns. Ljuset tändes inom oskuldens fridlysta område och hon kunde tro på hvad Bens röst tolkade om hon var mycket ung, — det var nu engång verldens gång och Ben sjöng så gerna, när och hvar som helst. Dessutom hade han mycket lätt att inbilla sig det han sjelf sjöng ut sin kärlek för henne der-inne och då klingade hans höga tenor dubbelt så in-nerlig och ekot från de höga stenhusen i grannskapet gaf svar.

För sin villighet' att sjunga blef han ofantligt anlitad. Alla andra sångare gjorde sig alltid rara, än af det ena skälet än af det andra och i grunden hade de intet skäl alls, men Ben sade aldrig nej. Och det gaf honom anseende långt utom sångarkretsarna. I allmänhet dömde man i kamratlifvet allt hvad sångare hette mer än strängt, såsom det mest egenkära koketta sällskap som fans till. Och bland Bens hundratal bröder fans det dem, som sade honom helt högt att han var en för präktig pojke för att höra till det tarfliga sångarskrået. Men det fäste han sig icke vid, sjöng blott vidare ogenerad och glad, under båda sina första terminer vid universitetet, utan att just reflektera öfver att han var inne i hufvudstaden för att sköta sina studier. Och de blefvo nog skötta der-r efter.

Engång, under ett anfall af envis heshet och medföljande dåligt lynne, slog han sig dock ned och läste. Derefter gick han upp till en teologieprofessor och tenterade lilla teologen; — det var allt han gjorde i studieväg. I sina bref höll pappa ej heller så strängt efter honom. — Pojken må nu rasa litet, — han har tid nog qvar till studier, tänkte gubben och sände honom pengar, ganska tillräckligt för alla löpande behof till en början, och behöfde han mera så fick han låna.

En morgon kom postiljonen med ett bref från hemmet till Ben. Han sökte fåfängt i sina fickor ef-ter den slant brefbäraren skulle få. Absolut tomhet. Han ringde på tjenstejungfrun och bad henne betala postiljonen, — rösten lät litet generad. Så satte han sig ned och funderade. Det bar sig inte att vara utan pengar.

Men han var skyldig småsummor till höger och venster förut, åt alla sina närmaste bekanta. Först om ett par veckor skulle han få sin vanliga månads-remissa från fadren. Och då kom han att tänka på Syberg.

De hade inte träffats stort under senare tiden, allt sedan Bens succés som tenorsångare. Förut brukade Syberg komma upp till honom, men det hade nu icke inträffat på mera än en månad. Hvarför? — han var väl icke ledsen? Det kunde Ben icke tro, han visste alls icke med sig att han sårat Syberg. Nej, han måste gå till honom genast, — han var en dålig vän som så öfvergifvit den, hvilken helt nyligen ännu delat alla hans hemligaste tankar.

Syberg satt hemma och hängde öfver boken som alltid på förmiddagarna, när han icke var på föreläsningar.

— Åh, se på dig, sade han helt gladt när Ben steg in.

— Ja, jag tyckte vi någongång kunde råkas, — du söker aldrig upp mig numera. —

— Inte du mig heller.

— Nå ser du ... du vet. . . jag har så förbannadt mångt och mycket. . .

— Ja, jag vet — men sitt nu ner ändå!Ben viste inte rätt hvad han skulle tala om. han hade blifvit så besynnerligt främmande för Syberg på den korta tiden ... en månad eller hvad det var. Sybergs rum var litet och unket, doftade tobak efter pipa och såg otrefligt ut. Syberg sjelf hade efter sitt första vänliga välkomnande tagit sin litet buttra och trygga min på sig och såg ej alltför upprymd ut öfver hela besöket. Han stökade litet i sina papper och frågade hur Ben mådde.

Men då kom Ben ihåg något —

— Vill du komma in till B. B.? — Jag skall anmäla dig. Vi behöfva basar.

— Gör du det verkligen, sade Syberg litet tvif-lande.

— Ja visst —! Ben hade reda på att man i sångföreningen såg sig om efter flera basar och han hade tänkt på att rekommendera Syberg, som också gjort sig känd såsom säker sångare i akademiska sångföreningen.

— Har ni ofta öfningar? frågade Syberg.

— Två gånger i veckan, utom för konserterna — 4å öfva vi oss oftare.

Syberg var mycket nöjd öfver anbudet. Det var en kör med stort anseende och han var allt en smula äregirig. Men han lät Ben ingenting märka, tuggade på ett pennskaft och sade lugnt:

— Nå, gör det då.

Ben blef en smula besviken. Han frågade om Sybergs studier, om hans hemresa till julen och Sy-berg svarade. Så tog Ben sin mössa, och gick ut i tamburen, men der såg det ut såsom om han glömt någonting, han kom in igen med mössan på sig och frågade hastigt, såsom i förbigående:

— Kan du vigga mig en tia?

Syberg svarade ej ett ord. Tog långsamt upp sin börs, sökte fram en tiomarks sedel och gaf den åt Ben. Så följde han Ben till farstudörren och reglade den efter honom.

Syberg kom in och satte sig vid böckerna igen. Väckaruret af nysilfver framför honom på bordet pic-kade doft och sömnigt, Scherrs litteraturhistoria föreföll honom torr, han lutade sig bakut i stolen, sträckte sig ut efter sin pipa och tände på tobaksresten som fans derinne.

Ben spelade styf kantänka. Ijikasom hans framtid nu varit gjord för det han sluppit in bland ny-ländingar och sjöng solo på bjudningar. I grunden hade Bens framgång gjort Syberg litet ondt. Han inbillade sig det var för att hans gamla vän från skoltiden derigenom drogs bort från honom. Och när inte Ben mera besökte Syberg, ville han inte heller packa sig på Ben. Nå, — Ben måste ju söka upp honom i dag ändå!

Men den der historien med B. B.! Ja, om han bara haft råd och icke för sin fattiga mors skull varit tvungen att sitta så här öfver böckerna, så hade han minsann inte behöftBens förmedling dertill. Nu trodde Ben sig göra Syberg en rasande stor välgerning naturligtvis. Men när allt gick omkring, var det nogändå Syberg, som kunde protegera Ben, menade han sjelf.

Så steg han upp och tog med svällande^bröst och muskler en fristående öfning med jernstaf, ty Syberg var också gymnast.6.

Sigrid Walborg gjorde sig i ordning att rätt sys-selsätta småsyskonen på vinterförmiddagen medan tant Walborg var borta på nyårs-visiter med pappa; — det var först några dagar fram på det nya året.

— Här har du Gullivers resor Ole, se till att du inte rifver din nya julklappsbok! — Selma! — Hvar är Selma? —

Kom hit och sy fast kjolen på din vax-docka med linhåret, den hänger ju i trasor, — är det så du håller din vackraste docka? Tag inte så lång ända på tråden, du sticker ju ut ögonen på Anna.

— Och Anna . . .

Barnpigan kom och berättade att köksan slagit sönder den stora spilkummen och inte visste hvar hon skulle slå upp buljongen till middagen. — Asch, den klåpan! Sigrid var ute i köket och lexade upp köksan, sjelf helt flat för sin tilltagsenhet, — men respekt måste hon ju föra med sig, efter mamma ut-nämt henne till hushållsföreståndarinna.

— Der hade köksan då en mark femti att gåtill Lindströms bod och köpa ©n ny spilkum! Köksan blickade slugt upp till unga fröken, tog emot pengarna och var glad att icke sjelf behöfva betala ut dem. Hon var då välsignadt snäll, den fröken. —

— Ja — Anna! Hvad skall du då ta dig till, lilla Anna?

Anna stod och såg sur ut, — hon var ej rätt vid lynne i dag. Anna vill ha roligt, påstod hon och såg upp med sina femårs menlösa ögon, litet röda i kanterna.

— Jaså, är det bara det du vill ha? Nå det ska vi se till att du får. Kom hit med mig i gungstolen —!

Lilla Anna satt uppe i Sigrids famn och petade * på hennes brosch. Gungstolen gick af och an och hvarje gång den lutade bakut, kunde Sigrid genom den isbelagda rutan se att glastermömetern utanför visade 20 graders köld. — Så det vore skönt att fara ut och åka, tänkte hon.

— Vill lilla Anna åka slädparti — hvad?

Lilla Anna var hågad för det, Sigrid åkte med

henne ut till Furuvik och stannade med gungstolen vid gästgifverierna, och då steg lilla Anna ner ur hennes famn på några ögonblick tills de skulle vidare igen. De röda kanterna kring hennes ögon för-svunno mer och mer och hon storskrattade långt innan de voro framme på sommarhemmet.

Men då orkade Ole icke läsa längre, utan be-gynte hjelpa Selma med hennes docksöm. Selma protesterade: Ole får inte! Men Ole narrade henne attdraga tråden ur nålögat, fälde hennes lilla syväska i golfvet och stälde till en oreda utan ände.

Sigrid kom emellan dem med lilla Anna på armen, stiftade fred och trädde tråden i nålögat ånyo.

— Ole kan gå ut till stora bröderna. Och Ole störtade i väg, meä Sigrid fortsatte att åka slädparti med lilla Anna och berättade henne så lifligt hur kallt det var på vägen, att lilla Anna drog stora systers schal frysande omkring sig.

Sigrid hade begynt åka slädparti med lilla Anna alldeles i tankarna. Hon hade just samma morgon fått veta att det Trettondagen skulle bli stort slädparti i staden, men hon var ännu inte uppbjuden. Ja, det fans väl tid ännu att bli det. Löjtnant Udde skulle väl förbarma sig öfver henne, — han hade varit så uppmärksam hela hösten på småstadssoareerna. Om inte löjtnant Udde gjorde det så fans det ju många studenter i staden, och rätt uppriktigt sagt, skulle hon nästan hellre åka med någon af dem, ty löjtnant Udde började bli litet enformig i längden, och så fick folk så mycket att tala om, ifall han skulle bjuda upp henne igen.

Sigrid Walborg såg ut att glömma lilla Anna för ett ögonblick. Hennes hufvud föll lätt bakut mot gungstolsryggstödet och hon höll upp att gunga.

— Nej, han skulle aldrig göra det — aldrig! Och med en liten knyck på nacken satte hon gung-stolen i dubbfelt bättre fart igen, tog Anna mellan sina händer och hissade henne upp i luften så hon skrek högt af glädje.— Tror lilla Anna att han bjuder upp mig, jollrade hon med den lilla — nej, lilla Anna tror det lika litet som jag sjelf, — lilla Anna tror inte det alls . . . inte alls!

— Inte alls! . . .jollrade lilla Arina efter henne.

Hon tittade ut i detsamma på termometern och

mellan rutans isblommor såg hon någon gå på gatan utanför. I ett nu steg hon upp, satte lilla Anna ifrån sig och försökte se efter den gående genom att pressa kinden mot rutan. En aning hade smugit sig i henne — nej, hon var för löjlig — fy så löjlig . . . ett riktigt sjåp var hon! Hon hade knapt hunnit sätta sig tillrätta i gungstolen igen, innan det ringde på tamburklockan och blodet for henne åt hjertat.

Barnflickan sändes att öppna.

Hon kom strax igen med ett budskap att en ung herre, som hon någongång förut sett men inte kände till namnet, frågade efter fröken Sigrid.

— Är det herr . . . höll det på att undslippa Sigrid, men i sista ögonblicket sväljde hon ner namnet, gaf lilla Anna åt barnflickan, strök sin klädning slät framtill, jemkade sina manschetter och gick ut. I förmaket stannade hon och såg sig i spegeln, — hon var som hon borde.

I salen stod vännen Syberg och bockade vid tamburdörren.

— Var god stig fram, bad Sigrid ganska lätt om hjertat.

Syberg kom fram med sin mössa hopkramad iena näfven medan han i den andra tog Sigrid Wal-borgs framräckta hand och helsade.

— Det är så, fröken "Walborg .. . att vi . . . att stadens ungherrar tänkt ställa till ett slädparti om Trettondag . . . och vi . . . och jag skulle be att få åka med fröken. Han gjorde en liten knyck på sin nacke mot henne vid det sista ordet.

— Jaså, — åh jag tackar så mycket ... så mycket . . . undras hvart färden skall ställas?

— Det vet jag inte ännu, men troligen åka vi endast rundt omkring några verst, och vända sedan om till staden för att dricka té på Societets-huset —

— Dricka té —?

— Ja, jag menar naturligtvis dans derjemte — det är bara för att vara rätt högtidlig, tilläde Syberg.

— Får jag fråga när samlingen skall ske? Och h var. . .?

— Jag kommer nog efter fröken . . . omkring klockan fem . . . senast fem . ..

— Jaså, tack så mycket, jag skall vara färdig...

Syberg hade intet haft emot att stanna längre,

men Sigrid Walborg glömde alldeles att bedja honom om det, så att han bockade sig och gick.

Sigrid låste dörren efter honom, kom in i salen och snuddade af ovarsamhet vid flygeln. Då stannade hon ett ögonblick, besinnade sig och slog sig ned på pianostolen, tog upp locket och slog an några toner, gladt och lifvadt. Om en half minut hade hon alla barnen omkring sig.— Spela Sigrid, — spela polka!

Och Sigrid spelade en grann polka mazurka, hennes händer flögo öfver klaviaturet så det var en fröjd deråt och barnen jublade. Midt under de briljantaste löpningarna ringde det igen häftigt på klockan i tamburen och Sigrid tyckte sig känna igen pappas ringning. Hon bröt af löpningen tvärt, så ekot blef mullrande qvar inne i flygeln och i en fart störtade hon mot dörren för att öppna för pappa.

Blossande röd tog hon två steg tillbaka in i tamburen, kölden utifrån slog in i stora moln af imma och midt bland dem stod Benjamin Thomén med rimfrost på paletåkragen, på mössan och på sina små gryende mustascher.

I ett nu hade han hängt upp öfverplagget, slängt mössan på ett bord och medan han torkade sina mustascher med näsduken, räckte han Sigrid sin kalla hand till kort och raskt handtag, hvars kyla fortplantade sig egendomligt behagligt igenom henne.

— Ni höll på att spela fröken "Walborg? Ben hade sin stoltaste hållning och sitt vackraste leende, uppiggad som han var af kölden derute och samlad för detta besök långa tider på förhand. Han ville taga revanche för i sommar.

— Det var bara för barnen jag spelade, invände hon och slog locket till flygeln igen, när de gingo förbi den.

— Det vore just det jag ville höra . . . huru ni spelar, när ni gör det för er sjelf eller för barnen —Sigrid hade hemtat sig från sin första öfverrask-ning. Hon bjöd Ben att taga plats, men han blef stående och sade fram sin anhållan om att hon skulle åka med honom på slädpartiet om Trettondag —

— Tackar, jag är bjuden redan.

— Bjuden —? Åh så ledsamt!

— För tjugu minuter sedan var herr Syberg här, tilläde hon likasom urskuldande. —

— Det var mig en skojare att inte nämna om det för mig. Jaså, för sent således, tilläde Ben likgiltigare, nästan litet vårdslöst, — nå, bättre lycka nästa gång.

Sigrid Walborg kände icke igen den tafatta gulnäbben från i sommar. Hon hade nog hört talas om Bens stora lycka som sångare, men kunde verkligen en enda termin i Helsingfors förändra honom så? Ben såg hennes tankar så klart som om de varit hans egna.

— Jo, fröken Walborg, ni var stygg mot mig senast, sade han.

— Åh, — det var ert eget fel helt och hållet —

— Säg inte så, invände Ben, — man är inte alltid sin egen herre.

Hans tonfall lät så sorgset att Sigrid såg upp ett ögonblick och mötte ett par beslöjade, innerligt talande ögon. Hon vågade icke se upp igen, kände blott hur bloden steg henne åt kinderna under den blicken och när Ben icke gjorde något försök att bryta tystnaden steg hon upp, sprang ut och kom om ett ögonblick igen med lilla Anna, som skrikit i rummet bredvid.Ben talade om ett och annat, om huru han haft lust att göra sin visit hos Walborgs tidigare under julhelgen, men icke kommit sig till det, om huru det var tråkigt här i staden och om det stundande slädpartiet. När Sigrid såg besvärad ut och teg, pratade han desto ifrigare och gick bort till slut, stolt som om han eröfrat en verld.

Men vid middagen åt Sigrid Walborg i så djupa tankar, att hon sväljde ett fiskben på tvären ned i halsen och höll på att storkna om icke stora bror Gustaf bultat henne så hon nästan blef blå i ryggen.

När tranorna i triangel draga upp mot norden och när de långt framför sig sett den finska kusten dyka upp ur hafvet, hvila de på vingarna helt sjelfbehagligt och segla orörliga, med utsträckta halsar lägre ner. Högt uppe der de draga fram är det frostklart och kallt och seglaren inklämd bland isfälten der djupt, djupt under dem, kan jemt och nätt med blotta ögat se det hårfina streck deras flygtlinie gör mot det ljusblå vida. Den gamla tranan i spetsen har upptäckt en ljus punkt på den långa" mörka kustremsan. Det är hennes landmärke sedan gammalt, hon ger till ett skri lik en hes trumpetstöt och slår ett par tag med de väldiga vingarna.

Alla de andra tranorna göra efter henne. Om en stund har den ljusa punkten fått en mängd andra rundt omkring sig. Med vingarna fortfarande orörliga skära tranorna genom det ljusblå i sned riktning nedåt.

Den första ljusa punkten får gulaktig färg ochsvart afslutning med någonting förgyldt i spetsen. Det är tornet på Nikolaikyrkan, de öfriga ljusa punkterna spridda byggnaderna. Och när tranorna kommit så långt ned att de se vågorna svalla fria i hamnarna, ge de till ett fömöjdt skri, taga igen den horizontela riktningen och segla snedt öfver staden och kyrkan vidare uppåt landet. Men strax på andra sidan kyrkan syns en hel drifva snö under träden i Kajsaniemi och det väcker deras nyfikenhet, ty backarna rundt-omkring stå bara och bruna i förmiddagssolen.

— Det är menniskofunder, snattrar den gamla tranan i spetsen, — det har hvarjé år denna dag funnits snö der på det samma stället under tallarna.

— Vi ska titta efter närmare, säga de unga tranorna, som aldrig sett snö, ty i fjol voro de flygfärdiga

i god tid och hösten var tidig men snölös.

Och fast de gamla brumma, göra de en lång spiral nedåt med nyfiket sträckta halsar och skärpta blickar. Då upptäcka de att det är rörelse i snön der-nere. Det är yrsnö. Hit och dit jagas det hvita, delar sig ut öfver det svarta och samlar sig igen. — Det är för märkvärdigt! Och så göra de ännu en luftig spiral lägre ned som om de seglat utför en vin-deltrappa.

Plötsligt ger den gamla tranan i spetsen hals:

— Det är menniskor!

Då slå de alla några mäktiga slag med de tunga vingarna och skrika till på engång:

— Det är menniskor!

Så segla de lugna och majestätiska vidare tillsyrsnön derborta under tallama ser ut som en näsduk uthängd på bleke.

Men nere på Kajsaniemi kikar man upp i den solklara luften, håller handen skyggande öfver ögonen och nyser för solljuset. Skriet har nått ända dit ner och när man ser den välbekanta triangeln och de mäktiga, tunga vingslagen säger man: tranorna komma!

Yrsnön under tallarna är idel hvita studentmössor. I dag är det studenternas dag, första Maj.

Hittills har endast någon enstaka hvit mössa dykt upp här och der i gathörnen, förvillad som den första sommarsvalan, men i dag tidigt på morgonen öfver-svämmades staden som genom ett trollslag af bländande hvita, vackra studentmössor. Och omkring klockan nio draga de i ett långt gladt tåg vid klingande s&ng ut till Kajsaniemi, för att under de gamla knotiga tallama helsa våren välkommen. Och halfva staden efter dem.

Under tallama är placeradt ett bord och på bordet en bål, stor nog att dränka ett barn uti. Rundt-omkring taga sångarna plats, dirigenten lyfter pinnen och så ljuder det segergladt och jublande:

Vintem rasat ut bland våra fjällar drifvans blommor smälta ned och dö —

Kallt är det, men solen gör sitt bästa, gnistrar i bålen när den hälles i glasen, glänser sedan i dem, blänker i lyrorna och låter de nya snöhvita mössorna framträda vackert mot de knotiga, djupgröna tallarna ofvanför.O, hur härligt majsol ler —!

Ja, visst är det sant att våren är här, fast det är litet kyligt ännu! Publiken slåss inne i salen vidden långa improviserade disken om glödgadt vin och varm punsch. Men damerna ute på de gröna sofforna läpja försigtigt på de yarma glasen och bita sönder en mandel sakta och undersökande, för att smaka sig för om det icke af en händelse kommit en bittermandel i vinet.

Midt ibland sångarna tätt invid bålen under tallarna står Ben lifvad och munter af den klara morgonen och den stora bålen, med ett enda soligt leende öfver sina unga drag. Och när han någongång ger sig af mellan de hoppackade menniskorna till värdshuset, måste han helsa till höger och venster så fullt är det af idel bekanta och de unga damerna stöta till hvarandra och hviska:

— Ser du, der går Thomén, — han, som sjunger så bra. Och de tycka han ser hygglig och glad ut, frispråkig och munter som han är.

Men när han dröjer länge borta, ropar man kring bålen manstarkt i takt, alla på engång:

— Tho—mén! — Tho—mén! Och Ben skyndar med god fart tillbaka till sångarne för att draga sig undan den allmänna uppmärksamheten.

Det hvilar ett välvilligt löje öfver hela menni-skomassan långt upp på kullarna rundtomkring och alla ha beslutat att roa sig i dag.

Ben och Syberg komma af en händelse att stöta tillsammans vid bålen.

— Skål!— Ska vi hålla roligt i dag?

— Jag är med om det, jag!

— Du Syberg?

Ben väntade intet svar, tog vännen Syberg under armen och drog honom genom menniskomassan in i den mörka salen.

— Två kognak!

När Ben betalade dem, beställde Syberg två till.

— Det var tusan, sade Ben och såg förvånad på sin vän, — hvad går åt dig?

— Vi ska ju hålla roligt, menade Syberg.

— Ja nog vore det skäl, — jag har inte en gång viftat med dig på hela våren.

— Så göra vi det i dag då —

— Topp!

— Ser du, jag har gått genom min pro gradu skrifning — •

— Åh fan, — lycka till!

Ben såg helt varmt på Syberg, hvars bruna pric-kor till ögon glänste af inre tillfredsställelse. Då blef Ben glad att se honom sådan:

— Skål på dig. gamle vän, — jag känner igen dig — skål!

Ben talade till Syberg med en glimt af den gamla vänskapen i ögat, Syberg var ovanligt välstämd i dag och de två blefvo ett ögonblick stående och sågo hvarandra in i hvitögat. Så skrattade de och räckte hvarandra handen i hemligt förstånd.— Var inte ledsen på mig längre, bad Ben. Der-efter blef den gamla vänskapen såsom återstäld mellan dem. Syberg skrattade åt Bens infall och såg ut att beundra honom såsom förut i skolan. Ben sjelf tog återställandet af det goda förhållandet dem emellan med mycken verldsvana, han var öfverdådigt lifvad så» både andra och han sjelf hade roligt deraf och han muntrade alltemallanåt upp Syberg genom att vädja till honom med en replik.

När bålen var slut under tallarna och en stor del af publiken gått sin väg, tog Ben den tommaskålen och spilde i de sista dropparna i Sybergs och sitt glas, midt för den qvarblifna publikens ögon och skålade till Syberg med en nick och en hviskning:

— För Sigrid Walborg!

— För Sigrid Walborg, upprepade Syberg lydigt.

— Och nu, sade Ben och såg på klockan, — går jag och gör cession för min far.

— Hva —!

— Jag går och gör cession för min far, som är i stan, men vi träffas igen vid middagen i Brunnsparken — der skulle ju sångarna samlas.

Syberg häpnade öfver Bens lättsinne och följde med honom ett stycke. Ben talade helt lugnt om sina affärer, som tvungo honom till en bekännelse för fadren — han hade gjort omkring tvåtusen marks skulder under sina två första terminer.

— Ser jag mosig ut? frågade han Syberg midt i alltsamman:

— Nej, långt ifrån, — men jag förstår inte . . .— Hvad förstår du inte?

— Att du kunnat göra så stora skulder —

— Skall du nu också moralisera mig. — Nej Syberg, tro mig jag har svårt nog, utan att få moraler ännu dertill. Jag förstår nog sjelf huru jag fått mina skulder, —sist köpte jag en dyr slup upp till Saimen för sommaren.

— Och nu skall du till din far och bekänna?

— Jag har så beslutit, det är ärligare mot gubben ... Eljes kunde jag nog få kredit —

— Nej, gå du till gubben bara.

— Ja, jag vill ställa mig på annan fot med honom. Om han också blir ond, skall han i grunden ändå vara nöjd att jag kom till honom.

Ben såg helt manhaftig och allvarsam ut. Han trodde i sin goda stämning efter bålen och sången att hela verlden skulle böja sig för hans vilja och hans beslut.

En liten stund derefter knackade han på n:o 8 i den långa korridoren utanför gästrummen i Wilhelms-bads hotell.

— Du låter far din vänta! var det första Ben hörde när han steg in. Han bad om förlåtelse och skylde på sitt ur, som gick efter.

— Här har du dina månadspengar för hela Maj månad, fastän du ingalunda borde få hälften engång, när terminen nära nog är afslutad redan den första. — Nå, när tänker du komma hem, — följs du åt med mig? Jag reser om fyra dagar och du borde ju ha ingenting ogjordt här numera.Bens fasta beslut att vara uppriktig mot fadren smälte bort som vax för dennes myndiga ton och stränga blick. Det var ju alldeles omöjligt att tala ett ord med honom, — och hela gengångarhären af respekt från hemmet rusade in öfver Bens stora mod från bålen nyss. Det förintades fullkomligt när han stod öga mot öga med fadren och Ben log för sig sjelf åt sina djerfva tankar. Hellre än han skulle bedja sin far om en penni och utsätta sig för hela hans bitande hån, ville han svälta ihjäl om. det gälde, försaka alla nöjen och mark för mark spara ihop pengarna till att betala de skulder han gjort.

— Nå, — du svarar ingenting.

Ben stammade fram att han ej kunde bestämma sin resdag ännu och ljög ihop något om föreläsningar och papper som skulle underskrifvas af rektor.

Fadren tog honom på orden, och gaf honom må-nadspengarna utan en misstanke öm att Ben var någon annan än hans väl disciplinerade, lydiga och oerfarne pojke från skolan.

Ben gick ut och skämdes för sig sjelf såsom hvarje gång han haft någonting att göra, eller tala med fadren. Hela den ofantliga massan af hyckleri och falskhet som låg mellan dem trängde sig på och plågade honom. Men hvad stod att göra? — Den enda gång han visat sig sann och uppriktig, hade han blif-vit utsparkad och den örfilen som följde sparken brände honom ännu i hågen. Fadren ville hafva det så, — nå godt, — Ben var karl nog att taga sig fram utanfadrens förtroende. Han ropade på en hyrkusk och så bar det af.

I fullt språng ned från hyrkuskdroschkan och fyra trappor upp i ett stenhus på Skatudden. Der ringde han på häftigt. Andtruten trängde han sig in förbi en tjenstejungfru och frågade om herr Schnecken var hemma.

— Jag måste omsätta min vexel öfver sommaren. Ben stod vårdslöst och jemkade sin hvita mössa ur pannan utan att bry sig om att taga den riktigt af.

— Jaså, jaha — men räntan skall betalas på förhand. — Åttahundra mark på fem månader — inte så?

— Jo.

— Åttahundra på fem månader gör ... ja af studenter skall jag ta bara hundra mark. — Förfaller den första Oktober —

Ben räckte honom sin ena sedel utan att protestera, han var glad öfver att så lätt slippa från hela saken.

Han måste skrifva ut en ny accept och fick sin gamla förfallna igen; — den hade legat obetalad två veckor öfver förfallodagen. Men det var antagen sed att aldrig betala judevexlar i tid. Utan ett ord skref han sitt namn på

snedden och när han betalat in sin hundramarkssedel, gjorde herr Schnecken inga miner. Det var knapt att Ben sade honom adjö när han gick. Så var det antagna sättet. Nedanför ingången väntade hyrkusken och Ben satte sig upp i den. Kör till Brunnsparken!

Staden låg fin och putsad, befriad på polisbefallning från alla qvarliggande snörester, och såg ut somom den haft intet annat att göra än att invänta våren. Längs norra Esplanadgatan blänkte det af hvita mössor och ljusa vårtoaletter, bjerta parasoller och glänsande åkdon. En brokig, sysslolös rad, som vandrade af och an helsande med mössor, hattar och nicknin-gar midt i det granna solskenet, hvilket lyckats bringa upp värmen till ganska sommarlik i lä om de höga fasaderna åt söder.

Man hade tagit ledighet i dag och det bar staden vittne om. Hyrkuskar skramlade öfverallt i ny-tvättade droschkor och i dem sutto unga män i lediga stälningar, med cigaretten mellan tänderna och den obligatoriska hvita mössan: — det var studenternas dag, första Maj.

I den ljusa vårqvällen sutto sångarna kring en bål ute på Brunnsparksvallama. Det var ovanligt varmt för årstiden sedan isen hade drifvit ut till hafs under dagens lopp. Man sjöng och drack — och drack betydligt. Ben var vid sitt mest stormande glada lynne och Syberg var icke ängslig heller. Det var den enda dag han slagit sig lös under hela vårterminen och roligt ville han'ha!

Ben slog i sitt öfvermod i sig det ena glaset efter det andra utan att ens fästa sig vid att han drack. Det var nu bara ett omätligt behof hos honom att störta lös på någonting och när glaset fans närmast tillhands, störtade han lös på det.

Efter att ha legat på rygg i det vissna vårgräset och på allmän begäran sjungit solo en svensk folk-visa, blef han så elegiskt stämd att han fick tårarna i ögonen. Han smög sig undan och satte sig med bultande hjerta och tinningar på en bänk uppe på vallen. Hafvet låg spegellugnt och glänsande i den klara aftonbelysningen norrifrån. Han tog af sig mössan och svalkade sig. Då kom Syberg och satte sig bredvid honom.

Om tio minuter hade Ben berättat allt hvad som passerat sedan han senast, för nära ett år sen, öppnade sitt hjerta för honom. Huru han nästan varit svartsjuk på Syberg hemma i småstaden i jul, när Syberg åkte slädparti med Sigrid Walborg, men huru han sedan lugnat sig och insett att Syberg aldrig skulle träda emellan honom och henne.

Syberg satt tyst och hörde på och retade då och då Ben med en invändning att berätta mera, tills denne i ett anfall af stormande vänskap föll honom om halsen och under tårar besvor honom att alltid bli densamma vän han fordom varit.

Syberg skrapade ut en punschfläck från sin nya sommarpaletå och frågade om Ben kunde tvifla på att han ej skulle förbli det.

Nej, det kunde Ben inte heller tvifla på numera, sedan de efter ett års skilsmessa ånyo blifvit vänner. Och i sin värme och tro på det upphöjda och ädla, kyste Ben plötsligt Syberg, der denne satt öfverra-skad och litet flat, men ögonblicket derpå rusade han som en hvirfvelvind tillbaka ned till bålen och de öf-riga kamraterna.

Och vårnatten föll bleklagd och svärmisk, med

8matta stjemor och en strimma nymåne, ned öfver den ännu löflösa parken, öfver staden med gator och torg och öfver en hyrkusk som körde två vänner hemåt, den ena trygt och roligt insomnad i den andras famn;

— det var slut på studenternas dag, första Maj.7.

Det var en gångstig uppför en brant sandbacke. Stora kullerstenar på sidorna om den och små dylika uppå den. Eftermiddagssolen brände hett mellan barren på de raka tallarna, ljungen blommade och porsriset nere i dälden doftade så starkt att det kändes ända hit. Mellan topparna på de under backen stående furorna syntes taket till Furuvik, bortskymdt halft af rönnarna i trädgården.

Uppför backen gick vännen Syberg med sin käpp längs ryggen i djupa tankar. Han var sommarinformator på

Furu vik för assessor Walborgs näst äldsta son Werner, och hade tre timmar lektioner om dagen, resten för sig sjelf. De hade annonserat efter en informator och då skref Syberg och anmälde sig.

Han var ej missnöjd, — långt derifrån. Det fans bara en enda sak, som oroade honom och det var i sjelfva verket heller ingen sak alls, ty det var en person och personen var Ben.

Nåja, — man skulle väl få se, flera än en hade begynt som informator i ett hus der han sedermera .. .ja man skulle få se som sagdt. Om inte bara den der latmasken hade haft så god tid att segla dagarna igenom och nätterna med! Kom han inte nästan regelbundet två gånger i veckan hit med sin segelpyts som han kallade Astri, — kantänka — norskt skulle det vara, fastän det var runda tre eller fyra mil härifrån till Thoméns landställe. Och så genom natten tillbaka om det också var spegellugnt. Bara engårig tillsvidare hade han stannat öfver en natt här på Furuvik, men hvem vet hvad det kunde bli, han borde verkligen ha litet försyn för Walborgs och inte formligen bosätta sig här hos dem.

Tallarna susade melankoliskt och ett strömoln drog just öfver solen. Syberg vaknade upp ur sina tankar af att en rund sten lossade under hans fötter. så han höll på att falla framstupa.

Der satt Sigrid Walborg nu på sin älsklingsplats, uppe på berget och väntade honom. Nu såsom många andra eftermiddagar. De skulle fortsätta den norska romanen, som han begynt läsa högt för henne. Syberg tyckte om att läsa högt, det var behagligt att höra sin egen röst och att veta att någon uppmärksamt följde

med. Dessutom____ja, det skulle man allt få se! Han

kom upp på sjelfva backen och kunde se öfver platån, som stupade ned i ett berg mot sjösidan.

Der satt hon mycket rätt. Hon hade ju boken också — jo, det hade hon! Den' låg bredvid henne, men parasollen skymde bort sjelfva hennes ansigte.

— Fröken Sigrid, sade Syberg helt nära.Hon såg sig långsamt om utan att ändra en min, räckte Syberg boken och sade:

— Jag tror vi slutade vid det stället, der Katarina bröt med sitt husbondefolk.

Syberg tog boken, fick fatt på stället och begynte. Hans läste verkligen ej illa, men Sigrid satt likasom tankspridd och såg ut öfver viken till det böljande rågfältet på andra sidan.

Hvad var det nu alltsammans, — det som han läste der i boken? Bara romansanningar! Aldrig nådde hon ju de sanningarna ändå! — Hvem skulle hon ge sig att älska så uppoffrande och lidelsefullt som der i boken? Syberg kanske? Och hon log åt sina egna tankar. Nej, — inga stora lidelser fans det här i verkliga lifvet, bara idel små små tillstymmelser dertill. Det' var inte för henne det der lifvet i romanen, hennes lif var så enkelt, så tarfligt och fattigt på passioner. Och hon hörde på helt kritiskt när Syberg läste.

Han hade just kommit till ett ställe med den allra delikataste beskrifning på en kärleksscen. Hans hjertef slog dubbel takt och han kunde knappast läsa för idel spänning. Nu var tillfället inne. Han skulle strax låta boken falla och se på henne såder, som han gjort det engång förut, då hon slagit ned ögonen och bedt honom fortsätta Hans röst blef smältande, orden flöto ljufva och målande, rythmiska och glödande på samma gång, diskreta och likväl fulla af en bäfvande ömhet. Syberg vaggade sig in i en behaglig, sväf-vande lätt förkänsla af det som skulle komma och just när skildringen var på sin höjdpunkt, full af kärlekoch innerlighet, bröt han af den och sökte Sigrid med en lång blick öfver boken.

Hon hade rest sig halft i mållös förskräckelse och vågade knappast röra på sig. Så gjorde hon med ens en skakande rörelse af obehag och afsky:

— Myror! ropade hon och hoppade omkring med armarna utsträckta och förfäran i sitt ansigte.

Syberg stod handfallen utan att kunna hjelpa. Det var lyckligtvis endast en myra hon hade på sig och hon vecklade upp sin klädningsärm öfver en hvit arm och fick fatt i den lilla gula syndaren, just en af det värsta slaget. Och nu såg hon sig nogare omkring. Nej, det fans bara stora bruna myror här på berget, den lilla gula hon

fått på sig hade hon säkert burit med sig ända från torfbänken i parken, hvilken de nästan gjort obegagnelig. Den bänken skulle rif-vas ner ännu i dag!

Syberg försökte intressera sig för myrorna så mycket han förmådde. En bitter känsla fick han mot dem sedan den stunden, isynnerhet mot de små gula. Bäst de stodo och talade om myrorna naturalhist&riskt och psykologiskt, höjde Sigrid Walborg på hufvudet, reste sig på tå och lyssnade. Hon hade icke bedragit sig, — det kom som ett otydligt ljud af sång med vinden. Om ett ögonblick sken det hvitt mellan tallarna på holmudden och förbi den sköt en jakt med spetsigt gaffelsegel för sjungande sidamedvind inåt Furuvik. Man kunde tydligt se två personer i båten, den ena med parasoll.

— Emmi Thomén! ropade Sigrid och fick en fartutför branten längs den lilla gångstigen, så småstenarna skramlade och kjolarna slogo henne om hälarna; men Syberg blef qvar uppe på berget med den norska romanen i handen och de naturhistoriskt intressanta myrorna vid sina fotter.

Sigrid hade tagit en genväg genom ladugården och var framme vid verandan innan någon af hemfolket anat att det kom gäster. Hon slog sig helt lugnt ned i hvilstolen och tog fram sitt handarbete ur en halmväska med Souvenir de Rigia i blå bokstäfver. Ingenting nämde hon om besöket.

Då skälde gårdshunden Karo till, der den låg nedanför verandan, och sprang åt stranden. Tant Walborg höjde på hufvudet, men tog sedan igen ihop med sin strumpstickning ... bara gläfs, tänkte hon. Men strax derpå skymtade en ljus sommarklädning nere i syrénbersån och assessorn sjelf var den första som märkte besöket, der han stod med pipan i munnen och tänkte på att fara ut till abborrgrundet i solnedgången, ty det blåste bra för djupmete.

— Det kommer främmande.

— Hvem?

Sigrid for upp som en pil och försökte bli gladt öfverraskad. Emmi Thomén! — och hon rusade utför trappan att möta.

— Välkommen! — Och vi som ingenting ha märkt! Strandbjörkarna. ligga så i vägen — kom du seglande Emmi — åh, en så lång väg — nå det var nu roligt att få dig hit engång!

Syster Emmi lemnades sedan i tant Walborgsarmar, neg för assessorn och hamnade slutligen i hvilstolen.

Men om en stund kom Ben upp från båten der han bergat seglen och just nedanför verandan stötte han ihop med Syberg, som hade den norska romanen i handen.

Sigrid Walborg lemnade sig numera sällan på tumanhand med Ben. Syberg måste följa med på alla spatserturer och segelfärder och han satt trumpen och missmodig i Astri, lekte med en tågända eller ett block, medan Ben segerglad och frispråkig förde ordet vid rodret och Sigrid småleende hörde på.

Eller när han på en skogspromenad med god flit lemnade sig efter Sigrid och Ben, der de gingo småpratande och upptagna af hvarandra, så kunde han vara säker på att Sigrid snart såg sig om och ropade på honom. Då måste han komma närmare och ljuga ihop någonting om blommor eller mossor, fastän han afskydde botaniken sedan fjerde klassen i skolan.

Allra värst blef det ändå när Ben var rätt öf-verlycklig, så han inte kunde hålla sig inom skinnet, utan öste öfver Syberg rågan på sin sällhet. När han berättade alla sina små framgångar i Sigrids ynnest och fordrade i den gamla vänskapens namn att Syberg skulle höra på och intressera sig ännu dertill.

Då kunde Syberg knyta näfven i smyg och se så tungsint och dyster ut, att Ben sjelf höll inne med sitt skräfvel och frågade hvad som gick åt honom.Det var naturligtvis ingenting, som gick åt Syberg, huru kunde Ben fråga någonting så fånigt, — allvarsam hade han ju varit alltid. Och Ben såg ut ett ögonblick som om han tänkt någonting, men det nästa var det redan förbi, han tog Syberg under armen och så började han om igen.

Icke nog med det; — när Ben höll sig borta någon tid fick Syberg ingenting annat än tala om honom med Sigrid Walborg. Det skedde mestadels i förtäckta ordalag, med häntydningar, genom gemensamma minnen och i halfva

ord. Syberg hörde på henne med ett litet bittert löje och gaf sig någongång sjelfmant att tala om Ben för att göra Sigrid till viljes. Han hade nu engång tagit emot hennes vänskap likt ett slags surrogat för något bättre och sedan fick han gång på gång känna af hånet i att man räckte honom en sten i stället för bröd.

Nå, Syberg kunde bära det der alltsammans endast för att icke blotta sig. Och det var han mera mån om än någonting annat. Han satt tyst och hörde på Bens utläggningar, fastän han för sig sjelf hade lust att krossa till mäsk den der skräflande månskens-hjelten med sitt sockerbagarhjerta på tungan, — tvi hvad han var fadd!

Men den bitterhet, som grodde i honom gjorde honom emellanåt frånstötande, ty han var icke särdeles vek och känslig förut. Sin kondition kunde han icke lemna i midten utan att draga blickarna åt sig, och han höll ut. Endast engång höll det på att bryta lös, när Sigrid Walborg ledde samtalet på Ben medanhan sjelf var borta. Då frågade Syberg henne häftigt och brutalt om hon inte kunde tala om någonting annat.

Sigrid Walborg rodnade ända upp till hårfästet, såg med en förebrående blick på Syberg och frågad© om han icke längre var vän till Ben.

Javisst var han ju vän till Ben och erkände alla hans goda sidor, men det kunde ändå bli tråkigt i längden att städse tala om honom. Sedan den stunden talade de två aldrig ett ord om Ben.

Assessorn hade blifvit inkallad till Öfverstyrelsen för landtmäteriet och flyttade till Helsingfors om hösten. Det fröjdade Ben innerligare än han vågade visa det, men Syberg såg sig nu tvungen att fortfarande besöka dem regelbundet en gång i veckan för att icke bli misstänkt. I början sammanträffade Syberg och Ben engång hos Walborgs i deras lilla gammaldags våning vid kaserntorget. Men som på en tyst öfverenskommelse gjorde de derefter sina besök på skilda tider.

Dock, — en eftermiddag i slutet af September råkades de igen der. Intet samtal ville komma i gång, de kände sig omedvetet besvärade hvar och en, så goda vänner de än voro, och till slut slog sig Sigrid ned vid pianot i skymningen.

— Tag om det der fröken Sigrid, bad Ben. Hans röst lät så bönfallande att Sigrid, sedan slutackordet ekat bort melankoliskt inne i pianot, utan ett ord spelade om Eubinsteins lilla tröstlöst öfvergifna ton-dikt. Växterna för fönstren gjorde det allt skummare inne i salen, — de hade undanbed t sig eklärering. Ben halfllåg i en soffa strax vid fönstret och höll ett nothäfte för ögonen medan han gnolade melodin för sig sjelf. Vännen Syberg satt stel i en fåtölj med händerna hopknäpta, hakan i vädret och gjorde ingenting.

Tant Walborg hade gått ut och lemnat de unga ensamma; — assessorn var sällan inne hos familjen annat än vid måltiderna. Och Sigrid spelade, — in-spireradt som Ben tyckte.

— Tack, sade han när hon slutat, — det der är någonting som tilltalar mig alldeles ofantligt, just så skall man vara sorgsen. Han hade kommit till henne vid pianot.

— Vet ni, — jag hittade på ord en qväll till den der melodin. . . nej, sjelf har jag inte gjort dem, men de föllo mig in ur minnet — hur lydde de igen? .. .

Ljuf är sorgen, när den smälter till en harmoni med lifvet halft i löje, mildt o.ch vänligt, tröstlöst halft och öfvergifvet. . .

— och ackompagnementet tog jag också ut med detsamma.

Sigrid hade stigit upp och Ben satte sig utan vidare till pianot och sjöng. Hon stod qvar der bredvid honom och förundrade sig öfver hans förmåga att så sorglöst sätta ackompagnement till en af de svåraste melodier, — och det utan att någonsin ha tagit en pianolektion engång. Sjelf hade hon fått spela tusentaltimmar skalor och öfningar utan att ännu ha tänkt sig möjligheten af att göra något dylikt. Så sjöng han andra versen:

Och då fattar jag min kärlek, hur jag lärt att älska henne, och då röra mina läppar flygtig t vid ett jungfruänne ...

Sigrid hade icke svårt för att svärma, fast hon aldrig gjorde det vid piano. Det var Bens svaghet i stället och nu var han i farten. Han hade öfvat sig upp till en temmeligen stor färdighet af alldeles egen art, men han spelade

framförallt så omedelbart och fullt af känsla, att man blef berörd af det, — isynnerhet när han sjöng dertill, och det gjorde han som oftast.

Från Rubinstein gick han i långa, tunga mollackord öfver till Schuberts Heinemusik och der var hans älsklings gebit. ..

Das Meer erglänzte weit hinaus im letzten Abendscheine, wir sassen am ejnsamen Fischerhaus, wir sassen stumm und alleine

Så svärmade han om hela Heines tårdränkta kärlek i de mjukaste varma tenortoner, intermezzo på intermezzo, tills ackompagnementet gick öfver i mullrande bas, spåningom allt starkare så pianinot skälfde under hans händer. Der dy kade början till Erlkönig upp med sitt basstaccato ... Chopins sorgmarsch kom med i några ackord ... vidare mot basen, djupare och djupare, i fulla väldiga grepp några takter ur Beet-hovens sorgmarsch, allvarsamma och gripande, och så samlade han tonerna från ömse sidor midt på klavia-turet, hvirflade om dem i moll och dur, det ena efter det andra tills alltsammans, både piano och röst, brast lös nästan vildt:

Ich grolle nicht, wenn auch das Herz mir bricht, Ewig verlornes Lieb — ich grolle nicht —!

Han slutade med ett enda häftigt ackord och fälde händerna i sitt sköte, lutade sig bakut mot nothyllan och blef sittande tyst. I fåtöljen vännen Syberg, orörlig som förut. Han visste att han igen varit med om en eröfring som Ben gjört; musiken hade nästän rört honom sjelf, så passade den till hans stämning, och när den var slut, hade han uppfångat en snyftning från soffan, der Sigrid försvunnit i skuggan af ett mjukt hörn.

Hvad Sigrid egentligen tänkte på, viste hon ej sjelf, men det hade kommit öfver henne en känsla af omätlig sorg och en oändlig saknad efter någonting oupphinneligt och härligt, så häftigt att hon, när Ben vid pianot stötte fram staccato tonerna i’ Erlkönig, måste luta sig ned i soffhörnet och ge sin beklämning luft i en lång och varm ström af tårar. Hon tyckte ett ögonblick att det var högst opassande att gråta så här öppet i sällskap med två herrar, men det var ju mörkt och dessutom ville hon gråta här, just här, alldeles tyst och qväfdt medan han spelade der nära intill. Ben hade fullkomligt fångat henne med sin musik och hon hade gett sig tonerna i våld med god flit utan ett försök att beherska sig.Hade Ben i samma ögonblick slagit om till ©n munter och glad polka, skulle hon säkert skrattat eller åtminstone lett, men när han stegrade allvaret med de två sorgmarscherna, gret hon hejdlöst en ljuf, viljelös, vanmäktig gråt.

Hur hon tyckte att han måste ha lidit sjelf, för att kunna sjunga så, som han sjöng den sista sången. Om hon följt sin lust, hade hon sprungit upp och full af medlidande och ömhet slagit sina armar om Bens hals och kyst honom, kyst honom alldeles ursinnigt, men när han nu slutade, for hon med näsduken hastigt öfver sitt ansigte och andades ut försig-tigt i en lång, darrande suck, som likväl hann bort till Syberg i länstolen. Men Ben hade ingenting märkt, han satt helt lugn, litet tungsint efter musiken, qvar vid pianot. Skramlade med tändstickor och tände på en cigarett, så hans ansigte ett ögonblick syntes rödaktigt mot den hvita kakelugnen bakom.

Sigrid slöt ögonen och när hon slog upp dem igen, stod Ben bredvid henne vid soffan.

— Adjö, fröken Sigrid!

— Skall ni gå nu redan?

— Nog är det bäst. — Han höll hennes hand i sin och hon lät den ligga der.

— Ni kommer nog engång att bli sångare, det får ni se! — Ni måste bli det —! sade hon långsamt och dröjande.

— Det har jag aldrig tänkt på.

Nu kom Syberg till och hon tryckte Bens handhastigt och förtroligt så det gick en varm bölja genom hela hans väsen.

— Adjö, sade hon.

Vännen Syberg och Ben följdes åt ända till Bens qvarter. Ingendera yttrade ett ord. Vid Bens port sade Syberg

plötsligt:

— Jag kommer upp till dig och prata en stund.

— Jaha, välkommen — det är inte för sent ännu att få varmt vatten till en tuting, — jag har kognak hemma af en händelse.

Men der ville det intet prat bli af. Syberg såg ovanligt orolig ut och drack sin tuting nästan med ens. Ben gjorde likaledes af vänkänsla. De brygde på en ny för att få mål i munnen och Ben begynte ana att här låg någonting under, — hvad det var kunde han omöjligt gissa till. Slutligen började Ben, som förgäfves väntat att Syberg skulle komma fram med det han hade på hjertat, småskämtande:

— Du är inte väl till mods i dag —

— Ingenting går åt mig — ingenting särdeles.

— Nå, — desto bättre! — Skål och var glad då! Hvad suras du för? Vi ha inte träffats stort alls under hösten.

— Ja ja, vi gå åt skilda håll —

— Det vill säga, du blir nog färdig i rappet med dina examina, medan jag ännu gjort ingenting.

— Du skulle läsa litet mera, Ben.

— Har nog försökt, men det förbannade kam-ratlifvet —— I höst hax du ju inte varit med kamraterna stort alls, efter hvad du sjelf lät förstå hos Walborgs.

- Nå ja — den förbannade . . . det vill säga den välsignade kärleken då —!

Syberg såg ond ut öfver Bens skämt.

— Ar det så lättsinnigt du tänker på den? frågade han.

— Se så, ingen moral nu! Du vet nog att jag pratar mera lättsinnigt än jag menar.

Ben smuttade likgiltigt på sitt glas, men Syberg såg retad ut fortfarande.

— Hör du, — sade han om en stund, — huru känner en karl det, när han blir kär i en oskyldig flicka och vet med sig sjelf att han är skyldig . . .?

— Till hvad. . .?

— Det vet du nog.

— Jaså, nå ja, — han känner det inte alls —

— Det är just det, som är så oerhördt lumpet i mitt tycke —

— Det förstår du dig inte på, som aldrig haft några passioner . . .

— Kanske har jag beherskat dem —

— Det tror jag nog är lätt för dig med ditt lynne . . . Men hvarför frågar du mig det?

— Eljes bara, — jag tänkte på . . .

— Om jag skulle förlofva mig — inte sant? af-bröt Ben med löje, som föreföll Syberg vidrigt.

— Ja, — svarade han allvarsamt.

— Nå, — än sen?— Än sen! —kan du tänka på att förlofva dig under det lif du nu för, och med dina framtidsut-sigter —?

— Du anar inte huru en förlofning kan svänga om hela min riktning, — med litet arbete tar jag min examen i ett nu, får du se.

— Kanske, kanske, — men är du så säker på att du nånsin kommer att taga någon examen alls? Sade inte fröken

Walborg just i qväll att du borde bli sångare? — Har du aldrig tänkt allvarsamt på det?

— I förbifarten . . . någongång på en konsert, — men aldrig på allvar.

— Så tänk på det då!

— Säger du det.

— Det säger alla —

— Säger man det —? Prat! — det går min far aldrig in på ändå —

— Du är ju myndig karl —

— Ja gubevars, men utan kapital —

— Det ha de flesta sångare varit före dig —

Ben lutade sig fram mot Syberg, stödde hufvu-

det i händerna och armbågarna mot bordet, såg honom forskande i ögonen och frågade:

— Hur intresserar dig allt det der —?

— Hur skulle jag inte intressera mig för dig —?

— Tack skall du ha, sade Ben helt varmt och

« ' tryckte Sybergs hand. — Om du vill veta hur det rätt hänger ihop, så nog har jag för mig sjelf tusen gånger känt sångarlusten bränna fastän jag aldrig vågat ge den näring —! Ben satt med glänsande

9ögon och såg litet frånvarande på Syberg, som igen öppnat det der vida, lockande framtidsperspektivet för honom. Åh ja! — nog hade han tusen gånger känt den lusten alltid, — att stå der uppe på musikestraden och sjunga, sjunga så hela salen satt i andlös spänning och följde med hvar nyans i hans röst . . . och så han skulle beherska sin röst sedan, — hur den skulle lyda honom som ett annat instrument och hur han skulle tjusa dem alla! — Nej, det var alldeles för stor lycka för honom och han sade helt nedslagen :

— Min röst är inte stor nog, för att den skulle duga till någonting.

— Din röst, — det är just om den, musikkännare sagt omdömen, som da knapt tror —

— Hvad ha de sagt då? — hväste Ben fram, nästan andlös.

-ih nog vet du, — nog har du hört det alltid, — hela staden har ju samma mening —

— Är det sant? Det blixtrade till i Bens ögon, rösten skälfde, han steg upp, tog Syberg i skuldran och såg honom med en brännande blick in i ögat.

— Vet du då inte sjelf af det, hvad man väntar af din röst —?

— Nej, — ingen har sagt mig det uppriktigt — ingen har sagt mig det så jag trott det, . . . jag har bara slutit mig till deras verkliga omdömen af deras bifall men ingen har sagt mig det, — ingen! — Alldeles i tankarna begynte Ben gnola på en italiensk fiskarvisa, som han sjöng gerna, allt högre och högre, tills hantog sitt glas, skålade till Syberg och sjöng fullt och klingande ut slutet, medan han tog position vid bordet som en äkta operasångare. — Nej, sade Ben och satte sig igen, — du har väckt alldeles för myokfet gamla tankar, dem jag bjudit till att begrafva djupt, djupt ... så de aldrig skulle få makt med mig. Säg mig, — han for upp igen och tog Syberg i handen,— tror du då sjelf, just du sjelf, att jag kunde bli sångare?

— Det gör jag!

Ben gick med långa, oroliga steg fram och åter i rummet och allt emellanåt fick glädjen så magt mecl honom att han tog ett sprittande gladt danssteg ock skålade till Syberg.

— Du skall vara glad med mig, Syberg, — det är du, som gett mig sjelfförtroende, — om du vissté hur du gjort

mig glad —!

Och Ben tvang Syberg att följa med sig ut ocIl äta, skaffade ett enskildt rum på ett värdshus, der det fans piano, och der sjöng och musicerade han halfva natten för Syberg under ett enda stort glädjeutbrott, så Syberg nästan blef smittad af hans fröjd. Aldrig hade han trott att några få ord kunde ha ett sådant inflytande på en menniska.

När de drucko kaffe efter maten, lade Syberg plötsligt armarna i kors öfver bordet, såg Ben i ögonen och frågade:

— Förstår du nu hvarför jag talade med dig om din förlofning?

Ben såg ut som om han vaknat. — Nej, — svarade han.Syberg slog sakta takt emot bordet, lutade ned sitt hufvud och sade lågmält:

— Är det vid de der sångarförhoppningama du skall binda en flicka —?

Ben teg, orörlig, utan en min i sitt ansigte.

— En sångare skall lefva för annat än familj e-lifvet, — det passar inte stort in i hans framtid —

En liten otålig rodnad steg Ben åt kinderna, han tömde häftigt sin likör, ringde på kyparen och betalade. Syberg och han följdes åt ut och strax vid värdshusdörren skildes de.

Men när Ben blef ensam, tog han en lång nattlig promenad bort öfver långa bron, Djurgårdsvägen till venster och vidare hemåt staden förbi Thölö sockerbruk. Det var stickmörkt i Djurgården. De kulörta j em vägslyktorna glimmade svagt öfver Thö-lövikens tomrum och det småregnade, men Ben kände icke af det. I hans öron susade det och tusen stridiga tankar hvirflade om i hans hjerna. Men ju häftigare hans gång blef, ju mera svetten bröt fram under hans mössa och flöt ned öfver pannan till ögonbrynen, desto mera klarnade en tanke för honom. Öfver hela virrvarret af heta, sjudande känslor, kalla, nyktra och kritiska tankar, stod ett beslut fast och säkert, — att han aldrig, vore det an hela verlden som rådde honom till det, skulle byta ut sin kärlek till Sigrid Walborg mot hvilken lysande framtid som helst. Nej. hon behöfde icke tvifla på honom.Med detta fasta beslut kom han hem, drack ur en karaffin vatten och hängde upp sina våta och leriga kläder i spjellsnöret, tätt intill den varma kakelugnen.8.

Staden hade blifvit långt bakom med åkdons-skrammel och stenläggning och sjelfva gatan hade längesedan löpt ut i den breda chausséen med hårdt tilltrampade gångbanor och täta hagtornshäckar på sidorna.

Gud vare lof!

Det var som om man ändat en hetsjagt undan alla sqvallersjuka, nyfikna blickar. Gud vare lof. . . hvad det var skönt!

Han famlade efter hennes hand, fångade den och fick en hastig liten handtryckning, full af det hemligaste förstånd, men så måste han omärkligt smygande draga den tillbaka igen för ett par mötandes skull. När han nästa gång fångade upp handen, blef den länge och talande liggande i hans. Deras häf-tiga, ojemna gång blef lugnare, men de andades djupare och allt djupare, tills hon plötsligt spände ner parasollen med ett ryck, grep tag i hans arm helt oförbehållsamt och slöt sig till honom så ömt att han ryste.Solen i senhösteftermiddagen lutar skarpt till nedgång, för att påminna dem att vända om. Nej, — det märker man icke. Mekaniskt och frånvarande gå de vidare. Öga i öga och mun längtande till mun, stappla de för hvarje småsten eller grop, som ligger dem i vägen. Men när en stor gallerport med för-gylda kors och upp- och nedvända facklor öppnar sig till höger och visar en djup granallé. som smalnar af i perspektivet, flyger en tanke genom dem båda:

Dit! — der fins ro.

Det är högtidligt och stilla under gfanarna, sidogångar löpa undan till höger och venster och skarpa, allvarsamma konturer af stenblock och jem-monument sticka fram genom höstens brokiga bladmassor, för att nästa sekund dyka ner bakom dem igen. Luften är välgörande fuktig för deras längtande läppar och heta kinder. Hon har släpt hans arm, ty här och der i hufvudgången möter dem en tyst grupp med kransar och buketter eller en ensam qvinna med näsduken i hand. I en sidogång taga de af och lönnarna hänga bländande röda och gula draperier för

alla nyfikna blickar.

Ändtligen ensamma!

Omedelbart, magnetiskt luta de sig till hvarandra. Den fuktiga blicken flyger icke längre orolig omkring, men vidgas, fosforescerar nästan och slutes sedan halft i namnlöst känslorus. Hon svarar honom flygtigt, nästan undvikande på hans långa, bedjande kyssar, lutar sitt hufvud tillbaka, men blir stående sluten intill honom och talar, . . . talar . . . somom hon nu först fått ord till hela sin lycka. Qvitt-rande som en grönsiskas, sprittande liflig och full af oändligt ömma tonfall är hennes röst, och han tvekar hvilketdera är ljufvare att lyssna eller kyssas.. .

Men hon smyger sig tätt, tätt upp emot honom och bönfaller med hvarje rörelse, hvar blick, hvart tonfall om att ej bli störd i sin lycka... att få hålla den ... hålla den länge ... för evigt... allt medan hon ger honom sina kärleksdruckna läppar längre och längre.

Då prasslar det till i löfven bakom dem och ©n gammal, torftigt klädd qvinna kommer fram med ©n trädgårdskratta öfver skuldran. Hon kastar en lång, ogillande blick på de två och försvinner på andra sidan om gången. Löfverket slår prasslande igen om henne, smågrenarna streta med den svarta kjolen och knastrandet hör upp____Hon har funnit en ny gångstig några steg der ifrån.

Det första ljudet har långt innan qvinnan kom fram, slagit ner som en blixt mellan de två. Hon står likgiltigt småleende och borrar sin sko in i den fuktiga sanden, all ömhet är borta, blicken vaken och utmanande, medan han långsamt hemtar sig och famlar oskickligt i sin ficka efter en cigarett för att se sysselsatt ut.

— Kom, vi gå vidare!

Skymningen slår rot derinne i småskogens grentrassel på de rikas kyrkogård, sveper sorgflor om allvarsamma stenblock och retuscherar konturerna på jernkorsen, som sträcka ut sina magra armar efter enny försonare för det stackars syndiga, lidande och lef-nadslustiga menniskoslägtet. Men der de smala gångarna mynna ut i andra bredare, lättar sig doket för att låta någon ensam sörjande, som fördröjt sig vid en älskad graf, finna vägen vidare mot utgången. Uppe på kullen, der träden stå glesa, lyser aftonrodnaden fridfullt öfver all höstens härlighet och kastas igen af förgylda kors, polerad marmor och svart granit.

Längre ned vid sjöstranden är de fattigas hviloplats. Småskogen armas ut i buskar och sandfältet tager vid. Just tätt invid stranden slutar planen i en terass och under den står alen höggrön i den allmänna färgförvirrin ^en. Strax nedanför i viken bugar sig vassen ännu lika smidigt för höstens aftonblåst som för sommarens sömniga qvällkåre. Breda, djupa, sandiga gator dela slätten i reguliära stadsqvarter, der bleckplåtar med grafskrifter skylta som husnumror.

Men tätt under terassen löper en ovårdad gångstig, upptrampad af tillfälliga vandrare, sjelfsvåldigt och naturligt mellan alarna med jordvallens yfviga gräsmatta på den ena sidan, viken med vassen och längre bort fjärden på den andra. Hösten har hela den vackra Oktoberdagen, ända sedan solen gick upp, beherskat sitt melankoliska lynne, men så snart de långa makliga skuggorna fått öfvertaget, tager den igen all sin hycklade glädje och sitt krystade, brokiga ma-skeradskämt i det mest hejdlösa, trånande vemod långt bort öfver den dunkla jemngrå fjärden till furutopparna på andra stranden, som hjelplöst sträcka upp sina förtviflade knotiga grenar öfver den mörka skogsremsan.Och då hörs det nere på gångstigen dansande muntra menniskosteg.

Hand i hand, i uppsluppen språngtakt komma de två' fram och stanna skrattande framför ett bredt dike. Hon tvekar för språnget, men inom ett ögonblick sitter hon stadigt högt uppe i hans armar. Med ett litet skri fattar hon honom om halsen och i detsamma äro de öfver.

— Släpp mig!

— Inte ännu.

Och nu är hon hans byte. Han bär henne i galopp vidare, hon jublar hälften rädd, hälften förtjust och han stannar slutligen helt andlös.

— Nu är du trött —

— Trött! — jag?

Men när han vill fortsätta, glider hon ner mellan hans armar trots allt motstånd, just när hon håller på att nå marken finna deras läppar hvarandra och när hon slutligen nått den, utbrister hon nästan triumferande:

— Du är stark, Ben!

Han kastade sig endast handlöst ned under alama och sträckte sig bedjande efter henne. Hon föll på knä och for med sin doftande, mjuka näsduk gång på gång öfver hans bultande tinningar som ville hon nu fläkta bort från honom all vidare ansträngning och möda.

Han slöt ögonen i ordlöst välbefinnande medan skuggorna kröpo fram ur småskogen på de rikas kyrkogård, der vårdarna stodo tätt som en folkhop vid festliga tillfällen. Allt flera kommo de, slöto sig till-samman och stormade ut öfver sandslätten med de fattigas tallösa skelett sex fot under murkna träkors, gnisslande väderflöjlar och oläsliga salmverser. Jagade bort öfver alarna och de två lyckliga dagsländorna under dem, vidare ut öfver vassen och fjärden till den enformiga mörka skogsremsan på andra sidan. Der samlades de alla, men fjärden låg glatt emellan och lät dem stryka hän öfver sig. Furornas uppsträckta, förtviflade grenar derborta öfver mörkret sjönko ner allt djupare, tills aftonhimlen slutligen bleknade hopplöst öfver ett enda vågrätt streck, rätlinigt och konsi-derationslöst.

Under alarna hade man ingen tid öfrig för tomma skuggor. Här fans handgriplig verklighet efter alla fantasier och drömmar och han kunde icke tröttna att stirra in i två stora, njutningsdruckna pupiller och andas in hennes varma andedrägt. Han söp in den som en haschisrökare. Den underbart lefvande värmen från en annan älskad varelse, trängde genom hela hans väsen och han kände sig ett ögonblick fullkomligt magtlös inför hennes välde. Hade det gält, skulle han ha kunnat begå hvilken ädel handling som helst för henne — och hvilken neslig. Men det gälde det icke.

Lycklig och nedtyngd af en aldrig förut känd trötthet, satt hon med hans arm om sitt lif och lät sig lösas upp i aningsfull sällhet. Hvar gång han kallade henne skön, ryckte hon till och fick en lust att berusa honom helt med sin skönhet, så han skulle ligga vid hennes fötter och ligga som en usling . . . han, som var så stolt eljes!Men nej, — hon ville hellre sjelf se upp till honom, sjelf vara den svaga . . . hon var ju så magtlös, så jublande trött . . . och plötsligt sträckte hon ut sig i gräset, tryckte sitt hufvud ner i hans sköte och slöt ögonen . . . Der var tryggt och godt. Alla minnen från den tid då hennes kärlek grydde kommo fram, en för en, fagra och barnsliga. Hon greps af en svindel af lycka, det tyngde öfver hennes ögon så ljuft, hon försökte se upp och bedja honom hjelpa sig, men förmådde det icke.

En rustung vanmakt höll henne qvar omotstånd-ligt och hon öfvergaf småningom hvarje tanke ... kände sig som ett lyckligt barn hemma i sin egen lilla bädd, trött, namnlöst trött efter de underbaraste lekar .. .

Inne på de rikas kyrkogård var det som om mörkret sjelf stigit upp ur grafvarna. Det kastade sig vigt som en ekorre från träd till träd och väfde lik en väldig spindel granallén full af den svartaste natt. Men det hann blott halfvägs ut på de fattigas sandslätt, innan det tryckte sig ned i busksnåren och kröp lömskt som en tjufskytt ut emot strandalarna.

Kyrkogårdsmörkret brukar ha respekt med sig; det jagar endast genom att skymma dagligen bort tjogtal lefvande från deras döda. Intet under derför om det blef hängande mållöst af förvåning i alarnas löfhvalf, när de två derunder icke gjorde ett tecken af förskräckelse.

Han hade varsamt böjt sig ner öfver henne och följde orörlig med huru ett qvinnobröst stiger och faller jemnt som dyningen efter dagens bris, medanandedrägten härmar sorlet mot strandstenarna. Hennes 'ögonlock lågo fina och hvälfda öfver den kloka blicken och han trodde ett ögonblick att hon sof. Strök henne så lätt öfver kinden, mjukt och älskligt, som hade alla hans vekaste känslor löpt ut i fingerspetsarna.

— Sigrid!

Intet svar. Endast en frossbrytning genom hela gestalten, som. tydligen kändes öfver på honom sjelf. Han förde sin arm skyddande öfver henne och kyste henne lätt på kinden:

Sigrid, du fryser — stig upp!

Häftigt som en fjeder spratt hon till.

— Ja, ja, — det är ju du, sade hon lugnad och strök med handen öfver hans ansigte, — det var för mörkt att urskilja det.

Hon reste sig upp beslutsamt. Med armen om hennes midja lotsade han dem fram längs gångstigen under terassen. Uppe på den höllo starrgräs och väderflöjlar själsmessa för de fattiga.

— De döda unna oss vår lycka, sade hon.

I granallén strök vinden genom de mörka topparna och prasslade i löfven rundtomkring. Här och der otydliga konturer af kors och urnor.

— Frid öfver de döda! hviskade vinden och strödde trädens sommar välsignelse ut öfver dem. Hela den allvarsamma staden af vårdar lyste gillande sin frid öfver den unga kärleken, som sökt sin tillflygt hos de döda.

Den stängda gallerporten med korsen och fack-lorna skulle i morgon åter öppna den eviga kärlekens säkra famn, men den timliga kärleken tog sin älskade på ett par starka armar, bar henne öfver stengärdsgården ned till vägen utanför och ännu ett långt stycke fram längs den, och när han slutligen återlemnade henne åt marken, hviskade hon snabbt som vinden och flygtigt:

— När träffas vi åter här?9.

Assessor Walborg satt med senator Walborg och afhandlade sin dotters förlofning. Det var hemma hos assessorn efter en slägtmiddag och flera personer voro närvarande.

— Nej, det är intet briljant parti, — pojken har ingenting utom hvad han i en framtid möjligen får ärfva, men kära bror — hvad skall man göra åt ungdomen när den går och förälskar sig? Skilja åt dem menar du. Nej, — det har jag verkligen inte hjerta till; det blir så mycket gråt och nervositet, — Gud bevare mig för dylikt! Låt man ungdomen ta ut sin rätt; om han är en duktig pojke som jag tror, blir det nog karl af honom och Sigrid har också tid att vänta —

Senatorn log och assessorn fortsatte med samma välvilja:

— Hufvudsumman är att de unga hålla af hvarandra, och det lära de nog ha gjort en dryg tid redan. Barndomstycke säger du, ja ja, det är just detsom håller, — hade du och jag ... ja du vet bäst sjelf hvad det vill säga. Ung är han, — en riktig pojke ännu, men desto större uppriktighet och god vilja är det med i spelet. Och det der hemlighetsmakeriet med förlofningar kan jag inte alls med; det blir ändå så mycket prat och örontassel — nej, bäst är det att de unga bekänna spader och säga rent ut: — vi ha nu råkat så illa fast att bli kära i hvarandra och bry oss inte om att hålla det hemligt, utan låta alla menskor se att det är vår ärliga mening att gifta oss så snart vi det kunna. Det tycker jag är kontroll nog på en hederlig ung man, så han arbetar efter förmåga på att snart kunna försörja sin hustru.

Assessorn sjönk tillbaka i skrifstolen, bred och tillfreds, strök sin välrakade haka och såg ut såsom han förtröstat fullt på framtiden. Senatorn sade heller ingenting emot, log sitt finaste intelligenta diplomat löje och gaf sig att undersöka några cigarrlådor men fann icke på en tillräckligt svag sort, hvarför han tog en af sina egna cigarrer ur sitt fodral och vände den mellan läpparna. Men inom slägten såg man en smula mera blidt på förlofningen efter assessorns godmodiga försvar af densamma, — man hade trott han långt ifrån var för den.

Så alldeles enkel som assessorn framstält sin åsigt om saken, var den långt ifrån. När Sigrid hade förtrott sig till tant Walborg, såg modren först litet rörd på sin dotter och kysste henne helt högtidligt på pannan utan både förebråelser och misshag, men så besinnade hon sig: — Hvad skall pappa säga?Det hade Sigrid sjelf alls icke tänkt på. Hvad skulle väl pappa heller annat än gilla sin dotters smak, han hade ju så sällan satt sig emot hennes

vilja eljes

— hvarför skulle han nu just motsätta sig i denna hennes lifs vigtigaste angelägenhet. Hon var van att med några goda ord och litet envishet få sin vilja fram och modrens inkast bekymrade henne föga.

Hon ville sjelf meddela pappa sin nyhet, det skulle säkert beröra honom angenämare, än om han fick höra det i andra hand genom mamma. Och med små beslutsamma steg gick hon in till assessorn en morgon då han sofvit väl natten förut och småskäm-tat vid frukostbordet. Mamma Walborg följde sin dotter till dörren och kunde ej låta bli att stanna så nära den som möjligt, för att kanske få höra någonting utan att utsätta sin husfruvärdighet för det nedsättande i att stå bakom en dörr och lyssna.

Det första som hördes ut i salongen var ett långdraget och betänksamt så—å! Assessorn hade således fått reda på nyheten. Men när det ingenting vidare hördes, hvarken glädjeutbrott eller sorgelåt, tog tant Walborg sin mest omedvetna min på sig och gick in till sin man och dotter.

— Nå kära mamma, nu ha vi en ny omsorg igen, sade assessorn med en suck.

— Så är det, — den skulle ju komma förr eller senare —

— Ja ja, men nog var det allt en smula förha--stadt det här, — en sådan pojke som Thomén ännu är —— Det går ju om med tiden, vågade Sigrid förmoda med sin fars egen qvickhet.

— Går visst, går visst, men det kan räcka längre än som nödigt är. Han har ju tagit ingen examen ännu,.

— inte engång sina preliminärer, om jag gissar rätt. Jag skulle föreslå ni sköt opp den der förlofningen ett år ännu, — tid har ni ju. och vänta måste ni ju ändå.

Det var ej i Sigrid Walborgs smak. Hon hade tusen invändningar att göra och när modren kom till och understödde hennes vilja, hade assessorn intet annat val än att foga sig i omständigheterna, fastän han gjorde det med en suck och en min så tungsint och litet hoppfull, att Sigrid blef helt sorgsen till mods;: men tant Walborg klappade assessorn på axeln och skämtade med hans farhågor.

Inne i salen var det stelt och påfallande tråkigt efter slägtmiddagen. Samtalet hade sinat ut med de sista dropparna i bottnen på kaffekoppen och emellanåt var det så tyst att man hörde assessorns stämma från herrummet bakom förmaket.

Sigrid hadé blifvit gratulerad af alla och Ben af de flesta. Man hade tagit dem i hand på tjugo olika sätt, högtidligt och vänskapsfullt, välmenande och beklagande och tjugo par ögon hade dels forskande,, dels blygt gjort sina stumma frågor i deras. Ben gjorde den anmärkningen att han icke sett hjertlighet. lysa fram i ett enda af dem, men Sigrid tog hela saken mera formelt, sysslade med serveringen och representerade husets äldsta dotter.Trots att Ben beslutat taga hela gratulationsko-medin från den glada sidan, gick han och led obe-skrifligt af att veta sig och sin kärlek vara diskussionsämnet för dagen. Det var någonting motbjudande och profanerande för hans kärleks innersta väsen att den skulle exponeras så här. Hvart han än kom, till hvil-ken grupp af damer han än sällade sig, tystnade det förut förda samtalet vid hans närmande, näsdukar kommo i gång och bemödanden gjordes att diskutera allmännare ämnen. Men ingen sällhet får ju vara oblandad, tänkte han igen, — och menniskorna stå nu engång för alla beredda att hälla malört i hvarje ögonblick någon djerf medmenniska hotar bli lycklig. Man går omkring och önskar andra lycka och medgång, men skulle lyckan händelsevis infinna sig, ’är man den första att med knappnålssting pina ihjäl den afunds-värde. Nej, — nog var det då bäst att sätta sig öfver alltsammans och uppmuntrad af Sigrids glada ögonkast lyckades han behjelpligt.

I detsamma kom Sigrid Walborg emot honom öfver golfvet. Man ville ha honom att sjunga igen, fastän han strax efter middagen underhållit sällskapet med musik en god halftimme. Just då han stod i begrepp att gå till pianot, kom det en halfgammal dam af medellängd fram till Sigrid och bad henne presentera sin fästman för sig, — hon hade försummat det hittills.

— Nej, har jag gjort det! utbrast Sigrid fastän hon mycket väl visste sin försummelse med sig, ty den halfgamla

var Ben föga angelägen om att bli bekant med, det kände hon till förut. Nu hjelpte ingenting.— Min fästman — fröken William, presenterade hon.

Fröken William var det absolutas apostel. Ett decideradt fruntimmer var hon dessutom med ett energiskt sätt, som banade henne väg öfverallt. Hon var aflägset slägt till fru Walborg och hade engång gjort hennes bekantskap vid en badort och så snart Wal-borgs flyttat till Helsingfors, tog hon upp den gamla bekantskapen och besökte familjen regelbundet två gånger i veckan. Hon var litterär, hade namn om sig för utmärkt skarpt hufvud och var en entusiastisk if-rare för sedligheten. Medlem i federationsföreningen hade hon sitt rika verkningsfält staden rundt, höll uppsigt öfver sedlighetspolisen och bröt lans för qvin-nans sak när och hvar som helst med skarpa, tydliga uttryck, utan att bry sig om ogillande familjefäder och lyssnande unga flickor. Hon hade en idé: qvin-nans rätt att fordra renhet af mannen såsom han fordrade det af henne, och hon arbetade på en sammanslutning af qvinnor med löfte att de aldrig skulle gifta sig, utom med en sedligt ren man, men först när den sammanslutningen omfattade alla qvinnor, skulle hon i spetsen för dem skrifva lag för menniskoslägtet.

— Herr Thomén är ganska ung, började hon.

— Åja, medgaf Ben, som hyste motvilja för henne

af instinkt.

— Ni är lycklig nu? halffrågade hon och stödde sig mot ett litet bord i det hon såg Ben examinerande i ansigtet.

— Lagom! — försökte Ben skämta.— Nej, nej, — lagom är för litet, alldeles för litet. Det var fröken Williams fasta beslut att aldrig gilla ett skämt, äfven om hon förstått det. Hon mönstrade Ben såsom en förbrytare; hans lediga sätt och lätta löje hade genast tilltalat hennes inqvisitorsnatur.

— Ni älskar er brud? frågade hon helt oblygt.

Ben visste ej hvad han skulle svara, Sigrid hade lemnat dem genast och han såg ingen utväg att undkomma. Oartig kunde han heller icke visa sig som blifvande måg i huset och han slingrade sig undan fröken Williams stränga sanningskraf genom att påstå att han redan länge hållit af sin brud.

— Lycklig den unge man, som tidigt bundit sin kärlek. Det har säkert bevarat er för mycket ondt?

Ben kunde icke annat än nicka medgifvande, så påkostande det än föreföll honom att bli tvungen der-till som en skolpojke.

— Ni är sångare — ni lefver mycket bland kamrater?

Igen ett medgifvande från Ben.

— Frestar det aldrig er att glömma den ni älskar ?

Det började bli för mycket, Ben pustade och

strök sig med näsduken i ansigtet.

— Men er kärlek skall bevara er, tilläde fröken William profetiskt. Hon stod en liten stund tyst och så frågade hon om Ben tillhörde ynglingaföreningen för sedlighet.

— Nej.

— Det är ett godt fält för er, — skrif ni in er der och vi skola råkas oftare.Ben teg.

— Gör ni det? frågade inqvisitorn.

— Jag tror. . . jag tror jag inte får tid öfrig. . . Ben hade dragit sig undan hennes närmaste trollkrets, stötte till tjenstejungfrun, som just kom in genom dörren med en bricka full af tomma kaffekoppar och fick en god anledning att afbryta samtalet och taga upp några teskedar.

Borta på Kapellet i Esplanaden satt en liten klick af Bens närmaste vänner.

— Nå, —- Thomén som är förlofvad, —

— Nej dra nu för sjutton —!

— Yist fan är han det.

— Hvem är offret?

— Fröken Walborg.

— Hvem är det?

— En från landet.

— Jag känner henne från flera år tillbaka. Hon gick här i fruntimmersskolans pedagogieklass.

— Är hon nätt?

— Såder —

— När har Thomén bedrifvit den kurtisen?

— Det är bamdomsvänskap —!

— Derför har han inte synats till i höst.

• — Ja, Thomén har alltid varit litet idealist.

— Snygg idealist —!

— Men aldrig var han rätt svår på andra flickor —

— Har hon pengar?

— Vet inte.— Nå, inte är Thomén just giftasvuxen ännu —

— Ja men, det kan göra honom godt ändå, det här —

— Yi ska inte säga något innan bröllopet —

— Om det nånsin blir af

— Om det nånsin blir af!

— Vid *ett bord helt nära satt en student och tittade alltemellanåt öfver sin tidning bort till deras bord. Han lyssnade girigt till allt hvad de sade och såg eljes ut som hade han ej varit van att röra sig på värdshus. Kyparen behandlade honom med tydlig missaktning. Det var vännen Syberg.

Huru han kommit att förvirra sig på ett värdshus alldeles ensam och midt på förmiddagen, var nästan oförklarligt för honom sjelf. Midt i sitt arbete hade han fått en sådan nervretande oro öfver sig, att han icke höll tankarna ihop längre. Han måste ut att flanera längs Esplanadgatoma, tills han slutligen kände sig trött och törstig, utan att hans oro fördenskull lagt sig en smula. Då gick han in på kapellet och bestälde sig en bock — kanske skulle det lugna honom. Han fick tag i en gammal svensk skämttidning, hvars qvickheter han innerligt afskydde, men läste den likväl med ett slags hat. Sedan hörde han plötsligen Bens namn nämnas och såg upp i tron att få se honom sjelf, med sitt lättsinniga, småsatiriska löje. Han hade icke träffat honom sedan de skilts åt som halfva ovänner efter supén på tumanhand och icke heller brytt sig om att söka upp honom. Hos Walborgs hade lian nog varit sedan dess, men der hade man ingen-ting sagt om förlofningen, lika litet som han märkt något.

Och nu hörde han om Bens förlofning af dera» samtal der vid det andra bordet. Först tog han det för sqvaller alltihop och hade lust att stiga upp och. slå sin näfve i bordet midt framför sällskapet och ryta-till åt dem att det var lögn, — en evig lögn, så sant han här stod och att de skulle vara så goda och tala om Sigrid Walborg i litet mera valda ordalag, eljes skulle de få med honom att göra. Men småningom började han tro på det sjelf, — ryktet hade väl icke kommit ur luften heller och han tyckte sig komma ihåg ett visst diskret drag som af en hemlighet öfver hela familjen, sista gången han besökte Walborgs. Det var honom som ett slag i ansigtet och hans sårade

egenkärlek revolterade honom.

Sin svartsjuka tillstod han aldrig för sig sjelf,. men han kände att han nu begynte hysa en ny ock klar känsla för Ben, som gjorde honom isande kall.

När han sedan hörde kamraternas omdöme om Bens förlofning, kände han sig mera försonad med det som passerat. Han beställde en ny bock och satt qvar tills man diskuterat ut förlofningen vid det andra bordet och gått bort. Då föreföll honom hela värdshuset, der han första gången var inne, med ens så ytterst förhatligt och smutsigt, begagnadt af hela verlden och banalt. Här fans ju ingenting, som icke stod att köpa — och han sparkade till skämttidningen på golf-vet, kastade betalningen för två bockar på bordet ock gick sin väg.Han gick rakt hem till sig, utan att söka upp sitt matställe for middagen, ty han var fullkomligt mätt och dessutom qväljde honom ölet som han druckit. Der kastade han sig på en soffa och tänkte öfver allt hvad han hört. Och af alltsammans qvarhöll han ett enda yttrande, som nästan gjorde honom godt: — om det nånsin blir af . . . om det nånsin blir af.. I

Ben hade de sista fyra veckorna dagligen varit hos Walborgs hela eftermiddagen igenom. Till slut begynte han märka små antydningar att han ej borde slarfva bort sina aftnar, utan använda dem till någonting nyttigare, än att sitta i en soffa och hålla Sigrid om lifvet eller räkna hennes fingrar hvarf på hvarf. Utom det att assessorn nästan aldrig talade till honom och tant Walborg sjelf höll inne med sin vänlighet; — endast Sigrid var oförändrad, älskvärd och förtjusande.

Till en början såg Ben godmodigt förbi alla små hänsyftningar så misstänksam och känslig han än el-jes var för de allra minsta anspelningar på hans görande och låtande. Ty han var så lycklig och vid det jemnaste, mest älskvärda och förlåtande lynne i verl-den, och Sigrid som ville att han skulle taga i sina studier af egen inre drift, hjelpte honom att skratta bort tant Walbprgs välmenta påstötningar.

Men igår qväll hade assessorn sjelf kommit in i Sigrids rum der de två sutto. Ben kände en obehaglig kylig pust öfver hela sin varma lycka, fastän assessorn såg mer än godmodig och leende ut när han han slog sig ned vid det lilla bordet. Han tog ettnätt, inbundet dikthäfte derifrån och begynte slå det i marschtakt mot sitt knä.

Armen som Ben smugit kring Sigrids lif, drog lan småningom åt sig, hans fingrar plockade ännu på hennes ärm, men om en stund tog också den förtroligheten en ända och han satt helt stel bredvid henne i soffan, medan marschtakten mot assessors knä ljöd allt tydligare.

— Nå, — hur långt har du kommit på din -examen ?

Ben svarade undvikande, fastän han för sig sjelf beslutit att säga kraftigt och klart ifrån, när assessorn ville blanda sig i hans. angelägenheter, hvilket han insåg att förr eller senare skulle inträffa. Nu slog hans samvete honom med en stör ödmjukhet, ty han hade icke ännu öppnat en bok på hela hösterminen, fastän han hvarje dag beslutit att det skulle ske i morgon. Men än kom det ena, än det andra emellan och när han redan några gånger läst ett par sidor i sina rifna, lånade anteckningar, flög en egendomlig, retsam melodi honom i hågen, hvem vet hvarifrån, och för att få ro för den, måste kan gå in i salen hos sitt värdsfolk och taga ut den på pianot. Yar han engång vid pianot kunde man svära på att det kom förmiddagskaffe och värdinnan sjelf satte sig med sin stickstrumpa i soffan för att höra honom fantisera, — han gjorde det så bra, sade hon, och så bad hon Ben att sjunga, Så gick förmiddag på förmiddag och redan strax på eftermiddagen var han hos "Walborgs der han dröjde öfver qvällen, långt in pånatten emellanåt, när tant Walborg var vid lynne. Derifrån gick han hem om det ej var sångmöte eller han eljes hade lust att träffa kamrater.

Men nu satt assessorn sjelf bredvid honom, slog takt mot sitt knä med ett dikthäfte och frågade hur det gick med hans studier.

— Jag tänker ta civilrätten i vår, sade Ben och såg tankfull ut genom fönstret öfver det grå kaserntorget med sina toppade lönnar och kastanjer, halft plundrade på sina blad af höststormarna.

— Men det kostar mycket arbete, invände assessorn.

— Åja, — nog får man allt lof att läsa —

— Ja, jag mins när Gustaf låg inne och läste i Helsingfors, — det ville aldrig bli något af hans examen, innan han for ut på landet för att slippa kam-ratlifvet och alla de många förströelserna här.

— Det är inte utan att jag också tänkt på att flytta ut till landet för att läsa under vårterminen, sede Ben saktligt. Sigrid såg icke alls misslynt ut, öfver den tanken.

— Men hur skall det gå med sången och säll-skapslifvet? frågade assessorn.

— Åh — det blir inte svårt att försaka dem, jag har redan börjat ledsna på alltsammans.

— Men kamraterna då?

— Ja, dem också! Dessutom får jag ju träffa dem när jag kommer in för att helsa på Sigrid.

— Och när skall den der flyttningen bli af —?

— För vårterminen har jag tänkt. . .— Men i höst studerar du här i staden —?

— Ja, med farbrors tillåtelse . . .

— Den skall du hjertans gerna få, när det gäller någonting så förnuftigt som att läsa, skämtade gubben. Sigrid småskrattade och Ben sjelf kunde icke låta bli att le litet öfver sina studier och frågade med den naivaste öppenhjertlighet:

— Tror inte farbror det skall bli någonting af då?

— Det tar jag för gifvet, att du med dina allvarsamma giftermålsplaner skall göra undan några sådana småsaker som examina i ett nu —

Ben fick igen en obehaglig känning af situationens allvar, såg litet modstulet på Sigrid, men hon tog hans hand uppmuntrande:

— Sjung litet for oss! bad hon för att göra ett slut på pappas sarkasmer. ty hon tyckte långt ifrån om att Ben behandlades som pojke inför hennes ögon.

Ben grep tillfället i flygten, störtade till pianot och så snart han begynt sjunga sina eviga Schubert-visor, tog assessorn till flygten; — han hade piggat upp pojken tillräckligt för i qväll, tyckte han sjelf.

Och Ben sjöng och Sigrid lutade sig mot honom från stolen bredvid. Hennes hufvud låg mot hans axel medan han sjöng hennes älsklingsvisa, den italienska serenaden, men assessorn stängde dörren efter sig och tog bekymrad ihop med sina landtmäteri-handlingar; — han hade nu två pojkar att bekymra sig för, det var icke nog med hans egen latmask tillyngre son, som fått hud igen vid uppflyttningen till högre klass trots sommarinformator och allt. . .

När tant "Walborg efter ett par timmar kom in i salen för att bedja de unga in till qvällsvarden, flög Sigrid upp röd som en pion ur den stora hvilstolen, men fastän hon flög upp ur den, satt der en annan qvar, litet flat öfver att bli öfverraskad midt i den ljufvaste tete å tete, som ungdom och sorglöst framtidshopp kan ge två älskande i en liten salong, der det lyser blott ett ljus i kronan, dämpadt och rödt genom det mattslipade glaset.

Qvällen derpå satt Ben första gången hemma under hela höstterminen. Strax efter middagen hade han en nästan oöfvervinnelig längtan att se Sigrid, men han kom ihåg assessorn och hans längtan blef en liten smula svalare. Det hade tagit på hans stolthet betydligt att bli kujonerad i Sigrids närvaro och han beslöt att icke utsätta sig så snart igen derför.

Han tog itu med sina anteckningar. — Om det smakade trä! Han läste en halftimme, såg upp och lyssnade, — det var som hade han hört steg i farstun.

När ingen kom, tände han med en suck sin cigarett, och tog till anteckningarna igen. Han rökte alldeles förfärligt den qvällen. Ungefär tio sidor voro flygtigt genomgångna, när han sköt häftet åt sidan och tog ihop med boken i

stället. Men det gick så ohyggligt mycket på en sida i boken, minst lika mycket som på tio i anteckningarna — och han bytte om igen.

Emellanåt trängde Sybergs råd om hans sångar-bana mellan honom och boken, men då såg han upp på Sigrids fotografi i kabinettformat, som han nu hade lof till att hålla framme på bordet, och han tog ihop med anteckningarna dubbelt flitigt. Vid ett dylikt vädjande till fotografien stannade han engång och såg på den.

Der satt han minst en half timme framför hennes bild med den välkända mjuka kindkonturen och den smala pannan, som var det fulaste i hennes uttryckfulla ansigte. Men han älskade sjelfva bristerna der likasom han höll af hennes små hvardagsfel. Hon var nog den tilltagsna och dugtiga flicka han behöfde framdeles i lifvet, men bortskämd var hon

— ohjelpligen bortskämd och likväl så älskvärd så älskvärd, att man icke kunde annat än älska och förlåta henne.

Då ringde det i tamburen. Ben anade att det gälde honom och försökte strax se mycket missnöjd ut öfver att bli störd.

Det var två vänner.

— Åh sjutton, är du hemma, — det är man el-jes inte van vid nu för tiden . . .!

— Sitt ner, sade Ben litet tort.

— Läser du?

— Som du ser . . .

Det blef ett litet uppehåll, kamraterna sågo på fotografin framför Ben, nickade menande åt honom och så frågade den ena:

— Skall du gifta dig snart —?

— I öfvermorgon, snäste Ben.— Det var snart det; — bjuder du oss på. bröllop?

— Nej, ni får betala entrée —

— Skall det bli ett sådant spektakel af att det lönar sig — ?

— Jo.

Det drog i Bens mungipor, men han bjöd till att se allvarsam ut och gäspade för att visa sin likgiltighet. Man sade ingenting på en stund. Då tog Bens sprittande lynne öfvertaget, han lutade sig bakut, fnittrade af en inre uppsluppenhet och proponerade med högtidlig röst, ofantligt allvarsamt:

— Ska vi då äta sexa?

Det blef stort glam. Kantänka, hvad betydda några timmar mer eller mindre när han nu en gång var kommen i lästakten, och han beundrade nästan sig sjelf för de tio sidor han läst i dag — mera skulle han i alla fall ej orka med.

Så bar det af ut.

Det var egendomligt med den klick Ben numera hörde till, att den hade sina egna frimurarqvick-heter, dem ingen annan egentligen fullt begrep, men sjelfva kiknade de af skratt, ty man kände hvarandra så noga och fann det löjliga eller qvicka så lätt. De hade utbildat en formlig ordlekssport, som de idkade med raseri senare på natten när likören gaf de befängdaste idéer och ordsammanställningar. Man beundrade hvarandras qvickheter ömsesidigt och ansåg sig i allmänhet som ett slagt intelligensaristokrati med stora rättigheter. Det var onekligen ettannat sällskap än Priffes och sångarnas, här fans ungt folk med beläsenhet och ideer, intressen icke att tala om.

Klockan tre på natten ströfvade de ifrigaste och Ben med dem, omkring i arbetareqvarteren på Rödbergen för att studera folklif och det var nog ett och annat de sågo der. Ben mutade sig sjelf med att han i morgon skulle berätta Sigrid Walborg större delen ... *nästan* alltsammans, — det kunde vara på tiden att också hon lärde sig känna

lifvet litet närmare. Han kom hem framemot morgonen, uttröttad och feberaktig medan en sömnig gaslykta här och der blinkade förebrående efter honom.

Som hans första flitiga qväll blefvo de andra. Hans samvete sjuknade mer och mer inför Walborgs, men det var omöjligt för honom att allvarsamt taga itu med juridiken. Småningom blefvo hans besök der glesare och kamratlifvet gaf honom den glädje som han behöfde. Hvarje gång han tänkte på Sigrid Walborg, fick han likasom ett stygn och hans sjelfförebråelser tyngde ned honom dagarna i ända, tills han lättade sig om qvällama bland vännerna så han blef den mest uppsluppna och galna af dem alla.

Men i December tog han ett jättebeslut. Han skulle följa med en domare på ting under vårterminen, det var det enda sätt hvarpå han kunde studera. Hans far hade då varit den närmaste att vända sig till men Ben hade nog af lifvet i hemmet. Han skylde på sin nödvändighet att lära bättre finska än den savolakska och tog in för vårterminen hos en domare i Jyväskylätrakten för att bli invigd i juridikens hemligheter.

*

BARNDOMSVÄNNER

ETT NUTIDSÖDE

AF

KARL A. TAVASTSTJERNA

SENARE DELEN

BORGÅ
WERNER SÖDERSTRÖM

Helsingfors,

Finska Litteratur-Sällskapets tryckeri, 1886.

10.

Från sin vistelse på landet bland bönderna i tingstugan och öfver protokollen i arbetsrummet, qvarhöll Ben utom ett gråblekt minne af osmakligt arbete och tidiga vintermorgnar vid lampljus, en hel sats sentimentala bref från sin fästmö. Deras korrespondens hade varit mycket ifrig, mycket öm och mycket oklar — icke ett steg närmare hvarandra kommo de genom den. Den urartade sig till idel försäkringar om en kärlek utan gräns, rik på fantasier och arm på verkliga beröringspunkter. Men det var förtjusande att midt i uppsättandet af protokoll öfver torra och småaktiga tvistemål bli afbruten af ett bref så ömt och hängifvet, att Ben måste kyssa underskriften flera gånger. Och så skref han ett lika ömt och hängifvet svar, fullt af hänsyn och de mest ideala föreställningar om deras framtida lycka. Han kände sig tom efter ett dylikt bref och ledde gerna tankarna på mera reela ämnen.

Under sommaren deltog han i den stora sångarfärden till Moskva, hade betaldt per dag och tillbragte flera veckor i hufvudstaden under sångrepetitioner och sus och dus för resten. Walborgs voro utflyttade till landet och han såg ej Sigrid alls.

I September höll den återvändande Moskva-kören konsert i universitetets solennitetssal i Helsingfors. Publiken

trängde sig på de breda gångarna, fylde upp bänkarna, helsade och fixerade hvarandra med kikare och pincenez'er.

Men uppe på estraden trädde andra tenoren fram till först, stel och högtidlig i frack och hvit halsduk, och efter den hela kören, sjuttio man stark. De mottogos med en ljudande applåd — man hade noga följt med deras framgångar i Ryssland och visade sina patriotiska sympatier för deras sträfvanden. Dirigenten lyfte sin taktpinne och det blef så tyst i salen att man hörde en herre tappa sin käpp uppe på läktaren. Så gick det lös. — Hurtiga raska visor, klingande unga röster och djupa mäktiga basar, men framför allt en samsång så makalöst ren, att de sjuttio stämmorna smälte i hop till endast fyra fylliga och stora. När det skulle sjungas en qvartett med tenorsolo och man väntade den gamla vanliga solisten, välkänd från tidigare konserter och senast från dem i Ryssland, trädde det fram bredvid anföraren en helt ung en, litet blek i sin svarta frack; man sträckte på sina hufvuden och frågade hvem det var. Det var herr Thomén. Han hade icke uppträdt förut som solist på konserter och det var genom den ordinarie solistensuteblifvande som han nu fått sig det stora uppdraget anförtrodt. Och så sjöng han först en norsk visa med ackompagnement af den öfriga kören. Man lyssnade, man lade hufvudet på sned, slöt ögonen, öppnade dem igen och riktade sin kikare på den unga sångaren deruppe. — Han sjöng ju makalöst!

Applåderna blefvo så ihållande när han slutat, att anföraren genast tog sången dacapo, men det var icke nog. Bifallet derefter ville aldrig taga slut och man märkte att det var för solistens skull. Ben bockade både brydd och stolt och så tog man upp en finsk folkvisa med tenorsolo enkom för hans skull. Den sjöng han ännu bättre, med hela sin svärmiska innerlighet och tunga melankoli. Publiken var förtjust och gaf solisten sitt tack i en sista lång applåd, medan han sjelf stod på estraden med hufvudet nedböjdt, som hade han låtit bifallsvågorna ödmjukt rulla hän öfver sig. Dagen derpå fick Ben läsa vackra saker om sig i tidningarna och alla bekanta, som mötte honom under en veckas tid derefter, gratulerade honom.

Då begynte en helt ny känsla växa hos Ben. Bifallet i konsertsalen hade icke rullat bort öfver hans böjda hufvud, utan trängt applåd på applåd rakt in i ett svällande bröst, vidgadt af stolthet öfver den första stora framgången. Och han njöt en tillfredsställelse sådan han ännu aldrig känt och som dock icke gaf honom någon ro på långa tider, ty nu begynte han törsta efter mera. Hans forna popularitet som studentsångare fick en helt ny glans af någonting större, han hade natursångarens ståndpunkt bakom sigoch hade gjort sitt första steg in på sjelfva den stora konstens farliga gebit.

Det fans dock alltid ett, som plågade honom. Han hade sjelfva den stora segerqvällen i konsertsalen varit nära att komma af sig, ty midt inne bland publiken hade han sett ett ansigte blekt af spänning följa med sig, hänga sig fast vid honom med ögonen så han måste se bort, men det sporrade honom då till dubbel innerlighet i sången, dubbel hänförelse.

Dock, när han dagen efter konserten med brännande kinder och frågande blick rusade upp till Walborgs för att af dem bära upp det erkännande han satte mest värde på, gratulerade honom ingen der. Assessorn såg han ej alls till, tant Walborg gick sluten och tungsint och sade ej ett ord om konserten, fastän hon sjelf varit der som vittne till Bens triumf, endast Sigrid tryckte hans hand så fast som ville hon aldrig släppa den mer.

Men det handslaget gick som kallt stål genom Ben, efter hans jublande förhoppningar nyss. Det drog honom med ens ned från alla eldiga framtidsplaner till verkligheten igen och likasom manade honom att slå sig ner vid de rifna anteckningarna och Schrevelius med sina hundöron. Han höll Sigrids hand helt kallt i sin utan att besvara tryckningen, men hon såg på honom med en så lång och bönfallande blick, att han rörd tog båda hennes händer i sina och kyste dem en för en.

— Du är ändå mitt allt, sade han. — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Sigrid Walborg var ingen utvecklad, djuptänkt flicka. Lifvet var ännu för henne en ogrumlad källa till små njutningar, endast då och då seglade ett moln deröfver och förmörkade den. Och då fick omgifnin-gen bära upp hennes dåliga lynne, — det var så den ville det. — Allting hade gått henne i lag, föräldrarna buro henne på händerna och hennes första svärmiska barndomstycke hade utvecklats så enkelt och harmoniskt och till slut

lemnat henne sluten i hans armar, som hon älskade. Derför kunde hon vara förtrollande glädtig och söt och. hon utgjorde föräldrarnas stora glädjeämne i hemmet. Praktisk och bestyrsam var hon dessutom, — i allt en den älskligaste blifvande hustru åt den afundsvärdaste man.

Men nu sköt det upp hotande moln vid synranden.

Redan under våren hade hon en förkänning af att allting i hennes förhållande till Ben icke var som det borde vara. Hans glesnande besök mot slutet af sista höstterminen hade redan oroat henne, men hon hade skrattat bort den sorgen med sin naturliga gläd-tighet. Dock, — det dykade upp små misstankar om att Ben icke var rätt öppenhjertlig mot henne. Kunde verkligen en ung man ha så litet egentligt att meddela sitt hjertas förtrogna? Förteg han någonting för henne? Han måste så göra, — det gjorde alla fästmän i romanerna också. Nästa gång försökte hon gå Ben inpå lifvet, men han satt svärmisk och frånvarande, stirrade in i hennes ögon och slöt till hennes mun med en kyss. Det blef aldrig något allvarsamt tal medhonom. Och fick hon också Ben att berätta om sitt lif och sina framtidsplaner, gjorde han det så tort och besväradt som om han fullgjort en tråkig skyldighet och då bad Sigrid honom sjunga, — det tyckte han bäst om.

Deras korrespondens blef också ett blott upprepande af den gamla hänförelsen för hvarandra. Der-till kom fadrens kyliga hållning i allt som gälde Ben. Engång i vinter hade han i Sigrids närvaro talat för mamma om ett bref, som han fått af sin gamla vän domaren, hos hvilken Ben följde på ting. Der hade denne omtalat Ben som en älskvärd ung man, men utan den minsta håg för sitt kall och utan allvar i sina studier. Och då hade pappa bara sagt att han nog viste det förut.

Men Sigrid hade dragit sig i tunga tankar till sitt rum, suttit en timme framför Bens porträtt och derpå brustit i gråt, så modern hört det och kommit in till henne för att trösta. Sedan dess begynte hon grubbla på om icke Bens juridiska bana stod i strid med hans håg för musiken, ty hāglös var han då långt ifrån. Och hon förebrådde sig bittert att hon ej förstått honom förut och kunnat vara honom till råd och hjelp.

Efter Bens stora framgång på konserten var hon först glad å hans vägnar, mycket glad, men sedan djupt sorgsen å sina egna. Hon satt långa aftnar ensam och tänkte och föräldrarna voro mycket bekymrade öfver hennes aftagande glädtighet och bleknande kinder. De hade redan länge märkt att någontingtärde på henne. En gång gaf sig Sigrid i sin oro att tala om Ben med sin mor.

— Vi ska vänta och låta tiden förändra honom, hade hon sagt. I sin rådlöshet fann Sigrid ej heller på någonting annat.

Men assessorn tog tant Walborg afsides, höll under tio minuter för henne ett andragande om galenskapen i Sigrids förlofning, talade om Ben såsom en odugling hvilken stulit in sig i deras hem och förstört deras hemfrid. Tant Walborg försvarade honom tem-meligen lamt. Det vore bäst, slutade assessorn, om mamma genast kunde öfvertala Sigrid att sluta upp med sin barnsliga tro på Ben och bryta med honom absolut, engång för alla. Till Sigrid sjelf sade han ingenting, strök henne blott med ett egendomligt mildt löje öfver pannan och kyste henne. Det var ovanligt nog. — Hade han då också genomskådat henne och alla hennes tankar?

Med tant Walborgs mission att draga Sigrid från Ben gick det föga framåt. Hvarje gång modren vidrörde det ämnet, afbröt Sigrid det, — hon anade till moderns afsigt och ville ej längre ge sig i diskussion med henne om Ben. Sjelf besökte han Wal-borgs ganska sällan i det hela taget, nedslagen och revolterad på samma gång af stelheten i deras bemötande, hvilket han tillskref sin framgång som sångare. Och då kom det heller aldrig till rätt förtrolighet mellan honom och Sigrid. Ingendera ville först kasta af sig masken.

Sigrid Walborg bar sitt öde för sig och sörjdeöfver det. Hvarför hade hon lärt sig att älska just det, som skilde Ben ifrån henne? Ty hon älskade just hans stora känslighet och hans rena, melodiska röst, som kom från ett så innerligt och varmt hjerta. Der stannade hennes frågor och hon gick till sängs med stora tårar i ögonfransarna och vaknade dagen derpå för att göra sig samma fråga ånyo.

Slutligen klarnade det för henne att hon stod i vägen för Bens framtid och fria val af bana. Han måste bli sångare, tillstod hon för sig sjelf. Och det var med ett slags ljuf hopplöshet hon beredde sig att bli martyr för honom. Hon

skulle offra för honom allt, — det som var mera än hon sjelf: sin kärlek. Hon vande sig vid den tanken mer och mer och den stämde öfverens med hennes innersta väsen. Hon dref sin uppoffringslust till ett slags kult, kände sig bättre och ädlare ju mera det beslutet mognade inom henne och hemtade en djup tröst ur sjelfva sitt goda medvetande. Hon var mera svärmisk än någonsin, gick omkring mild och stilla, men var afmätt och ljum emot Ben. Hon väntade endast på att han skulle göra början med ett ordentligt meddelande af sina planer, för att sakta och mildt säga honom allt. Hon skulle då» lösa honom från alla hans löften — det var så bäst för dem båda. Hon studerade in afsägningsscenen ord för ord och till sist skulle hon tillägga att hennes lycka hädanefter bestod i medvetandet att hafva gjort sitt bästa för Bens framgång och frihet, men älska honom skulle hon alltid ... alltid!Ben lefde i en långt mera reel verld. Hans för-lofning och de juridiska studierna å ena sidan och hans sångarlust och skulderna å den andra, sleto om honom och splittrade hans alls icke stora beslutsamhet och sjelfbeherskning. De drefvo honom från boken till sångmötena och från dem tillbaka till boken igen, blott för att han utled vid alltsammans skulle lemna sin kammare och söka tröst bland kamraterna. Hans pinsamma obeslutsamhet göt honom en ständig feber i bloden och den försökte han släcka på vanligt vis i stormande ungdomsfröjder.

Han insåg tydligt hvart alltsammans skulle bära, men hade ingen kraft att samla sig. Andtligen en qväll gick han till Walborgs, upprörd djupt i sitt innersta och besluten att hos dem söka skydd mot sig sjelf. Man mottog honom stelt som vanligt och han fann ingen lindring, men inom honom mognade igen det gamla beslutet att för intet i verlden öfvergifva sin kärlek. Han höll inne med kamratlifvet långa dagar, böjde sig under kölden hos Walborgs och försökte vinna igen deras förtroende. Det såg redan ut som hade det kunnat lyckas, då Ben en dag vid ett nödvändigt besök hos en läkare fick en dom öfver sig, i hans öron så hård, att han likblek segnade ned på läkarens soffa och låg en lång stund afsvimmad der.

Läkaren stod lutad öfver Ben och stänkte vatten i ansigtet på honom. — Åh, det var en känslig en! tänkte han.

Ben kom till sig och skakade tänder i en vild frossbrytning. Han var så svag och upprörd att hanett ögonblick var färdig att kasta sig ned på knä framför läkaren och tigga om räddning. Men när han druckit ett halft glas vatten, kryade han till sig och bet ihop tänderna.

Läkaren var en fanatisk pessimist till profession och blef nästan skadeglad öfver Bens ångest. Han såg på honom med en trött blick, nickade profetiskt och talade som en domare till en straffad brottsling.

I stället för att lugna Ben med en lugn vetenskaplig förklaring, rullade han upp ett framtidsperspektiv så hemskt att Ben ryste. När läkaren såg det intryck hans ord gjorde, kunde han ej neka sig nöjet att fortsätta; — det var en alltför rar finkänslighet!

Ben satt i full feber. Han såg otydligt alla helvetets fasor upprulla sig redan här på jorden, det qväljde honom och han sväljde oafbrutet, utan att lyckas svälja ned ångesten ändå. Och läkaren slutade sitt föredrag med sänkt röst och en lång blick:

— Ni är naturligtvis förlofvad — ?

Ben sänkte hufvudet med en suck och teg.

— Nog är det bäst ni skjuter upp dylika tankar, sade läkaren och följde Ben till dörren.

Der stannade Ben ett ögonblick, fattade läkarens hand och pressade den ångesfullt. Men handen l&g kall och känslolös i hans, — här hade han ingen tröst att vänta.

Han var ensam, fullkomligt ensam med sin tröstlöshet.

En timme derefter var Ben så återstäld att han dref kring gatorna i duggregnet med en revolver ifickan. Den hade han tagit med sig hemifrån utan att hafva rätt klart för sig hvad han skulle med den. Men ett hade han klart för sig, att hans förlofning var bruten sedan läkarebesöket. Och han sjelf med den. Utstött ur samhället var han som en oren, med hela sin lysande framtid bakom sig. Hans lif var slut nu — alltsammans härefter blef endast en botgörelse för hans fel. Han var fortfarande svag i knävecken och darrade när han stannade.

Och han hade förtjenat det, förtjenat alltihop, det kunde inte bortresonneras. För sin otrohet mot Sigrid Walborg, skulle han sota hela sitt öfriga lif. Och så sade man att mannen aldrig led följderna af ett felsteg! Han hörde ännu läkarens röst och ryste. — Söka tröst hos en kamrat? — Nej, det kunde han omöjligt! Hellre då göra slut på eländet med ens! Det föll en tröstlös bitterhet öfver honom och han tänkte på huru Sigrid Walborg skulle mottaga underrättelsen om hans sjelfmord. Han kände plötsligt ett slags vekt behof att visa sig god mot någon. Så tog han sig om venstra handen, — hans förlofnings-ring brände honom. Han drog den hastigt från fingret och räckte den åt en liten flicka som han mötte. Men då besinnade han sig, man kunde tro att flickan stulit den. I stället tog han fram en markslant och gaf den åt henne.

Flickan såg skygt upp och gick sin väg utan att tacka — hon hyste en ful misstanke mot Ben. Ben förstod den. Han drog sig i torrögd och kall bitterhet undan till den mörkaste delen af salutorget, bort motkajen, och satte sig der i skuggan af en trappa ned till vattnet, undan för gasljuset. Der blef han i korsande tankar en god timme, lekte med revolvern och stirrade ut öfver det svarta vattnet som blänkte i långa strimmor från lyktorna. Så fick han kallt och steg upp för att gå någonstädes utom staden, här kunde det icke ske.

Under en gaslåga på Unionsgatan mötte han en tjensteflicka med ett ansigte, som påminde honom om någonting. Det var ändå ett intresse midt i den rysliga ödsligheten och ensamheten. Helt mekaniskt vände han om och följde efter henne. Hon märkte det, skyndade på sin gång och vek af längs Alexandersgatan. Utanför Studenthuset gick Ben fatt henne.

— Johanna!

— Herr Benjamin!

— Hur är du här?

Ben blef nästan glad. När han tog i hennes grofva hand, kände han det som en drunknandes grepp om halmstrået. Det var ändå värme och lif. Och han upprepade gång på gång:

— Hvad jag är glad att träffa dig, — hvad jag är glad att du just nu kom i min väg...!

Men Johanna skakade på hufvudet och sade att han icke skulle säga så åt en fattig tjensteflicka, han, som hade så mycket finare bekantskaper att vara glad åt..

— Nej, nej, — det är just dig jag är glad att träffa..!

Johanna hade kommit till staden för ett par da-gar sedan, hon skulle få plats här från den första November. Och så kunde hon helsa hemifrån till Ben.

Det brydde sig Ben icke stort om, — de ville föga nog veta af honom nu, sade han. — Han hade ingen, som längre brydde sig om honom ... ingen, om inte just hon sjelf, Johanna.

Johanna såg misstroget upp till Ben, — han var kanske ej rätt nykter? Nej, man kände ingenting på lukten.

Hennes enfaldiga bondhjerta blef helt rördt af Bens enträgna vänlighet och tydliga ångest. Sådan var han alltid, alldeles som hennes jemlike. Och de följdes åt genom den tomma esplanaden ut genom Esbo tull och vidare längs chausséen. Der satte de sig på en sten och Ben lät sitt hufvud sjunka ned i sina händer.

— Det är slut med mig nu, sade han.

Helt förvånad och utan att förstå någonting försökte Johanna lugna honom, hade lust att fara med sina grofva fingrar öfver hans hår och trösta honom så godt hon förmådde.

Hon gjorde plumpa försök att visa sin ömhet och sitt deltagande. Han hade säkert någon stor sorg och hon ville göra sitt bästa att hjelpa honom bära*den.

Ben reste sig till slut upp och frågade om Johanna icke ansåg honom tokig.

— Nej, svarade hon enkelt, — hvar och en har ju sin sorg att bära på, och om hon bara kunde hjelpa herr Benjamin med hans ... men hon var ju en fattig obildad tjensteflicka ... hvad förstod hon dylikt...!Då sade Ben

henne att ett varmt hjerta är af gull om det klappar inom sidentyg eller mot simpel bomull. Och Johannas goda hjerta höjde henne i hans ögon i jembredd med de finaste fröknar. En varm medkänsla för henne betog honom plötsligt och mäktigt.

Han viste ej huru han skulle visa henne den, men satt der i vekare tankar och tummade om sin förlofningsring, — den gaf honom ingen ro.

— Gif mig den der ringen, bad Johanna plötsligt.

— Tag den, svarade Ben helt kort, utan att tänka på hvad han gjorde.

Klockan var inemot half nio och Ben följde Johanna genom staden hem till hennes qvarter borta vid Abrahamsgatan. Han gick med hufvudet nedböjdt, men med hjertat lättadt; sammanträffandet med Johanna och hennes deltagande hade berört honom underligt varmt och lifgifvande, — den tröstlösa ensamheten som plågat honom mest var försvunnen. Han märkte icke i sina tankar ett fruntimmer, som kom emot dem under en gaslykta och som fixerade honom. När de gått några steg förbi hvarandra vände hon om och följde efter. Vid en annan gaslykta gick hon förbi dem och såg denna gång Johanna skarpt i ansig-tet. Då fick Ben en otydlig aning om att det var någon bekant till honom, men i det samma var hon långt förbi dem.

Nå, det bekymrade honom föga att han blifvit igenkänd tillsamman med Johanna, — hans förlofning var ju i alla fall bruten.— Snälla Christine, vill du höra på mig litet i en allvarsam angelägenhet?

Det var fröken William, som frågade assessorskan Walborg. Hon hade kommit upp till Walborgs vid Kaserntorget och gick rakt på saken som hennes vana var. I något högmäld ton begynte hon tala om fede-rationsangelägenheter, så fru Walborg steg upp och stängde dörrarna åt Sigrids rum till.

Fröken William log. — Du är så fördomsfull, Christine ! Så spetsade hon till sin inledning mer och mer och frågade om Sigrids förlofning var lycklig och om de ingenting hade att anmärka mot herr Thomén.

Tant Walborg såg besvärad ut och svarade undvikande. Hon ville icke ge sig i diskussion om så ömtåliga angelägenheten

Bäst fröken William tänkte ut ett sätt att hänsynsfullt men sanningsenligt berätta om sitt möte med Ben för några qvällar sedan och just sonderade terrängen, kom Johanna in med kaffebrickan.

Fröken William kände genast igen henne. Hon blef stum med ens, tog för sig kaffe och när Johanna gått drog hon sig närmare fru Walborg och frågade h viskande:

— Har den der varit länge hos er?

— Hvilken?

— Den der pigan — ?

— Några dar endast —

— Jaså — hm! Har ni inte öfverraskat henne med fästmän och dylikt?

— Nej — hon har just kommit från Savolaks, viha tagit henne på fru Thoméns rekommendation, och jag tror dina misstankar äro öfverflödiga —

— Det få vi se, — kalla in henne! fordrade fröken William plötsligt o.ch bestämdt.

Fru Walborg kallade in Johanna; — hon skulle nog fritvå sig, det var fru Walborg säker på.

Johanna bltf stående vid dörren oviss och förlägen, medan fröken William jemkade om sin pince-nez och tog an sin inqvisitorsmin. Hon skulle ha Johanna sjelf att bekänna alltsammans.

— Hör du min flicka, — huru har du bekantskaper här i staden, du som så nyligen kommit från landet —?

Johanna ryckte till. — Hvad ville den der fröken henne?

— Jag har bara några bekantskaper ... en sockenbo, som jag bott hos några dagar.

— Hvad är den der sockenbon?

— Hon är strykerska —

— Strykerska — såå, — strykerska! Fröken William mönstrade henne med sin kallaste min och Johanna rodnade.

— Jaha, du rodnar! Nå min flicka, — fröken William steg upp och högg henne om handlofven — hvem var den der herren du gick med i förgår qväll,

— är han också en sockenbo —?

Hon hväste fram sin fråga så plötsligt och hennes grepp om Johannas handlof var så häftigt att flickan skrämd ryckte till och ville befria sig.— Nej, nej, . . . nej nej, — skall du springa undan hva — ?

Johanna lugnade sig och sade att hon icke var rädd och hade intet skäl att springa undan.

— Jaså — intet skäl? Nå, hvarför rodnade du då? Tror du jag inte har reda på dig din flickslinka? Sjelfva polisen har sina ögon på dig, vet du det?

Johanna for skrämd tillsammans och blef alldeles blek. Polisen! Hvad hade hon gjort för att få den öfver sig. Herre Gud, snälla frun, inte kunde det vara möjligt.

Jo det var det nog, och mer än möjligt. .. alldeles säkert var det. Polisen hade nog reda på att hon i förgår qväll sällskapat med en herre och det var förbjudet för flickor som hon.

Nu var det slut med Johannas mod. Här var hon nykomling och alldeles ensam i den stora staden och nu hade polisen fatt i henne. Hon brast i gråt, våldsamt och tafatt på engång, snöt sig i förklädet och kastade en vädjande fuktig blick bort till fru Walborg.

Fru Walborgs goda hjerta rördes och hon var just i begrepp att träda emellan, när fröken William, med en myndighet och säkerhet som imponerade, höll henne borta med den ena armen och fortsatte:

— Och så skall jag säga dig att du ställs under polisens uppsigt och kanske skickas på spinnhuset, om du inte bekänner hvem den der herren var, som du gick med i förgår...

Det tjenade till ingenting att neka, — hon viste

12ju alltsammans, — alltsammans! Men inte hade hon ju gjort någonting, som polisen kunde taga fatt i, — ingenting. Ett ögonblick ämnade hon neka trotsigt att namnge Ben, men huru kunde hon vara säker på att icke öfverlemnas åt polisen. Fru Walborg såg icke ut att kunna hjelpa henne och den der magra fröken föreföll strängare än någonsin. Johanna sänkte hopplöst sin arm, hvilken hon lyft upp likasom för att skydda sig, såg tungt ned framför sig på mattan och sade med bruten röst der tårama stockade sig:

— Det var han... han, herskapets son på landet . . . herr Benjamin . . . Thomén, som di kallar honom . . .

Johanna stod handfallen och gret en fullvuxen menniskas fula gråt, men fru Walborg blef stående med munnen öppen likasom fastvuxen på stället och fröken William kastade en triumferande blick omkring sig. Nästa ögonblick stod fru Walborg framför den stackars flickan, rätade ut sig till sin fulla längd, såg sträng ut och sade:

— Du ljuger Johanna, du ljuger!

Men då blixtrade det till i Johannas förgråtna ögon. Jaså att hon ännu dertill skulle ljuga på herr Benjamin! Det var godt att hon hade bevis, goda bevis, fast hon blott i yttersta nödfall ville använda dem. Så slet hon sig lös, trängde förbi fröken William ut i köket, gräfde ett ögonblick i sin koffert, kom igen och kastade Bens förlofningsring på bordet:

— Och den här gaf han mig...!De båda damerna skyndade till, fru Walborg tog upp ringen och läste på insidan:

— S. W. den 10/10 1881. —

Hon var för upprörd att säga någonting till den upptäckten, men fröken William slog sig i sin könlösa egenrättfärdighet stolt för sitt bröst. Hon hade skaffat spinnhuset en kandidat och brutit en förlofning,

— allt i Yestas heliga namn.

Ben hade flltt sin starkt rubbade jemvigt igen efter ett långt samtal med en ung medicinestuderande och vän. Hans farhågor som l^karebesöket uppdrifvit till deras höjd, drog vännen ned till deras verkliga nivå; — ett hårdt straff hade han fått, m^jj. förtvifla skulle han aldrig. Alltsammans kunde gå om, som det gjort för tusental andra. — Sitt beslut att bryta förlofningen vidhöll Ben dock och vännen gillade det.

Men han kunde icke glömma konsultationen uppe hos läkaren, som för en hel vecka kastat honom i det största moraliska elände och under hvilken tid han gjorde sig så förtrogen med tanken på sjelfmord, att han efteråt förvånades öfver att han icke gjort af med sig.

Ben hade uppskjutit sitt sista afgörande besök hos Walborgs dag efter dag. Han öfvervägde sina ord, utan att ett ögonblick lemna sjelfva sitt beslut. Då kom det en morgon ett bref från assessor Walborg, som kallade Ben upp till honom på eftermiddagen. Det brefvet förvånade honom djupt och gaf anledning till de omöjligaste gissningar.På eftermiddagen ringde han på hos "Walborgs, lugn och beslutsam. Han behöfde göra inga förklaringar. Assessorn kom sjelf emot honom i tamburen, förde honom utan ett ord in i sitt arbetsrum och gaf honom ett litet pakett.

— Känner du igen det här? frågade han kort.

Ben vecklade upp papperet och såg sin förlof-

ningsring.

— Ja, svarade han enkelt.

— Nå, då vet du hvad jag haif att säga —?

— Nej, svarade Ben igen.

— Jo, att jag har fått den af vår tjenstejungfru och att hon påstått att du gett henne den. —

— Tijf tjenstejungfru —?

— Ja. hon heter Johanna och har tjenat hos dina föräldrar hemma i Savolaks. —

Det gick upp ett ljus för Ben. — Johanna hade förrådt honom! Han pressade ihop sina läppar för alla ord som ville fram och likväl icke kunde förklara eller fritvå honom. Assessor Walborg gick af och an med en fruktansvärdt sträng min i sitt lugna ansigte och Ben respekterade hans vrede. Han kände ett ögonblick lust att bedja honom om förlåtelse icke för sig sjelf, utan i allmänhet för att han gjort Walborgs ondt, men då stannade assessorn framför honom och pekade på dörren:

— Gå!

Ben såg upp ett ögonblick, det jäste inom honom, — det var orättvist! Men så tog han helt lugnt sin hatt och käpp — och gick.Men Johanna etablerade snart sin egen affär under polisens uppsigt, sedan hon blifvit bortkörd ur tjensten, och tog emot alla tider på dygnet.11.

Bens första känsla efter brytningen med Wal-borgs var tillintetgörelse, djup tillintetgörelse. Han kunde ju ingenting göra för att förklara sig, — än mindre fritvå sig, det var honom omöjligt också inför sig sjelf. Han hade varit otrogen och här hade han straffet. Det bekymrade honom föga om andra gingo straffria, som förtjenat det bättre; han hade förtjenat sitt straff sjelf och dermed nog.

Men när hans första hopplösa undergifvenhet började förefalla honom enformig och feg, begynte han resonnera öfver Walborgs beteende. Det var i alla fall orättvist. — Att sqvallervägen genom tjenarinnor taga reda på hans görande och låtande, det var lum-pet! Och så att döma honom ohörd och tillika så kategoriskt.

Han retade upp sig sjelf dag för dag och gick slutligen ursinnig och förtrodde sig till en vän.

Vännen tog sig om hakan, såg upp i vädrefc och sade:— Huru skall man skänka bort sina förlofnings-ringar!

— Inte tänkte jag på hvad jag gjorde, den qvällen —

— Derför har du följderna här . . . och bäst är det ju att det är slut alltsammans.

— Ja, men jag hade sjelf velat göra det och visa att jag hade heder och skam ännu —

— Det blir svårt för dig att öfvertyga dem derom —

— Öfvertyga dem! Det behöfver jag inte — det nedlåter jag mig aldrig till! — Inte ett förklarande ord skall någonsin falla från min sida.

— Då ger du dem rätt att tänka hvad de behaga — ?

— Fullkomligt —!

— Och din brud —?

— Tala inte om henne; — hon har inte reda på hela saken, jag är säker derom.

Vännen bad Ben lugna sig, men det var icke så godt för honom att efterkomma det. Han gick hem i det vildaste uppror, rörde, upp och ned i sitt rum och brände upp sin korrespondens med Sigrid Walborg. — Der låg den nu i aska, hela den historien!

Kärleken ja, — kantänka, hvad var den för slag? Tomma inbillningen, tomma inbillningen, — en dåsighet utan handlingskraft och ett pjunk utan ände! Gud vare lof att den var förbi!

Men Sigrid —!

Hvem vet om hon inte sjelf varit med i spelet?Nej! — nästa ögonblick lemnade han den tanken. — Men nog hade hon kunnat visa sig ändå, så Ben fått säga henne sjelf några ord. — Åh den osjelfständig-heten, den osjelfständigheten! Hon hade naturligtvis utan en invändning böjt sig för föräldrarnas vilja!

Brytningen med Walborgs blef Ben jemförelse-vis lätt genom vreden han kände. Om Walborgs inte ansågo honom mera värd än ett dylikt afifärdande, kunde han vara tacksam för att det skett. Hade han inte alltid känt ett slagt missaktning i luften hos Walborgs? En sångare som han, — hvad dugde han till! Inte ett ord skulle han säga till förklaring, — aldrig! Och huru skulle han för resten kunna förklara sig, isynnerhet för Sigrid.

När han om en tid blef lugnare, kunde han i ensamheten sakna Sigrid djupt, och den tanken att hon alldeles missförstått honom, blef honom då olidligt bitter. Men så skakade han de nedslående tankarna från sig, — han hade sitt goda medvetande att ha brutit förlofningen för sig sjelf, långt tidigare. Det tröstade honom. Han hade nu ruskats upp som ur en dvala och beredde sig till ett afgörande omslag i sitt lif. Först långa tider efteråt fick han reda på tillgången med ringen.

I det hela taget hade han en icke obehaglig känsla af frihet, — han måste medgifva det med ett slags tyst blygsel för sig sjelf. Förlofningen hade lagt ett band på hans egentliga väsen, huru mycket han än försökte resonnera bort det, — det hade nog funnits ändå. Han fick sitt spänstiga, förhoppningsfulla lynneigen, stoltheten revolterade honom och han bar sitt hufvud högt som om ingenting passerat.

Ben var en qväll jemte en mängd andra musik-vänner på stor bjudning hos en rik musikälskare och magnat. Han sjöng naturligtvis solo och bar upp artigheter från höger och venster för sin röst, tacksammare för dem nu än någonsin förr, ty nu behöfde han smickrets hela drifvande orangeriluft för att mogna i sitt beslut. Och der kom en gammal musikentusiast och tog honom under armen helt förtroligt.

— Nå, skall ni inte småningom besluta er för sångarkallet?

— Det är just i görningen —

— Åh! — Det gläder mig. Som ni vet tro vi alla på er och vänta något af er. — Men ni slösar bort er tid, — hur

gammal är ni?

— Tjugutvå år.

— Ingen tid att förlora — i senaste laget redan.

— Jag har inte min fars medgifvande ännu.

— Nå, så gå in vid musikinstitutet här tills ni får det.

Det var en ny tanke, den hade Ben ej förut haft.

Så kom värden, kommerserådet, och slog Ben på axeln.

— Jag tror ni grubblar, — det passar sig inte för en ung man vid edra år och med er talang. Er röst har igen i dag bragt mig på den tanken att det är synd ni inte blir sångare genast.

— Det är bara smicker, sade Ben anspråkslöst.— Smicker! Tror ni jag har något skäl att smickra er?

Ben stod handfallen. Det rika kommerserådet hade verkligen icke den aflägsnaste orsak att smickra honom. Så togs han med till damerna och om en stund sjöng han igen Schubert vid pianot, medan man rundt omkring lutade sig i soffhörn och emmor och hviskade till sin granne beröm öfver Bens röst och hans musikaliska föredrag — ja, en gammal dam med intelligent utseende vände sig till kommerserådet sjelf och anmärkte att det, som klädde Ben bäst i hennes ögon var hans anspråkslöshet och naturliga hållning midt under det beröm, som slösades på honom.

Samma qväll talade Ben vid direktorn for musikinstitutet, som gaf honom de bästa förhoppningar och sade att han när som helst kunde begynna sina sångstudier.

Men innan qvällen var slut, kom kommerserådet och tog Ben afsides in i sitt arbetsrum, dit endast musikdirektorn följde dem. Der erbjöd han Ben ett lån på tiotusen mark mot låg ränta, ifall han ville egna sig åt sången.

Den natten låg Ben vaken långt fram emot morgonen under splittrande tankar på sin sångarframtid och när han ingen sömn fick, steg han upp, tände på ljus och skref ett långt och fast bref hem till sin far, der han berättade honom sina planer. Hans juridiska studier, skref han, gingo ej ur en fläck, och blef han ej sångare skulle han sluta som slarf — hvilkendera alternativet önskade fadern? När han skrifvit detbrefvet, kände han sig för första gången som en fri menniska med fri handlingsrätt och han rätade ut sig sjelfmedvetet, bar ut brefvet i en postlåda midt i stickmörka natten och kom hem igen för att vaka i bädden ända till ljusa dagen under skiftande tankar, stolta och djerfva, jublande och fulla af farhågor ömsevis.

Hufvudsaken var att han hade sitt beslut klart, han inväntade ej engång fadrens svar, utan gick in som extra elev vid musikinstitutet och hade fyra sång-öfningar i veckan till en början. Hela hans gamla, ursprungliga pojkaktighet kröp fram ur sina gömslen efter den befrielse han kände genom sitt ändtligen fattade beslut och hans jemna lynne förvånade kamraterna. Midt under detta nyväcktav lif kom fadrens svar på hans bref, kraftigt och klart. Ben hade gissat till det på förhand. I korta, träffande satser drog han upp konturerna till den gamla bilden af en misslyckad konstnärs framtid, hvilket allt Ben så oändligt väl kände till förut. Men fadren slutade dock med ett medgifvande att Ben såsom myndig karl naturligtvis, kunde råda sig sjelf. Endast att han, fadren, undanbad sig alla vidare anspråk på hjelpsamhet i pen-ninge angelägenheter, Ben hade redan varit honom dyr nog.

Godt — tänkte Ben, skref och tackade sin far för dennes vädjande till hans eget omdöme och lof-vade bespara ionom alla ångerfulla meddelanden. Så brände Benjamin Thomén sina skepp.Det hade försiggått en plötslig och genomgripande förändring med Sigrid Walborg efter brytningen med Benjamin Thomén.

Sjelfva brytningen hade skett nästan viljelöst från hennes sida. Fadren hade en dag varit mycket upprörd och häftig vid middagsbordet och fru Walborg ovanligt nedslagen. Sigrid satt tyst och mild som vanligt. Strax på eftermiddagen kom assessorn in i sin dotters rum, satte sig i soffan och begynte utan förberedelse:

— Du måste bryta din förlofning Sigrid, jag vill det. Han väntade motsägelser och tårar, men blef helt

öfverraskad när Sigrid tungsint och eftergifvande med en liten suck sade:

— Det är väl bäst för honom —

När fadren fick syn på den sidan af saken begagnade sig af det, hufvudsaken var att nå resultatet med minsta möjliga skakning för Sigrid.

— Jag tror det, sade han, — du hindrar honom i hans framtidsplaner . . . och dessutom . . . dessutom är hans känsla för dig på upphällningen...

Sigrid Walborg log ett litet melankoliskt löje. Det trodde hon då inte alls och kunde heller inte dubbas i sin tro. Ålderdomen begrep nu engång för alla icke ungdomens känslor; hon lät dem derför vara oförklarade och sade saktligt:

— Vill pappa jag sjelf skall säga åt honom att det är slut mellan oss?

— Nej, det skall jag åtaga mig —

Sigrid Walborg hade under sina ensamma tan-kar så stadgats i sin åsigt om det rätta i att bryta med Ben, att hon blifvit helt likgiltig för sättet hvarpå det skedde; — hon visste ju med sig att hennes uppoffring var så stor, så stor, att den aldrig ändå kunde utsägas, icke ens visas, och då var det ju detsamma om hon sparade sig den sista smärtan och öfverlät saken åt fadren.

När fadren stängde dörren till sin dotters rum efter sig, var han nöjd och glad, dels emectan han undgått att inviga henne i Benjamin Thoméns fula historia med förlofningsringen, hvilken han haft som sista reserv att draga fram till slut, om dotterns motstånd blifvit för starkt, dels emedan hela afslutningen af barnsligheten med förlofningen nu låg i hans händer. Men Sigrid Walborg låg qvar på soffan i sitt rum med huf-vudet inne i en kudde och gret hopplöshetens tårar efter sin stora uppoffring nyss, hvilket offer aldrig någon kunde fatta, icke engång Benjamin Thomén sjelf. Samma dag blef Johanna bortkörd ur tjensten.

Sigrid Walborgs nedslagenhet varade omkring en vecka efter brytningen, hon gick ingenstädes, var fåordig och mild som förut, men afbröt ej ett ögonblick sina sysslor inom hemmet. Så kom småningom hela hennes verksamhetslust igen. Hon hade ärft sin mors praktiska lynne, låste igen pianot, som plågade henne och förläde nyckeln, — ingen fick reda på den derefter och man brydde sig icke heller om på flera månader att sända efter smeden och låta dyrka upp det.

Det var slut med musiken i den lilla salongen med de gamla möblerna, i hvilken ekot af Schubert-melodierna och en klingande hög tenor ännu hängde qvar i gardinernas tunga veck, Sigrid Walborg tog med brinnande ifver lektioner i matematik, nationalekonomi och bokföring.

Det var fröken William som rådt henne till det. Man var långt ifrån missnöjd med hennes verksam-hetsifver i hemmet och assessorn gned sina händer i smyg; — han hade aldrig hoppats på en så lycklig upplösning.

Och Bens halft svärmiska bild vek småningom oblidkeligt undan i Sigrid Walborgs sinne för en stark vilja och ett ihärdigt tankearbete. Hans höga smältande brösttoner passade illa ihop med läran om kapitalet och gåfvo ingen ränta längre.

Sigrid Walborg var alls icke bitter. Hennes stora uppoffring gaf henne ett inre lugn och en tillfredsställelse, hvilken gjorde henne god och tilltalande för alla hon kom i beröring med, och det fans dem, som tj^ckte att hon vunnit icke så litet på sin förlofning, hennes mor bland andra.

Vännen Syberg hade vid tiden för förlofningens uppslagning bragt ned sitt umgänge med Walborgs till ett besök hvarannan månad, och tyvärr hade hans af-sigt att det icke skulle märkas lyckats så fullkomligt att man nästan glömt honom i familjen som umgängesvän. Nu tog han upp besöken igen, men aktade sig att göra dem för täta till en början. Ingen den ringaste misstanke häftade vid honom, det hade han insett. Det var Syberg som en vacker dag medförde till familjen nyheten att Benjamin Thomén skulle hållakonsert på våren och derefter resa utrikes för sina sångstudier.

Sigrid Walborg blinkade knapt vid underrättelsen, såg Syberg lugnt in i ansigtet och frågade när konserten skulle bli...

Det var i April, när gatorna voro nästan bara, vårdagarna olidligt ljusa och bländande, luften sökande och. slasket förfärligt. Sigrid Walborg kände en smygande trötthet midt under ifvern och studierna, låg som afsvimmad i dvala en timme strax på eftermiddagen och sjönk om qvällama utmattad ned i sin bädd och somnade genast. Hon föll nu för några dagar ur sitt pligtmessiga, jemna arbete, hennes tankar lydde henne ej rätt och matematiken blef endast döda siffror

— Benjamin Thoméns konsert stod annonserad i tidningarna till i morgon q väll.

Hon försökte förgäfves värja sig för sin lust att besöka den i morgon, och för att icke gifva vika för den, beslöt hon att resa ut på landet för ett par dagar. Men om morgonen sjelfva konsertdagen var hon så trött, att hon sof bort bantågets afgångstimme. Hvar-för skulle hon då inte sig sjelf till trots besöka konserten? Hvad skulle hon väl förlora på att höra Bens röst ännu en sista gång innan han for utrikes? Och i stället för att köpa sig biljett till jernvägen, gick hon in i en boklåda och löste sig en biljett till konserten.

Hela Helsingfors bästa publik var församlad der och Sigrid satt mot sin vilja upprörd borta på läktaren bakom en tjock kolonn och följde med den oänd-ligt välbekanta stämman, hvars minsta tonfall hon så väl kände till. Och när Ben sjöng hennes älsklingssång, den italienska serenaden, öfver programmet, satt hon med återhållen andedrägt och hörde honom helt piano pianissimo, alldeles döende, taga den svindlande höga sluttonen, som ljuft, fastän hopplöst och vemodigt dog bort i en hviskning, men tydlig och klar, med den renaste tenorklång---vorrei morir!

När applåderna rullade fram, steg en ensam dam upp på läktaren, trängde sig fram genom den packade publiken med näsduken för ansigtet och man drog sig undan, eller såg beklagande bort efter henne. En herre erbjöd sig följa henne ut, men hon hviskade ångest-fullt, med rösten stockad: — Nej tack! — följ mig inte .. . jag reder mig nog sjelf. Allmänt troddes att hon fått en svindelattack, men man och man emellan gick en hviskning att hon varit sångarens fästmö. Och man bekikade den unga sångaren med det mörka håret och den glödande blicken i det bleka ansigtet dubbelt så nyfiket när han sjöng sin bravurvisa dacapo. Hemma hos Walborgs var det stor uppståndelse när Sigrid, den hurtiga och raska Sigrid, plötsligen kom hem från staden upplöst i tårar och rof för en våldsam nervös kris, som lemnade henne blek som ett lärft och dödstrött på sin bädd, medan läkaren som påkallats gick rådvill omkring, utan att kunna göra någonting. Stillhet och lugn ordinerade han, — stillhet och lugn, det var allt.

Men om några dagar var hon igen i full verksamhet, huru mycket man än bjöd till att stäfja hen-nes arbetslust. Hon var outtröttlig med sin bokföring och matematik och innan sommaren tog hon inträdesexamen till en privat handelsskola.

På de senaste tiderna hade Sigrid Walborg genom fröken William mycket kommit i beröring med den arbetsamma, lilla klick af qvinnor, hvilka i hufvudsta-den gingo under namn af emanciperade * och hvilka med otrolig flit, hvar på sitt område, mest som lärarinnor, sökte skapa sig en utkomst och förbättrad social ställning. Det var naturligtvis mest ogifta qvinnor, som lemnat de första ungdomsåren bakom sig och i stället för att slå sig ner i ofruktbar bitterhet, sjelf-mant togo i med att realisera sina allt annat än fantastiska planer på sjelfförsörjning och framtida berg-ning. Till dem sällade sig en entusiastisk skara unga flickor, hos hvilka fröet till emancipationsidén fattat rot och begynt utvecklas. Det var mest studentkandidater, gymnaster och literära talanger, hos hvilka den goda viljan och den banbrytande tron på qvinnans nya uppgift ännu ersatte den sega energin att kämpa sig fram under hårda vilkor och den öfverflyglande konkurrensen från männens sida. Sparsamhet och små behof, var deras fältrop, som de ropade ut i sina kalendrar och på sina sammankomstér, der en kopp te och ett föredrag ersatte alla bålar och svassande tal.

Och de gingo hem från sina möten i Societetshus-salen styrkta i sin tro och sina föresatser, med sina små kassor nästan orörda, medan man nere i smårummen våningen inunder firade kandidatvift, der värden, den ny-blifne

kandidaten, utanför hvilkens dörr exekutionsber

13tjenterna stodo på lur om morgnarna, bjöd på utsökt sexa med Rauenthaler till tjugutvå mark flaskan och kaffe och likörer i oändlighet efteråt. Genom fönstren ut på gatan ljöd det glada röster, skratt och qvartett-sång med en klingande, hög tenor...

När qvinnoföreningens medlemmar gingo der förbi gjorde de sina reflexioner, men glad och sorglös, full af poesi och tjusande varm ungdom ljöd tenorrösten qvar i deras öron —

Och ögat, det log

och hjertat det. slog,

så varmt hela verlden i famn man tog

när aftonen skymmer...

Och det låg en nästan främmande fröjd för dem i den jublande höga rösten, hvilken fröjd de omedvetet afundades dem derinne. Det var glädjen och poesin sjelf, naturlig och reflexionslös, som verkade mäktigt på de känsliga, likasom när talltrasten, utan en baktanke på bo och förvärf, tjusar sin anspråkslösa grå hälft med sina genomträngande klara och lockande toner i den ljumma vårnatten, och hon berusad ger sig åt honom för att sedan med kärlekens eviga styrka slita och släpa när ungarna sträcka sina breda näbbar upp öfver bokanten. Det är hennes natur, der moderskärlekens mägtiga mysterium herskar med allsvåldig kraft, som mildrar mödoma och ger hennes luftiga fågellif dess största innehåll och dess ädlaste drifter.

Men en bland emancipationens unga adepter skyndade undan den förföljande lockande rösten och be-grof djupt i sitt innersta det missmod hon kände växader, missmodet öfver att så mången af skapelsens mest fulländade varelser aldrig får veta af dess största tjusning, hvilken utgör idén i verldsalltet och genomgår det från sol till sol med Salamis och Zulamits af kärleken för eviga tider bygda vintergata. Sluten och bitter kom hon hem för att vid sitt skrifbord tysta ner sin våldsamma natur med en eqvation af andra graden med tre obekanta, men i hennes öron ljöd fortfarande oslippligt och bedårande en oändligt välkänd stämma klar som kristall och smältande:

Och ögat det log

och hjertat det slog,

så varmt hela verlden i famn man tog

när aftonen skymmer...

Nästa höst for Benjamin Thomén utomlands till Italien och Frankrike för sina sångstudier. Han skulle dröja minst tre år borta med ens.12.

Det var i slutet af Maj ett år när våren låtit vänta på sig ‘mer än vanligt länge. Icke ett grönt blad ännu, endast några magra grässtrån på sluttningarna åt söder, men vattensjuka snödrifvor och glatt isskorpa der det sluttade norrut och solen ej slapp till. Tallarna stodo dystra och allvarsamma, likgiltiga för sol och grönska, — de voro ju sjelfva lika djupgröna antingen sommarsolen glödde eller vinterstormarna hopade massor af yrsnö på grenarna i lä. G-ranarna voro då alldeles otillgängliga, svepte in sig i sina långa filosofmantlar ända ned till fotterna och brydde sig om ingenting. I den löflösa småskogen under dem, der det var sankt och vått, hoppade talgaxen frusen och våt, rund som en boll och ointresserad från qvist till qvist, utan att ens se efter om de små bladknop-parna på alarna lofvade slå ut snart.

Men qvällarna voro oerhördt långa, så långa att det alls ingen natt blef, utan den gråmulna dagenräckte dygnet om. Vattnet stod halfalnshögt nere på kärr och myrar och skogsbäckarna hade ett bullrande bestyr [med att leda bort det, men då föll det mera igen från den gråmulna himmelen, kallt som känslo-lösheten och utan lifgifvande förmåga.

Midt i vårens tröstlöshet en skumpande skjutskärra med två personer. Baggen stod på den magra skjutskampen

och herremannen i kärran hade dragit kragen upp öfver öronen för det gråkalla vädret. Bredvid honom satt skjutsbonden och teg.

Det var Benjamin Thomén, som vände hem.

Saimaisarna lågo ännu och han måste taga landsvägen för att hinna hem på bestämd tid och närvara vid boskiftningen efter sin aflidne far. Han hade ju nog kunnat bevaka sin rätt på afstånd, men han skulle ju ändå engång hem till Finland, — kunde ju icke svälta ihjäl utomlands heller. Telegrammet, som medförde budskapet om fadrens död hade gjort att han beslutit sig för hemresan, ty nu behöfde han ej frukta att möta dennes tunga förebrående blick, hvilket förefallit honom svårast af allt som väntade honom der. Så hade han samlat ihop det oumbärligaste, — en omgång kläder och några skjortor och gett sig i väg. Der satt han nu i skjutskärran och kände föga af skakningen, när kärrhjulen döko ned i de djupa hjulspåren och upp igen, medan gytjevattnet dröp ifrån dem, — så försjunken var han i det förflutna.

För endast några dagar sedan hade hans färd med iltågsfart gått genom fält med idel skärröda äppelblommor, luftiga och vårljusa, långt bort öfver Nor-mandiets kullar på ömse sidor om jernvägen, — luften ljum och höjderna blå.1 Kupéfönstren öppna mot det mest soliga * kärleksjublande vårlif kring Seine-strändema, der Rouen plötsligen lyfte upp sina väldiga gotiska tornspiror i perspektivet från en viadukt, under hvilken Seinen sjelf välde fram som en mäktig pulsåder för det bördiga landet rundtomkring, tills trai-nen under fördubbladt skrammel rusade in i en tunnel. Men det finska ångfartyget, som han väntat finna i Rouen, hade längesedan kastat loss sina trossar och styrt hem öfver Nordsjön, och då måste han köpa en jernvägsbiljett öfver kontinenten.

Men Seinen och Rouen förde hans tankar längre upp mot dess källor, dit, der den nyss sluppit trängseln mellan granitkajerna i Paris och gör sin stora krökning åt norr vid Auteuil. Der flyter den lugn förbi Surésne, med Boulognerskogens grönska till höger och Mont Valeriens hotfulla krön af batterier högt uppe till venster. Nära invid Surésne glimmade Seinen i middagssolen borta öfver det jemna kapplöp-ningsfältet, så man måste skugga med handen öfver ögonen der man satt på Café de la Cascade och åt glace till dessert efter dejeunern på tumanhand...

På tumanhand...! Och igen stod hon framför honom, parisérbarnet med de blixtrande kloka ögonen, det lifliga väsendet och det glada skrattet, som gett honom lefnadslusten igen så mången gång. Hon, som ensam hållit uppe hans mod och lifskraft under den långa svåra våren derborta i verldsstaden, när han af läkaren fått den bestämda förklaringen att han aldrigskulle få sin röst igen... aldrig! Hon, som ensam hindrat honom att i vansinnig förtviflan kasta sig ned i Seinen, för att efteråt ställas ut i la Morgue... utan att någon ändå skulle känna igen honom der.

Hon stod för hans inre syn lefvande och tydlig, med sin karakteristiska, mjuka rörelse på armarna, och han såg hennes ansigtsuttryck under af-. skedsfrukosten, som han åt med henne på Café de la Cascade, i kiosken bakom sandplanen, der Seinen bländade öfver kapplöpningsfältet och kaskaden sorlade p& afstånd medan Champagnen fräste sakta vid deras fötter i en kristallkylare, som bröt solljuset i kapp med isen... Han hade just då fått sina respengar.

Han k mindes huru de tagit sin vagn för samma utfärd på rue de Rivoli och] huru askarna innanför jemstaketet med de förgylda spjutspetsarna i Tuilerie-trädgården buro små barnsliga nyutslagna löf på sina grofva grå grenar.. . vattenposternas slangar, som spolade öfver gatans träbeläggning och Majsolen, som sken öfver det hela varm som en Augustiförmiddag härhemma. Han kom ihåg luften.... huru den var obe-skrifligt jungfruligt ung, ljuf som en återhållen smekning och full af löften ... Ingenting kallt, ingenting rått eller stötande. Gatorna renspolade som nyvatt-nade trädgårdssängar med breda, torra trottoirer... sjelfva fontänerna på place de la Concorde spilde icke en droppe öfver bassinen i morgonlugnet... men det härliga perspektivet uppåt Champs Elysées blånade bort mellan färsk grönska och höjde triumfbågen, långt borta i ändan af detsamma, ända upp till skyarna...Han mindes deras vårliga triumftåg under Bon-lognerskogens nyutspruckna löfhvalf med utsigter inåt små grönskande prärier, blommiga af lekande ljus-klädda barn mellan smärta trädstammar der ljuset föll trolskt, medan vagnen ljudlöst gled vidare på sina kautschukskodda hjul.... tills de sedan sutto der i kiosken nära

hvarandra och solen lekte med perhraa i glasen, slöt förbund med vårluften och tog dem b&da i sin strålande omfamning, gladt och försonande....

Men det var en lång historia —

I Milano hade Bens sångstudier gått väl undan och hans berömda lärare såg i honom en blifvaade ryktbarhet. Han hade någongång redan uppträdt offentligt och de milanesiska tidningarna lofordade honom, men de finländska höjde honom till skyarna och berättade om hans framgångar som om det varit en gif-ven sak att han redan gjort sig ett namn. Han fick smickrande bref hemifrån, lefde stort och gjorde skalder, ty så snart han beherskade sin röst fullkomligt, skulle engagementen ej låta vänta på sig och han hade då utsigt att skörda tusenden på en qväll. Han bars upp af alla han kom i beröring med, både af kamrater och musikälskare och hans lärare tog nästan speciel vård om honom.

Så fick hans lärare ett anbud om en både förmånlig och hedrande plats vid konservatoriet i Paris. Han uppmanade Ben att följa med sig dit och Ben packade in, lemnade Milano och fortsatte sina studier i Paris.

Det var.ett härligt ombyte. Pariserluften elektrise-rade honom som alla och han motsåg med spänning att hans lärare skulle förklara honom färdig så han skulle få sträcka ut på tournéer. Under tiden besökte han ej hemlandet en enda gång. Somrarna tillbragte han vid badorter och i bergstrakter, var flitig vid sitt piano och utbildade sin pianisttalang ganska långt.

Men en kall höstvinter i Paris med oafbrutet regn och snöslask, försämrades hans röst dag för dag och han led af en jemn heshet. Då begynte han till slut frukta för sin röst och sökte upp en läkare. Läkaren befarade tyvärr det värsta och förbjöd Ben all ansträngning. Det blef tunga tider för honom. Allt hopp var ännu ej förloradt — det var blott följderna af hans studentlif i Helsingfors alltsammans. Han besökte läkaren alla dagar, bönföll honom om att rädda sin röst och gick i ständig ångest vecka ut och vecka in. När sedan slaget föll och hans konstnärshopp gick i qvaf, gjorde en händelse att han hade en tröst midt i sin olycka. När han låg i vanmäktig ånger öfver sitt förfelade lif hvars exesser nu hämnade sig, smög sig en stråle sol in i hans sjuka sinne och försonade honom, så han icke begick något våld på sig sjelf. Under hans bittraste stunder af mörk förtviflan, klappade ett annat stackars menskligt hjerta för honom och det blef hans räddning.

Han hade engång, strax efter sin ankomst till Paris vunnit Susanne Fevreuil för sig genom en händelse, hvilken hon aldrig glömde. De hade suttit, en mängd nordiska konstnärer, på ett kafé i Quartier Latin sent på qvällen, då en glammande skara studentermed sina väninnor rusade in i ett långt tåg genom dörren. Midt under skämtet uppstod der ett gräl; det var en flicka, som blifvit förolämpad af en student. Men då hon gjorde offentlighet af hans beteende, blef han ursinnig, rusade emot henne och slog henne i ansigtet. Nästa ögonblick kastades han lång-rak på golfvet och der stod Ben med glödande föraktfull blick, färdig till flickans försvar. Det var någonting alldeles i kafépublikens smak. När Ben på sin brutna franska höll ett tal om nesligheten i stn-dentens beteende, tog han alla med storm. Bravo! bravo! Utmaningen, som följde från studentens sida tog Ben lugnt upp. Dagen derpå kom samma student hem till Ben i hans hotell och tog tillbaka sin utmaning, tvungen dertill af sina kamrater. Ben räckte honom sin hand och de skildes som vänner. Men sedan den stunden öfvergaf honom Susanne aldrig. Ju mer han visade tillbaka hennes tillgifvenhet desto enträgnare blef hon. Hon kunde, efter det hon slapp ut från sitt modemagasin, stå qvällama igenom i trapporna till Bens rum och vänta på honom, och när han kom fattade hon hans hand och kyste den innan han hann draga den tillbaka.

Senare, när lifvet låg sköfladt framför honom, när af hans engång klingande tenor för alltid återstod endast en sträf, klanglös organ och när han låg förtviflad i sin halssjukdom vecka ut och vecka in, sökte hon upp honom i hans mörka, dystra rum vid en af bakgatorna i Quartier Latin, satt långa timmar glad och liflig vid hans sjukbädd och intalade honom mod.Han vande sig småningom vid henne och hon blef honom nödvändig, så som hon ombesörjde allt livad han behöfde. Ty i sin öfvergifna bitterhet hade lian totalt afbrutit all förbindelse med sina landsmän och beslutit sig att aldrig återvända hem. Hellre än han med sin sköflade framtid vände om till sin far och sina borgenärer, som också engång trott på hans framgång, ville han gå sitt öde till mötes här, långt borta från slägt och föräldrar och alla, som hade privilegium på att älska honom. Hans bitterhet gick ända derhän att

han stängde sin dörr för Susanne, sin enda vän. Han hade längesedan, för att undvika sina landsmäns välgemingar, flyttat bort från sin gamla bostad utan att uppgifva hvart, och på närmare ett halft år hade han inga underrättelser haft från hemlandet.

Det räckte mer än en vecka, innan Susanne fick komma in till honom ånyo, men under tiden besökte hon hvarje dag portvakten, som passade upp Ben och förmanade och bad denne att vaka noga öfver Ben, så han icke skulle göra illa åt sig sjelf under sitt svårmod. Och när portvakten brummade öfver en dylik hyresgäst som icke heller hade betalat sitt logis för den senaste månaden ännu, satte hon ihop en lång historia om Bens mäktiga och förnäma slägtin-gar, dem han öfvergifvit endast för att bli konstnär, och lugnade portvakten med att Ben rikligen skulle sörja såväl för hyran, som för drickspengar, när han engång kom på benen igen.

När så småningom ödmjukheten trädde i ställetför bitterheten, ångrade Ben sin hårdhet mot den stackars tillgifna Susanne och lät henne komma in till sig. Då var det hon hade sina högtidsstunder och hennes kärlek triumferade när hon märkte att hennes tillgifvenhet kunde röra Ben djupt, under hans veka, nedslagna sinnesstämning.

Det blef dagar fulla af solsken och långsamt återvändande hopp i det mörka rummet. Susanne qvittrade som en fågel, sjöng sina gladaste visstumpar och skrattade för honom tills han med ett småleende tog hennes hand och försäkrade att hon var hans enda vän, som icke öfvergifvit honom under den svåraste tiden. Då brast hon ut i ett klingande gladt skratt och sade att det hade hvilken annan flicka som helst gjort för honom, om han varit färdig att våga en duell för henne också —

När hans sinne blef friskare igen, måste han tänka på sin utkomst och det blef svårt nog. Susanne hade engång skrapat ihop så mycket pengar, som behöfdes till hans månadshyra och gett dem honom ovetande åt portvakten. När han sedan fick reda på det, blef han utom sig, befalde portvakten att ge henne pengarna igen, men det gick denne icke in på. Och då gick Ben raka vägen upp till ett kafé chantant, prof sjöng med sin usla stämma några kupletter för direktören och blef antagen för sin rutins skull. Det gaf honom nätt och jemt medel att betala Susanne och att lefva.

Emellertid hade man från hemlandet genom de i Paris boende landsmännen anstält forskningar ef-ter Ben, utan att lyckas finna honom och till slut hade de tagit polisen till hjelp.

Så funno de honom en vacker dag i hans elände stolt och oböjlig som förut inför dem, men i sitt inre vek som vax och ödmjuk. Han hade, just några dagar innan upptäckten, af en inre drift skrifvit ett långt och sonligt bref till sin far och efter en vecka erhöll han, som svar derpå, ett telegram med underrättelse om faderns död och en remiss på sexhundra francs till respengar hem.

När Susanne fick veta det, satt hon, fastän Ben såg hur ondt det gjorde henne, och uppmande honom långa timmar att lemna Paris. Han skulle vända om till sitt land och sin slägt och bli lycklig.

— Lycklig! sade Ben, skakade på hufvudet, och tilläde att han icke ville lemna henne.

— Det måste du ändå göra engång, brukade hon svara, och hon bad honom betänka hvilken sorg han gjorde dem derhemma.

— Sorg! sade han, — tror du någon sörjer öfver mig? Du allena känner mig så mycket att du vore i stånd dertill, det vill jag tro — men mina egna, och de derhemma!.— Hvad veta de om mig? Ingenting! En slarfvig, ung och lättsinnig en, af hvilken det aldrig blef någonting!

— Men du har haft en brud der —

— Hur vet du det — ?

— Å-ja, en sådan som du måste ha haft en brud, det är just sådana som dig qvinnorna älska —— Nej du, — hon vill inte veta af mig längre, hon. som engång var min brud.

— Det förstår du inte alls — en qvinna är någonting mera än du begriper. Hon sörjer dig säkert mycket, — jag vet hur man kan sörja för din skull.

Ben satt stum. Der uppmanade hon honom att resa, hon som älskade honom nästan vansinnigt, hon som egde alla anspråk på hans tacksamhet, hon uppmanade honom att resa ifrån henne hem till sin brud!

— Skulle han helst kunna älska henne igen, men det gjorde han icke!

Småningom, medan Susanne dag efter dag talade om hans familj, hans hemland och förbindelser der, väcktes hos honom en länge slumrande längtan, längtan till de djupa furuskogarna och de lugna insjöarna, der de i sommamattljuset spegelblanka och fridfulla famnade holmarna, längtan ifrån hela detta våldsamma, brusande lif som brutit hans stolta håg, långt ditupp till bottnen af en gömd vik, der vassen hviskade och svalan doppade sina vingar i böljan under sin pilsnabba flygt. Också Sigrid Walborgs bild kom igen för honom mild och älsklig. Den hade öfverhufvud-taget aldrig lemnat honom rätt, utan en gång för alla bränt sig in i hans fantasi med den första ungdomliga kärlekens hela innerlighet. Och om hon kanske aldrig egt hans hjerta helt och hållet, ty det befalde ingen öfver, hade hon åtminstone haft hela hans starka inbillningskraft i sitt våld.

Midt under vimlet af menniskor och lidelser hade hon ofta stått framför honom älsklig och inta-gande. Ända in i qvinnogunstens berasande famntag hade hon följt honom som en blond dämon, med sitt blida leende och sina outsägligt klara, älskande ögon, genomskinligt dunkelblå som sommarnattsljuset der-hemma. Alltid mild och aldrig förebrående, men likväl en dämon, tyst och uppoffrande och derför dubbelt plågsam.

En morgon fick Ben ett bref från sin mor, der hon i de mest bevekande ömma ordalag bad honom komma med det snaraste hem till henne, till sin egen mor, — redan till boskiftningen efter hans far. Han kunde ju ändå icke stanna derborta, sedan hans koöSt-närsbana var afbruten och hans röst förlorad, och hoij längtade så efter honom. Det skulle gå en finsk ångbåt just i dagarna från Rouen direkte till Helsingfors

— det var just en lämplig och billig lägenhet för honom.

Ben öfversatte brefvet för Susanne och när han slutat steg hon upp utan ett ord, sökte fram hans kappsäck och drog upp några byrålådor. Det fans gunås icke mycket i dem, men det lilla hon fann på, lade hon omsorgsfullt i kappsäcken utan att Ben hindrade henne. Han satt tankfull qvar i soffan och frågade endast hvad hon tänkte göra. —

— Du reser i qväll, sade hon.

— Redan i qväll?

— Ja, din mor ber ju dig skynda.

Bens blick skymdes. — Och du? frågade han.

— Jag?... jag följer dig till stationen!

Hon stod der nedlutad öfver kappsäcken helt och hållet upptagen af hans afresa. '— Du skall köpa dig en omgång kläder och en ny paletå. I Belle Jardiniére får du dem för sextio francs. Det blir ju tillräckligt öfver för resan ändå? — Sexhundra francs . . . räknade hon på fingrarna, . . . sextio till månadshyran och sextio till kläder, hundratjugu . . . återstår fyrahundra åttio till resan . . . förslår det?

— Mer än väl, — det blir ändå öfver . . .

— Nå då fara vi ut till Bois i dag och dejeu-nera, — du kan just bjuda mig dit innan du reser —

Ben följde viljelös henne ut, tog vagnen vid Tuilerierna och hamnade i Café de la Cascade. Och der försonades de två med sin skilsmessa . .. Men när stunden var inne att bryta upp, hittade en liten sjelfs-våldig solstråle en förrädisk klar perla i Susannas långa melankoliska ögonhår och blänkte i den så talande, att Ben var nära att brista ut i en storm af känslor midt i kyparens närvaro, men då fick han fatt i sitt glas och sväljde ner det upproriska elementet. Om en stund följde Susanne Benjamin Thomén till Gare St. Lazare . ..

Nu satt han här midt i ödemarken, kärran skumpade och skjutskarlen smackade åt hästen, iBen tryckte sönder någonting i ögonvrån, så lifliga blefvo hans minnen och han såg upp ur sina tankar först när kärran stannade inne

på gästgifvargården och skjutskarlen hoppade ned —

— Vi ä' framme, sade han.

Det första Ben såg var en stor rishög med enkubbe der en yxa satt inhuggen, en ful grå knut af ©tt uthus och ett stycke svart åker bakom, med en hvit snöstrimma strax under en gärdesgård. Han var så känslig i detta ögonblick för motsatsen mellan verkligheten och de tankar han nyss dröjt vid, att han många år efteråt kom ihåg landskapet från gäst-gifvargården.

Småskogen stod dåsig i bakgrunden och likasom rodnade öfver att icke ha blad ännu. Han steg ned på den smutsiga gårdsplanen och gick in i gästrummen för att teckna sitt namn i dagboken. Orten hvarifrån han kom skref han icke upp . . . det kunde vara hans ensak. Så lutade han sig öfver dagboken med hufvudet mellan händerna och stirrade trött ut i det dimmiga grå framför sig . . .

Det här var nu hans Finland, — grått och ödsligt och fattigt! Han mätte med blicken afståndet mellan två grantoppar borta öfver småskogen . . . om och om igen . . . medan tankarna voro långt borta. Halmstrån och hackelse skräpade i smutsen på gården utanför. Sparfvarna snålades kring kärran med hvilken han åkt, och den ledsamt grå uthusväggen stängde för det hela, nästan lika i färg med den tunga jemnmulna hvardagshimlen der bakom, i hvilken han ej kunde urskilja en enda antydan till skuggning . . . allt jemngrått, jemngrått och förfärligt enformigt.

Härinne var lågt till taket och qväfvande luft. Och här kom den öfver honom med ens den der oändliga beklämningen, — känslan af att vara obevekligt inklämd mellan jemngrå väggar och det var

14som hade den blyfärgade himlen och det fula uthuset varit en obeveklig ridå, hvilken nu för alltid föll ned bakom honom och skilde honom från allt det förflutna, — det färgrika och solljusa. Ett omätligt svårmod tog honom fången, men han var bitter och upprorisk och hade ingen resignation till hands . . .

Han kunde icke lida naturens öfvergifvenhet, så väl han än kände till den sen fordom.

Det hade varit ett farligt gift han smakat derute i det yppiga Europa, — ett gift som gjorde honom häftig och otålig inför all denna tröstlöshet, så han kände ett stormande behof att rasa och rifva sönder den fula grå hvardagshimmeln framför solen. Glädje ville han ha! — han, sångens söndagsbarn, som lifvet beröfvat allt. Han var född till löjen och rosor på sjelfva Floras dag i Maj och hade fått så föga tålamod och lynne att lida och underkasta sig. Luft ville han ha, solljus och blånande klar luft, som bragte bröstet att svälla och göt i ådrorna en lust att lefva och njuta ..! Luft, som trängde djupt in i lungorna, vidgade dem och gjorde rösten klar och djup och klingande ren som metall, så han ännu engång kunde sjunga, sjunga inspireradt och hänförande! . . . Helt ofrivilligt begynte han sin gamla italienska visa, men rösten stockades* vid första satsen, han hostade till och föll ner öfver dagboken i snyftningar tunga, så tunga som bitterheten öfver ett förfeladt lif.

Men han hade i sina tankar sjungit till så högt, att gamla gästgifvarmor, som kardade ull i rummetbredvid, trott att han ropade efter någonting och kom in, men blef stående i dörren helt förlägen och såg bort till Ben der han låg upprörd öfver dagboken. Folk, som sjelfva aldrig gett sina känslor luft, stanna förlägna och rådvilla inför hvarje häftigare känslout-brott, det är som om deras vekare känslor slagit dem för att de aldrig fått rätt.

Småningom kom gästgifvargumman närmare utan att rätt veta hvad hon skulle säga.

— Vill herm ha kaffe? frågade hon i så deltagande ton som möjligt.

Ben såg bort från henne.

— Kaffe! sade han kort, — ja, ge mig kaffe. —

När hon bar in kaffet, kom Ben helt vänligt

emot henne och smålog, — hon hade afbrutit hans öfverhandtagande melankoli i ett godt ögonblick och han var henne tacksam derför.

— Hur står det till med gästgifvarmor?

— Se — herrn kan ju finska. .. åh jo, tack, som gammalt folk mest brukar ... men herrn lär vara en långväga resande —?

— Jag har kanske rest fyra eller femhundra mil —

— Herre Jesus —!

Gumman slog ihop händerna och pratade med honom hela tiden han drack sitt kaffe, så Ben kände sig helt välvilligt stämd mot henne och räckte henne handen när. han skulle fara. En ny skjutshäst hade redan länge väntat framför trappan.

Värdinnan neg, medan hästen satte af i traflängs den dyiga vägen, så smutsen stänkte högt upp från kärrhjulen på ömse sidor.

Sent på natten körde han in i den lilla residensstaden, der han gått i skola. Staden, som låg der i den grå nattdagern väckte många minnen hos honom från en tid, som nu föreföll så aflägsen som syndafloden.

Han tog in på gästgifveriet, ty han ville icke väcka sin mor midt i natten, om han också fått reda på hvar hon bodde. Och när han gått till sängs i det gulfärgade och gulmöblerade gästrummet i hotel-let, gjorde han i tankarna en lång repetition af hela sitt föregående lif, episod för episod, och somnade in under en fantasi att han ännu var en femtonårs pojke som sprang omkring här okynnig och glad.Dagen derpå träffade Ben sin mor. Den gamla föll sin son om halsen under ymniga tårar, hvilka han fick upptaga efter behag, antingen som nyväckt sorg öfver fadrens död eller också öfver hans eget olyckliga öde. Ben var misstänksam nog att tro det senare.

Han hade aldrig egentligen stått sin mor nära och varit hvad man kallar en god son. Hans frihets-kärlek och bångstyriga lynne hade tidigt fjermat honom från allt andligt beroende och med det samma tyvärr från den ömmaste moderliga omsorgen. Hans tankar togo snart under inflytandet af lifvet en riktning som det var svårt för modren att följa och hans lynne hade mycket litet af hennes ytliga mildhet, hvarför han lätt blef henne främmande.

När hon derför, under klagan öfver fadrens död och Bens egen förspilda framtid, uppmanade honom att söka sin tröst hos Gud och att slå sig ned här hos henne, sedan han skaffat sig någon liten inkomst-källa genom hvarjehanda familjerelationer, reste hans länge kuggade stolthet helt litet på sig igen och han svarade temmeligen kärft att han var ung ännu och och hade krafter nog att bryta sig en bana en andra gång. Bens veka sinnesstämning från i går under det första öfverväldigande intrycket af den finska naturens svårmod, hade svängt om fullkomligt. Det var som om han fått en släng af naturens egen karghet och ovänlighet, han lugnade henne så godt han kunde, men märkte att den ömhet han ofta känt för sin mor på senare tider innan deras sammanträffande, förflygtigades och dunstade bort. Han hade icke tänkt stanna hemma henne till last, berättade han. Lifvet hade visat sig hårdt mot honom — godt, det var det han förtjenade, men han gaf icke tapt för det. Ja ja — hon skulle inte se så tviflande på honom!

Hans mor såg nästan besviken ut. Hon hade väntat sig honom som den förlorade sonen, ångerfull och botfärdig, nedslagen af sin hårda erfarenhet och villig att rätta sig efter henne. Nu stod han der nästan käck och talade ur en ton som hon minst väntat.

Ben hade svårt att förklara sin käckhet för sig sjelf Måhända var det modrens första helsning och hennes öfvergifna min när hon såg honom, som retat hans sjelfkänsla. Den ömma försoning och stilla frid han längtat efter i sin nedslagenhet och hoppats finna hos modren, hade en liten ofinkänslighet från hennes sida blåst bort som en drömbild. Sådant var hans lynne. Och det var icke utan en smula bitterhethan fann sig besviken, om det så var på modren eller på sig sjelf.

Ben hade till det yttre förändrat sig så hans mor knappast kände igen honom, manlig och öppen såg han ut som förr, men det hade kommit ett drag af mogenhet och tankfullhet i stället för hans forna lättsinniga käckhet och hans tjocka hår var kortklipt och betydligt glesnadt öfver hjessan, så det hvita hullet sken igenom. Men hans

helskägg, klipt i spets, förändrade honom dock mest.

— Du stannar ju likväl här en tid framåt? frågade modren.

— Det beror på om jag får någonting att göra —

— Det fins många lediga poster vid den nya jern-vägsbyggnaden, du skall säkert få en plats vid den.

— Skall det bli så lätt?

— Det vet jag inte, men du måste ställa dig väl med dem, som ha makten, . . . några visiter och bugningar. ... du vet . . •

— Det har jag så svårt för, mamma.

— Du måste göra det likväl . . . din ställning fordrar det —

— Hvad fordrar den —?

— Att du skall vara hygglig likt andra tjenst-sökande och . . .

— Och kröka rygg, af bröt han,... kröka rygg och bocka och skrapa och ljuga och lisma och göra mig till och vara fräck innerst i själen och anse mig på det högsta förolämpad om någon skulle sparka till mig såsom jag väl förtjenade ...— Allt ännu så häftig, kära barn, . .. pappas lynne ... pappas lynne ...!

Modren blef stående i tankar och skakade sitt hufvud. Att lifvet icke kuggat honom desto mera, det var det hon ej förstod. Så beslöt hon att låta den saken hvila och tala om någonting annat. Men Ben hade fått sitt svåra lynne öfver sig och gick med jättesteg af och an öfver golfvet med händerna i byxfickorna.

— Vet du att Sigrid Walborg är bosatt här i staden? begynte modren.

— Nöj.

Paus.

— Hvad gör hon här? frågade Ben slutligen när han såg att modren tydligen väntade en fråga.

— Hon är första kontorist hos Bredmans med fyratusen mark i lön.

— Det var mycket det.. . man kan gifta sig på mindre ... friar hon inte till någon ... ?

— Så du frågar!

— Ja, — emellan henne och mig är det ju längesen slut.

— Folk påstår annorlunda. —

— Hva?

— Folk påstår annorlunda, säger jag. Det fins dem, som vilja veta att ni aldrig slagit upp ordentligt och att hon ännu i denna stund går och väntar på dig. Hvarför skulle hon eljes visa tillbaka lektor Syberg som så länge gjort henne sin kur — ?

— Syberg? — är Syberg också här?

— Han är lektor vid lyceet —— Med hur många tusen mark i lön?

— Det vet jag inte säkert, svarade modren utan att märka hans sarkastiska ton, — men nog är det åtminstone femtusen med de många privata timmar han har.

— Femtusen och fyratusen gör niotusen . .. Det skulle passa bra för dem att slå ihop sina inkomster.. .

— Ja, så tycker mången, men Sigrid Walborg är väl af annan mening hon.

— Dumt af henne det, sade Ben kort. — Hvar-för skulle modren nu också genast börja tala om pengar och inkomster? Hade inte en mor annat att säga sin son?

Så svängde ilian sig om och slog i tankarna upp pianinot. Men strax derpå fälde han det häftigt igen med en skräll, som genljöd i hela huset. Han hade beslutit redan i Paris när läkaren sagt det afgörande ordet, att aldrig mer röra vid ett piano och han hade hållit sitt beslut sedan dess.

Modren spratt skrämd till i soffan och frågade hvarför han inte ville spela.

— Jag kan inte mera, sade han tvärt.

I småstaden hade det gått som en löpeld att Benjamin Thomén kommit hem. När han middagstiden gick ut för att söka upp gamla vännen Syberg begapade man honom på gatorna och bakom fönsterskärmarna i husen, hälften nyfiket, hälften missaktande och granskade hans moderna snitt på kläderna med kritiska miner.

— Det är Benjamin Thomén, sade man, — hansom skulle bli sångare, men som förlorade sin röst... Han lär ha lefvat om alldeles rysligt der i Paris...!

Men Ben gick fram helt obekymrad och såg af gammal vana förbi de mötande, hvarför man naturligtvis ansåg honom högmodig och stor på sig, han som knapt hade kläderna på kroppen.

Så kom der en figur fram emot honom.

— Tjenare! — är det inte Benjamin Thomén?

— Visst är det det —

— Känner du inte mig då?

— Nej ... ja... nog har jag väl sett dig —

— Björkman ... Albert Björkman —!

— Ja ja, — nu mins jag —

— Nå, hur lefver verlden med dig?

— Jo, tack skall du ha —

— Och hvad lefver du då på riktigt — ?

— Jag förfalskar vexlar, sade Ben helt allvarsamt.

— Nå — skoja inte —hvad skall du prata ...! Ben såg fullkomligt allvarsam ut och Albert Björkman begynte litet draga sig för honom.

— Nå, man har sagt att du förlorat din röst —?

— Har man det?

— Jo... och att du skall ha det svårt —

— Jag har ju det ganska bra och har också min röst i behåll som du hör ...

— Aj, hvad du skojar igen... Nej, riktigt allvarsamt, — hvad sysslar du med för det närvarande?

Ben ryckte på axlarna och sade tvärt:

— Jag super som du, efter du nu vill veta det — Albert Björkman stod alldeles handfallen. Hurukunde Benjamin Thomén veta det, han som så nyss kommit till staden? Han måste då rätt ligga inne i sqvallerhistpriema, han! Men Albert Björkman blef helt stum, af det svaret, nickade adjö åt Ben och blef qvar, men såg efter honom huru hans benkläder sutto tätt åt och huru hans skor voro spetsiga.

Ben knackade på dörren till Sybergs ungkarlshem, men han fick intet svar. Dörren var olåst och han steg in.

Åh, Syberg hade det helt förmöget hos sig! Hans sal var rätt stor och nätt möblerad, väggarna i fält och vexter för fönstren.

På bordet tidningar och planchverk, allting ord-nadt, nästan petigt, nytt och obegagnadt.

Ja ja, Syberg hade det godt nu. Han hade tagit graden på de föreskrifna tre åren vid universitetet och strax derpå fått vikariera för lektoratet hemma i småstaden vid lyceet, der han sjelf gått i skola. Nu hade han utsigt att få tjensten som ordinarie, sade man.

Syberg hade vetat att ställa sig väl. Fruntimren i staden afgudade honom för hans präktiga, lugna väsen och hjertstyrkande sätt att umgås. Redan när han tog en i handen kände man en trygg känsla af välbehag och godt förstånd.

I gardinerna för fönstren inne i hans arbetsrum hängde instuckna en hel samling brokiga rosetter och band, troféer från baler och tills.tällningar der han varit den ledande. Ty en soaré med musik och sällskaps-teater eller ett välgörenhets lotteri kunde aldrig passera utan Sybergs verksamma tillställartalang och utande granna banden på hans frack, dem han bar stolt som en bondhäst bär sina prydnader.

— Hvem är det? ljöd Sybergs stämma, myndig och bred från det inre rummet.

— En gammal bekant.

— Hvem då?

— Kom och se!

Syberg stod i dörren i schlafrock. Han hade blifvit stor och fet. Der kikade han en stund bort mot Ben genom sina glasögon med guldbågar:

— Hvem har jag den äran ... ?

— Ingen ära alls att inte känna igen en gammal vän.

— Ben Thomén, för... men Syberg svor aldrig.

— Ja visst, — är du ledsen öfver att se mig?

— Nej, för all del, — jag blef bara så förvånad att se dig, — förändrad som du är. — Han drog Ben fram till stolarna kring divanbordet.

— Du lär inte ha väntat mig precis... ?

— Nej — uppriktigt sagt inte, sedan de der ryktena voro i omlopp om dig här för en tid sedan.

— Hvilka rykten?

— Åh nog vet du! ... De der att du rymde din väg med din lärares hustru från Milano och.. .

— Mjukaste tjenare!

— Ja, så sades det här för ett år sedan.

— Nå — frågade Ben med en innehållsrik blick

— nå, hvad lade ni till ryktet innan det gick vidare?

— Kära vän det är inte min sak att löpa med sqvaller, jag har vigtigare omsorger. Man har ljugitpå dig, — det är allt. Slå dig ner i soffan! — Jag har heller aldrig satt tro till det man sade om dig.

— Och hvarför inte? slog Ben om.

-—Jag känner ju dig för väl, för min enskilda del för att tro dig om något dylikt.

— Svär inte på det, — när nöden rätt ansätter en . . .

— Stackars vän ja, — du lär allt ha slitit mycket ondt...?

— Och förlorat min röst, tilläde Ben sentimentalt.

— Ja ja, din framtid ser mörk ut, sade Syberg allvarsamt och såg beklagande på Ben.

— Vet du gamle Syberg, sade Ben och steg upp,

— jag har inte kommit hit för att värfva ditt medlidande . . .

— Du är så retlig och häftig som förr, kära vän,

— låt oss nu se hvad som står att göra för dig. — Det lät allt hela hopen faderligt och beskyddande.

— Kan du inte lemna det åt mig sjelf, jag kom hit nu för att träffa en gammal vän och kamrat —

— En sådan har du alltid i mig, sade Syberg helt högtidligt och räckte Ben sin hand. Ben såg på honom med ett slags komisk förtviflan. men Syberg satte sig tillrätta i gungstolen, snöt sig och sade af-görande:

— Nu säger du rent ut, kära vän, —jag förstår nog huru svårt det måste vara för dig... Huru mycket behöfver du?

Ben spratt till. Han hade alls ej tänkt på pengar. Bloden for honom åt hufvudet och han var näraatt gifva ett mycket häftigt svar när han med ens be-kerskade sig, smålog ytterst förbindligt och beslöt att slå pengar af sin forna vänskap, efter Syberg nödvändigt så ville, ty nog behöfde han sådana alltid. ..

— Vet du om kommerserådet Billroth verkligen är död, — jag hörde ett rykte till Paris för ett halft år sedan, att han dött... sade Ben.

— Yisst är han död —

— Nå, ser du, förtsatte Ben ogeneradt, besluten att gamle Syberg skulle få sota för sin faderlighet — han stod i borgen för mig på en rätt stor summa. Nu måste jag väl skaffa en ny borgen sedan han dött...

— Huru mycket är det?

o

— Ah, det är mycket —

Syberg såg orolig ut.

— Huru mycket.

— Tiotusen mark —

— Tiotusen! — Har du så stora skulder stackars vän?

— Ändå mycket dertill, svarade Ben vårdslöst.

— Och det vill du att jag skall borga för — ?

— Ja, jag tyckte du erbjöd dig . . .

— Jag tänkte på en mindre summa, som jag kunde försträcka dig genast.

— Tack, sade Ben öfverlägset — ser du, jag är inte hjelpt med så litet. Hvad borgesförbindelsen angår, så behöfver du ingalunda svara för allt, fastän det nog fordras pro forma, ty min andra borgesman är en af de säkraste man gerna kan ha... rika inge-niör Wirman, du vet —Syberg såg ut att pinas. Han kunde ju mycket väl afslå en så orimlig uppfordran som Bens, men han hade nyss antagit en så beskyddande ton gent emot honom, att han icke kunde slå ner den genast. Han trodde inte Ben skulle ha ett sådant oförskämdt mod qvar. Ben satt och gaf åkt, han hade straffat Syberg för hans dryghet, när han anfört hela sin begäran i sin älskvärdaste lätta ton, den som han sen fordom viste att Syberg så afundades honom., Han var sjelf fullkomligt berédd på ett afslag och log i smyg åt Sybergs fåfänga att icke afslå det öppet.

Men Syberg hade sina egna kalkyler för sig. För sin del, beräknade han, skulle han vara beredd på en utbetalning af femtusen mark, i händelse Bens lån skulle uppsägas. Det var alldeles för mycket, ... det kunde han ej gå i land med! Å andra sidan igen, skulle det hjelpa upp hans anseende man och man emellan ofantligt om han tecknade sig som borgesman. Ty det hade icke undgått hans skarpsinne att man i staden ansåg honom för en rätt

egennyttig om icke nästan girig person. Nu kunde han med ett slag öfvertyga sina belackare om ett ädelmod utan gränser, genom att hjelpa en så strandsatt stackare som Benjamin Thomén med en stor borgesförbindelse. Men femtusen mark var alldeles för mycket! ... Thomén var långt ifrån en säker låntagare och Syberg måste bereda sig på att engång betala ut sin förbindelse. Slutligen fick Ben medlidande med honom der han gick af och an i slitande tankar, men han dref först saken till dess spets.— Jag har en lifförsäbring på tolftusen mark att ge dig som säkerhet, sade han.

— Hvem svarar för att du ordentligt betalar in din försäkringsafgift?

— Min heder, svarade Ben med litet skrockande patos.

I detsamma såg det ut som om Syberg fått en idé. Han såg bekymrad upp på Ben, knäpte ihop sina feta fingrar kring den runda magen och sade med ett känslosamt tonfall i sin röst:

— Det är hårdt att lemna en vän i nöd. . .

Nu kommer det, tänkte Ben.

— . . hårdt och hjertlöst af en gammal kamrat, som nog är färdig att uppoffra mycket för sina vänner ... och det fins väl inte annat råd än att jag tecknar mig...

— Hva? afbröt Ben.

— . . tecknar mig som. borgesman.

— Åh fan!

— Ser du när jag mins vår ungdom och vår första vänskap, är det mig omöjligt att afslå din anhållan nu, när du behöfver min hjelp, — en annan gång blir det kanske jag som behöfver din,. .. lät det salvelsefullt.

Ben viste icke rätt hvad han skulle tro. Han kände nog mera än någon Syberg från dennes bästa sidor, men det här öfvergick allt hvad han väntat.

— Emellertid kan jag inte ännu skrifva under sjelfva pappret, fortsatte Syberg, — jag har andra affärer, du förstår, men om några dagar bör jag kunnage dig min förbindelse, om jag inte alldeles misstager mig på min affärsställning, — jag har inte så mycket intresse åt det hållet och måste derför rådföra mig med andra.

Ben var alldeles slagen.

— Gamle vän, sade han, — det var alldeles inte min mening att på fullt allvar be dig om en så stor uppoffring för min skull, — jag har ju ingen egentlig säkerhet att ge dig igen och dina affärer äro väl inte heller så lysande ...

— Du har en vän i mig, sade Syberg enkelt.

— Jag ser det, sade Ben och tryckte hans hand med värma. — Förlåt mig om jag tviflade på dig till en början,...

— Så göra vi alla... så göra vi alla...! Alldeles säker skall du inte ännu vara, ty det kan ju hända när jag närmare tar reda på mina tillgångar, att de förbjuda mig den tjenst jag så gerna vill göra dig... men jag hoppas motsatsen. — Alltså om några dagar..!

Ben var just i färd att begynna ett rätt kamrat-likt samtal, ledd af en viss ånger att ha misskänt Syberg, men det affärsmessiga i dennes sätt bröt hans hjertlighet.

— Ar du upptagen? frågade han.

— Ja tyvärr, men sök upp mig en annan dag, så skola vi talas vid. Du har allt upplefvat mycket du ... Adjö emellertid... förlåt mig, men jag har en mängd skripta att korrigera till eftermiddagen . . . Farväl, farväl... titta in snart!...

Syberg följde Ben till dörren.Det var visst ett något tvärt afbrott efter hans varma vänskap nyss. Ben tryckte Sybergs hand litet kyligt och kände med sig som om han begått en dumhet när han tagit emot Sybergs vänlighet. Nå ja, — det var emellertid en alldeles oväntad hjelp han fått, som befriade honom från stora bekymmer.

Ben gick snedt öfver det trädbevuxna torget utanför apoteket, på väg hem till middagen hos sin mor. Gångstigen var smal och gräset högt och vått på ömse sidor. Småstadsluften låg grå och tung öfver det hela, med samma fula himmel som dagen förut. Han såg otydligt någon, som kom emot honom i ändan af den smala gångstigen och tycktes tveka. Men när han bemärkt henne, fortsatte hon beslutsamt att gå emot honom. Ben beredde sig att stiga undan i det våta gräset, ty det var ett fruntimmer. Han höjde upp hufvudet just när hon borde vara i närheten och steg undan...

Då mötte han en välkänd blick. De stodo litet förlägna båda två, men Ben var inte längre den som lät öfverraska sig. Han lyfte på sin hatt och såg spörjande på henne om han borde säga något eller ej. När hon försökte se oberörd och vänlig ut, sade han:

— Ni ser, fröken Walborg, att slumpen för oss ihop — får jag begagna mig af den — ?

Hon nickade.

— Ni är lik er, fortsatte han ganska obesväradt. Jag drömde inte om i går, när jag kom till Finland, att råka er så snart.— Ja, jag har bott här i staden redan i två år, svarade Sigrid Walborg.

— Och trifs väl?

— När man har arbete trifs man hvar som helst —

Ben hade utan att tänka på det vändt om och

följde med Sigrid Walborg. Hon gjorde ej en min af förlägenhet eller obehag och han kunde se hennes ansigte från sidan, huru det var litet afmagradt men hade fått ett energiskt, lugnt uttryck. Hennes ögon voro stora och mera glänsande än förut, nästan genomskinliga som hos en lungsotspatient. Han tyckte sig finna i dem likasom en glimt af hemligt förstånd, som gjorde honom varm om hjertat. Det möte, som han förestält sig som det mest plågsamma han hade att vänta i hemlandet blef honom den första egentliga välkomsthels-ningen dit. Det låg hjertlighet och uppfattning i hennes sätt att bemöta honom, ingen nyfikenhet, ingen missaktning, icke ens en förebråelse.

— Ni är märkvärdig, sade han halft för sig sjelf.

— Hvarför det?

— Ni är den första, som välkomnar mig här hemma.

— Nej — det har jag ju alldeles glömt... förlåt herr Thomén, — man blir så oartig på landsbygden.

— Och ändå har ni gjort det bättre än någon annan — får jag följa er vidare?

— Var så god, jag är på väg hem från kontoret ... jag är emanciperad numera — så mycket ni vet —

— Utan att veta det ser jag det.

Sigrid Walborg såg ner på sin enkla klädsel:— Är jag så extravagant?

— Man emanciperar sig från annat än kläde-drägten —

— Det är oftast svårt. ..

— Desto modigare att ha gjort det--

Ben talade i en nedslagen och lågmält ton, full af respekt. Han gick bredvid Sigrid Walborg utan att se upp och hon gjorde den reflexionen för sig sjelf att han ändå var bra olik hennes öfriga herrumgänge,

— så finkänslig som en ung flicka. Ingendera rörde med en tanke vid det förflutna, — det var som bortblåst. Det var en för sällsam sympati som andades mot Ben ur hela hennes väsen. Hon mötte hans tankar utan att han ens behöfde säga ut dem och de hade gått tysta bredvid hvarann en lång stund när Sigrid Walborg stannade vid en port.

— Ni bor här? frågade Ben.

— Ja.

När de skildes undvek hon att möta hans blick, gaf honom sin hand till ett kort handslag och gick in. Men Benjamin Thomén gick med hufvudet ned-böjdt i mycket djupa tankar hem genom staden. Folk som sett honom tillsammans med fröken Walborg, drogo genast sina slutsatser, men hans gamla mor kunde icke nog förundra sig öfver den förändring hennes son undergått. Han hade gått ut ka rf och otillgänglig, men kom hem vänlig och full af omsorg för den gamla, så hennes hjerta rätt fyldes till brädden af öfversvallande ömhet och hennes blick tindrade litet fuktig och varm.Någon dag derefter blef det boskifte efter Benjamin Thoméns far. Syster Emmi, som hade lärarin-neplats i Åbo, närvar genom fullmakt. Ben fick några möbler, ett bokskåp fullt af gamla böcker och en bred tvåsitsig schäs på sin del. Fadrens affarer hade försämrats mycket på de senaste åren. Han hade tvärtemot sitt löfte till Ben sändt denne ganska mycket pengar utomlands, och dessutom löst in några stora borgesförbindelser. Juristen rådde arfvingarna att söka sig urarfva, så modrens lilla kapital skulle få bli orördt, ty egendomen ute på landet var också intecknad till nästan fulla värdet.

Modren gick omkring trött och sorgsen i den allmänna förskingringen, men beslöt till slut att lösa in hela det gamla bohaget för att bibehålla hemmet orubbadt, och det beslutet lugnade henne mycket.Lektor Syberg kom en eftermiddag upp till Bredmans kontor med affärsmin och frågade om fröken Walborg stod att träffas der.

Ja, det gjorde hon. Han skulle vara god och stiga in i rummet till venster. Der satt Sigrid Walborg vid sin höga pulpet och expedierade den utländska posten.

— Åh, lektor Syberg! Var god tag plats, jag är genast färdig.

Lektor Syberg gick fram till afskrankningen för publiken. Han såg sig omkring, — de voro ensamma.

— Fröken Walborg, jag har sökt er i en angelägenhet, som jag vet att intresserar er.

— Nå -?

— Det är,'så, att jag i dag varit tvungen. .. d. v. s. gjort det gerna,... ty hvem skulle inte gerna hjelpa när man så kan .., ja, jag har gjort det litet för mycket och det är derför jag är här —— Ja — och —?

— Jag menar att ni inte skall vägra er hjelp åt en person, som stått oss båda mycket nära, och som nu är illa deran ...

Sigrid Walborg ryckte till. Hon satte genast Sybergs besök i sammanhang med Benjamin Thomén.

— Ni menar... ? frågade hon.

— Ja, jag menar att vi två, ni fröken Walborg och jag skulle hjelpa vår vän Benjamin Thomén med en borgesförbindelse ... Han var i dag hos mig och bad om en sådan... på en stor summa tyvärr, så stor att jag inte med mina små vilkor kan ansvara för den ensam. ... Det är derför jag frågar er, fröken Walborg, om ni ville ansvara för hälften och ge mig kontraborgen... Det gäller en gammal vän och det är blott med ert välvilliga bidrag jag kan hjelpa honom...

Sigrid Walborg stod en stund obeslutsam och for med sitt pennskaft genom pannluggen. Hon förundrades öfver lektor Syberg. Aldrig hade hon trott honom vara i stånd till någonting så oegennyttigt. Det måste vara en stark vänkänsla, som dref honom att våga en borgesförbindelse, då han just icke talat godt om Ben de sista tiderna. Hvad kunde väl annars ha förmått honom till en sådan handling?

Men lektor Syberg var ingen man med häftiga sympatier och leddes aldrig af några andra än rent reela och praktiska motiv. Ett, som var fullkomligt säkert, var att Benjamin Thomén icke sjelf visste af Sybergs tilltag att använda hennes hjelp, — det hade han bestämdt aldrig gått in på.Men hon frågade likväl:

— Yet herr Thomén af det här?

— Nej-ja — jag sade honom att jag inte knnde borga för honom utan att först rådföra mig med andra, och han

skall nog bli er tacksam, det försäkrar jag.

— Tror ni det, lektor Syberg?

— Alldeles säkert. Han är i ett ytterligt behof af vårt bistånd, utan det förlorar han det lilla anseende han har qvar.

— Är det så illa fatt —?

— Ändå värre, — jag tror t. o. m. hans rykte kunde få en fläck ...

— Öfverdrif inte, lektor Syberg!

— Minsann jag gör det; mig föreföll hans ställning förtviflad, fastän han sjelf i sitt lättsinne knappast förstår det... En af hans borgenärer är i färd med att få utbetala tiotusen mark för honom och ni förstår... då är hans kredit förstörd, den kredit han just nu behöfver allra bäst för att komma sig upp igen. Hjelpa vi honom inte, skall han få dubbelt sv&rt att resa sig — och det är synd om honom.

Sigrid Walborg tycktes bevekt. Äfven om Ben icke sjelf hade anlitat henne, gjorde hon ju ingenting orätt mot honom om hon i all tysthet hjelpte till att förbättra hans vilkor. Han skulle aldrig få veta af det och om det verkligen var så vigtigt som lektor Syberg utmålade det, kunde han ju inte annat än bli henne förbunden äfven om han skulle få veta af det. Men mest lockande var det ändå för henne att så här i tysthet bevisa honom sin förmåga att hjelpa och sin tillgifven-het och sedan gå med det goda medvetandet att ha lyft en börda från hans skuldror.

— Lektor Syberg, sade hon, — om ni lofvar mig att aldrig med en antydan nämna om för herr Thomén min hjelp, skall jag teckna under en kontrabor-gen åt er.

— Ja, jag kunde väl tro det. Han skall alltid bli er förbunden derför och jag kan inte nog beundra er...

— Låt det vara... ni vet inte i hvilken förbindelse jag kan stå till honom ...

Hon gick till sin pulpet, tog fram ett rent ark papper, skref en kontraborgen åt lektor Syberg på femtusen mark och tryckte sitt sigill under.

— Seså! sade hon.

— Jag tackar er å vår stackars väns vägnar, han skall nog engång veta uppskatta er stora uppoffring lika väl som jag nu gör det...

— Nej för all del... det skall han aldrig! Sörj för det! — Är affären klar? frågade hon.

— Ja, fröken Walborg. Ni är verkligen ädel...

— Farväl! tilläde han när Sigrid Walborg gick till sin pulpet som om hon haft brådt med sin korrespondens.

— Farväl!

När Syberg gått tog hon med dubbel flit ihop med sin afbrutna korrespondens. Hennes arbete hade ju likväl burit frukter, stora frukter, när det satt henne i stånd till det hon gjort i dag. Men så begynte hon frukta igen att Benjamin Thomén skulle få veta afhvad hon gjort. A-nej, lugnade hon sig, — när Syberg tecknat sin borgen, blir ju lånet stående för långa tider framåt och hennes affar var helt och hållet enskild med lektor Syberg. Hennes tysta medverkan skulle aldrig bli bekant för Ben. Igen raspade pennan med flygande fart öfver papperet och hennes affärs-franska flöt felfri och ledig, — hon hade så underbart lätt att finna uttryck nu. Och, tänkte hon igen medan hon höll upp, — om han också finge veta af hvad jag gjort, skulle han inte just deri se det bästa beviset på mitt förtroende till honom, — det var ändå en rätt ansenlig borgen för en qvinna.

När hon slutat det sista brefvet, kopierade hon alla de åtta vid kopiepressen borta i vrån på kassaskåpet och lade in dem, hvart i sitt kuvert. Skref adresserna innan hon förseglade dem, för att undvika alla misssändningar, ringde på springpojken och gaf honom hela packen.

— Bär dem på posten, sade hon.

Hon ordnade sina papper, satte kopiorna in i sina fack och gjorde sig i ordning att gå. Men i detsamma kom hennes principal in på kontoret. Han var en uppkomling som genom egen arbetsförmåga från simpel bodpojke svingat sig till föreståndare för affaren. Han hade gift sig till förmögenhet, men var nu enkling.

Det hade icke undgått honom att lektor Syberg besökt hans qvinliga kontorist på kontoret. Ryktet hade mycket att beställa med de två och han kom in för att bry Sigrid Walborg en smula. Han hade svårt att hitta på början, ty Sigrids hållning gjorde honomosäker och han bläddrade i stället genom böckerna på en pulpet som om han sökt någonting.

— Lektor Syberg var här, sade han slutligen när Sigrid Walborg tog galoscherna på sig för att gå.

— Ja, han hade en affär med mig —

— Aj, aj, sade principalen skämtsamt.

— Han är en solid man, fick han till svar helt utmanande, — det är ingen risk.

Principalen tyckte nog han sjelf var en smula solidare, men berördes obehagligt af Sigrid Walborgs öppenhet och teg. Men hon hade redan galoscherna på sig, nickade farväl och gick.

Han blef ensam på kontoret. En förträfflig flicka! ... han nickade och gned sina händer ... en förträfflig flicka ... såsom skapad till min hustru! Hon hade också på de sista tiderna blifvit så blek och dålig... arbetade för ifrigt... Hon borde få hvila sig som en förmögen mans hustru! Måtte bara inte den der unga lektorn komma åt henne! Å-nej, hon är nog för klok att gå i hans nät... alldeles för klok !.. Han stängde kontoret och gick in i sitt arbetsrum genom en liten svart imiterad mahognydörr i panelet. Det var nästan dyrbart möbleradt, men smaklöst, och hade en hel arsenal på den ena långväggen. Han satte sig i gung-stolen vid fönstret och tände en cigarr. Det hade ändt-ligen klarnat emot qvällen, solen sjelf tittade fram mellan tunga regnmoln i vester och han öppnade fönstret, ty temperaturen derute hade stigit som genom ett trollslag och den stora glastermömetern utanför kabi-nettet visade sexton grader Celsius mot åtta på förmiddagen.

Så sträckte han sig ånyo ut i gungstolen, trygg och nöjd, bolmade på sin cigarr och vaggade in sig i den angenäma föreställningen att Sigrid Walborg satt midt emot honom på soffan, fet och tillfreds, och frågade honom till råds i hushållsangelägenheter. Han kände sig så lycklig att han knäpte med fingrarna, steg upp och drog igen fönstret. Så slumrade han in i en liten tupplur före qvällsvarden.

När Sigrid Walborg kom hem fann hon på sitt skrifbord ett innerligt vänligt bref från Bens mor, deri hon ombads att spisa qvällsvard hos Thoméns.

Hon förundrade sig icke öfver det brefvet. Ty fastän den gamla viste af det som passerat mellan Sigrid och Ben hade hon ofta låtit Sigrid Walborg förstå att hon ansåg det för ett slags komplott mellan de två unga, för att leda verlden på villospår. Det tycktes nu ha blifvit en fix idé hos gumman att deras förlofning ej var rätt bruten dem emellan och Sigrid Walborg hade icke hjerta att upplysa henne om rätta förhållandet. Den gamla var också alldeles för finkänslig att rätta sig genom indelikata frågor.

Eljes voro de goda vänner, häradshöfdingskan Thomén och Sigrid Walborg. Sigrid hade nu engång för alla intagit hela småstaden för sig, men hon hade särskildt fäst sig vid den blida och vänliga gumman genom någonslags half känsla af att hon var mor till en annan ...

Med brefvet i handen satt Sigrid och tvekade en stund. Nej det förbjöd sig sjelft! Hon fick tag i enbok, men följde alltemellan med uret likasom hon väntat någonting. I sjelfva verket satt hon och tänkte på med hvilken spänning man nu hos Thoméns lät timmarna glida, utan att få höra någon hand, som tog på ringklockan.

Om några dagar kom sommaren på fullt allvar. Gräset hade redan smågrönskat under långa veckor, men nu först svälde bladknoppen röd på löfträden, så att de tätnade dag för dag och innan man egentligen viste ordet af, blef den rödaktiga skiftningen i träd-gårdsdungarna allt grönare, tills björkarna under en natt med ljumt regn hade vecklat ut sina första krusiga blad, — men asparna sparade sina nervösa, skälf-vande löf till längre fram, när

värmen stadgat sig.

Ångbåtar hvisslade, pråmar tjärades nere vid stranden och skolpojkarna slogo boll i skjortärmarna på residenstorget.

Guvernören tog sin förmiddagspromenad utan öf-verrock, så hans epåletter glänste i solskenet och damerna buro ljusa sommarparasoller. Markiserna kommo upp framför fönstren i andra våningen af residenshuset och för Bredmans två kontorsfönster, hvilka vette åt söder.

Derinnanför satt Sigrid Walborg med pennan i handen högt uppe på sin kontorsstol och skref och räknade i den dämpade döda dagern, som faller genom hvitt tyg. Kunder kommo och gingo, den manliga kontoristen expedierade bönderna, Sigrid Walborg dem af stånd.Hemma hos Thoméns rådde godt förhållande mellan mor och son. Den gamla hade försonat sig med Bens litet brutala och retliga väsen. Ben hade också gjort alltför att vinna henne och vara henne i lag.

Han höll sig mycket inomhus, besökte ingea och korresponderade vidt och bredt för att höra sig om efter en anställning. Småstaden tålde han ej. Det var som om alla kontrollerat honom der, började med em-betsmännen ned till formanspojkarna, och frågat med hvad rätt han gick omkring här och såg käck ut. Det retade honom, att taga an en dubbelt ogenerad hållning när han var ute och andades frisk luft. I staden undrade man öfver hans sätt att bära sin olycka och klandrade honom. Ty alla kände honom och hans öde, men han sjelf kände nästan ingen.

Det började bli trångt och qvaft också inom Ben i sommarvärmen, så mycket han än lade band på sig för sin mors skull. Hvad uträttade han med opposition? — ingenting! Och ändå jäste det ofta inom honom när modren kom med sina utnötta talesätt och inskränkta åskådningar af saker och ting. Han hade haft för mycken luft under vingarna tidigare — det var icke lätt att finna sig som vingskjuten. Likväl gjorde han sitt bästa. Han läste predikan en söndagsförmiddag högt för den gamla för att det gladde henne. Och han bjöd till att muta sitt; samvete med att han gjorde rätt i att slå ner sin sjelfkänsla och tysta sin kritik.

Sigrid Walborg såg han icke stort till. Han sökte icke en enda gång upp henne för sqvallrets skull ochhan märkte att hon var honom tacksam derför. Och då kom det slutligen ett bref från hans gamla vän ingeniör Wirman i Helsingfors, der det lofvades honom en anspråkslös plats vid jemvägsstyrelsen. En månad skulle han tjenstgöra utan lön, sedermera skulle han få bära upp jemt så mycket att han kunde lefva, men han hade utsigt till förbättring framdeles. Han kunde börja sin tjenstgöring när som helst. Det återstod honom blott att packa in och resa.

Det var just när afresan skulle beslutas, som hans tankar hängde sig fast vid Sigrid Walborg, allt envisare ju längre det led. Han måste få veta hvad hon tänkte om honom och huru hon fattat brytningen af deras förlofning. Så gick han en qväll i slutet af Juni att säga farväl åt henne. Svedj eröken låg tät som en dimma kring kullama och solen sken röd igenom den utan alla bländande strålar så man kunde se henne rätt in i fläckarna. Men Sigrid Walborg var ej hemma och Ben vände sorgsen hem till sin mor. När han steg in i salen satt Sigrid Walborg jemte den gamla i soffan.

Det var första gången hon var hos dem medan Ben var hemma. Hon nickade ett tack åt Ben för att han velat taga farväl af henne innan han for.

Samtalet haltade lugnt sin banala hvardagsgång kring småsqvallret i staden och drunknade till slut i stegrade hyror och matpriser, — allt följder af den nya jernvägen. Ben pinades outsägligt.

Men fram emot klockan half tio följde han Sigrid Walborg hemåt i den ljusa sommarqvällen, utan ettmoln, men med ett tjockt lager svedjerök horisonten rundt, så perspektivet ut öfver Saimaviken framstod underbart tydligt.

— Hvad det är vackert!

— Trångt, invände Ben.

Sigrid Walborg suckade, men Ben bet på sina mustascher och höll tillbaka ett formligt utbrott af sin

sammanpressade oppositionslust.

— Lider ni inte af det här qvalme.t? frågade han.

— Nej, svarade hon litet förvånad öfver tonfallet i hans röst. Det retade Ben.

— Jag förgås af det, — men så är det öfverallt i Finland. Det är så tjockt af den der eviga friden i luften att man kan storkna. Känner ni inte huru det likasom täpper till alla porer och hindrar er att andas? Just den der välsignade aftonfriden, som dåsar öfver hela landet dygnet om, trots allt språkgräl och all knutpatriotism som retar upp sig.

Ben gjorde en förtviflad gest, som omfattade hela synkretsen.

Sigrid Walborg såg endast förvånad ut, men Ben hade talat sig varm.

— Pligten hindrar er att känna det, säger ni, pligten, ja den fördömda pligten — vet ni rätt hvad den är? Jo, er pligt är ju att träla tankarna torra i hjernan på er och edra känslor lika magra som den lön ni lyckas få för alltihop. Ty pligt kallar ni det att böja ert hufvud under ett sekelgammalt ok och tro att Gud har lagt det oket på oss menniskor, likasom om han inte haft oxar nog. Och det är det der oket,som ni till slut älskar mera än hela den vackra verlden, der den ligger öppnen för edra blickar. Men dem har ni gunås längesedan slagit ner till jorden för att se tillräckligt blyga ut och visa att ni skäms öfver att vara menniskor. Ja, der sitter det... just skäms öfver att vara menniskor, ty det anser ni alltför lumpet för ett gudainvigdt ök.

Ben gick flämtande bredvid Sigrid med eld i ögat och gestikulerade. Sigrid Walborg följde med honom spändt, men förstod ej hälften af hvad han menade. Då såg han plötsligt på henne och frågade:

— Har ni då alltid varit nöjd när ni gjort det hvad menskorna kallar pligt —?

— Jag?

— Just ni!

— Jag är rädd för jag altför sällan fylt min pligt —

— Talesätt, talesätt! af bröt Ben. Hvarför den der mördande och qväfvande anspråkslösheten som om ni sjelf dugde till ingenting? Säg då helt enkelt att ni inte varit nöjd, så säger ni sanningen. Det som ni kallar pligt, är andras vilja, inte er egen som klarnat för er —

Sigrid Walborg hade utan att märka det följt Ben förbi sin port och de gingo längs den tysta strandgatan med halft igengrodda hjulspår och yfvig gräsmatta.

När Ben märkte att Sigrid icke förstod honom af bröt han sig sjelf häftigt:

— Men hvarför skall jag tala till er 1 så allmänna

16ordalag, — i gåtor? Säg mig, har ni alltid varit nöjd att ni följde edra föräldrars vilja och lät dem biyta vår förlofning —?

Sigrid Walborg ryckte till. — Jaså, det var då dit han ville, — det var då det han hade trott! Hon viste ju att han ej förstått hennes motiv. Hon bet sig i läppen, men Ben hade stannat, lutade sig mot sin käpp och såg skarpt och forskande på henne.

— Det var min egen vilja jag följde den gången, sade hon tankfullt och nästan tonlöst.

— Det borde ni ha sagt mig för fyra år sen —

— Hade ni förstått mig bättre då? — Hon såg upp med ett litet tviflande och sorgset löje.

— Jag hade åtminstone fått förklara mig för er.

— Jag rentvådde er nog fullkomligt —

— Gjorde ni det? — trots allt hvad ni hörde om mig? — Det är inte möjligt.

— Jag hörde ingenting ondt om er, sade hon lågmäldt och skakade på hufvudet, — ingenting!

— Ingenting om min förlofningsring ?

— Ingenting —!

— Ingenting om att jag var er otrogen?

— Ingenting —!

— Och hvarför bröt ni då —?

Hon såg upp med en inspirerad blick, klar och djup:

— Det får ni ana sjelf —.

Ben stod i tankar:

— Jag har ofta gjort er orätt, fröken Walborg. Ni viste aldrig att jag var er otrogen? återtog han.— Aldrig —

— Men nu vet ni det?

— Ja, då ni säger det.

— Och trodde ni väl nånsin att jag sjelf var på väg till er för att bryta, — just för den skull —?

— Jag anade det nog — fastän inte det skälet. —

— Nu vet ni det?

— J a.

Helt långsamt hade Sigrid Walborg gett sig att gå uppåt gatan. Ben följde efter henne. Icke ett blad rörde sig, molstill låg Saimaviken och teg, staden derofvanför teg, sjelfva vassen vid stranden hade ingenting att hviska och de två gingo tigande uppför backen. Bens läppar darrade under ett inre tryck, han såg Sigrid Walborgs ansigte blekt och med det energiska uttrycket, som han ej förstod. Han kunde omöjligt sluta till hvad hon tänkte och huru hojyjpp-tagit hans bekännelse. När de hunnit fram till hennes port, kom det öfver Bens läppar:

— Kan ni förlåta mig det — ?

— Det hör inte hit, — sade hon kort och räckte Ben sin hand till god natt.

— Ännu ett ord! bad Ben.

— Nej, inte nu — vi ha ju det förflutna klart —!

Farstudörrén föll igen om henne och Ben stod

ensam ute i Juninatten. En koskälla klingade till någonstädes och en vakande lom höll serenad för sin käresta långt ute på viken. Luften var ljum och mättad af gräs- och vassdoft, tryckande och qvaf. Ben öppnade sin rock, förde tummarna i västens armhål,vidgade sitt bröst och gick långsamt tillbaka genom staden.

Småstaden begynte hysa underliga tvifvel om Sigrid Walborgs och lektor Sybergs förlofning. Hon höll sig numera så mycket till gamla fru Thomén att man drog öronen åt sig.

På tillställningar och soaréer syntes hon sällan, men desto oftare på bibelförklaringarna, söm den nykomna unga och stränga presten höll i folkskolehu-set. Dem besökte hon mest tillsammans med fru Thomén, satt stilla och tankfull och hörde på och följde hem med den gamla när presten sagt amen.

Och der sutto de sedan i den stora soffan, sida vid sida, under stilla samspråk. Qvällens lugna timmar gledo förbi och lamplågan susade under den hvita porslinskupan med den röda, utklipta pappersskärmen, som bröt ljuset.

Sigrid Walborg hade begynt få en ny syn på tingen efter den unga pastorns uppträdande i församlingen. När fru Thomén först uppmanade henne att följa med sig och höra honom, hade hon till en början lugnt och leende svarat att hon föga uppbyggelse hade af prester i allmänhet. Då frågade fru Thomén henne om hon ingen längtan kände

till Gud och gemenskapen med Kristus. Jo, * det hade hon nog ofta känt, men hon hade nu sina tankar om den saken och trodde att en prest hade föga nytt att upplysa henne om. Nå, men det kunde ju i alla fall hända att den här allvarsamma och vältaliga unga mannen kunde inverkapå henne, — hon borde engång följa med fru Thomén dit. När den gamla var envis, gaf Sigrid Walborg slutligen med sig och gick upp på ett evangeliskt alliansmöte.

Menskorna der misshagade henne. De hade alla någonting förkrympt och outveckladt, som stod att läsa i deras ansigten, men det var ju också bara småfolk utan bildning, utsläpade af hvardagens slit och bekymmer. Från att till en början nästan ha missaktat dem fick hon en viss medkänsla för deras ödmjukhet och stilla väsen. Pastorn led hon heller icke godt till en början. Men ju mera hon bjöd till att sätta sig in i hans tankegång, desto mera fann hon att den öfverens-stämde med hennes egen. Uppoffring och igen uppoffring ... det var ju mottot till hennes eget lif också. Trälande och slitande dag ut och dag in, det var ju hennes egen lott. Endast att presten viste klart hvar-för han trälade, hon sjelf deremot hade endast en oklar föreställning om att det till slut skulle tillfredsställa henne och hennes samvete. Men hvad hade hon för tillfredsställelse af sina åtta timmars arbete om dagen? Endast den att en dag igen var förbi...

Nej, för andra skulle hon arbeta... för andra skulle hon offra sig, det hade han rätt i, pastorn med de brinnande ögonen och det vackra målföret. Men för hvem...? Inte längre för honom, som så kallt förklarat att han varit henne otrogen... nej, det måste finnas något större, mera tillfredsställande.

Och under vinterns lopp fann hon det med pastorns och fru Thoméns hjelp.Fru Thomén hade engång ledt ett af deras vanliga qvällsamtal på sin son. Han skref ofta till henne och hon kunde icke neka sig nöjet att läsa upp hans senaste bref för Sigrid. Sigrid Walborg hörde på helt frånvarande. Det var kraftiga, spänstiga ord och bakom dem glimtade fram ett nytt framtidshopp. — Det gick icke så alldeles illa för Ben.

Modren läste upp det i hopp att väcka Sigrid Walborgs intresse och få hennes förtroende, men hon blef sittande stum utan en deltagande min engång.

Så ledde Sigrid Walborg samtalet på hans själs frälsning. Modren fann honom visst verldsligt sinnad och fången af lifvet, men hon gladdes öfver hans mod och hans frimodiga vackra tankar. Det kunde Sigrid icke alls förstå. Hela sitt mod och sina frimodiga tankar hade hon offrat för att kunna ödmjukt och hängifvet ge bort sig sjelf och arbeta för andra. Och hon mindes med ett slags bitterhet Bens utbrott från i sommar, då han ville kullstörta hela blygsamhetens och sjelfförnekelsens upphöjda tro. Då hade hon lyssnat nästan hänförd till honom — var det samma Sigrid Walborg det! Nej, lifvet var nu engång ettöfver-mäktigt ondt, man skulle böja sitt hufvud och sluta sitt hjerta för det, det var det enda sättet att kunna öppna det för de lidande och förtrampade med rätt ödmjukhet, utan att förhäfva sig deröfver.

Hvarje gång samtalet vidrörde Ben, blef det samma resultat. —

Men ute i staden vandrade lektor Syberg om-kring med dystra blickar och förbannade i sitt inre den gamla, sentimentala gamman, som kollrat bort Sigrid Walborg. Inte heller den unga pastorn fann nåd för hans ögon, när de på måttlighetsföreningens sammanträden råkades då och då. Lektor Syberg var nemligen ordförande vid dem.15.

Ben hade kommit hufvudstupa ner i det stora samhällsmaskineriet. Han, som förut riktat sin håg och sina intressen förbi det hvardagliga tryckande brödförvärfvet, hade dem nu fängslade vid räkenskaper och bokföreri för två mark femti om dagen. Han, som betraktat allt det sociala såsom ett nödvändigt ondt under hvilket andra stackare måste lida, medan han sjelf lefde högt öfver det i musikens underverldar, han stod nu ansigte mot ansigte med den trång-bröstade fattigdomen och den lumpna småaktigheten. Blotta tanken på ett embetsverk kom honom fordom att rycka på axlarna och han såg en hel procession af inskränkta löntagare, hvilka under sin studenttid läst i kapp för brödfödan och sedermera äflades och kröpo för att hinna förbi hvarandra i löneförmåner och befordran.

Nu var han sjelf en dylik kappkrypare på lägsta trappsteget i samhällsordningens rangskala, och öfver honom hopade sig mörka tröstlösa moln af stora skul-der och ständigt till inbetalning förfallande räntor. Hans samtida

från universitetet voro redan bergade män och i direktionen för hans afdejning på jemvägs-styrelsen satt en af hans forna vänner som juridisk assistent. Ben höjde nu sitt käcka hufvud i sista ledet bland unga finniga extratjenstgörande, som knappast ännu burit en frack och hos hvilka skolpojks-maneren stucko fram. De tasslade i smyg bakom pulpeter och dörrar, men stodo som ljus inför sina förmän med vördnadsfulla blickar och hållningen undergifven.

Förödmjukelsen kom hård och brutal, han böjde sin stolta nacke, såg sällan någon af sina kamrater eller förmän i ögonen och vinnläde sig om att uppträda anspråkslöst och älskvärdt. Revolterad var han egentligen icke. Han hade reflekterat för mycket. Sitt lilla modersarf af försonlig mildhet i karaktären satte han nu in i rörelsen.

Ingen enda af sina forna glada umgängesvänner sökte han upp. Han hade träffat några af dem på gatan och man hade skakat hand och frågat hur det stod till. Hvad man sysslade med? Ja, den ena var assistent vid klinikum och blef medicine licentiat snart, — nödigt nog, ty skulderna hade växt alldeles förbannadt. Den andra var kopist i senaten. Den tredje skulle få färdig sin doktorsdisputation till julen. Men Thomén sjelf då — han var ju inte sångare längre?

— Jag är vid jernvägen —

— Bromsare? skämtade assistenten på klinikum.

— Nej, verstskrifvare. Ben kunde ej skämta med sin ställning, fastän han viste att en liten pigg ord-vändning hjelpt upp hans anseende fullkomligt. Man hade då tagit honom igen som den gamla, glada skämtaren.

Det blef en paus. Man såg ned på sina dammiga skodon och kopisten svängde sin käpp nästan besvä-radt. Doktorsämnet torkade svetten ur pannan och drog upp sitt ur. Assistenten på klinikum var den ärligaste i skocken.

— Det är inte något vidare roligt det här, sade han.

— Nej gu' — medgaf doktorsämnet.

Kopisten hade portfölj under armen och skulle

upp till en förman; han hade inte tid, eljes hade det varit roligt att ta ett glas med Thomén på Kapellet.

— Ja, ska vi gå dit, proponerade assistenten vid klinikum.

Ben kände ingen stark lust, men han ville icke heller draga sig undan. — Yi ska bara. —

Och der sutto de med ett glas punsch framför sig ute på verandan och hade stort ingenting att säga hvarandra.

Doktorsämnet, som var estetiker och hade odlat äfven sitt hjerta, vände sig till Ben och frågade i hänsynsfull ton:

— Sjunger du inte alls mera?

— Inte ett dyft.

Assistenten på klinikum gjorde sig icke till, han skålade med Ben godmodigt. Sade ingenting alls men såg ut att mena något i stället.

— Kan du skaffa mig öfversättningsarbete? frå-gade Ben doktorsämnet sedan de stigit upp och sagt adjö åt assistenten. De gingo längs esplanaden.

— Jag har just lemnat min plats i Östra Esbo*s redaktion ... vigtigare arbete, du förstår! Men jag skall tala godt för dig med Nord —

— Är Nord redaktör der ännu? — Jag kan ju sjelf gå upp till honom och fråga —

— Är du sedan länge i Helsingfors?

— Sedan två veckor —

— Kom och titta upp till mig, — doktorsämnet höll Ben i ärmen midt på den trafikerade trottoaren — titta upp

till mig så få vi språka. — Han helsade på några förbigående. — Det vore mycket roligt att höra något närmare om dig, gamla galosch. — Han helsade igen. — Fan så mycket bekanta man har i den här usla byn, der alla känna hvarandra — tacka vet jag Paris!

— Titta upp nu. — Konstantinsgatan 3, kom i håg... tredje våningen. Adjö! — roligt att ha träffat dig!

Doktorsämnet sällade sig till en professor som strök förbi, kastade bort sin cigarr och tog ihop med det tragiska elementet hos Yittorio Alfieri.

Det var nästan hela umgänget, som Ben plägade med sina gamla vänner från studenttiden, han kastade upp sitt hufvud litet käckare än nyss, tog ett tag om sitt spetsiga skägg och gick raka vägen till Östra Esbo’s redaktions byrå.

Han fick löfte om öfversättningsarbete; — en ny italiensk roman, som påstods vara intressant. Gamle vännen Nord bjöd honom in till sig på en konjak ochder kommo de öfverens att Ben skulle leverera notiser när det så passade sig, isynnerhet i frågor rörande jernvägsförvaltningen. Mycket kunde de ej betala, men en liten inkomst var ju också pengar, och det förstod Ben allra bäst.

Han gick hem, bortåt den nya stadsdelen i ändan af Eriksgatan. Alltför lång väg hade han ej der-ifrån till jernvägen, hans rum var billigt och när han tog en genväg öfver kampmalmen, slapp han de mera trafikerade gatorna och med dem hela utsigten till nya möten med gamla vänner. Icke som de hängt efter honom precis ... nej, det kunde han ej beklaga sig öfver, men han kände det lugnare i ensamheten.

I samma delar af staden, der han förr öfvat sina dråpligaste ungdomsmandater full af öfvermod och den bildades säkerhet gent emot småfolket, bodde han nu sin långa vinter ut. I samma hus der han en glad natt stormat in med andra kamrater, bändt upp dörrar och stjelpt vattensåar ut på golfvet i köken, hade han nu ett litet rum med säng, gungstol, skrifbord, några stolar och sin stora reskoffert som ett slags soffa i ett höm. Blå kattunsgardiner för fönstren och en snäll madam, som passade upp.

Tiden gick jemt och lungt som kronometer. Ben tänkte aldrig tillbaka och gräfde aldrig i ruinerna af sina ramlade framtidsslott. Undvek konserter och musik, huru de än lockade honom, och nöjde sig med bilden af en gammal tillfredsstäld mor och ännu en annan i ändan af sitt hvardagliga framtidsperspektiv.

I sjelfva verket begynte han bygga upp ånyo försig sjelf alla den gamla kärlekens skimrande luftslott, mindre vacklande än förr, kanske ädlare och djupare, men lika förtrollande och löftesrika. Han hade ju så öppet och ärligt vid sitt sammanträffande i sommar med Sigrid Walborg bekänt för henne sitt fel och hon hade dertill sagt att de hade det förflutna klart emellan sig. — Den öppenheten vältade som en tung sten från hans samvete och nu stod ingenting längre emellan dem. Och fastän han föreföll sig som en narr då och då, under kritiska ögonblick, kunde han ej lefva utan den sysselsättningen för sin fantasi. Det var den, som gaf honom spänstighet och verkningslust, och det var hans kärlek, som lärde honom böja sin motsträfviga nacke under omständigheterna.

Han hade godt samvete, var ordentlig ända till petighet och gick sin enformiga väg till jernvägssty-relsen i ur och skur med snabba, spänstiga steg, upptagen som han var i sina tankar med att räkna ut huru länge det skulle räcka innan han blef skuldfri.

Åh, — det skulle räcka ofantligt länge, men ingenting hindrade honom att gifta sig dessförinnan — ingenting! Om inte just hon sjelf som han skulle gifta sig med, men det hade ju inte sett så ut senast och han hade skäl att hoppas det bästa. Sin tjenst måste Sigrid Walborg likväl öfvergifva, — absolut!

Tjenstekamraterna blefvo aldrig kloka på Benjamin Thomén. Han var sällan med dem, lefde sitt en-störingslif för sig, men hade en hållning och ett sätt, som gjorde att sjelfva förmännen respekterade honom. Kom det en utlänning in på jernvägsstyrelsen behöf-des Ben alltid som tolk — och man viste att han var ett slags medarbetare i pressen. Det tålde nu förmännen icke rätt, men då han i sitt uppträdande var den mest klanderlösa person, kunde de intet anmärka.

En qväll var det sexa på Operakällaren för en af-gående chef. Ben hade icke på ofantligt länge slagit sig lös och

roat sig. Nu tog han igen det litet för häftigt i början, drack ur sitt glas som oftast och blef om en stund förstämd och bitter. Senare på qvällen slog hans lynne igen om och han blef den ifrigaste skämtaren bland de unga. Man förvånades öfver hans frispråkighet och hans djerfva svar, — det var något ganska sällsynt på en väl arrangerad embetssexa för en förman. Det var just den servila hållningen der och det idkeliga bockandet, som vållat Bens nedstämning. Men när bålarna löst den byråkratiska stelheten en smula, fann han sitt goda lynne igen och förde ordet bland de unga.

Det var likväl så godt att akta sig för honom. Bitande giftiga och träffande flögo hans anmärkningar ut öfver sällskapet och togo föremålet just i den svaga punkten, men han sade dem alltid med en sådan verldsvana och ett så älskvärdt småleende, att det hade varit en dumhet att taga sig för när. Alla kände till hans framfarna lif och skylde hans bitterhet derpå.

Då råkade olyckligtvis hans närmaste förman vid jernvägen att under ett anfall af öfverlägsen godmodighet vända sig till Ben:

— Nå, herr Thomén, — skall ni inte sjunga någonting för oss — ?— Nej! svarade han tvärt.

— Men ni som varit sångare ex professo . ..

— Hvem angår det, hvad jag varit? brusade Ben upp.

Alla hisnade öfver hans oförsynthet mot en förman, men denne förlorade icke sitt lugn, utan fortsatte öfverlägset, litet hånande:

— Nå nå, herr Thomen,... kom ihåg att ni förlorat er röst och således inte kan sjunga ut numera fullt så oförbehållsamt...?

Ben blef alldeles blek. Bloden svälde i ådrorna vid tinningarna och sjöd honom i öronen af förbittring. Ett kraftigt och sårande qvickt svar brände honom på läpparna, men han såg endast hastigt ut öfver sällskapet, svältde ner det skarpa svaret med bottensatsen i sitt glas, fattade sin hatt och var utom dörren innan någon hunnit hindra det.

— Hvad fan flög i honom? undrade man.

— En stolt och egenkär en, som inte kuggats nog ännu, menade förmannen.

— En så fördömdt hygglig karl eljes ...

Så kom man öfverens om att Thomén varit drucken ... fastän man ingenting märkt på honom. Och det fans dem som inläto sig i ett långt samtal med den förolämpade förmannen, berömde Thomén och bådo att han skulle dömas mildt såsom han förtjenade. Förmannen såg öfverlägset bort och förklarade att man skulle få se det sedan. Han glömde ej så lätt en näsvishet.

Men Ben tog sig en promenad med iltågs-fart för att lugna sig. Sin gamla väg bort öfver Långa bron och Djurgårdsvägen till venster, som var igenyrd af blåsten och der snön ofta steg honom till knäna. Sist hamnade han uttröttad och lugnad i sin. säng, sedan han fäst ihop de blå kattunsgardinerna för fönstren.

Följande dag kom förmannen upp på j em vägsstyrelsen, mörk som ett åskmoln och såg bort åt Bens pulpet i hopp att han ännu ej skulle vara der och han sjelf få ett skäl till emot honom.

Men Ben satt der redan sen en half timme, djupt inne i sina böcker och var så upptagen af sitt arbete att han icke engång märkte förmannens inträde och hans menande blick. Hans tjenstekamrater, dem han vunnit för sig genom sitt vänliga väsen, samlade sig snart kring hans pulpet och rådde honom att bedja den förolämpade förmannen om ursäkt, så skulle allt vara glömdt. De kände icke Benjamin Thomén.

Han såg lugnt på dem. Jaså, att han skulle bedja förmannen om ursäkt. — Nej, — hellre tvärtom! Hvad hade han att blanda sig i folks föregåenden? Han hade fått sin näpst och kunde vara nöjd att han inte fick mera.

— Men tänk nu på att det var vid ett gladt tillfälle, när man inte vägde orden så noga... Skenet var emot er helt

och hållet och man måste anse att ni inte var rätt nykter. — Ställ nu allt tillrätta! öfver-talade man Ben.

— Inte rätt nykter, inföll Ben. — Jaså, man anser det — nåja, gerna för mig...

Dervid blef det. Han satt vid sin pulpet hela förmiddagen och när han nödvändigt måstemeddela sig med sin förman i några tjensteangelägen-heter, tog han sin mest bekymmerslösa min på sig och utförde sitt ärende utan en skymt af förlägenhet eller obehagligt minne af gårdagens händelser. Hans lediga sätt retade ännu mera den förolämpade förmannen, som hela förmiddagen förgäfves väntat att nedlåtande och öfverlägset få gifva honom sin ursäkt. Han gaf honom nu i stället.en pik om nattliga utsväf-ningar, men Ben s&g honom så belefvadt och oskyldigt rakt in i synen, att han slog ned sin mörka blick och höll sig till sjelfva affären i fr&ga.

Ben blef icke väl anskrifven hos de magtegande. härigenom, men bland sina tjenstekamrater steg han i anseende ofantligt. Ingen af dem hade vågat sig på en dylik opposition; ingen hadé heller kunnat utföra den så som Ben. Han tog emot deras sympatier lugnt som den alldagligaste sak i verlden.

I tjensten kunde man ingenting förebrå Benjamin Thomén. Han arbetade som ett urverk från klockan nio på morgonen till två på eftermiddagen och tycktes, alldeles ha strukit ur sitt minne hela scenen med förmannen. Hemma för sig sjelf satte han sig mer och mer in i jemvägsförvaltningen, läste facklitteratur och tänkte på att agitera för åstadkommande af en tidskrift för jemvägstjenstemän.

Han hade blifvit en ganska ifrig medarbetare i Östra Esbo. Östra Esbo var ursprungligen uppsatt till en sockenpatrotismens organ med sin redaktionsbyrå i Helsingfors, men den hade anslagit en mer och mer frisinnad riktning och stod nu temmeligen ensam

17som ett slags verklig venstertidning, hvarför den också fick minst en eller två numror i månaden indragna af censuren.

En dag kom den ut med en ledande artikel der den provisionela trafiken på Savolaksbanan klandrades skarpt, såsom en misshushållning både med statens pengar och jemvägens material. Det blef stor uppståndelse på jernvägsstyrelsen.

Dagen derpå kallades Ben upp till sjelfva chefen. Han var en gammal grånad f. d. rysk general, omtyckt af sina underordnade för sin medgörlighet, men utan förmåga att följa med jemvägsteknikens framsteg. Han satt qvar som chef för att han skulle få bära upp hela sin lön med extrainkomster och allt, — pensionen belöpte sig blott till två tredjedelar af hans nuvarande inkomster. Han led af ålderdomssvaghet en smula, det viste alla, men det skulle kostat på honom oändligt att med-gifva något sådant.

Ben infann sig hos honom med sin mest obesvärade hållning.

— Herr Thomén, — man har ertappat er med att i tidningarna sprida ut förklenande rykten om den styrelse vid hvilken ni tjenar —

— Verkligen! — Jag ber att få förklara...

— Jaså, — ni medger således att ni är artikelförfattaren i Östra Esbo för i går — ?

— Efter man har så noga reda på det, är det väl svårt för mig att neka —

— Aha, ni bekänner! — Der fick jag fast er...

— Jag bekänner ingenting, svarade Ben i und-fallande ton, — jag säger bara, att om man är så säker på min brottslighet, är det väl onödigt för mig att motsäga...

— Ja ja, det är det nog. Redaktionen har tillstått det —

— Om förlåtelse, — en redaktion berättar aldrig ut sina hemligheter —

— Mycket möjligt, men jag vet ändå att det är ni som meddelat den fakta till artikeln i går.

— Jag gör ingen hemlighet af att jag känner redaktören och har talat med honom i många saker som röra

jemvägen —

— Nå ja, der ha vi det... ni har gett honom notiser...

— Vänta nu! föll Ben lifligt in, alldeles glömsk af att han talade med sin chef. Han kastade sin hatt ifrån sig, stälde sig gestikulerande framför denne och fortsatte i ett andetag, ledigt och obesväradt som om det varit en vanlig dispyt:

— Är det då ett brott att tala med en vän om jemvägens angelägenheter och underkasta dem kritik?

Chefen kom verkligen af sig inför en dylik tilltagsenhet, som dock skedde med fullkomlig behersk-ning och gentlemanna hållning.

— Nej ... inte egentligen, men ...

— Men om nu min vän redaktören anser mina ord uppmärksamhet värda och inför dem i sin tidning, är jag skulden dertill —?

— Förstå mig rätt, herr Thomén, medlade chefen. — Det är orätt af er som bemötes välvilligt afedra förmän att sprida ut förklenande saker om dem och deras omdömesförmåga. Det borde ha fått stanna oss emellan, — ett litet misstag kan lätt rättas, utan att sqvallret sättes i gång för en dylik småsak —

— Kanske, sade Ben stillsamt, — jag medger att jag blifvit vänligt bemött* men jag kan inte hindra mig från att använda mitt förnuft i ett samtal med en vän. ..

— Bästa herr Thomén, — ni breder ut er alldeles för mycket, ni rör upp himmel och jord för en bagatell...

— Jag har ju blott i ett enskildt samtal med en vän berört jemvägsstyrelsens handlingssätt, som ju ändå utsättes för allmänhetens dom — det är allt.

— Ni är en stor advokat, herr Thomén —

— Inte som jag vet —

Det blef en paus. Chefen promenerade af och an tills Ben frågade:

— Är det allt hvad herr genralen vill mig?

— Ja.. . hör nu, — det är således i alla fall genom er den der artikeln kommit till stånd —?

— Herr genralen vet ju det bättre än jag sjelf.

Chefen stannade, såg på Ben och log.

— Ni är allt en dålig embetsman, men en god advokat, upprepade han och hotade Ben med pekfingret.

Ben stod och såg ut som han alls icke vetat af sin talang. Men han kunde icke neka att han stått sig utmärkt; när allt gick omkring var det chefen sjelf som fått sig en skrapa, och Ben rätade ut sig medvetet, tog sin hatt och bockade.— Farväl herr general!

— Farväl —

Chefen blef qvar i tankar. — Den der var icke behaglig att ha i sin närhet! Något måste det göras med honom, men han skulle skjutas undan försigtigt .. . hade för godt hufvud och sätt, och för stora förankringar i pressen..!

Det blef stor munterhet bland de unga tjenstgö-randena, när Ben berättade om sitt samtal med chefen. Man och man emellan spåddes det att han skulle fä afsked utan vidare och hans närmaste förman såg nöjd ut de följande dagarna.

Så kallades Ben en förmiddag ånyo till chefen. Han anade ingenting godt och gaf i förbifarten Sigrid Walborg och sin mor en halft smärtsam tanke innan han gick upp.

Chefen stod vid sitt bord och tog emot honom med ett vänligt leende, som icke förvånade Ben så litet.

— Jag har en god nyhet för er del, herr Thomén. Ni har blifvit förordnad att tillträda stationsin-spektors befattningen på Kituri station vid Savolaks-banan —

Ben stod ytterst förvånad. Det brukades mycket sällan att man från jemvägsstyrelsen förordnades till en stationsinspektorsplats.

— Hvad vill det säga? frågade han ofrivilligt.

— Det vill säga att ni är stationsinspektor vid en ganska god station, något som ni kan vara mycket nöjd öfver efter er korta tjenstetid vid jernvägs-styrelsen.— Men huru... huru har jag förtjenat det.. ?

— Ni har länge varit påtänkt för en dylik post, herr Thomén, och jag blir den första, som gratule-lerar er.

— Förlåt,... men... hurudana vilkor har jag der?

— De äro bra nog, bättre än här ... Det är en helt ny station af fjerde klassen. Jo, det kan jag lofva att edra lönevilkor bli långt bättre än här...

Ben bugade sig.

— Ar det herr genralen jag har att tacka för allt detta —?

— Nej min vän, det är andra högre gynnare som ha sin hand med i spelet. Farväl herr Thomén... ni måste tillträda platsen den trettonde Maj ... gör er alltså snart i ordning! — Vid jemvägen gick allt efter den gamla ryska stilen.

Ben stod nere på gatan och redde sina tankar. Att lemna Helsingfors, — nåja, det kunde han gerna. Tid till öfversättningar skulle han nog få derborta också och lifvet blef säkert billigare der. Han skulle börja betala af på sina skulder. Det var en skön tanke det. Redan nu under sitt första tjensteår hade han lagt af helt litet — en obetydlighet bara, men den gjorde honom likväl nöjd. Och dessutom ... dessutom ja, kunde han ju gifta sig när som helst ... de två skulle nog lefva billigt derute, och inkomsterna förslå både till räntorna och att lefva af. Och han såg i tankarna det näpnaste lilla hushåll på tumanhand, blef helt hänryckt öfver den framtidsutsigten och störtade in på jemvägsstyrelsens embetsrum.Det vara nära att bli skandal der vid underrättelsen om Bens utnämning. Det fans m&nga äldre tjenstgörande som blifvit förbigångna och de sågo icke nöjda ut. Men en ingeniör från banbyggna-den befann sig just inne på jernvägsstyrelsen och han upplyste dem om att Kituri station nog hade ett vackert läge, men var liten, ytterst liten, och låg midt i den mest öde trakten på hela banan — inga utsigter till biinkomster — inga alls.

Bens glädje svalnade och han hade inga afunds-män längre. Ville man då helt simpelt bedraga honom? Skicka bort honom upp till ödemarken, för att slippa en besvärlig kontroll i pressen? Han var i begrepp att gå upp till chefen igen och afsäga sig hela utnämningen. Så besinnade han sig.

Han kunde väl kanske skapa sig en bättre framtid om han stannade här — början hade ju varit lof-vande. Hans sätt och språkkunskaper stälde honom ^betydligt framom de andra extra tjenstgörandena, men

— och det var ett stort men — han stod långt ifrån väl med sina förmän. Den framgång han nu haft på grund af sin förbindelse med pressen skulle endast bli honom till hinders framdeles, — det var tvärsäkert det. Och han skulle få bråka och träla och ställa sig väl och akta sig att stöta de maktegande härnäst.

Nej, — det höll han icke ut med. Hellre då mera oberoende borta i ödemarken! Avancement stod ju honom till buds äfven der.

Igen trädde hans framtidsidyll för honom: — ett litet hushåll och en trädgårdstäppa nära sjöstrandenmed de* höga allvarsamma furorna rundt om djupa vikar och svalor som kilade blixtsnabt öfver den blanka vattenspegeln och doppade vingarna...

Bénjamin Thomén gick raka vägen in på telegrafkontoret och sände sin mor ett telegram om utnämningen.

Så gick han ut i staden och gjorde möbeluppköp. Han ville sätta bo med detsamma.G-enom enformiga skogsnejder utan egentlig skog, med enar och ungtallar i stället för furor och albuskar i stället för högstammiga

smärta björkar, drar jernvägen sina två parallela svarta linier. Längs dem rullar kulturens välsignelse och dess förbannelse in i den enfaldiga bondbygden, genom skärningar och öfver bankar, uppför stigningar och utför sluttningar. Och vagnraden böjer sig i kurvorna lik en orm, så man från de sista vagnarna i tåget ser de två stora drif-hjulen på lokomotivet och pistonstången mellan dem, som går upp och ned ... upp och ned.

Det bär af med tre mil i timmen genom Finlands fattigaste trakter, frostens och barkbrödets urgamla hem, der svedama och trävarusvindeln längesedan sköflat den enda rikedomen — skogarna. Så glimtar der en sjö mellan strandalama, lokomotivet hvisslar och signalklockan ringer på Kituri lilla station. Bromsaren på lokomotivet står färdig när det rullar förbi platfor-men, stationskarlen ger stoppsignal med armarna, det gnisslar och skorrar i hjulen och bantåget står.

Benjamin Thomén tar emot det i blå mössa med rak skärm och ett bevingadt hjul som kokard. Om en minut har det hvisslat igen och lokomotivet sänder ut mäktiga moln af hvit ånga och stönar i väg långsamt till en början och flåsande, så allt lättare när piston-gema satt fart i den tunga massan, tills det rullar utför nästa sluttning med sluten ventil, utan att anstränga sig en smula.

Men Benjamin Thomén går in på sitt kontor, telegraferar till följande station „tåg ut“ och öppnar posten.

Der är ett bref med affärsutseende adresseradfc till honom sjelf. Han kastar brefvet ifrån sig sen han läst några ord i det, delar ut den öfriga posten och tar upp sitt bref igen.

Jo, så står det. Det kan ej betviflas. Hans stora lån är uppsagdt och förfallet till inbetalning om sex veckor. Tiotusen mark inom sex veckor!

Den natten vill han få ingen rätt ro i sitt sof-rum innanför kontoret... telegrafen pickar oafbrutet och det är åska i luften. Han öppnar fönstret, tar en kall afsköljning och kryper lugnare igen ned mellan lakanen. Nej — ingen sömn.

Så sätter han sig upp, tänder ljus och går in på kontoret. Börjar skrifva ett bref, afbryter det, börjar ett annat... ett tredje ... Byter om penna och häller nytt bläck i bläckhornet.Med morgontåget följande dag går ett bref till ingeniör Wirman med anhållan om en ny borgen.

Om en vecka kommer ett svar att ingeniör Wir-man icke tecknar sig i borgen ånyo, men är villig att mot enkel skuldsedel af Benjamin Thomén betala in femtusen mark såsom han förbundit sig.

Det var ett generöst anbud.

Men Ben var icke hjelpt dermed. Hans andra borgesman var säkert icke lika generös. Wirman var hans enda resurs, — han hade intet hopp om att någon annan skulle teckna sig. Hans mor? Nej, — hon hade ingenting utom sitt lilla kapital och sin pension efter fadren. Det behöfde hon sjelf. Hvem då? Ingen! Ben hade inga vänner längre. Det var hans eget fel, — hvarför icke hålla sina bekantskaper i Helsingfors vid lif!

Han öppnade jernvägens kassaskåp i kontoret. Det var i slutet af månaden och der fans närmare tvåtusen mark. Och hans egna besparingar? — Nej, det förslog icke!

Han hade knappast eljes tvekat att använda jernvägens medel — bara på en tid. Till nästa redovisning skulle han nog ha skaffat dem igen på något vis.

Ben skref till Syberg ett förtvifladt bref, utlade saken som den var och förklarade huru han ingenting förmådde, sedan ingeniör Wirman redan gjort honom en så stor tjenst genom att lofva betala in sin borgesför-bindelse, att han omöjligt kunde bedja honom om flera.

Sybergs svar var lugnande. Ben skulle inte vara så utom sig. Syberg viste nog hvad han förbundit sig till och var färdig att betala in sin del också.Ingenting vidare!

Ben blef aldrig klok på Syberg numera. Icke ett förebrående ord. Hvad var det då för en öfver-mensklig vänskap, som gjorde att han utan en missnöjd min betalade ut för en längesedan öfvergifven vän mera än hela sin årslön?

Ben skref till Syberg ett bref så tacksamt och nedslaget, så ångerfullt öfver att ha misskänt honom och så gladt öfver att han nu ville bistå att Syberg länge derefter bröstade sig i medvetandet af sina storartadt menskliga och ädelmodiga känslor.

Förfallodagen kom och Ben sände två skuldsedlar på femtusen mark, en till hvardera af sina bor-gesmän.

Så tog han ihop med sina arbeten under ett formligt anfall af energi. Han skulle betala dem båda, måste han också arbeta ihjäl sig. Sommaren ljummades solklar och härlig utanför, men Ben var som död för den. Hans stolthet, nedtryckt som den var, verkade likt en fjäder, allt starkare ju mera den spändes. Han arbetade på sin stora öfversättning dag ut och dag in och höll ut med sin ifver långt fram på sommaren.

Småstadslifvet och bristen på beröring med den yttre verlden hade klämt in Sigrid Walborgs hängifna natur i trånga skrankor. Den offervillighet, som alltid legat hos henne, fann intet föremål att direkt hän-gifva sig åt, och då uppoffrade hon sig blott för sjelfva uppoffringens skull. Hela landet rundt omkring hennemed sin fattigdom, sitt vemodiga sommarljus och sin bleka vinterdager likasom riktade blicken inåt genom att aldrig draga den utåt. Ingenting storartadt, ingenting lifligt, — enformiga tallbevuxna kullar så långt ögat nådde och den lilla Saimaviken med sin vass och sina grå granithällar. Hon fick aldrig tid att resa någonstädes, sedan äfven den manliga kontoristen på Bredmans kontor blifvit afskedad för sitt oordentliga lif.

Hennes bondkunder kommo och gingo, luktade smorläder och bränvin och hon kände sina herrkunders tölpiga artighet och snikna vinningslystnad utantill. Sällskapslifvet i staden hade blifvit henne alldeles främmande småningom. Dansa med lyceistema ville hon icke längre och andra nöjen fans der icke. Och så hade hon steg för steg gått sig ner uti resignationens kärrmark.

Den stränga unga pastorns idéer stodo i full samklang med hennes erfarenheter, — endast att de gåfvo henne ingen kraft och intet mod såsom de skänkte honom, men han hade ju också det stora kallet att predika dem och öfvervinna folks motstånd. Gamla fru Thoméns religiositet var icke rätt i Sigrid Walborgs smak, — den var för flack, för litet fordrande.

Dessutom hade hon begynt märka att den gamla, under den religiösa samstämmighetens mantel, försökte draga henne till sin son ånyo, så oafbrutet som hon ledde samtalet på Ben. Det misshagade Sigrid Walborg mera än hon ville visa det, så föga stod det i samband med hennes nya tankar.Men den gamla hyste i sitt stilla sinne den orubbliga öfvertygelsen att Sigrids ihållande tystnad i allt som rörde Ben endast var ett tecken på den blygsamma unga qvinnans stumma kärlek. Endast vid underrättelsen om Bens utnämning och flyttning till en station icke långt ifrån småstaden, hade hon visat en smula oro och intresse.

Men det blef värre när lektor Syberg en dag artig och förbindlig kom upp till Bredmans kontor, harsklade sig litet och tog fram hennes kontraborgen för Ben.

— Jag har blifvit tvungen, sade han i beklagande ton, — att betala in min borgen för vår vän Benjamin Thomén och kommer nu som ordentlig affärsman för att underrätta er derom. Han har tyvärr inte kunnat skaffa en ny borgen när det gamla lånet uppsades, så han hade fått ett nytt... och jag beklagar att jag på sätt och vis inblandat er i den här angelägenheten, men hvad står att göra, fröken Walborg, — vi ha ju lofvat hjelpa honom, och nu ska vi göra det. Yi dela jemt — hälften hvar, inte så?

Sigrid Walborg fick en liten brännande hektisk rodnad öfver sin bleka hy. Hon bläddrade i sina böcker, nickade jakande till hvad lektor Syberg sagt och gick till kassaskåpet, — hon höll sina värdepapper här, ty de lågo säkrare hos Bredinans än hemma.

— Lektor Syberg, jag måste sälja några obligationer — eller vill ni vara god och taga emot dem sådana de stå i dagens kurs. — Det är säkra papper —

— Åh, — jag kan ju vänta tills det faller er lägligt . . .— Nej, nej ... ni skall ta dem genast, det är lägligt nog för mig nu just. ..

— Som ni behagar! .. och han räckte henne bor-gesförbindelsen i utbyte mot obligationerna. Men Sigrid Walborg

ref den sönder i små lappar och kastade dem i papperskorgen.

När lektor Syberg stod ute på trappan till gatan skuffade han med en nöjd rörelse händerna djupare ned i paletåfickorna, gnolade en stump och gick med långsamma steg hemåt.

Nu borde det då ändtligen vara slut dem emellan! Sigrid Walborg hade varit så upptagen af sin förlust att hon alldeles glömt bedja honom att förtiga saken för Ben. Jaha, — han skulle nog få veta af det och då var allt komplett, — så mycket kände Syberg till Bens lynne. Sitt gamla löfte till Sigrid Walborg att icke nämna om hennes inblandning i affären glömde han... om han någonsin gett något dylikt. Visst hade allt detta kostat honom mycket — ofantligt mycket —, men så kunde han nu vara säker på att Sigrid Walborg, som skrapat ihop sitt lilla kapital slant för slant nära nog, icke längre skulle hänga fast vid sitt gamla ungdomstycke efter en sådan förlust för Bens skull. Om hon var aldrig så litet affärsman, måste den väl gå henne till sinnes!

Men lektor Syberg hade fullkomligt misstagit sig. När Sigrid Walborg lemnade hälften af sin hopsamlade förmögenhet i lektor Sybergs händer, var det med en tyst och innerlig glädje hon gjorde det. Det var som hade denna verkliga uppoffring väckt mångagamla strängar till dallring inom , henne. Hon. kom ihåg allt hvad hon lidit för dennes skull, hvilken hon nu åter offrade sina besparingar utan att han viste det.

Hon gick hem från kontoret och blef efter middagen sittande i veka tankar, framkallade sina minnen ett för ett och likasom putsade dem innan hon åter nedlade dem i sitt goda medvetandes tysta djup. Om hon älskade honom längre? Ja, hvem kunde veta det,

— hvarför * kände hon eljes ett så sällsamt välbefinnande och en så djup tillfredsställelse? Hon gick fram till sin byrå och tog fram en kabinettsfotografi med ram, strök med sin ärm bort dammet, andades på glaset och torkade igen bort imman. Och bäst hon stod der i sina tankar, förde hon porträttet till sin kind, lutade hufvudet ett ögonblick ömt emot det, men det nästa rodnade hon för sig sjelf, låste skyndsamt in ramen och begaf sig till kontoret. Der satt hon bort emot klockan sex öfver hufvudboken, till dess en tanke flög likt en blixt genom hennes hjeraa:

Om Ben fick veta af hennes kontraborgen!

Nästa minut var kontorspojken på väg med en liten biljett till lektor Syberg. Sigrid Walborg väntade spändt hans återkomst på kontoret. Så stöflade det i trapporna.

— Här är svaret.

„Fröken Sigrid Walborg“ stod der med sirlig herrstil. — „Tyvärr för sent att“ — Sigrid Walborg såg på pojken och bad honom gå — „för sent att hindra vår vän Thomén att vara Er tacksam. Underrättelsen omEdert vackra vänskapsbevis afgick till honom med bantåget kl. 4.

Er tillgifne Gustaf Syberg.M

Hvad hade han gjort! Skrifvit till Ben! Och hon sjelf då — hvad hade hon gjort? Tanklöst blandat sig in i Bens angelägenheter blott för att lektor Syberg bedt henne derom! Och huru skulle Ben taga det? — åh så han skulle rasa! Var det inte en förolämpning, en förfärlig förolämpning mot honom just när den hjelpsamheten kom från henne! Ett hån öfver hans fattigdom och olycka — och det hade hon på sitt samvete! En sådan kortsynt stackare hon varit.

I half förtviflan gick hon till fru Walborg likasom för att söka skydd för sonen hos modren. Den gamla tog emot henne vänligt som alltid, utan att märka hennes påfallande oro.

Men hon kunde icke förtro sig till fru Walborg. Huru skulle den gamla fatta hela vidden af Sigrids sjelfforebråelser. Hon skulle endast se en stor väl-gerning mot sonen i hennes beteende och Sigrid hade ingen lust att bära upp tacksägelser. Så blef hon stum sittande bredvid gumman i soffan utan att deras vanliga religiösa samtal ville få fart. Ej heller ledde den gamla talet på Ben i qväll.

Då slöt sig Sigrid Walborg med ens tätt intill den gamla, såg henne in i ögonen och frågade om hon någonsin

kunde tro illa om henne. Den gamla blef helt förvånad och försäkrade att hon aldrig kunde göra det.

Sigrid lät sig glida i den gamlas famn och föll

18i bäftig gråfc. Den gamla blef rörd, ströt henne smek-samfc öfver håret och försökte lugna henne. Men Sigrid Walborg gick hem efter téet utan att ha öppnat sitt hjerta.

Dagen derpå, kort före middagen kom lektor Syberg upp på kontoret.

— Lektor Syberg, — hvem har gett er tillåtelse ...

— Förlåt, fröken Walborg, jag måste förklara er saken först... kan ni lemna kontoret redan — ? här är inte ett rätt passligt ställe för oss att talas vid...

Utan ett ord tog Sigrid Walborg sin regnkappa öfver axlarna och lektor Syberg hjelpte henne att få den i ärmarna.

Ute på gatan tog han an sin mest beskyddande min och sade i sin lugnaste ton:

— Fröken Walborg, ni kan lugnt jförtro er till mig, — hvarför ville ni att Thomén inte skulle få veta af er hjelpsamhet mot honom?

Hvad skulle hon svara? Förtro sig åt honom, — lektor Syberg! — Men herre Gud, hon kunde ju inte förebrå honom ens! Hvarför hon inte ville ... ja hvarför ... hvarför ... hvad, skulle hon svara utan att yppa sig?

— Det var inte vackert af mig att hjelpa honom utan att han bad mig om det, sade hon slutligen bleklag;dt.

— Fruntimmer sgriller! — h visslade Syberg der han gick bredvid henne. — Var nu affärsman och inte qvinna, så ser ni hvilken tjenst ni gjort honom. Nu har hans fallissiment aflupit väl och blir en privatsak,tack vare er mellankoinst. — Utan den hade han säkert må$t lägga in om konkurs, och då tror jag knapt att han fått behålla sin plats som förvaltare af jem-vägens medel — Han repar sig långt bättre nu —ja, det behöfver inte bekomma honom alls, ty såväl ingeniör Wirman som jag ha tagit emot skuldsedel af honom, och i min skuldsedel har ni naturligtvis hälften om han någonsin betalar mig.

Hon förstod att han hade rätt. Alla sina tusen invändningar måste hon hålla för sig sjelf för att icke blotta sig och hon gick der med små nervösa steg utan att finna ett lämpligt inkast, tillräckligt affärs-messigt och kallt.

— Men inser ni inte, lektor Syberg, huru sårad herr Thomén måste bli—? invände hon slutligen.

— Sårad? — Sårad! Öfver hvad? — Öfver att ni räddat hans framtid för honom? Mera tacksam må han visa sig.

Han hade fullkomligt rätt, insåg hon, men samtidigt anade hon otydligt att någonting hotade henne från Bens sida. Han kunde aldrig bära den underrättelsen lugn .. . och han kunde när som helst vara här för att ställa henne till rätta... Och hvad skulle hon försvara sig med?

Hennes fråga förflög i tomma luften. Syberg gick trygg och korpulent bredvid henne och talade förnuft.

De kommo in i Sigrid Walborgs trappuppgång, utan att Syberg gjorde en min af att vända om.

— Hoppas ni tillåter mig att stiga in oeh svalkamig litet — — Åh så skönt Här är... kyligt och behagligt ... och sådan doft af reseda!

Syberg böjde sig ned öfver blomkrukorna i Sigrid Walborgs salsfönster. Så tog han lugnt plats i hennes gungstol, bläddrade i ett album och såg emellanåt upp på sin värdinna midt emot. Hon var icke stort glad öfver sin gäst, tycktes det, hade tagit fram ett handarbete och räknade lyckorna i sin virkning.

Syberg såg på klockan — half två! Der hviss-lade bantåget norrifrån just. Det var också den här tiden Sigrid Walborg säkrast träffades hemma. Så såg det ut som om han lyssnat, han kastade en helt orolig blick utåt gatan, men i detsamma böjde han sig framåt och tog upp en knappnål från golfvet.

Sigrid Walborg fann hans tystnad pinsam. Hvarför envisades han att stanna qvar? Det blef så tyst att de hörde tjenstejungfrun slamra med porslin ute i köket.

När Syberg fann pausen tillräckligt lång, afbröt han den med en stilla anmärkning att hon borde hålla sina fönster öppna under den hetaste tiden af dagen efter de nu engång vette åt norr. Utan att vidare fråga henne om lof gick han till fönstret och slog skramlande upp en fönsterhake, öppnade det, såg utåt gatan med en enda öfverskådande blick och böjde sig igen ned öfver resedan i fönstret' —

— Åh, — hvad den doftar skönt!

Då stannade en droscka utanför och någon sprang med korta, häftiga steg uppför trapporna och drog i Sigrid Walborgs klocksträng, så kraftigt att den gälla ringklockan gaf till som ett nödrop.Sigrid Walborg blef blek, men sfceg upp och gick att öppna.

Och der kom Benjamin Thomén mycket rätt, — lugn också han och nästan förbindlig, men med ett hotande uttryck i ögonen när de föllo på Syberg i gungstolen, icke olikt två revolvermynningar. Hans pupiller voro onaturligt stora.

Litet brådskande och nervöst kastade han sin hatt ifrån sig, tog ett grepp i sin barmficka, men lät handen stanna der och begynte:

— Jag kommer, — han kunde omöjligt få klang i sin röst — jag kommer för att befria ... afbörda ... befria mig från en allmosa, som fröken Walborg haft den godheten att kasta åt mig... och som jag mig sjelf ovetande tagit upp ...

Hans röst var bitande skarp. Handen kom upp ur barmfickan och med den en bundt sedlar i ett kuvert, dem han räknade upp på bordet.

— Jag får inte bli er tack skyldig, fröken Walborg .. .jag kan inte det! — bröt han af häftigt. En stor fluga surrade mot fönsterrutan och en vindpust skakade om den öppna halfvan så hakarna skramlade.

— Tvåtusen femhundra, — var det inte så?

Ingen svarade. Syberg satt till det yttre oberörd

i gungstolen och såg på. Sigrid Walborgs läppar skälfde som om de famlat efter ett enda, stort och förklarande uttryck, men hon fann det ej i Sybergs närvaro, — det var omöjligt!

— Ni har varit för god, fröken Walborg, återtog Ben och såg bort till henne med en nästan vild blick—för god emot en ... emot en, som... som som a—aldrig blir god mot er. — Han tog sig om strupen som för att befria sig ifrån någonting derinnanför. — Om jag vetat — bröt det fram med ens klangfullt som i forna dar — vetat att ni ville förödmjuka mig yttermera i hans närvaro der, — han kastade med ena handen åt Syberg, — så hade jag mördat honom *.. hör ni, mördat honom!... Men fröken Walborg, ni gjorde inte rätt i att missakta mig så mycket! —kom det till slut i hans vanliga ton, brustet och hopplöst...

Sigrid Walborg böjde sig ned öfver sin näsduk som för ett slag, gömde sitt ansigte i den och gick utan ett ord in i sitt lilla sofrum strax bredvid. Der föll hon ned på en soffa utan att hennes gråt brast lös ändå.

Ben ryckte kallt på axlarna. — Fruntimmers-pjunk! Men då reste sig Syberg sällsynt häftigt för hans natur och stälde sig i hela sin bredd framför Ben.

— Ar det så du förolämpar den qvinna, som gjort dig mera godt än du någonsin förtjenat af henne, din stackare! Tacka din lycka att jag inte kastar ut dig i en handvändning, så du krossas till bara mäsk nere i den qvinnans trappor, ty vid Gud! — jag har mycket svårt att beherska mig.

Syberg såg fruktansvärd ut. Röda flammor i an-sigtet uppåt pannan och hela hans kolossala kropp var i uppror. Han fälde sin ena näfve tungt på Bens smärta gestalt. Men Ben skakade näfven från sig.

— Dig har jag sedan att tala med... Du skrämmer mig alldeles inte . . . kom!Syberg följde honom ut i tamburen utan ett ord, tog sin hatt och gick efter honom utför trapporna men i utgångsdörren sköt han Ben framför sig, höll dörren halföppen med den ena armen i sidan och sade

— Oss emellan behöfs inga förklaringar... du är en onaturlig, galen menniska, — jag har följt dig tillräckligt långt för att skydda fröken Walborg för vidare skymfer — — —

— Syberg!

Men Syberg hade fält igen dörren och gick uppför trapporna--

— Syberg ropade Ben i utgångsdörren, bedjande, hotande och hjertslitande på samma gång.

Rasslet när man låste igen en dörr inifrån, var det enda svar han fick. Han stod en stund i trapp-uppgången med handen för ögonen. Var han klok eller galen? Det var omöjligt att afgöra, — han hörde endast rasslet af en regel, som låstes igen för alltid om hans lycka. Och det gjorde honom så ursinnig att han blef rädd för sig sjelf.

Hemma i sin stoppade gungstol satt Bens gamla mor nöjd och tillfreds. Hon hade genom sitt fönster uppfångat en skymt af Ben, när han ifrån bantåget åkte ned till Sigrid Walborg.

Hvad hade han i staden att göra? — Utan att först besöka henne? Hon kom ihåg Sigrid Walborg i går. Ah — hemligheter —! Tyst, tyst, — det skulle ingen få veta af, innan de sjelfva eklaterade det

— ingen. Och när Ben icke infann sig hos hennetill middagen, var hon fullt öfvertygad om att han lyckats.

Så det var skönt att tänka att de två nu ånyo hade räckt hvarandra handen och försonats med allt det förflutna! Ja, — hon var just den qvinnan, som skulle veta leda alla Bens stora och goda impulser till det bästa. Hon med sin varma tro och sitt rika hjerta var den enda som hade rätt makt öfver honom.

Gud välsigne de två! — Nu kunde Herren låta sin tjenarinna fara i frid, när hon fått se sitt lifs bästa förhoppning uppfyld!17.

En half mil utom staden söderut skär en bäck sig fram i en dalsänkning, helt småtäck med sina yf-viga ormbunkar och alar vid bäckstranden och sina raka tallar högre uppåt branterna på ömse sidor. Strax på andra sidan åsen till venster en fjärd af Saimen, glittrande mellan de gula qvistfria stammarna.

Här satt Ben nära stranden och gräfde i sanden med sin käpp. Nu först fattade han vidden af den skymf han utstått. Och de två voro nu der tillsammans bakom låsta dörrar! Åh, så han var vanmäktig mot dem — de voro ju hans välgörare båda — båda!

Men hvad hade ledt henne, Sigrid "Walborg att förödmjuka honom? Hennes goda hjerta — bosch! Hennes osjelfständighet var det, — ingenting annat! Syberg hade naturligtvis förmått henne till det — han såg ju nyss hvilken makt och myndighet Syberg ut-öfvat i hennes eget hem. Alldeles som en priviligierad husdespot — alldeles!Syberg begrep han mer än väl. Strax som han fått underrättelsen om Sigrid Walborgs inbetalade kontraborgen genomskådade han vännen Syberg fullkomligt. Der hade han förklaringen på Sybergs storartade välgörenhet mot honom. Ben hade gjort én lång repetition af sina minnen ända från deras pojkår. Då blef det honom med ens klart att Syberg hade vaiit hans rival sedan deras första vänskapsutgjutelser — derför hade han alltid hört på Bens förtroenden så gerna. Ben förstod knappast huru han aldrig anat det förut. Ju mera han kom ihåg detaljer, desto starkare blef hans öfvertygelse. Det var Syberg, som skickat på Ben hjelpen af hans forna fästmö. Och allt-samman var tillstäldt för att ändtligen göra slag i saken och fullkomligt skilja Sigrid Walborg och honom åt.

Och Syberg hade lyckats, — lyckats fullkomligt. Sigrid Walborg hade Ben ingenting att hoppas af längre

— hon befann sig fullkomligt i Sybergs våld. Och nu sedan Ben förebrått henne hennes handlingssätt, slöt hon sig naturligtvis helt och hållet till Syberg — hvarför hade hon honom eljes som vittne hos sig i dag? Åh — den förbannade osjelfständigheten hos alla qvinnor —!

Men när han kom ihåg rasslet af regeln som Syberg låste till inifrån, blossade hans svartsjuka upp igen. De två älska hvarann! Ånej! — Gud förbjude det. Kunde hennes osjelfständighet verkligen gå så långt att han förblindat henne med sin myndighet och beskyddaremin? Ja, — hvem kan svara för en qvinna?

När den tanken nästlat sig in hos honom, ladesig svartsjukan som vågsvallet i sjön lägger sig för en hagelskur under en åskby — och åskbyn var hans hat.

Han slog af sin käpp emot den närmaste tallen och kastade stumparna långt ut i sjön.

Syberg mera värd Sigrids kärlek än han sjelf! Nej, — den qvinnan som dömde så, behöfde han aldrig sörja. Och ju mer han drog ner Sigrid Walborg från den höjd hon innehade i hans tankar, desto lugnare kände han sig. Det gjorde så godt att smäda detsamma som han beundrat så oändligt högt nyss. Han fann igen sitt gamla, kalla och satiriska jemnmått, log småbittert öfver alla qvinnor och begynte gå hemåt staden.

Han gick i dyningar efter känslosvallet. An käckt och hurtigt, med hufvudet högt och spänstiga steg, så dammet stod efter honom, än sänkte han det och gången blef slapp.

På stadsgatorna gick han fram lättsinnigt och utmanande. Tog raka vägen till societetshuset, be-stälde sig der en portion kalfstek och tog en sup vid disken. Han hade knapt sväljt den innan Albert Björkman, hans gamla skolkamrat, kom in.

— Tar du en sup med mig? frågade Ben.

Albert Björkman protesterade aldrig när det gälde

en sup.

Skål! — och de togo halfvan.

— Har du ätit?

— Tyvärr, men jag dricker öl vid ditt bord om jag får —— Var så god!

Ben hade kastat hela sitt bekymmer öfver bord med en länge sparad lättsinnighet, som han icke gett luft på långa, långa år —

— Tag in scherry! —Du dricker ju scherry? — jag har inte varit ute och roat mig på förbannadt länge, — roligt att träffa på dig —!

Albert Björkman blef icke litet förvånad öfver Bens vänlighet och kamratlika sätt.

— Kör! sade han och lemnade sin ölflaska. Men när Albert Björkman skulle begynna berätta sina roliga historier som han var van när han blef bjuden, och just hade valt ut den lämpligaste i sin samling, afbröt Ben honom.

— Skräp i dina historier, — med mig får du supa utan att underhålla mig, jag har trefligt nog utan det! — Se så, skål på dig gamla stöfvel—!

Albert Björkman var mån om sitt anseende, så uselt det än var, och såg litet stött ut öfver Bens sätt, medan han dock beundrade hans öfverlägsna ton och lediga sätt, så mycket det än chikanerade honom sjelf.

— Du är en svår skämtare, sade han godmodigt

— jag blir helt rädd för dig.

— Det lönar sig inte, sitt qvar så får du supa åtminstone.

Björkman skrattade tvunget. — Att du kan vara så elak, — så har ingen annan, som känner mig närmare, sagt mig ännu.

— Asch, se så, — låt bli att sjåpa dig, eller trordu jag inte genast ser på dig af hvad ull du är? — Ser du, man bedrar inte mig så lätt genom att försöka se hygglig, ut — ett stort fä är jag ju sjelf också. — Är du nöjd nu?

Ben tog hans hand och Björkman, som slingrat sig fram med sin svågers kredit under långa år i småstaden, kunde inte annat än böja sig för Bens menni-skokännedom, ty det minsta han gjorde min af att taga humör af Bens uppriktiga yttranden, såg Ben på honom sarkastiskt och genomträngande:

— Se så, — sjåpa dig inte — jag är ju ett fä jag också.

Och Björkman hjelpte till att tömma scherryflaskan med god smak, det beställdes in en annan, och vid desserten tog också den slut. Men när kaffet och likö-rema kommo togo de rockarna af sig och Ben var så i farten med att topprida stackars Albert Björkman, att han glömde gå åt sig sjelf. Björkman led icke af ett alltför klyftigt förstånd, lika litet som han bekymrades af alla sällskapsbrödernas vanliga hänsyftningar på hans roll af gratisviftare ex professo. Han var van att svälja både smått och stort med god min och tack vare ett medfödt humoristiskt lynne var han tåld af alla glada bröder i staden och det kom aldrig i fråga att han skulle betala.

Ben kände igen typen genast som han såg sin forna skolkamrat och när han nu slog sig lös, kunde det vara alldeles detsamma med hvem han gjorde det, men Björkman måste vara kort i Bens sällskap, — hans långa historier led han inte!Ben var som fr&n sina sinnen. Hans glädtighet var så stormande, att värden på Societetshuset kom in och bad dem hålla sig stillare, men det gick Ben alls icke in på.

Nej, här skulle det festas, — och en ny sats likörer, som han beställde in lugnade värden, så att han underkastade sig sina högljudda gäster för förtjen-stens skull.

Men de hade icke kommit långt med att tömma de nya flaskorna, innan Björkman oförsigtigtvis bad Ben spela någonting på pianot inne i sidorummet — han spelade ju så bra redan som skolpojke.

— Om man skulle försöka, sade Ben litet allvarsammare — jag har inte spelat på länge. Han slog sig ned vid pianot och gjorde några grepp . .. pianot lät skrälligt och jemmerligt falskt, klaviaturet var ned-spildt med punsch och likörer och tangenterna klibbade vid fingrarna.

— Fy fan! röt Ben och steg upp. — Usch sådant kräk jag är — och du med! tilläde han åt Björkman, när denne såg förvånad ut öfver omslaget i hans lynne.

Ben såg sig i en smal gammalmodig gästrums-trymå. Han såg liderlig ut, ögonen inflammerade, håret i oordning och ett slappt, äckligt löje som han sjelf harmades åt. Han strök ett tag genom håret med den ena handen,] samlade sig med en häftig rörelse af obehag och ropade adjö åt den öfverraskade Björkman. Nästa minut hade han betalat förtäringeni buffeten och gick nu med stormsteg snedt öfver det trädbevuxna torget utanför apoteket.

Ett plötsligt anfall af energi och afsky öfver sin slapphet dref honom bort som en stark inre fjäder *— Men hvart? Hans mor? Nej, henne ville han då alldeles ej besöka. Ingen vän hade han heller här i staden, lika litet som annorstädes.

Nej, en lång spatsertur var då det enda, — en forcerad spatsertur alldeles ensam. Och såsom jagad af en ond ande, satte han af igen genom tullporten norrut, det kändes så godt att spänna på musklerna och gå, gå så svetten stod i pannan och hjertat klappade häftigt... Ju längre han kom från staden, dess mera besluten blef han att icke vända om. Ju mera alkoholruset fördunstade och ju lugnare hans sinnen blefvo, desto envisare mognade hans första fantastiska infall att spatsera ända ut till Kituri station. Det var goda fyra mil dit, men det var just en lämplig ansträngning för hans kropp efter själspänningen som han utstått. En dylik promenad i ensamhet hade alltid varit hans passion redan som student.

När den första öfverretningen lagt sig, hade han redan en mil bakom sig. Aftonluften hade svalkat hans brännande fibrer och lungorna supit in tillräckligt barrdoftmättad syrehaltig luft. Han tänkte lugnare öfver sitt företag och allt som passerat honom i dag. En brytning hade det blifvit med Sigrid Walborg, en ohjelplig brytning, men det kunde icke hjel-pas numera. — Åh! — hans lif var ju sköfladt i alla fall, hans natur var icke af det der medgörliga, lättaslaget, som finner sig i lifvets lumpenhet och kritiklöst tager godtköpslyckan för fullt. Han kunde ju nog bemästra sig, vända om och bedja Sigrid Walborg om förlåtelse, mycket väl, — men han kunde aldrig göra det af så fullt och brinnande hjerta, som han önskade, äfven om han betvingade sin stolthet. Hon hade heller inga goda tankar längre om honom, allra minst älskade hon, då hon så oförsigtigt och sårande blandat sig in i hans penningeangelägenheter. Det var blott ett vanligt] intresse och hennes goda hjerta, som manat henne att bemöta honom vänligt och hjelpa honom. Han blef med ens alldeles kall och likgiltig för Sigrid Walborg och kände endast ett slags missräkning öfver att hans vackra familjeplaner öfverkorsats så med ens. Mest skulle hans mor likväl sörja deröfver, menade han. Under sina tankar gick han raskt vidare, slappheten efter

öfverretningen begynte infinna sig och en tyngande trötthet smög sig i hans leder. Men då fast-höll han med ytterlig envishet sitt engång fattade beslut att gå till fots hela vägen och han satte sin ära i att icke svika det, utan anstränga sig till det yttersta, — det var likasom ett rättvist straff för hans öf-verilning.

Solen hade redan gått ned och den ljumma qväl-len låg genomskinlig och skugglös öfver landsvägen. Han hade god tid att reflektera. Månne icke hela hans kärlek nu, såsom alltid förut, hade varit ett slags egenkärlek i grunden? Han gick rätt till djupet af sig sjelf och måste tillstå att den långt ifrån var så vacker och oegennyttig, som han ofta inbillat sig. Ochaf hvarje skäl emot sin gamla kärlek begagnade han sig för att slå ned den helt och hållet, — det var så påkostande för honom sjelf att medgifva det hans kärlek var olycklig, kanske hopplös. När hans tankar lutade ditåt, grep han fastare om sin enkäpp och tog ut stegen dubbelt energiskt: blotta tanken att Sigrid Walborg skulle föredraga Syberg framför honom sjelf satte hans blod i dubbel fart.

Och som han gick der på sidan om hjulspåren längs den hårdtrampade gångstigen rann honom en melodi i hågen i takt till hans steg, — en fransk melodi.

Hvem hade nu igen sjungit den? — Åh, nu mindes han det. Det var Susanne Fevreuils gladaste visa, én som hon sjungit för honom när han låg sjuk der vid bakgatan i quartier Latin och var som mest nedslagen. Han hörde hennes tonfall så märkvärdigt tydligt igen ... den sprittande glada rösten och de små gesterna dertill.

Susanne Fevreuil...

Han blef tankfull och gick saktare. Henne hade han glömt... glömt som man glömmer alla en sjelf bevisade välgerningar. Och hon hade ändå älskat honom mera än någon gjort det. Tänk om . . . ja, hvarför inte? Hvem hindrade honom? Vägen gick längs en liten insjöstrand med grön gräsmatta och fin, hvit sand i sjöbottnen. Han var genomvärm, kastade hastigt kläderna af sig och tog ett bad midt i den lugna sommarnatten. Det kalla vattnet lugnade hans tankar, stärkte alla hans beslut och gaf honom nya krafter.

19Skönt och härligt var det — han drog en djup, djup suck när han kastat kläderna p& sig igen och kände det lättande och behagligt — alldeles som när han gråtit ut fordom som barn.

Susanne Fevreuil lemnade icke hans tankar under resten af vägen. Han kom två timmar efter soluppgången fram till sin station. Den låg der som en fristad, nära stranden med sin lilla trädgårdstäppa och små planteringar af björkar, ännu helt små och spensliga. Den grofva sanden rullade under hans fötter på gårdsplanen och ingen var uppstigen ännu. Endast svalorna kilade ut och in i vindsgluggama och en trast morgnade sig sqvattrande i björkdungen.

När han kom in på kontoret, stannade han som om någonting slagit honom, med blicken på kassaskåpet. Det stod på glänt. Han hade vid sin afresa glömt att låsa igen det i brådskan.

Der fans gunås ingenting att stjäla, om någon också haft lust — han hade sjelf tagit alla pengar med sig för Sigrid Walborgs del. — Men om hans biträde hade märkt någonting? Nå, det kunde han alltid förklara — det var långt till nästa redovisning och han hade sin stora öfversättning så godt som färdig. Den skulle fylla en del af kassabristen, resten skulle han få se sig om efter. Han var dödstrött. Likväl satte han sig och gjorde sig i ordning att skrifva ett bref. Tog fram sitt franska lexikon och lade en timme derpå ett bref in i den röda postlådan på ytterväggen. Det var adresseradt: Mademoiselle Susanne Fevreuil, Paris, Rue St. Jacques 147 ou Boul. St. Michel 38. Det förravar hennes bostadsadress, det senare modemagasinets der hon arbetat. Det hade två möjligheter att komma fram. Derinne bad han henne kort om godt komma upp till Finland — han skulle sända henne respengar, om hon älskade honom ännu. För sin del var han yillig att gifta sig med henne.

Ben sjönk ner i sin säng halfklädd, för trött att röra sig vidare. Men ute på stationen begynte jem-vägspersonalens enformiga lif.

Dagen efter det Ben företagit sin långa spatser-tur, spridde sig i småstaden ett rykte att han blifvit halfgalen, supit sig full och uppfört sig som en vilde på Societetshuset, tills han plötsligt och omotiveradt lomat af utåt landet, som om elden suttit honom i hälarna. Hans middag med Albert Björkman blef den senare ett intressant

ämne till långa utläggningar för småstadsherrama och han sparade icke på färgerna. Många glas toddy förtjenade han på det sammanträffandet och han förklarade alltid i slutet af sin bekräftelse :

— Thomén är inte rätt klar i skallen — en skruf lös, — en skruf lös någonstädes häruppe, och han pekade betydelsefullt på sin lilla flintskalle.

Men i staden tog man närmare notis om anledningen till Bens besynnerliga uppförande, hörde noga efter hvem han besökt och slutligen mynnade alla nyfikna ansträngningar ut i ett resultat, lika enkelt som slående:

Benjamin Thomén hade fått korgen af SigridWalborg. Alla fruntimmer i staden tyckte vid sitt kaffe att det var rätt och billigt åt honom, som engång öfvergifvit henne så tanklöst och sjelfviskt för sin osäkra sångarframtid. Der såg man nu huru det straffade sig att vara otrogen sina ungdomsideal, man förlorade både det ena och det andra, ens framtid var förstörd och kärleken var icke att gäckas med,— det var rätt åt honom alltsammans!

Också på apoteket der ungherrarna i staden höllo ett slags klubb och träffades alla förmiddagar, hade man föga sympatier för Ben. Han var en hög-modig och egenkär stackare, som det kunde vara rätt åt att engång] bli stukad i grund. Man hade aldrig förlåtit honom att han vid sin hemkomst från utlandet, när han stannat åtminstone en månad i staden, icke gjort en enda bekantskap bland stadens ungherrar, han som likväl var barnfödd här och kunnat anse det för en ära att bli bekant med dem under sin nuvarande bankrutterade ställning. Nej, — högmod går för fall!

Man hade också en smula reda på hans affarer. Att lektor Syberg och hans forna brud fått betala in en rätt ansenlig summa för honom.

— Fy! det var nästan nedrigt af honom att så ockra på hennes forna kärlek — men hvad gör icke en stackare, som råkat på fall!

Bakom allt detta sqvaller gick lektor Syberg fet och tillfreds och dirigerade det hela. Han hade s& skickligt förstått att samla trådarna i sin hand, att Bens hela rykte i staden var beroende af honom ochhan njöt af att långsamt och i små portioner låta skandalen sluka det.

Först nämnde han om, öfverlägset småleende och resigneradt, för några af sina vänner, att det var så litet att tro på gamla kamrater från skolan och universitetet. De kunde bli dyra, sådana förbindelser. Det hade just inträffat ett fall med honom, — han nämde om det endast i förbifarten, ville icke namnge personen naturligtvis, hårdt var det ju för den stackaren också! — ett fall, der han fått betala rätt bra för en gammal vän. Jaja, — hvem skulle nu misstänka en bedragare i hvarje glad bekantskap från forna tider! Men endast otack hade han fått till lön för sin stora uppoffring, — nåja, det var så verldens gång, hvarför skulle han reta upp sig öfver den. Och lektor Syberg knäpte undergifvet med fingrarna på sin mage.

Men det, som var värst var att samma person hade låtit en fattig och arbetsam ung qvinna — henne ville han icke heller nämna vid namn — sota med en rund summa för sin lättrogenhet och sitt goda hjerta. Det upprörde honom långt mer än hans egen förlust, då det ännu dertill var kändt att personen i fråga stått i ett delikat förhållande till samma qvinna och ... nå ja... man kan ju förstå att en qvinnas hjerta är till men i affärer. Men att den qvinnan var botad för vidare utpressningar af sin forna älskare, det kunde lektor Syberg gå i borgen för. Han ville alls ej befatta sig — tilläde han — med densamma personens ställning i öfrigt, men så mycket hade han klart för sig att han handskades ganska lättsinnigt med sta-tens medel — och resultatet skulle man nog få se engång!

Och småstadsborna sågo upp till lektor Syberg som till ett slags moraliskt samvete. Han var då också den mest populära man i staden, godmodig och välvillig, med sitt trygga och lugna sätt och sin förmåga att taga folk i handen och se dem in i synen så tro-hjertadt och fast att man kände djupt i sitt innersta hur han var en man att bygga på.

På tillställningar och soareer var han alltid värd som förr och bar sitt vackra blåa skärp med en viss schwung när han anförde dansen. Hans tal var det ett rent nöje att höra på, upplyftande och kraftiga som de voro. Med det gamla höga idealet för ögonen talade han om fosterlandskärleken och det rena och och upphöjda i kärleken till en

ädel qvinna. Och när han lyfte sitt glas och såg strålande som af inspiration ut öfver laget, kunde damerna föra näsduken till ögonen och svälja ner öfvermåttet af sin ädla och djupa rörelse. Då stod lektor Syberg litet bakåtböjd och tömde sitt glas och när han såg upp igen, var det som om hans blick bredt omkring honom hans stora och upphöjda själs välsignelse öfver det rörda sällskapet.

Sigrid Walborg var sjuk. Icke sängliggande, — nej, verksam som alltid, men afmagrad och led ofta af stygn, utan att hon brydde sig om att rådfråga läkare. Hennes blick glänste ännu mera än förut, men det var ingen frisk glans. Hon skötte kontoret medsamma flit som förr. Principalen bemödade sig att stäfja hennes arbetsifver, men hon halflog åt hans småtölpiga försök och frågade hvem som skulle sköta kontoret om icke hon.

Det goda förhållandet till Bens mor förblef orub-badt, — hon hade icke hjerta att berätta den gamla allt som förefallit. Och hon satt med ett tungt små-löje-och hörde på den gamlas tal om sin son och hennes häntydningar på deras förlofning. Den gamla ville icke gå brådstörtadt tillväga utan väntade tåligt att Sigrid sjelf skulle yppa sin hemlighet för henne. Och ingen gång var Sigrid Walborg der, utan att den gamla strök henne bekymrad öfver de infallna kinderna:

— Du anstränger dig för mycket, kära barn, — håll måtta i ditt arbete och tänk på din helsa, sade hon varnande.

Den allvarsamma presten hade tagit emot en sjö-manspredikanttjenst i England och lemnat staden kort efter midsommaren. Så blef Sigrid Walborg ensam med sina tankar. Den enda gången hon fallit ur sin af ödet utstakade uppoffrande roll och på ett dygn genomgått sin ånyo uppflammande känslas alla faser, hade utplånat hvarje längtan för egen del ur hennes själslif. Det hvad hon då begärde, fick hon icke, och hon föll med en suck tillbaka i sin resignation. Hon höll sig ännu mera undan sina bekantskaper än fordom, men då hon såg sjuk ut väcktes alla sympatier igen, dem hon vid sin ankomst till orten vunnit. Och man sände henne buketter och gjorde henne besök,hvilka i grunden plågade henne, men som hon tog emot leende och tacksamt.

Lektor Syberg undvek hon sorgfälligt. Han fick aldrig ett tillfälle att tala med henne och hon öfver-fölls alltid af sin hektiska rodnad när hon såg honom. Han sände henne blommor och småsaker, litteratur och nya tidskrifter tills hon i en liten biljett undanbad sig hans vänlighet.

Folk skylde hela hennes sjuklighet och tillbakadragenhet på de rykten som blifvit satta i omlopp genom Benjamin Thoméns sista besök, — man såg ju huru hon led under dem. Och domen föll dubbelt hård öfver Ben, som borta på sin station midt i ödemarken nyligen fått ett bref på dåligt skrifven franska från Susanne Fevreuil, der hon förklarade huru hon hade ofantligt svårt att lemna sitt Paris, men att hon skulle göra det för en enda menniskas skull och det var Ben. Hon skulle komma så snart han sände henne respengar.

En dag tvang den unga lasarettsläkaren, som också fattat stort tycke för Sigrid Walborgs milda väsen, henne att underkasta sig en undersökning. När han länge lyssnat på hennes lungor med och utan stetoskop och knackat henne öfverallt på refben och skulderblad, reste han sig upp helt allvarsam, såg henne medlidsamt in i ögonen och förklarade att hon ögonblickligen måste afbryta sitt arbete och sköta sin helsa.

Han ville icke på engång säga henne att hela den ena'lungan var förstörd och den andra svårt an-gripen. Det sparade han en hel vecka, men när den var ute, sade han henne hela sanningen och rådde henne att ofördröjligen begifva sig till Görbersdorf eller någon annan badort för lunglidande innan vintern föll på.

Sigrid Walborg såg endast förvånad ut — hon hade aldrig anat att det var så farligt. Läkaren lugnade henne med en försäkran att allt kunde gå väl ännu, om hon genast satte hans föreskrifter i verket.

Hvad hade hon väl annat att göra? Hon tog ut sina besparingar från Bredman, gjorde afskedsbesök hos sina bekanta och reste bort, följd af halfva staden till stationen. Alla saknade henne och Bens mor kysste hennes infallna kind, gaf henne en bukett af sina raraste terosor och sin varmaste välgångsönskning med^ på resan. Om en uppriktig, oegennyttig önskan för en annans väl rätt kunde hjelpa, så nog borde Sigrid Walborg nu hafva rest idel helsa, solsken och medgång till mötes.

Hon skulle först besöka sina gamla föräldrar i Helsingfors, derifrån vidare ner till Europa.

Några dagar efter hennes afresa föll en underrättelse från Ben ner som en bomb midt i den gamlas fredliga och lugna lilla verld. Han hade sändt respengar till Stisanne Fevreuil och förklarade för sin mor sitt beslut att gifta sig med henne.18.

Kölden hade en vacker Novembermorgon, efter upprepade småförsök vid stränderna, skurat hela stads-vikens grå och smutsfärgade yta stålblank. Gräset var styft af rimfrost och luften hänförande frisk. Skolpojkarna hade stått frusna och ifriga utanför lyceum diskuterande skridskolof och en deputation hade afgått till lärarena för att anhålla om det. Morgonluften och den stålblanka sjön hade gjort ett mäktigt intryck på de unga sinnena. Om en halftimme hördes ett stojande glam, som aflägsnade sig nedåt sjöstranden, — pojkarna hade fått lof.

Det var ett klirrande och ett hvisslande nere på isen som om man trampat på idel glas. Småpojkar stodo på stränderna och kastade stenar ut dit, der det var svagast i åmynningen och en liten svart fåra öppet vattnet låg midt i det stålblanka. Der hvisslade det allra lustigast, tills stenen med ett plums föll ned i det svarta. Men kom någon skridskoåkare ditåt,klirrade det till så argsint och isen bågnade så hotande, att han med en sats svängde om och satte af med pinande fart åt motsatt håll.

Också var hela den sidan af viken förbjuden för skolpojkarna vid straff af arrest, om icke utsigten att drunkna ensamt var tillräckligt afskräckande, och det var den nog ej, ty ditåt drogs man af en hemlighetsfull makt, — isen bågnade så lockande och sjöng som en siren för pojköronen. På öfriga delar af viken låg isen nära tumstjock, ännu mer vid stränder och vasskanter. Längre utåt var den full af de grannaste stjer-nor, än djupsvart, så den såg helt hemsk ut och kom pojkarna att spärra med skridskorna, än genomskinlig som glas öfver sandgrunden, så man såg fiskarna och sina egna slagskuggor nere mot den fint vattrade, hvita eller gula sandbottnen. Öfver alltsammans en klar höstsol, som glittrade i rimfrosten och drog långa vägar af guld i den blankpolerade isen.

Midt bland pojkarna på isen stod en herre med händerna i paletåfickorna och såg på dem. Men han hade icke det vänliga löje till hands för dem som alla andra fullvuxna. Han stod i tankar och pojkarna drogo sig undan för honom, så dyster såg han ut. Likväl gick han omkring der en god timme utan att lemna isen och pojkarna begynte se långt på honom,

— hvad hade han att göra der!

Men när lektor Syberg som vän af ungdomens idrotter kom ner till isen för att se sina skolpojkars glädje, drog den främmande herren sig plötsligt bortoch gick uppför strandgatan med händerna i fickorna som förr och hufvudet nedböjdt.

På den långa hufvudgatan, som löpte rak som ett streck från den ena tullporten till den andra, mötte han några stadsbor. De vände på hufvudet och sågo efter honom som man gör i småstäder och en af dem sade med en skakning:

— Hvad månne stationsinspektor Thomén har att göra i staden, sin mor kan han väl föga nog besöka sedan han skall gifta sig med en fransysk dansös, eller hvad hon är — ? Gumman har ju alldeles slutat upp att tala om sin son numera, och det skall vara så godt som brytning dem emellan.

Men herrn med händerna i fickorna gick vidare bort&t residenshuset och förbi detsamma. Så stannade han vid en brunmålad gård och tvekade. Nästa minut gick han vidare förbi gården längs den breda vägen med djup sand till de vämepligtiges kaserner.

Om en h&lf timme kom han igen fram utanför den brunm&lade gården: nu tvekade han ej längre, Öppnade farstudörren och földe den igen aktsamt. Strax derp& trädde han in i den lilla salongen med ljusa tapeter och möbel med rodaktigt öfvertåg.

— Ar fru Thomen hemma? frågade han tjenste-tliokan som kom emot honom.

— HäradshCtfdingskan är ute i köket och bakar .. .

— - henne att herr Thomén vantar —! Ben fick Ätt sig. Här randtomkring hade han det $*m\a bohaget frin sina

barnaår, soffan med de hvita perleworknapparna i lyggstsdei* det stängda pianot,den stoppade gungstolen och väggspegeln med skarf-ven i glaset på midten och den lilla pendylen på bordet nedanför. Det rullade fram hela skaror gamla minnen för honom i takt med pendylens knäppande ...

Der kom den gamla i dörren till matsalen, litet korpulent och med gången vaggande. Ben hade icke träffat sin mor efter sitt bref till henne om Susanne. Hon hade svarat på det i några rader med af rörelse darrande stil och skälfvande indignation mellan dem. Ännu ett lugnande och förklarande bref hade han sändt henne, men på det* hade han intet svar fått.

Hon stannade i dörren och såg forskande] på honom.

— Du kommer ensam...? Goddag! och hon räckte honom sin hand när han kom emot henne.

— Har mamma varit frisk?

• — Det har jag ju nog Gudskelof varit, svarade hon som i tankarna medan hon tänkte på sin nästa fråga —

Ben satte sig nära den gamla, men när hon drog sig undan, sköt han sin stol med ens tillbaka, tog likgiltigt ett album och bläddrade i det.

I modrens ansigte blickade förebråelser fram ur hvarje rynka, hon kände med sig at hennes blick var för skarp och talande och hon lät bli att se sin son i ansigtet. Men han satt och fixerade henne öfver albumet litet tungsint och icke utan ett drag af otålighet.

— Nå, begynte modren, — när skall du gifta dig?

— Det blir ingenting af.Modren spratt till af glädje och såg upp med helt förändrad min, — den var idel frågor.

— Hvad vill det säga? — Har hon inte kommit den der Corinne ...?

— Susanne, menar mamma —

— Susanne då, — har hon inte kommit?

— Nej, — och kommer inte heller.

Ben satt och följde med intrycket som hans ord gjorde på modren.

— Kommer inte? .. • hvarför inte?

— Hon har en annan redan ...

— Hm! — det hade du inte väntat?

— Jag är beredd på allt, svarade Ben kallt.

— Jaså, hon har tagit en annan i stället för dig ... jaja, inte fransyska för ro skull... Nå, hvad tänker du nu —?

— Jag tänker be mamma flytta ut till mig ...

Det kom en glimt i den gamlas ögon.

— Men du skall väl gifta dig snart ändå, sade hon undersökande.

— Blir väl inte af i det brådaste..., sade Ben och kastade missaktande på hufvudet.

Det blef en liten paus.

— Hade du sändt den der Corinne respengarna redan, när du fick afslaget från henne?

Ben ljög ett trovärdigt nej. Han hade nog gjort det, men Susanne hade skrifvit honom ett så talande bref, fullt af de mest uppfinningsrika qvinliga motiv till sitt handlingssätt, så han knapt kunde förebrå henne för sig sjelf engång, ännu mindre för modren.Dessutom hade hon der låtit Ben förstå att hon älskade en annan och det var nog för att göra honom likgiltig. Han återbördade nu på sätt och vis allt hennes forna hängifvenhet och hon kunde gerna använda respengarna han sändt henne på att betala hyran för sin nuvarande älskare, såsom hon

engång gjort det för honom. Det var blott att återgälda en gammal tacksamhetsskuld alltsammans.

Modren satt förvånad öfver hans lugn.

— Griper det dig så litet? frågade hon.

— Jo, svarade Ben enstafvigt med en nick.

Den gamla hade efter nyheten nyss fått igen sin

vänlighet och hela sin ömhet för sonen, men han satt sluten och dyster som förut, utan att tina upp för hennes vänliga blickar och små omsorger. Det var någonting mera som tryckte honom, hon såg det. Men det var henne omöjligt att locka fram det ur honom När det icke lyckades henne blef hon en smula misslynt och hennes tankar gingo igen tillbaka på Bens tilltänkta giftermål.

— Huru kunde du tänka på henne ändå ... på den der Corinne ... ?

— Susanne, menar mamma —

— Susanne då,... huru kunde du ge dig att tänka på henne på allvar när du hade ...

— Hon var mig så tillgifven och har gjort mig mycket godt, — afbröt Ben.

— Tillgifven! — och lemnar dig för en annan när du vill gifta dig med henne... hvad är det för tillgifvenhet?Ben fick en idé att göra modren Susanne förbunden, han tog sig i sitt spetsiga skägg, såg uppåt taket och sade i varmare ton:

— Ser du mamma, jag skref till henne om att du min mor, skulle bli föga nöjd med mitt val och så svarade hon...

— Hva?

—... svarade hon att hon, hellre än att göra dig en sorg, ville afstå från mig —

— Åh prat ... hon hade ju en annan der i Paris sade du —?

— Ja, men jag är säker på att det är allt bara uppfinningar af henne för att lättare föra oss bak ljuset...

Modren teg. Ben såg ut som om han trott fullt på det han sagt suckade och tände en cigarett.

— Sådana äro ni ju, ni qvinnor, tilläde han. Modren såg i betraktelser ned framför sig på mattan. Hvad han sade der kunde ju nog vara fallet . .. men nej, inte kunde en qvinna i det stora, förtappade Paris... och dock, kanske var det så, kanske var det så. Månne Ben någonsin hade hållit af henne rätt? — Sigrid Walborg borde ju alltid ha legat honom i hågen *.. och allt det här sista... nej, det var alldeles oförklarligt —!

— Huru kunde du glömma Sigrid Walborg då?

Det var första gången hon nämde Sigrids namn

för Ben på mer än ett år, — de hade alltid Halkat öfver det kapitlet.

— Tala inte om henne, mamma!— Och hvarför inte — ?

— Det är ju för alltid slut oss emellan ... för alltid. — Ben f hade genom ryktet fått veta af hennes afresa från orten, — den förvånade honom icke.

Men det| begrep modren icke att det var slut mellan dem.

— Huru —? hvarför är det slut — ?

— Åh, det vet mamma nog sjelf —!

— Nej, det vet jag visst inte —

— Skulle inte mamma ha hört omtalas . . .? Modren visste i sjelfva verket ingenting. Alla hade hänsyn för den gamla, Sigrid sjelf hade ingenting sagt och småstadssqvallret hade märkvärdigt nog lemnat henne alldeles

okunnig i denna punkt.

Ben märkte det och hejdade sig. Han ville allra minst upplysa henne. Så fortsatte han i annan ton:

... ha hört omtalas att vår förlofning är bruten länge, längesen...

— Jo, men .. .

— Ja, allt det öfriga är blotta antaganden från mammas sida, — ingenting annat. Mellan Sigrid Walborg och mig har det varit slut sedan fyra eller fem år —

— Men ni har ju nyligen så ofta talats vid och det såg ut som ..!

— Vi kunde väl inte springa undan för hvarandra heller.

— Nej, men det var ändå något...

— Alldeles ingenting.

Det beskedet fick modren nöja sig med. Ben satt

20tyst och besvärad och svarade endast med en nick på modrens anmärkningar. Det var allt någonting som sysselsatte hans tankar, insåg modren.

Vid middagsbordet kom det fram i en antydan.

— Skulle du flytta till mig på Kituri, kunde du få det billigare, mamma. Jag har rum nog, . . . ved och upplysning gratis ...

— Nej, jag är så van vid staden redan . . . och du skall gifta dig! Flyttar jag till dig och hushållar, blir det aldrig af och så blir du gammal ungkarl . . .

Ben hade hela dagen gått med en enda, stor och plågsam tanke. Det var den som först dref honom ut på isen och sedan förbi modrens dörr. Den naggade, slet och förödmjukade honom . . . och likväl, han måste fram med den, det fans ingen annan räddning. Han hade förfalskat redovisningarna redan under två månader, men nu stod revisionen för dörren. Innan jul skulle den ske. Hans stora öfversättning gaf ett så magert arvode att det icke förslog att betäcka hans kassabalans ens till hälften ... kassabalansen som han åsamkat sig genom den brutala återbetalningen af Sigrid Walborgs kontraborgen.

Han kunde omöjligt hyckla och stryka öfver sitt fel för modren. Det hade varit lätt nog att lura henne med att någon af hans andra skulder förfallit till inbetalning, men han hatade alla smygvägar och när de stego upp från bordet stålsatte hans egen bitterhet honom med ens, han gick häftigt af och an öfver golf-vet och begynte:

— Du har inte stora tankar om mig, mamma?— Hur skall du säga så?

— Jo, för jag ville du inte hade det —

— Hvarför ville du det —?

— Jo, emedan ... emedan jag kommer att slå ned dem mycket...

Modren steg upp helt orolig.

— Hvad är det Ben, — jag har tyckt mig märka att du är mycket orolig i dag.

— Jag är det.

— Säg mig då hvarför du är det!

— Det är just det, som blir svårt för mamma att bära.

— Nej nej, säg du bara, — det är just att ha förtroende... sedan kan ju allt bli bra igen.

— Säger du det, mamma.

— Jag tror det —

— Nå, — då måste jag be dig hjelpa mig mamma! — Jag har skulder till jernvägskassan —

— Herre Gud, Ben!

— Och jag måste ha tvåtusen mark till nästa revision. — Mamma är den sista jag ville vända mig till, det skall Gud veta, men numera återstår mig ingen annan.

Ben hade stannat, lutat sig bakut mot kakelugnen och tog sig med ett förtviiladt tag öfver hjessan, ned öfver ansigtet och sitt spetsiga skägg. _ När han sagt det, kom han fram mot modren ödmjuk och tillintetgjord, lyfte upp den gamlas hand i sin och då föll det en stor och brännande het tår ned på den.

Nästa ögonblick hade modren dragit honom till sig.— Stackars min stolta och styfsinta gosse, sade hon med tårar i rösten, kyste honom på pannan och så blandade modren den återhållna ömhetens tårar med andra fulla af lidelse och bitter förödmjukelse. Men höstsolen hittade fram mellan en bredbladig ficus och en stel kaktus, lekte på pianots bronsljusstakar en stund och slocknade just när tjenstejungfrun kom in med eftermiddagskaffet.

Julgranen stod undanskuffad i en vrå och det närmade sig nyår. Närmade sig nyår också på Kituri lilla station.

Skogen hade klädt sig till sin första stora vintermaskrad, granarna buro alnslångt silfverhvitt skägg och tunga hvita snöepåletter. Tallama voro icke täta nog, de hade skakat bort snömassorna och nöjde sig med att låta sina silfverpaljetter glittra i ödemarkens månsken. Men alla nakna löfträd inbillade sig på fullt allvar att den skira vapörklädningen af rimfrost var deras egen. Asparna vid den kala sjöstranden sköto smärta i höjden och yfdes som unga välväxta flickor på en bal, men björkarna slokade smäk-tande med sina hänggrenar och rörde dem som solfjädrar med svandunsbräm för minsta vinddrag, likasom de haft för varmt midt i smällkalla vinternatten.

Skenorna på jernvägen voro hvita som matt silf-ver och telegrafträdarna hängde tjocka som rep från stolpe till stolpe.Det smälde i knutarna och vinterhimmeln stod gnistrande och hög med ett stjernfall då och då.

— Så Ben dröjer.

Ja, det medgaf syster Emmi. De talade gerna numera om honom, han hade blifvit ett frö till stor glädje på senaste tiden. Mamma och syster Emmi, som var hemma till julen, sutto i stationsinspektorns lilla sal dit det gamla bohaget flyttats in för en månad sedan. Soffan med de hvita perlemorknapparna i ryggstödet, pianot, den stoppade guDgstolen och väggspegeln med skarfven i glaset och den lilla pendylen nedanför.

Ben kom in från kontoret med ett bref i handen. Han lemnade det tyst ifrån sig, gick ett slag i salen och stannade framför pianot.

Modren tog brefvet och läste ånyo i det. Hon hade nyss lemnat det åt Ben som gått in på kontoret att läsa det. Der stod att Sigrid Walborg dött borta i Görbersdorf och att hon i sitt testamente hade förordnat att en summa af tvåtusen femhundra mark skulle tillfalla stationsinspektor Benjamin Thomén, om han icke vägrade mottaga dem.

— Tar du emot dem, Ben?

Ben svarade ingenting, gled långsamt ned på stolen framför pianot, lyfte upp locket och tog några grepp, långsamma, djupt i basen.

De två qvinnoma sågo förvånade upp och bort till honom. Ben spelade!

Fullare och kraftigare kommo ackordema och stego allt högre. Så arbetade en melodi sig fram mel-lan det tunga ackompagnementet, tungsint också den och öfvergifven. Det var Rubinsteins lilla tondikt, som Ben fordom spelat för Sigrid Walborg:

Ljuf är sorgen när den smälter till en harmoni med lifvet, halft i löje, mildt och vänligt, tröstlöst halft och öfvergifvet.

Och han spelade den till slut en gång, korrekt och utan ett missgrepp. Hans fingrar lydde honom fortfarande och pianinot lemnade villigt alla sina ressurser i hans händer.

Han satt der två timmar utan att stiga upp. spelade allt det gamla, spelade hela sitt förflutna lif. Mamma och syster Emmi lyssnade tigande och störde honom ej engång fastän qvällsvarden stod på bordet och väntade.

När han steg upp gick han till fönstret och såg ut i månskenet öfver rimfrosten. Men han såg ingenting. Tonerna hade smält så mycket inom honom att det blef öfverfullt der. Han strök sig ett tag med näsduken öfver ansigtet och då kunde han se en glittrande diamant, borta på en al nära insjöisen. Bakom den långt, långt borta sköt ett stjernskott ut i den frostklara rymden och lemnade likasom en rök efter sig för ett ögonblick ...

*

Rättelser:

Förra delen.

Sid. 4 rad 4 uppifrån står: till att dra bör vara: att draga

» 8 » 13 uppifrån står: medärft bör vara: nedärfdt

» 13 » 7 uppifrån står: upp den ur mossen bör vara: upp dem ur mossen

» 27 » 8 nedifr. står: och hon torkade bör vara: och torkade

» 30 » 2 nedifr. står: visste bör vara: viste

» 34 » 14 uppifr. står: med sig sjelf bitter bör vara: sig sjelf, bitter

» 39 » 11 uppifr. står: kalt bör vara: kallt

» 39 » 9 nedifr. står: hade hållit fast bör vara: hållit fast

» 41 » 8 uppifr. står: skratta till bör vara: skratta

» 54 » 1 uppifr. står: hushållsbestyr, bör vara: hushållsbestyr

» 64 » 12 o. 13 står: hem från Schweiz med bör vara: hem med

» 74 » 3 uppifr. står: trä möbel bör vara: trämöbel

» 78 » 2 nedifr. står: Ta bör vara: Tag

» 83 » 8 uppifr. står: mangrannt bör vara: mangrant

» 83 » 13 uppifr. står: hörde bör vara: kände

» 86 » 13 nedifr. står: dras bör vara: drages

» 88 » 10 uppifr. står: bland dem bör vara: af den

» 92 » 9 uppifr. står: remissa bör vara: remiss

» 92 » 15 nedifr. står: visste läs: viste

» 101 » 11 uppifr. står: utifrån läs: derute

» 119 » 10 uppifr. står: Rigia läs: Rigi

~~~~~~~~~~~
~~~~~~~~~~~